

प्रशासन अहवाल
२०१९-२०
ADMINISTRATION REPORT
2019-20

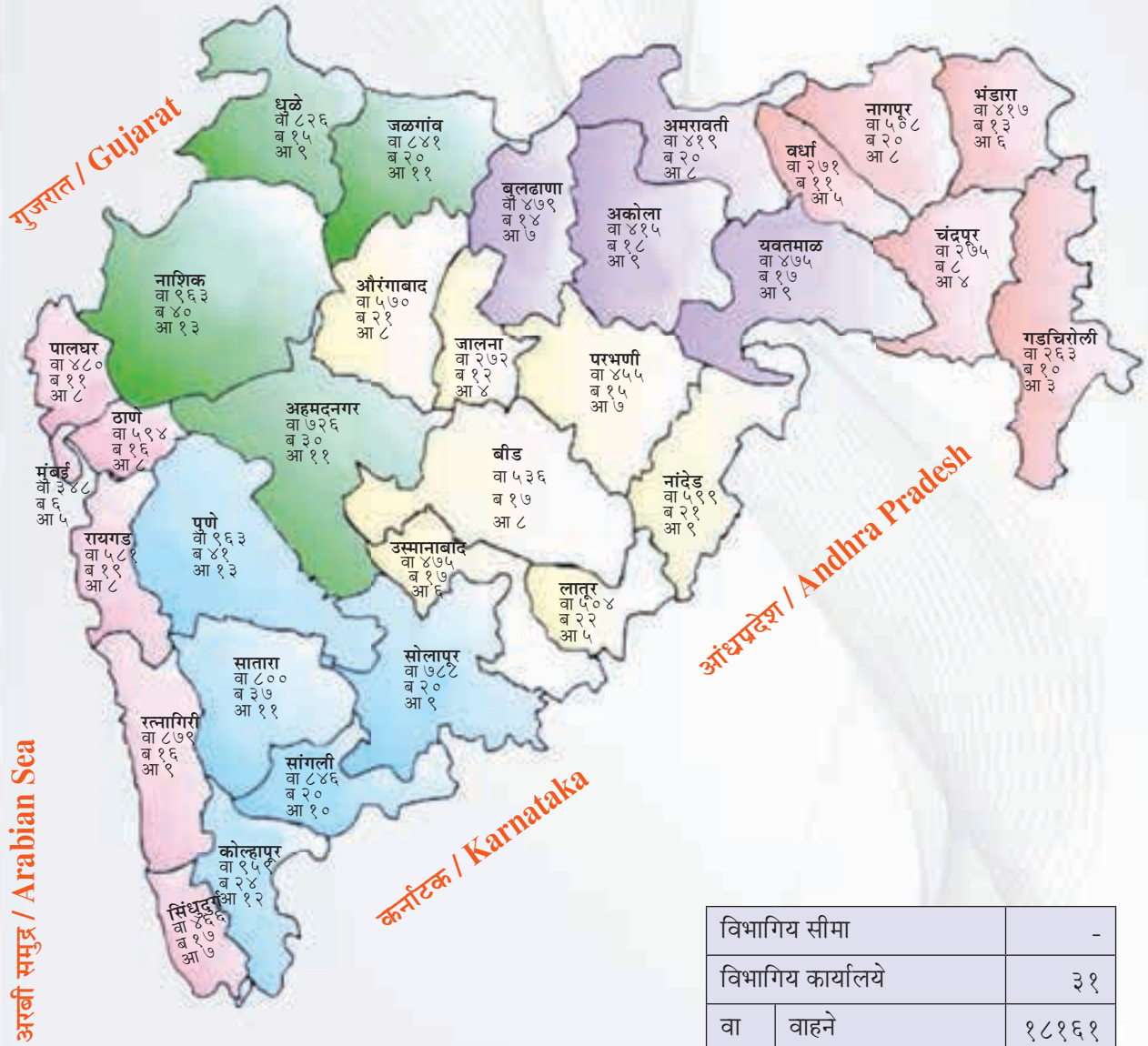

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
MAHARASHTRA STATE
ROAD TRANSPORT CORPORATION

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
विभागनिहाय वाहने, बसस्थानके व आगारांची
३१ मार्च २०२० रोजीची संख्या

Maharashtra State Road Transport Corporation
Divisionwise No. of Vehicles, Bus Stations and Depots
as on 31st March 2020

विभागिय सीमा	-	
विभागिय कार्यालये	३१	
वा	वाहने	१८१६१
ब	बस स्थानके	५८८
आ	आगारे	२५०

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ

सांख्यिकी शाखा, मध्यवर्ती कार्यालय, महाराष्ट्र वाहतूक भवन,
डॉ. आनंदराव नायर मार्ग, मुंबई - ४०० ००८ दूरध्वनी क्र. २३०२३९००
वेबसाईट : www.msrtc.maharashtra.gov.in फॅक्स क्र. २३०९२३०८

क्र. राप/सांख्यिकी/२०१९-२०/ ७०५

दिनांक: १८.११.२०२१

मा. प्रधान सचिव

महाराष्ट्र शासन,
गृहविभाग, (परिवहन)
मंत्रालय,
मुंबई - ४०० ०३२.

विषय - वार्षिक प्रशासन अहवाल २०१९-२०.

महोदय,

मार्ग परिवहन महामंडळ कायदा, १९५० मधील कलम ३५ (२) च्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचा २०१९-२० या आर्थिक वर्षाच्या संचालक मंडळाच्या दि. २८.१०.२०२१ रोजी मान्यता दिलेल्या, वार्षिक प्रशासन अहवालाची प्रत (मराठी व इंग्रजी एकत्रित) सोबत सादर करण्यात येत आहे.

सोबत: वरीलप्रमाणे

आपला विश्वासू ,

(शंखर चन्ने)

उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक
म.रा.मा.प.महामंडळ

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
MAHARASHTRA STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION

दि. ३१.०३.२०२० रोजी संचालक मंडळ
BOARD OF DIRECTORS AS ON 31.03.2020

अध्यक्ष

अॅड. अनिल परब
परिवहन मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

CHAIRMAN

ADV. ANIL PARAB
TRANSPORT MINISTER, MAHARASHTRA STATE

उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक,

श्री. शेखर चन्ने, भाप्रसे
म.रा.मा.प. महामंडळ (अतिरिक्त कार्यभार)

Vice Chairman & Managing Director,

Shri. Shekhar Channe, IAS
M.S.R.T. Corporation (Additional Charge)

संचालक

श्री.आशिष कुमार सिंह, भाप्रसे
अपर मुख्य सचिव
(परिवहन व बंदरे)
(राज्य शासनाचे प्रतिनिधी)

श्री.शेखर चन्ने, भाप्रसे
परिवहन आयुक्त,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
(राज्य शासनाचे प्रतिनिधी)

श्री.महेंद्र कल्याणकर, भाप्रसे
कामगार आयुक्त
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
(राज्य शासनाचे प्रतिनिधी)

श्रीमती इति पांडे, भारेवासे
मुख्य वाणिज्य प्रबंधक (पी.एस.)
मध्य रेल्वे, मुंबई.
(केंद्र शासनाचे प्रतिनिधी)

श्री.परेश कुमार गोयल, आयडीएस
संचालक (परिवहन)
नवी दिल्ली.
(केंद्र शासनाचे प्रतिनिधी)

DIRECTORS

Shri. Ashish Kumar Singh, IAS
Additional Chief Secretary
(Transport and Ports)
(Representative of State Government)

Shri. Shekhar Channe, IAS
Transport Commissioner
Maharashtra State, Mumbai.
(Representative of State Government)

Shri. Mahendra Kalyankar, IAS
Labour Commissioner
Maharashtra State, Mumbai.
(Representative of State Government)

Smt. Ity Panday, IRTS
Chief Commercial Manager (PS)
Central Railway, Mumbai.
(Representative of Central Government)

Shri. Paresh Kumar Goel, IDS
Director (Transport)
New Delhi.
(Representative of Central Government)

अनुक्रमणिका / CONTENTS

अ. क्र. / Sr. No.	प्रकरण / CHAPTER	पृष्ठ क्रमांक / Page No.
	अध्यक्षांचे मनोगत / Chairman's Address	१
	उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक यांचे मनोगत/ Vice Chairman & Managing Director's Address	७
	प्रस्तावनात्मक आढावा / Introductory review	११
	दशकातील आढावा / Ten Years Profile	१७
एक / I	महामंडळ आणि समित्या / Corporation and Committees	२७
दोन / II	प्रशासन व औद्योगिक संबंध व कामगार कल्याण / Administration and Industrial Relation & Labour Welfare	३१
तीन / III	वाहतूक / Traffic	४७
चार / IV	यंत्र अभियांत्रिकी / Mechanical Engineering	७५
पांच / V	भांडार व खरेदी / Stores & Purchase	९१
सहा / VI	नागरी बांधकामे / Civil Works	९६
सात / VII	वित्त, वार्षिक योजना व दृष्टीकोन / Finance, Annual Plans and Prospects	१००
आठ / VIII	सुरक्षा व दक्षता/Security and Vigilance, नियोजन व पणन व प्रशिक्षण/ Planning & Marketing & Training, माहिती व तंत्रज्ञान/ Information & Technology, विधि/ Legal, सांख्यिकी/ Statistical, जनसंपर्क/ Public Relations	११२

अनुक्रमणिका / CONTENTS

अ. क्र./ Sr. No.	परिशिष्टे / Annexures	पृष्ठ क्रमांक / Page No.
एक / I	मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची स्थिती दर्शविणाऱ्या तपशीलासह महामंडळातील कर्मचारी वर्गाची ३१ मार्च २०२० रोजीची स्थिती / Staff position of the Corporation with indication of employment of Backward Class as on 31.03.2020	१३२
दोन / II	सर्वसाधारण आकडेवारी / General Statistics	१३४
तीन / III	प्रवाशांच्या तक्रारींचे कारणनिहाय पृथःकरण / Causewise Analysis of Public Complaints	१४२
चार-अ IV-A	३१ मार्च २०२० रोजी नोंदणीप्रमाणे वाहन ताफ्याची वय वर्षानुसार वर्गवारी/ Classification of fleet according to the vehicle age in years as on 31.03.2020	१४४
चार-ब IV-B	३१ मार्च २०२० रोजीच्या प्रगत किलोमीटर नुसार वाहन ताफ्याची वर्गवारी/ Classification of fleet according to the progressive kms. as on 31.03.2020	१४५
पाच / V	३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा व तोटा पत्रक / Profit & Loss Account for the year ended 31 st March 2020	१४६
सहा / VI	३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचा निव्वळ वित्त योजन लेखा / Net Revenue Appropriation A/ C for the year ended 31 st March 2020	१५६
सात / VII	३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाचे ताळेबंद / Balance Sheet As on 31 st March 2020	१५८
लेखा धोरणे / Accounting Policies	३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाच्या नफा / तोटा लेख्याच्या व त्या तारखेस असणाऱ्या ताळेबंदासंबंधी टिप्पणी / Notes forming part of Profit & Loss Account for the year ended 31.3.2020 and the Balance Sheet as on that date.	१६४
आठ / VIII	मूळ किंमतीवर स्थिर भांडवली खर्चाचे विवरण / Statement of Fixed Capital Expenditure based on original values.	१७४
नऊ (अ)/ IX (A)	महामंडळाविरुद्ध दाखल करण्यात आलेली व लोकन्यायालयात निकाली काढलेली विभागनिहाय प्रकरणे / Divisionwise Cases filed against Corporation and Settled in Lok Nayalaya	१७६
नऊ (ब)/ IX(B)	महामंडळाने दाखल केलेले व लोकन्यायालयात निकालात काढलेली विभाग निहाय प्रकरणे / Divisionwise cases filed by Corporation & settled in Lok Nyayalaya	
नऊ (क)/ IX(C)	विविध न्यायालयातील प्रलंबित विधी प्रकरणे / Pending Legal Cases in various Courts	

अध्यक्षांचे मनोगत Chairman's Address

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या वार्षिक प्रशासन अहवालाद्वारे, महामंडळाने सन २०१९-२० मध्ये केलेल्या कामगिरीबाबत अवगत करण्यात येत आहे तसेच भविष्यातील धोरणे/योजना समोर ठेवण्यात येत आहेत.

केविड - १९ च्या प्रादुर्भावामुळे दि. २३ मार्च, २०२० पासून टाळेबंदी लागू करण्यात आली तेव्हापासून अत्यावश्यक सेवा कर्मचाऱ्यांसाठी सुरु केलेली सेवा वगळून महामंडळाची वाहतूक पूर्णपणे बंद होती. त्यामुळे सन २०१९-२० मध्ये मागिल वर्षाच्या तुलनेत ९ दिवसाचे चालन कमी झाले आहे.

२०१९-२० मध्ये केलेल्या कामगिरी व भविष्यातील योजनांबाबत सादर करण्यापुर्वी मी महामंडळाने कोरोना महामारीच्या काळात केलेल्या कामकाजाची /उपक्रमांची माहिती देऊ इच्छितो --

कोरोना महामारीच्या पहिल्या लाटेच्या संकटात महामंडळाने गरजेनुसार विविध ठिकाणी प्रवासी दळण-वळणाची सेवा देऊन शासनाच्या आरोग्य, पोलीस, महसूल, परिवहन या विभागांच्या खांद्याला खांदा लावून दमदार कामगिरी केली आहे.

१) अत्यावश्यक सेवा देणा-यासाठी महामंडळाची वाहतूक : कोरोना विषाणूचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी राज्य शासनाने मुंबईतील लोकलसह सर्व प्रकारची वाहतूक सेवा बंद ठेवण्याचा निर्णय घेतला होता. या पार्श्वभूमीवर मुंबई शहरातील नागरिकांना अत्यावश्यक सेवा देणा-या डॉक्टर, परिचारीका, पोलीस, सफाई कर्मचारी इत्यादी लोकांची वाहतूक करण्याची जबाबदारी शासनाने एसटी महामंडळावर टाकली होती. त्यानुसार पनवेल, पालघर, आसनगाव, विरार, नालासोपारा, वसई, कल्याण, डोंबिवली, बदलापूर येथुन केवळ अत्यावश्यक सेवा देणा-या लोकांची ने-आण करणा-यासाठी दररोज महामंडळाच्या २००४ फेच्या दि.२३.०३.२०२० ते १५.०१.२०२१ या कालावधीत धावत होत्या. सदरची वाहतूक सोशल डिस्टेंसिंगच्या नियमांचे काटेकोरपणे पालन करून करण्यात आली.

I am presenting Maharashtra State Road Transport Corporation's performance during the year 2019-20 and also sharing the future plans through Annual Administrative Report.

After declaration of lockdown due to Corona pandemic from 23rd March-2020, Corporation's traffic operation apart from services for essential service providers was totally shut down resulting in reduction of 9 days in operation span during 2019-20 as compared to the previous year.

Before presenting the performance & future plans, I would like to brief about the actions / initiatives taken by the Corporation during the Pandemic --

Corporation rose to the challenge of providing services wherever required during the first wave of Corona pandemic. ST corporation worked shoulder to shoulder with Health, Police, Revenue & Transport departments of State governments during the crisis.

1) Operation for essential service providers : To rein in conronavirus outbreak, state government had decided to suspend all traffic operation including local trains. Against this background, State government assigned MSRTC for providing to-fro services to essential service providers such as doctors, nurses, police, cleaning staff etc. From 23.03.2020 to 15.01.2021, corporation plied 2004 services daily from Panvel, Palghar, Aasangaon, Virar, Nalasopara, Vasai, Kalyan, Dombivali, Badlapur to various major crucial points for ferrying only essential service providers. These services were running by following social distancing norms scrupulously .

२) स्थलांतरीत मजुरांची वाहतूक : ९ मे पासून ३१.मे २०२० पर्यंत २२७४९ बसेसद्वारे सुमारे ४ लाख ९३ हजार स्थलांतरीत मजुरांना त्यांच्या राज्यात जाण्यासाठी महाराष्ट्राच्या सीमेपर्यंत बसची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली होती. प्रवासात सामाजिक अंतर राखत नियमांचे काटेकोर पालन केले गेले. महामंडळाच्या वाहनांनी मध्यप्रदेश, तेलंगणा, गुजरात, छत्तीसगड, कर्नाटक यासारख्या राज्यांच्या सिमेपर्यंत धावून स्थलांतरीत कामगारांना त्यांच्या घरी जाण्यास मदत केली.

३) महामंडळाची मालवाहतूक : कोरोना टाळेबंदामुळे महाराष्ट्रातील मालवाहतूकीवर होणारा विपरित परिणाम रोखण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने एमव्हीआर०५२०/प्र.क्र.९६/परि-२, दि.१८.०५.२० नुसार अधिसूचना प्रसारित केलेली आहे. अधिसूचने द्वारे महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या प्रवाशी वाहनामधून आवश्यक व इतर वस्तू वाहून नेण्यास महाराष्ट्र शासनाने परवानगी दिली व त्यानुसार दि. २१.०५.२०२० पासून महामंडळाने मालवाहतूकीच्या व्यवसायास सुरुवात केली आहे.

४) महामंडळाची BEST साठी वाहतूक : मुंबईतील रेल्वेची लोकल सेवा मर्यादित स्वरूपात सुरु केल्यानंतर बेस्ट वाहतूकीवर येणारा अतिरिक्त ताण कमी करण्याच्या हेतूने दि.२४.०९.२०२० पासून बेस्टसाठी एसटीच्या १ हजार बसेस चालविण्यात आल्या त्यामुळे मुंबईकरांचा प्रवास सुखकर झाला होता.

५) वंदे मातरम योजनेअंतर्गत वाहतूक : वंदे मातरम योजनेअंतर्गत परदेशातून आलेल्या नागरिकांना विमानतळावरून त्यांच्या मूळ गावी जाण्यासाठी महामंडळाकडून बसेसची व्यवस्था करण्यात आली.

कोरोना कालावधीत एसटी कर्मचा-यांना मदत

- अत्यावश्यक सेवेतील चाकरमान्यांसाठी मुंबई, ठाणे, पालघर या तीन विभागांत मध्ये कार्यरत असलेल्या सुमारे २००० एसटी कर्मचा-यांनामार्फत वाहतूक सेवा सतत पुरविण्यात येत होती. अश्या कर्मचा-यांना वेतना व्यतिरीक्त ३०० रु. प्रती दिन प्रोत्साहन भत्ता देण्यात आला.
- राज्याच्या इतर भागातून मुंबईमध्ये BEST वाहतूकीसाठी आलेल्या एसटी कर्मचा-यांची राहण्याची व जेवणाची मोफत सोय करण्यात आली.
- कोरोनाची लागण झालेल्या रा.प.महामंडळाच्या कर्मचा-यांना वैद्यकीय उपचारासाठी झालेल्या खर्चाची प्रतिपूर्ती करण्यात आली.
- कोरोनामुळे मृत्यूमुखी पडलेल्या कर्मचा-यांच्या वारसांना ५ लाख रुपयांची आर्थिक मदत देण्याची तरतूद करण्यात आली.

2) Operation for Migrant Workers : Between the period from 9th May to 31st May-2020, MSRTC ferried 4 lakh 93 thousand migrant workers by plying 22749 vehicles upto the state borders. This massive exercise is carried out by MSRTC by enforcing social distancing norms. Corporation helped the migrant workers from Madhya Pradesh, Telangana, Gujarat, Chhatisgarh, Karnataka to reach the homes.

3) Goods Transport of MSRTC: To counter the adverse effect of lockdown on the movement of essential goods, state government had issued notification MVR0520/pra.kra.96/Pari-2 dt. 18.05.20; wherein MSRTC is permitted to transport essential & other goods from its passenger buses. Thus, corporation launched Goods Transport service from 21.05.2020.

4) Operation for BEST : To reduce the increased pressure on BEST buses because of travel restrictions in suburban trains, MSRTC had operated 1000 buses for BEST undertaking w.e.f. 24.09.2020 helping Mumbai citizens ease in travel.

5) Operation for Vande Mataram Mission : The MSRTC has also provided buses for those arriving by international flights to Mumbai to reach their home towns across Maharashtra under the aegis of 'Vande Bharat Mission'

Assistance to S.T.Employees in the pandemic

- Around 2000 ST employees from Mumbai, Thane, Palghar divisions were working round the clock for providing transport to employees of essential services. These ST employees were given Rs.300 incentive allowance per day in addition to their salary.
- ST employees were provided free meals & accommodation in Mumbai who were deputed from other divisions to operate BEST services.
- Employees infected by coronavirus were given reimbursement for the expenses incurred for treatment.
- Made Provision for Rs.5 lakh financial aid to the heir of the deceased employees who died due to corona virus.

चालनिय आढावा

अहवाल वर्षात, महामंडळाने मागिल वर्षाच्या २०३.७८ कोटी सार्थ किलोमीटर्सच्या तुलनेत १९५.०४ कोटी सार्थ किलोमीटर्सची वाहतूक केली. कोरोना टाळेबंदीमुळे ९ दिवसाचे कमी चालन झाल्याने वार्षिक वाहतूक गणती कमी आहे. महामंडळाला २०१९-२० मध्ये एकूण रु ७८७०.९९ कोटी उत्पन्न मिळाले .

सरासरी १८२९२ वाहनांच्या सहाय्याने १९३९७ मार्गावर महामंडळाने दररोज ५३.२९ लाख किलोमीटर्सची वाहतूक करून ६०.०७ लाख प्रवाशांची ने-आण करून प्रतिदिन रु.२१.५१ कोटी उत्पन्न अहवाल वर्षात प्राप्त केले.

महामंडळाचा प्रतिदिन खर्च रु.२४.०२ कोटी एवढा असून पूर्वकालीन समायोजन वजा जाता सन २०१९-२० या वर्षाचा निव्वळ तोटा रु.७१६.१४ कोटी आहे. मागिल वर्षाच्या तूलनेत तोटा रु.२२३.७३ कोटीने कमी करण्यात आला.

प्रवासी सुविधा

रा.प.महामंडळाची थेट प्रवासी सेवा महाराष्ट्रातील ९२.३८ टक्के गावांस व ९७.६४ टक्के महाराष्ट्राच्या जनतेस पुरविलेली आहे.

महामंडळाने प्रवाशांच्या सोईसाठी ५८८ ठिकाणी बसस्थानके व ३५०८ ठिकाणी मार्गस्थ निवारे उपलब्ध करून दिलेली आहेत. तसेच, बसस्थानकावर व काही मार्गस्थ निवाऱ्यावर उपहारगृहे, चहा-शितपेये दुकाने, पुस्तकांची दुकाने, शौचालये आणि पिण्याचे पाणी अशा विविध प्रकारच्या मूलभूत सुविधा महामंडळाकडून पुरविण्यात आलेल्या आहेत.

२०१९-२० मध्ये कार्यान्वित केलेल्या योजना

- प्रदुषण कमी करण्यासाठीच्या मानकांचे पालन करण्यासाठी रा.प.महामंडळाने अहवाल वर्षात भारत स्टेज -४ मानक असलेल्या १३०० चेसिसची खरेदी केली.
- सन २०१९-२० मध्ये एकूण १२६४ बसेस वाहन ताफ्यामध्ये समाविष्ट करण्यात आल्या. त्यामध्ये साधारण, आसनी-शयनयान व शिवशाही प्रकारातील बसेस आहेत.
- महामंडळाचे जास्तीत जास्त प्रवाशी साधारण बसेसनी प्रवास करीत असतात ही बाब लक्षात घेऊन रा.प. प्रवास अधिकाधिक प्रवाशांसाठी सुरक्षित करण्याच्या दृष्टीने महामंडळाने जास्त मजबुत अश्या एम.एस.धातूमध्ये साधारण बसेसची बांधणी सुरु केली होती. अहवाल वर्षात एम.एस.धातूमध्ये बांधणी केलेल्या १४५८ पुनःस्तारित बसेस समाविष्ट केल्या आहेत.

Traffic Operation

During the year under report, corporation has operated 195.04 crore effective kilometres as compared to 203.78 crore operation last year, During 2019-20 Less operation of 9 days due to corona affected annual performance. Corporation has earned total income of Rs. 7870.99 crore.

By plying on an average 18292 buses on 19397 routes, corporation daily operated 53.29 lakh kilometers and earned Rs.21.51 crores by ferrying 60.07 lakh passengers.

With the daily expenditure of Rs.24.02 crore, after considering prior period adjustment, the net loss for the year 2019-20 is Rs.716.14 crore. Net loss is reduced by Rs.223.73 crore compared to previous year.

Passenger Amenities

MSRTC has provided direct services to 92.38% of villages & 97.64% of population of Maharashtra.

Corporation has provided 588 Bus Stations & 3508 pick up sheds as a part of standard passenger amenities. Further, the services such as refreshment rooms, tea /soft drink stalls, book stalls, urinals and drinking water is also made available on bus station and at various pick-up sheds .

Schemes Implemented in 2019-20

- To comply with the pollution norms, corporation procured BS-IV stage 1300 chassis during the year.
- During the year, 1264 buses were inducted in the fleet having Ordinary, seater-sleeper & Shivshahi types of buses.
- Considering that the highest percentage of passengers of MSRTC travel by ordinary buses, it is the intention of corporation to provide safe travel experience to maximum passengers. Therefore, corporation started inducting high strength ordinary buses built in mild Steel in the fleet. During the report year, corporation added 1458 rebody built mild Steel buses in the fleet.

- निमआराम बसेसप्रमाणे, रा.प. महामंडळाच्या ताफ्यात नव्याने दाखल होणाऱ्या विनावातानुकूलित शयन तथा आसनी बसेस मध्ये विविध सामाजिक घटकांना प्रवासभाड्यात सवलत देण्याचा निर्णय.
- रा.प. महामंडळातील अधिकारी प्रवर्गाची कनिष्ठ वेतनश्रेणी दि. ०१.०६.२०१९ पासून बंद करण्यात आली. त्यामुळे महामंडळातील कनिष्ठ वेतनश्रेणी पूर्णतः बंद झालेली आहे.
- सिडको, औरंगाबाद येथे "आधुनिक बसतळ" बांधणेकरीता विकासकाची निवड करण्यात आली.
- अनुकंपा तत्वावरील नेमणूकीसाठी राज्यसंवर्ग पदामधील वाहतूक निरीक्षक, लेखाकार, भांडारपाल ही पदे पात्र ठरविण्यात आली.
- ज्या पुरुष कर्मचाऱ्यांची पत्नी असाध्य आजाराने अंथरुणाला खिळलेली आहेत अथवा पुरुष कर्मचारी विधुर आहे, अशा कर्मचाऱ्यांना १८० दिवसापर्यंत बालसंगोपन रजा देण्याचा निर्णय घेण्यात आला.
- Similar to the concession given to various categories in semi-luxury buses, concession in fare is extended to the newly inducted Non-AC seater cum sleeper buses also.
- Junior pay scale in officer category is discontinued with effect from 01.06.2019, therefore Junior pay scale is totally stopped.
- The Developer has been appointed for the construction of a modern bus stand at CIDCO, Aurangabad .
- For recruitment on compassionate ground, state cadre posts such as Traffic Inspector, Accountant and Store Keeper are made eligible.
- Male employees having ailing spouse with incurable disease or a widower will be made eligible for 180 days Child care leave.

प्रगतीपथावरील कामे/नविन योजना

- कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर महामंडळाच्या प्रवाशी वर्गास निर्जंतूक वाहने पुरविण्यासाठी महामंडळाने ताफ्यातील जवळपास १०००० वाहनास प्रत्येक २ महिन्यांनंतर अँटी मायक्रोबिएलचा रासायनिक थर देण्याचे ठरविले आहे.
- रा.प. महामंडळात १०० इलेक्ट्रीक बसेस भाडे तत्वावर घेण्याबाबत कार्यवाही प्रगतीपथावर.
- ५०० डिझेल वाहनांचे एलएनजी वाहनात रेट्रो फिटमेंट द्वारे रुपांतरण करण्याचे काम प्रगतीपथावर.
- १००० डिझेल वाहनांचे सिएनजी वाहनात रेट्रो फिटमेंट द्वारे रुपांतरण करण्याचे काम प्रगतीपथावर.
- रा.प. महामंडळाच्या टायर पुनःस्तरण सयंत्रामध्ये पुनःस्तरण केलेले टायर्स बाहेरील वाहतूकदार, शासकीय/ अशासकीय संस्थांना प्रस्तावीत दराने विक्री करण्यास मान्यता दिली.
- राज्य परिवहन महामंडळाच्या प्रस्तावीत ३० आगारांतील जागांवर डिझेल व पेट्रोल किरकोळ विक्री केंद्र उभारण्यासाठी में इंडियन ऑईल कॉर्पोरेशन लि. यांचे सोबत सामंजस्य करार (एमओयु) करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर.
- Work in Progress/New Plans
- During the corona pandemic, MSRTC has decided to provide sanitized buses to travelling public by coating around 10000 vehicles from the fleet with antimicrobial chemical every two month.
- Process of acquiring 100 electric buses on a hiring basis is underway.
- Process for conversion of 500 diesel fuel buses into LNG by way of retro fitment is underway.
- Process for conversion of 1000 diesel fuel buses into CNG by retro fitment is underway.
- Approval for selling tyres retreaded at Tyre Retreading Plants of corporation to outside transporters, government / non-government organizations at the proposed rate.
- Memorandum of Understanding with M/s Indian Oil Corporation Ltd. for setting up of Diesel and petrol Retail Outlets in the proposed 30 depots of the State Transport Corporation is under process.

कोरोना महामारी मुळे महामंडळासमोर आर्थिक संकट

कोरोनाच्या प्रादुर्भावास प्रतिबंध करण्यासाठी लागू करण्यात आलेल्या निर्बंधामुळे एसटीची वाहतूक ऑगस्ट-२० पर्यंत जवळपास बंद होती. त्याचा विपरीत परिणाम एसटीच्या महसुलावर झाला. वाहतूक पुर्ण क्षमतेने सुरु झाल्यावर देखील प्रवासी संख्या रोडावल्याने अत्यंत तुटपुंजे उत्पन्न प्राप्त झाले व त्यामुळे, दैनंदिन खर्च भागवणे देखील महामंडळास शक्य होत नव्हते. या सर्व बाबींमुळे वाहतूक पुर्वीप्रमाणे करण्यास अथवा चालनामध्ये वाढ करण्यामध्ये निधी अभावी प्रचंड अडचणी निर्माण झाल्या. या दुष्टचक्रात महामंडळ अडकल्याने कर्मचा-यांचे मासिक वेतन प्रलंबीत होत होते व यासाठी विशेष प्रयत्न करून राज्य शासनाकडून वेळोवेळी मदत प्राप्त करण्यात आली व अश्या रीतीने कर्मचा-यांना वेतन देणे शक्य झाले.

अर्थात, शासनाने केलेल्या आर्थिक मदती बरोबरच रा.प.महामंडळ उत्पन्नात वाढ करण्याच्या दृष्टीने नवीन स्रोत, जसे माल वाहतूक, शासनाच्या विविध विभागांच्या वाहनांची तांत्रिक देखभाल, व्यावसायिक तत्वावर टायर पुनःस्तरीकरण, महामंडळाच्या जागाचा बांधा-वापरा-हस्तांतरित या तत्वावर वापर, डिझेल व पेट्रोल किरकोळ विक्री केंद्र उभारणे इत्यादी बाबी विकसित करण्यावर भर देण्यात येत आहे.

प्रवाशी वाहतूक सुरळीत करणे व महामंडळाची आर्थिक स्थिती मजबुत करणे अशा दुहेरी महामंडळासमोर असणाऱ्या आव्हानांना सामोरे जाण्याचा संकल्प करीत असून येत्या काही वर्षांमध्ये वेगवेगळ्या प्रयत्नातून एसटी सक्षमपणे उभी राहिल असा विश्वास आहे.

अखेरीस, प्रवासी बंधु, राज्य शासन, संचालक मंडळ व महामंडळाचे अधिकारी/कर्मचारी यांनी दाखविलेला संयम व मदतीसाठी आभार मानतो व भविष्यातील आव्हानांना असेच समर्थन मिळेल अशी अपेक्षा करतो.

(अनिल परब)
अध्यक्ष

(Anil Parab)
Chairman

Corporation in Financial Crisis due to Corona Pandemic

Corona pandemic induced lockdowns has brought ST operation almost to a halt till August-20. This has resulted in massive revenue loss to the corporation. Even after commencing operation to full capacity passenger count fail to grow much; thus it was difficult for the corporation to meet daily expenses with meagre receipts. For want of adequate funds, corporation was unable to increase operation or reach previous level. This vicious circle disrupted timely payment to the staff. However, much efforts were taken for receiving funds from state Government which facilitated the payment to the employees.

Needless to say, in addition to the financial help by the state government, Corporation endeavours to increase receipts by developing new sources such as goods transport operation, maintenance of vehicles of various state government departments, tyre retreading work of other businesses, utilization of corporations land on BOT basis, installing diesel –petrol retail outlets.

In the coming years, corporation has to face the dual challenge of streamlining the passenger operation and strengthening the financial position. I am confident that with persistence, MSRTC will rise to the test & will build up its strength in the years ahead.

Finally, I am grateful to the ST passengers, state government, Board of Directors and MSRTC staff for their patience & help and anticipate their continued support in the future.

उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक यांचे मनोगत
Vice Chairman & Managing Director's Address

सन २०१९-२० या वर्षाचा महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचा वार्षिक प्रशासन अहवाल सादर करण्यात येत आहे.

अहवाल वर्षात महामंडळाने केलेल्या कामगिरीचा आढावा पुढीलप्रमाणे आहे :

कोवीड - १९ च्या प्रादुर्भावामुळे दि. २३ मार्च, २०२० पासून लॉकडाऊन जाहीर केल्यानंतर दि. ३१ मार्च, २०२० पर्यंत प्रवासी वाहतूक पूर्णतः बंद होती. त्यामुळे सन २०१८-१९ च्या ३६५ दिवसांच्या चालनाच्या तुलनेत अहवाल वर्षात ३५७ दिवसांचे चालन करण्यात आले.

मागिल वर्षाच्या २०३.७८ कोटी सार्थ किलोमिटरच्या तुलनेत चालु वर्षात १९५.०४ कोटी सार्थ किलोमिटरची वाहतूक करण्यात आली आहे. माहे फेब्रुवारी-२० पर्यंत मागिल वर्षाच्या तुलनेत किलोमिटरची घट १.४२ टक्क्यांची होती. परंतु, ९ दिवस कमी चालनामुळे ३१ मार्च-२० पर्यंत सदरच्या घटीमध्ये वाढ होऊन ती ४.२९ टक्के एवढी झाली.

अहवाल वर्षात सवलत रक्कमेसहीत प्रती किमी उत्पन्नात माहे फेब्रुवारी-१९ संचित च्या तुलनेत फेब्रुवारी-२० पर्यंत रु.०.८० ने वाढ होती. मात्र, माहे मार्च-२० मधील प्रती किमी उत्पन्नातील घटीमुळे वार्षिक वाढ रु.०.५१ पर्यंत खाली आली आहे व भारमान मागिल वर्षाच्या ६९.१४ वरून ६८.३८ टक्के एवढे घसरले आहे.

सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाने रु. ७८७०.९९ कोटी उत्पन्न म्हणजेच दररोज रु. २१.५१ कोटी उत्पन्न प्राप्त केले. तसेच एकूण खर्च रु. ८७९०.२० कोटी तर दैनिक खर्च रु. २४.०२ कोटी झाला.

मागील वर्षाच्या तुलनेत उत्पन्नात रु.२४९.२४ कोटीने घट झाली आहे तसेच खर्चात देखील रु.२७८.४८ कोटीने घट झालेली आहे. पूर्वकालीन समायोजन वजा जाता नक्त तोटा रु.७१६.१४ कोटी आहे. अहवाल वर्षात नक्त तोटा मागील वर्षाच्या तुलनेत रु.२२३.८३ कोटीने कमी झालेला आहे.

I am submitting herewith Maharashtra State Road Transport Corporation's Annual Administrative Report for the year 2019-20.

During the year under review, the performance of corporation is as under :

After a nationwide lockdown due to covid pandemic total operation was suspended from 23.03.2020 to 31.03.2020. Therefore, during the report year only 357 days operation took place against 365 days in 2018-19.

During the current year 195.04 crore kilometers were operated as compared to 203.78 crore during the previous year. Upto February-20, kilometer operation was trailing by 1.42%, however because of 9 days less operation, drop in kilometers has increased to 4.29% by the year ending.

Upto February-20, EPKM including value of concession had improved by Rs.0.80 over cumulative February-19, however decline in March-20 EPKM resulted in reduction in the improvement to Rs.0.51 in the yearly EPKM and %Load Factor deteriorated to 68.38% from 69.14%.

During the year 2019-20, corporation realized Rs. 7870.99 crore earning which comes to Rs.21.51 crore per day. While, Rs.8790.20 crore expenditure is posted i.e. Rs.24.02 crore per day.

As compared to the previous year, earning has decreased by Rs.249.24 crore while expenditure has also decreased by Rs.278.48 crore. After deducting prior period adjustment, net loss comes out to be Rs.716.14 crore. As compared to the previous year, net loss has come down by Rs.223.83 crore

दिनांक ३१.०३.२०१९ अखेर महामंडळाचा संचित तोटा रु.४६०३.०८ कोटी होता. सन २०१९-२० या वर्षाचा नक्त तोटा रु.७१६.१४ कोटी समाविष्ट करून दि.३१.०३.२०२० अखेर पर्यंत महामंडळाचा संचित तोटा रु.५३१९.२२ कोटी आहे.

महामंडळाने महाराष्ट्राच्या ३८३३१ गावांना व ९७.६४ टक्के म्हणजेच जवळपास १२ कोटी जनतेला तीन कि.मी.पर्यन्तच्या परिघात थेट सेवा उपलब्ध करून दिलेली आहे, उर्वरित ३१६२ गावांना ३ ते ८ कि.मी.पर्यन्तच्या परिघात सेवा उपलब्ध करून दिलेली आहे.

महामंडळाने चालू आर्थिक वर्षात एकूण २१९.८५ कोटी म्हणजेच ६० लाख प्रवाशांची दररोज वाहतूक केलेली आहे.

अहवाल वर्षात साध्य केलेल्या उपक्रमांचा आढावा

- सन २०१९-२० मध्ये एकूण १२६४ नवीन बसेस वाहन ताफ्यामध्ये समाविष्ट करण्यात आल्या . त्यापैकी ६४४ बसेस साधारण, २०० आसनी-शयनयान, ४०० शिवशाही व २० बसेस मिडी प्रकारातील आहेत.
- एम.एस.धातूमध्ये पुनर्बांधणी केलेल्या १४५८ साध्या बसेस वाहन ताफ्यात समाविष्ट करण्यात आल्या.
- जेष्ठ नागरिक व इतर सवलत धारकांना स्मार्ट कार्ड देण्याची कार्यवाही सुरु आहे व एकूण ३.३१ लाख प्रवाशांना स्मार्ट कार्ड वितरण झाले आहे.
- अहवाल वर्षात कुडाळ, मौदा, ओझर, भगूर, खर्डा आणि कोडोली या ६ बस स्थानकांचे बांधकाम पूर्ण करण्यात आले व ८ बसस्थानकांचे आधुनिकीकरण करण्यात आले.
- वाहन ट्रॅकिंग प्रणाली व त्यावर आधारित प्रवासी माहिती प्रणाली सुरु करण्यासाठी कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

कोरोना काळातील कामकाजाची /उपक्रमांची माहिती-

महामंडळाची मालवाहतूक : महाराष्ट्र शासनाचे अधिसूचनेनुसार महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या प्रवाशी वाहनामधून आवश्यक व इतर वस्तू वाहून नेण्यास परवानगी प्राप्त झाली व दि. २१.०५.२०२० पासून महामंडळाने मालवाहतूकीच्या व्यवसायास सुरुवात केली आहे.

The accumulated loss at the end of 31.03.2019 was Rs.4603.08 crore. After including net loss of Rs.716.14 crore for the report year, accumulated loss by the end of 31.03.2020 comes to Rs. 5319.22 crore.

Corporation has provided direct service to 38331 villages & 97.64% population of Maharashtra i.e. to around 12 crore people specifically within a radius of 3 Kms. Services to remaining 3162 villages is available from 3 to 8 kms distance.

Total 219.85 crore i.e. 60 lakh passengers daily availed the services of MSRTC buses during the year under report.

Schemes Implemented during the year under review

- During the year, 1264 new buses were inducted in the fleet. Out of which, 644 are Ordinary, 200 are seater-sleeper; 400 are Shivshahi types & 20 Midi Buses.
- 1458 High strength, ordinary buses built in mild steel were inducted in the fleet .
- Process of issuing Smart cards to senior citizens & other passengers availing concession is underway. Total 3.31 lakh passengers have been issued smart cards.
- During the year, construction work of 6 bus station at Kudal, Mouda, Ozar, Bhagur, Kharda & Kodoli is completed. Renovation of 8 Bus Stations is also completed.
- Implementation of Vehicle Tracking System & Passenger Information System is under process.

Initiatives/Actions taken by the Corporation during Pandemic –

Goods Transport of MSRTC : As per State Government notification, Corporation launched Goods Transport service from 21.05.2020, wherein MSRTC is permitted to transport essential & other goods from its passenger buses.

महामंडळाने प्रवासी बसेसचे मालवाहतूकीच्या वाहनामध्ये रूपांतरण केले असून, सदर रूपांतर करताना प्रवासी बसेसची आसने, खिडक्या काढून वाहन पुर्ण बंदीस्त करून वाहनास मागील बाजुने दरवाजा करण्यात आला आहे. मालवाहतूकीसाठी ११३० प्रवासी वाहनांचे मालवाहतूकीच्या वाहनांमध्ये रूपांतरण करण्यात आलेले आहे.

सन २०२०-२१ मध्ये मालवाहतूकीच्या ८२६८७ फेऱ्याद्वारे १.२३ कोटी किलोमिटरस चालवून रू.४९ कोटी उत्पन्न प्राप्त केले आहे.

अत्यावश्यक सेवा देणा-यासाठी महामंडळाची वाहतूक : मुंबई शहरातील नागरिकांना अत्यावश्यक सेवा देणा-या लोकांची वाहतूक दि.२३.०३.२०२० ते १५.०१.२०२१ या कालावधीत महामंडळाने केली. दररोज ४२५ नियते व २००४ फेऱ्याद्वारे १ लाख किलोमिटरस सदर कालावधीत चालविण्यात आले.

स्थलांतरीत मजुरांची वाहतूक : ९ मे २०२० ते ३१ मे २०२० पर्यंत २२७४९ बसेसद्वारे १.७१ कोटी किलोमिटरची वाहतूक करून सुमारे ४.९३ लाख स्थलांतरीत मजुरांना त्यांच्या राज्यात जाण्यासाठी महाराष्ट्राच्या सीमेपर्यंत बसची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली होती.

महामंडळाची BEST साठी वाहतूक : रा.प.महामंडळाने बेस्ट उपक्रमास दि.२४.०९.२०२० पासून ते १२.०६.२०२१ पर्यंत दैनंदिन चालनासाठी १००० बसेस उपलब्ध करून दिल्यात. सदर बसेस समवेत २००० चालक, २००० वाहक व ५०० यांत्रिक उपलब्ध करून दिलेले. याद्वारे एकूण २.६४ कोटी किमीची वाहतूक करण्यात आली.

वंदे मातरम योजनेअंतर्गत वाहतूक : वंदे मातरम योजने अंतर्गत परदेशातून आलेल्या नागरिकांना विमानतळावरून त्यांच्या मूळ गावी जाण्यासाठी महामंडळाकडून बसेसची व्यवस्था करण्यात आली. योजने अंतर्गत दि. ०९.०५.२०२० ते १०.०९.२०२० या कालावधीत ६७७२ प्रवाशांना विमानतळावरून त्यांच्या गावी जाण्यासाठी बसेसची व्यवस्था करण्यात आली. यासाठी महामंडळाने २.१५ लाख किमीची वाहतूक केली.

भविष्यातील योजना

- महामंडळाने पर्यायी इंधनावर चालणा-या वाहनांचा आपल्या वाहन ताफ्यात समावेश करण्याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे. सदरच्या धोरणातर्गत इलेक्ट्रिक वाहने, एलएनजी व सिएनजी वर चालणारी वाहने ताफ्यात समाविष्ट करण्याची कार्यवाही सुरु केली आहे.
- महामंडळाच्या ताफ्यात १०० इलेक्ट्रिक वाहनांचा समावेश होणार आहे. सदरची इलेक्ट्रिक वाहने ही भारत सरकारच्या अवजड उद्योग खात्यामार्फत जाहिर कलेल्या फेम - २ योजने अंतर्गत भाडे तत्वावर चालविण्यात येणार आहेत.

Corporation converted passenger buses into goods vehicle by taking out seats, windows with door at the back. Currently, 1130 passenger vehicles are converted into Goods vehicles.

In 2020-21, corporation realized Rs.49 crore earning by operating 82687 trips & 1.23 crore Kilometers by way of goods transport.

Operation for essential service providers : MSRTC operated transport services for essential service providers w.e.f.23.03.2020 to 15.01.2021. During the period, daily one Lakh kms were operated by way of 2004 trips & 425 schedules.

Operation for Migrant Workers : Between the period from 9th May to 31st May-2020, MSRTC operated 1.71 crore kilometers & ferried 4.93 lakh migrant workers by plying 22749 vehicles upto the Maharashtra state borders.

Operation for BEST : MSRTC made available 1000 buses alongwith 2000 Drivers, 2000 Conductors and 500 Mechanics to BEST Undertaking for daily operation w.e.f.24.09.2020 to 12.06.2021, by operating total 2.64 crore kms.

Operation for Vande Mataram Mission : Under the aegis of 'Vande Bharat Mission', MSRTC operated buses for people arriving by international flights in Mumbai to reach their home towns across Maharashtra during the period from 09.05.2020 to 10.09.2020. MSRTC operated 2.15 lakh kilometers under this scheme and 6772 passengers availed the facility.

Future Plans

- Corporation decided to incorporate vehicles with alternative fuels in the fleet. Accordingly, process has been initiated for inducting electric, LNG & CNG vehicles.
- 100 electric buses will be inducted in the fleet. These vehicles will be taken on hiring basis under the FAME-II scheme of Heavy Industries department of central government.

५०० व १००० डिझेल वाहनांचे अनुक्रमे एलएनजी व सिएनजी वाहनात रेट्रो फिटमेंट द्वारे रूपांतरण करण्याचे कामासाठी एजन्सी नेमणूकीचे काम सुरु असून माहे-२०२२ पर्यंत सदरची वाहने ताफ्यात समाविष्ट करण्याचे प्रयोजन आहे. सध्या डिझेलचा दर व एलएनजी/ सिएनजी च्या दरामध्ये साधारण ३५-४० रुपयाची तफावत आहे. इंधन दरातील फरक लक्षात घेता प्रति किमी खर्चामध्ये बचत अपेक्षित आहे. त्याचप्रमाणे रूपांतरण केल्यामुळे वाहनांचे आयुर्मान ५ वर्षांनी वाढणार आहे.

- रा.प. महामंडळाच्या टायर पुनःस्तरण संयंत्रामध्ये पुनःस्तरण केलेले टायर्स बाहेरील वाहतूकदार, शासकीय/ अशासकीय संस्थांना विक्री करण्यास मान्यता दिली आहे व त्यानुसार मार्च २०२१ पर्यंत महामंडळाने खाजगी वाहतूकदारांचे एकूण ३९२ टायर्स रिट्रेडिंग केले आहे.
- राज्य परिवहन महामंडळाच्या ३० आगारांतील जागांवर डिझेल व पेट्रोल किरकोळ विक्री केंद्र उभारण्याचे प्रस्तावीत आहे. त्यासाठी इंडियन ऑईल कॉर्पोरेशन यांचे सोबत सामंजस्य करार (एमओयु) करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

उपरोक्त नमुद महत्वाच्या निर्णयांची अमलबजावणी करण्यास संचालक मंडळ व कर्मचारी यांनी अहवाल वर्षात केलेल्या सहकार्या बद्दल मी आभारी आहे.

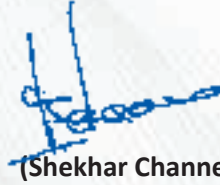

(शेखर चन्ने)

उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक

- Agency finalization process for retro fitment of 500 & 1000 diesel buses respectively into LNG & CNG buses is being completed. Plan of the corporation is to add these buses in the fleet by March-2022. Currently, there a price variation of 35-40 rupees between diesel & LNG/CNG rates. Conversion will result in savings in per km expenditure plus increase in the vehicle life.
- Approval for retreading tyres at TRP plants of MSRTC for outside transporters, government / non-government organizations is given. Accordingly, corporation has retreaded 392 tyres of private entity upto March-2021.
- Proposed to set up diesel and petrol retail outlets in 30 depots of MSRTC. Process of signing Memorandum of Understanding (MOU) with Indian Oil Corporation is underway.

I am thankful to the Board of Directors & employees for their valuable cooperation in executing the various decisions during the year.

(Shekhar Channe)

Vice Chairman & Managing Director

बस ताफा

लालपरी

परिवर्तन

हिरकणी

शिवशाही

शिवनेरी

अश्वमेध

महाराष्ट्र राज्य स्थापनेपासूनचे महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचे माजी अध्यक्ष

अ.क्र	नांव	कार्यकाल	फोटो
१	श्री. र.गो.सरैय्या (भा.प्र.से.)	दि. १.५.१९६० ते २८.२.१९७४	
२	श्री. भा.ना. आडारकर (भा.प्र.से.)	दि. १७.१०.१९७४ ते ३१.१०.१९७९	
३	श्री. नि.म. वागळे (भा.प्र.से.)	दि. १.२.१९८० ते १८.१०.१९८०	
४	श्री. सुरेश भि.जैन	दि. ३.१२.१९८० ते ३१.३.१९८२	
५	श्री. गेव्ह म.आवारी	दि. २७.५.१९८२ ते ३०.११.१९८३	
६	श्री. न.वे.सुंदररामन (भा.प्र.से.)	दि. १२.१२.१९८३ ते ११.१२.१९८९	

महाराष्ट्र राज्य स्थापनेपासूनचे महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचे माजी अध्यक्ष

अ.क्र	नांव	कार्यकाल	फोटो
७	श्री. गोविंदराव आदिक	दि. १२.१२.१९८९ ते १०.३.१९९२	
८	श्री. पी.के.पाटील	दि. १८.३.१९९२ ते २७.३.१९९५	
९	श्री. शिवाजीराव गोताड	दि. ५.२.१९९६ ते २६.३.१९९९	
१०	श्री. गिरीश बापट	दि. ३०.३.१९९९ ते १.११.१९९९	
११	श्री. सुधाकर परिचारक	दि. १९.६.२००० ते ३.१.२००५ दि. ४.९.२००६ ते ८.८.२०१२	
१२	श्री. जीवनराव गोरे	दि. ९.८.२०१२ ते १८.६.२०१५	
१३	श्री. दिवाकर रावते	दि. २०.०६.२०१५ ते ०८.११.२०१९	

**प्रशासन अहवाल
२०१९-२०
ADMINISTRATION REPORT
2019-20**

संकलन: सांख्यिकी शाखा

Compiled by: Statistical Branch

१. प्रशासन अहवालाचा कालावधी

वार्षिक प्रशासन अहवालात सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षातील महामंडळातील घटनांचा समावेश केलेला आहे.

२. महामंडळाची संरचना

महामंडळाच्या संरचनेत माहे डिसेंबर-२०१६ पासून बदल करण्यात आला असून चार स्तरीय यंत्रणेवरून तीन स्तरीय यंत्रणा अमलांत आणली आहे व महामंडळाच्या कामकाजातले तीन स्तर म्हणजेच; मध्यवर्ती कार्यालय, विभागीय कार्यालये (३१) व आगारे (२५०) आहेत.

२०१६ मध्ये झालेल्या पुनर्रचनेत ६ प्रादेशिक कार्यालये बंद वरून त्याऐवजी ३ नियंत्रण समित्या स्थापन करण्यात आल्या. प्रत्येक नियंत्रण समिती पूर्वीच्या २ प्रदेशांतर्गत येणाऱ्या विभागावर नियंत्रण ठेवते.

महामंडळाच्या तीन मध्यवर्ती कार्यशाळांमध्ये बस बॉडी बांधणी, इंजिन व इंधन इंजेक्शन पंपाचे पुनःस्थितीकरण ही कामे केली जातात. तसेच, ९ ठिकाणी टायर पुनःस्तरीकरण संयंत्रांमध्ये टायरचे पुनःस्तरीकरण केल्या जाते.

पर्यवेक्षकीय व अधिकारीवर्गा साठी प्रारंभिक व उजळणी प्रशिक्षण देण्यासाठी भोसरी, पुणे येथे मध्यवर्ती प्रशिक्षण संस्था आहे.

राज्य शासनाच्या सहयोगाने अनुसूचित जमातीतील उमेदवारांना चालकाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी पांढरकवडा, यवतमाळ विभाग वगडचिरोली, चंद्रपूर विभाग येथे चालक प्रशिक्षण केंद्रे स्थापन केली आहेत.

आर्थिक मूल्य प्रपत्रांची छपाई महामंडळाचे कुर्ला मुद्रणालय येथे करण्यात येते.

दि.१६.११.२०१५ पासून जनसंपर्क शाखा तसेच दि.०१.१०.२०१६ पासून वाणिज्य अस्थापना शाखा वाहतुक खात्यातून नियोजन व पणन खात्यात वर्ग करण्यात आली.

३. कर्मचारी स्थिती

३१ मार्च, २०२० रोजी महामंडळात एकूण १,००१३५ कर्मचारी आहेत, यात ५२ प्रथम वर्ग अधिकारी व १२६६ द्वितीय वर्ग अधिकारी यांचा समावेश आहे. ३१ मार्च, २०२० रोजी प्रति नियतामागे व प्रति सरासरी मार्गस्थ बसमागे कर्मचारी प्रमाण अनुक्रमे ६.४७ व ६.३५ होते.

1. Period of the Administration Report

Annual Administration Report encompasses various activities done by the corporation during the financial year 2019-20.

2. Organizational Structure of Corporation

Organisational structure of corporation is changed to 3 tier system from 4 tier system with effect from December-2016 and three levels of structure are Central Office, Divisional Offices (31) and Depots (250) .

During the restructuring done in the year 2016, 3 Monitoring Committees were established in place of 6 regional offices. Each Monitoring Committee monitors the divisions of erstwhile 2 regions.

Work of bus body building, reconditioning of Engine & Fuel Injection Pump is carried out in the 3 Central Workshops of corporation. Also, tyre retreading is done in 9 Tyre Retreading Plants.

Induction and refresher training courses for Supervisors and Officers are carried out at Central Training Institute, Bhosari, Pune.

Driver training schools are established at Pandharkawada, in Yavatmal&Gadchiroli division for candidates belonging to schedule tribes category, with the help of State Government.

Printing of money value forms is done in Corporation's printing press at Kurla.

From 16.11.2015, Public Relation branch came under the control of Planning & Marketing Department. Further, Commercial establishment division was attached to Planning & Marketing from Traffic department w.e.f. 01.10.2016.

3. Staff Strength

Total staff strength of the Corporation as on 31st March 2020 is 100135 which is inclusive of 52 Class-I and 1266 Class-II Officers. Staff ratio per schedule & per average on road bus is 6.47 & 6.35 respectively.

४. औद्योगिक संबंध

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ कामगारभिमुख प्रवासी वाहतूक उद्योग आहे.

महाराष्ट्र श्रमिक संघ मान्यता व अनुचित प्रथा प्रतिबंध कायदा, १९७१ अन्वये महाराष्ट्र एस.टी.कामगार संघटनेस महामंडळात मान्यता देण्यात आलेली आहे. इतर २१ श्रमिक संघटना या नोंदणीकृत आहेत व त्यांना श्रमिक संघ मान्यता कायदा व अनुचित प्रथा प्रतिबंध कायद्यान्वये अस्तित्वात असलेल्या करारातील सवलती देण्यात येतात.

दिवाळी भेट - अर्थिक वर्ष २०१५-१६ पासून दिवाळी भेटीचे वितरण अनुक्रमे वर्ग-३/४ कर्मचाऱ्यांना ₹२५००/- व अधिकाऱ्यांना ₹५०००/- प्रमाणे सुरु करण्यात आले आहे. अहवाल वर्ष २०१९-२० मध्ये ₹ २५.८२ कोटीचे दिवाळी भेटीचे वाटप करण्यात आले.

कन्यादान योजना - महामंडळामध्ये हिंदूहृदयसम्राट शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे कन्यादान योजना दि.०१.०४.२०१६ पासून लागू करण्यात आली आहे. सदर योजनेतर्गत एस.टी. कर्मचाऱ्यांच्या घरी जन्मास येणाऱ्या मुलीच्या वयाच्या २१ व्या वर्षी विवाहासाठी रु.१ लाख देण्यात येईल. मार्च-२०२० अखेरपर्यंत ९६४ कर्मचाऱ्यांनी सदर योजनेचा लाभ घेतला.

५. वाहतुकीसंबंधी माहिती

- कोवीड महामारीमुळे लॉकडाऊन जाहीर झाल्याने अहवाल वर्षातील दि. २३.०३.२० ते दि.३१.०३.२०२० या कालावधीत वाहतूक सेवा पूर्णतः बंद होती. त्यामुळे अहवाल वर्षात ३६६ दिवसांपैकी ३५७ दिवस वाहतूक झाली. तसेच, कोवीडचा प्रादुर्भाव फेब्रुवारी-२० पासून जसा वाढत गेला तसे चालनाचे प्रमाणात घट करण्यात आली होती.
- अहवाल वर्षात एकूण १९५.०४ कोटी सार्थ किलोमिटरची वाहतूक करण्यात आली. मागील वर्षाच्या तुलनेत ८.७४ कोटीने सार्थ किलोमिटर मध्ये घट झालेली आहे.
- अहवाल वर्षात ₹७८७०.९९ कोटी उत्पन्न मिळालेले आहे त्यापैकी ₹७६०२.८५ कोटी चालनिय उत्पन्न असून ₹२६८.१४ कोटी चालनेत्तर उत्पन्न आहे. महामंडळाचे दररोजचे उत्पन्न ₹२१.५१ कोटी आहे.

4. Industrial Relation

Maharashtra State Road Transport Corporation is a labour oriented passenger transport industry.

The Maharashtra S.T. Kamgar Sanghatana has been the recognized union under the MRTU and PULP Act, 1971. 21 other unions are registered unions, those have been given facilities available in the settlement under MRTU and PULP Act.

Diwali Gift-From the financial year 2015-16, distribution of Diwali Gift of ₹2,500/- to Class-3/4 employees & ₹.5000/- to officers respectively has commenced. During the year 2019-20, Diwali Gift payment to the tune of ₹ 25.82 crore was done.

Kanyadan Yojana-Hinduhriday samrat Shivsena Supremo Balasaheb Thakre Kanyadaan scheme is introduced in the corporation from 01.04.2016. Under this scheme, girl child born to the employee will be given Rs.1 lakhs at the age of 21 years for her marriage. During the year, 964 employees benefitted under the scheme.

5. Traffic Operational Information

- After a nationwide lockdown announced due to covid pandemic, full operation was suspended from 23.03.2020 to 31.03.2020. Therefore for the report under review, out of 366 days, only 357 days operation was done. Further, operation curtailment started since February-20 onwards as corona infections was increasing.
- Total effective Kilometers operated by corporation during the year under review are 195.04 crore. As compared to the corresponding period, effective kms. has decreased by 8.74 crore.
- The total revenue generated during the year under review are ₹7870.99 crore out of which ₹7602.85 crore is traffic revenue and ₹268.14 is non- traffic revenue. Daily revenue generated comes out to be ₹21.51 crore.

- अहवाल वर्षात सवलत रक्कम समाविष्ट करुन भारमानाच्या टक्केवारीत ०.७६ अंकाने घट झालेली आहे. मागील वर्षाच्या ६९.१४ टक्क्याच्या तुलनेत महामंडळाचे एकूण भारमान ६८.३८ टक्के आहे.
- अहवाल वर्षात २१९.८५ कोटी प्रवाशांची वाहतूक महामंडळाने केली. दररोज ६०.०७ लाख प्रवाशी रा.प.वाहनांनी प्रवास करतात.
- अहवाल वर्षात एकूण वाहतुकीच्या ८८ टक्के वाहतूक साध्या सेवाद्वारे करण्यात आली. तसेच, ४.७५ टक्के वाहतूक निमआराम बसेसद्वारे व ७.६५ टक्के वाहतूक वातानुकूलित बसेसद्वारे करण्यात आली आहे. कोरोना टाळेबंदीमुळे मागील वर्षाच्या तुलनेत वातानुकूलित वाहतूकीचे चालन १.१० कोटीने कमी झालेले आहे.

शिवशाही बस-महामंडळात, शिवशाही वातानुकूलित बस जुन-२०१७ पासून कार्यान्वित करण्यात आली. पहिली शिवशाही बस दिनांक १०.०६.२०१७ रोजी मुंबई - रत्नागिरी या मार्गावर धावली. वर्षा अखेर पर्यंत ८४२ शिवशाही बसेस चालनात आणलेल्या आहेत.

स्वाईप मशीन-ई-व्यवहाराला चालना देण्यासाठी रा.प.महामंडळाने माहे जाने.२०१७ पासून १८८ स्वाईप मशीन्स तिकीटासाठी आरक्षण केंद्रावर उपलब्ध करुन दिलेल्या आहेत.

ई-टॅगद्वारे पथकर ई-व्यवहाराला चालना देण्यासाठी रा.प.महामंडळाने माहे जाने.२०१७ पासून रा.प.महामंडळाच्या बसेसचा पथकर भरणा ई-टॅग द्वारे सुरु करण्यात आलेला आहे.

६. यंत्र अभियांत्रिकी

बस ताफा- दि.३१.३.२०२० रोजी महामंडळाच्या ताफ्यात स्वतःच्या १८१६१ चालनिय बसेस होत्या.

नविन बसेसचे बांधणी -अहवाल वर्षात मध्यवर्ती कार्यशाळेमध्ये १०२ बसेसचे बांधकाम तर बाहेरील बस बांधणीकारा कडून ११४१ बसेसचे बांधकाम अशा एकूण १२४३ नवीन बसेसची बांधणी करण्यात आली.

जुन्या चेसिसवर एम. एस. बस बॉडी बांधणी :२०१९-२० मध्ये मध्यवर्ती कार्यशाळांनी १२४६ जुन्या चेसिस वर एम.एस बस बॉडी पुर्न:बांधणी केली व बाहेरील बस बॉडी बांधणीकार यांचेकडून २१२ बस बॉडीज जुन्या चेसिसवर एम. एस. धातुमध्ये बस बॉडी बांधणी करण्यात आली.

- During the year, load factor including value of concession has decreased by 0.76 count. The overall percentage load factor is 68.38% while it was 69.14% during the corresponding period of last year.
- Total number of passengers carried by corporation is 219.85 crores. Daily passengers travelled by ST buses comes out to be 60.07 lakh.
- Corporation has operated 88% operation through ordinary services, 4.75% through semi luxury services and 7.65% through air conditioned services. During the year, 1.10 crore air conditioned kms are operated less as compared to corresponding period due to corona lockdown.

Shivshahi services-Shivshahi air conditioned services are introduced in June-2017. First Shivshahi bus plied on Mumbai-Ratnagiri route on 10.06.2017. By year end, corporation had 842 Shivshahi buses in operation.

Swipe Machines- To boost up the e-transactions, MSRTC made available 188 swipe machines at reservation counters from January -2017 for ticket booking.

Toll Tax through E-Tag To boost up the cashless transactions corporation started paying toll-tax through E-Tag from January-2017.

6. Mechanical Engineering

Bus Fleet - As on 31st March-2020, total own buses in operation were 18161.

New Bus Body Building- During the year under review, 102 buses were built in central workshops while 1141 buses were built by outside agencies. Total 1243 new bus bodies were built .

MS Body building on old chassis : During the year, 1246 & 212 MS rebody building work was done on old chassis by central workshops & outside agencies respectively. MS bus bodies was constructed.

विभागीय कार्यशाळांचे उत्पादन - वर्ष २०१९-२० मध्ये विभागीय कार्यशाळांमध्ये १६९४८ सहामाही डॉकींग, १४५२० आर.टी. ओ.पासिंग, ४०३६ बसेसचे पुनःस्थितीकरण तर २०७४ बसेसची अपघातांमध्ये झालेल्या मोडतोडीची दुरुस्ती करण्यात आली.

टायर पुनःस्तरीकरण सयंत्राचे उत्पादन- नऊ टायर पुनःस्तरीकरण सयंत्रात वर्ष २०१९-२० मध्ये एकूण १,६१,६२८ टायर्सचे पुनःस्तरण करण्यात आले.

अहवाल वर्षात महत्वाच्या यंत्र अभियांत्रिकी मापन घटकांची फलनिष्पत्ती (स्वतःच्या वाहनांची) पुढीलप्रमाणे आहे.

Divisional Workshop Production- Work of 16948 six monthly docking, 14520 RTO passing, 4036 reconditioning of vehicles and repair of 2074 accident vehicles were carried out at the Divisional Workshops during the year 2019-20.

Tyre Retreading Plants Production-Production of 1,61,628 retreaded tyres was completed in 9 Tyre Retreading Plants during the year 2019-20

Performance of vital Mechanical Engineering parameters (Own buses) during the year under review is as below.

Sr. No.	मापन घटक / Parameter	फलनिष्पत्ती (स्वतःच्या वाहनांची)/ Performance (Own buses)
1	प्रति १० लिटर डिझेल मागे कि.मी.चे प्रमाण/ Kilometers Per Ten Litre of Diesel	45.59
2	टायरच्या खपाचे प्रमाण (प्रति लाख कि.मी.मागे)/ Rate of Tyre Consumption (per Lakh Kms.) अ.नवीन /A. New ब. पुनःस्तरीत / B. Retreaded	5.22 8.04
3	वाहन वापर (कि.मी.मध्ये) / Vehicle Utilisation (in Kms.)	333.52
4	प्रतिशत ताफा वापर / % Fleet Utilisation	85.84
5	प्रतिशत नादुरुस्त बसेसचे प्रमाण / % Off Road buses	8.24
6	प्रति १०,००० कि.मी.मागे बिघाडाचे प्रमाण/ Rate of Breakdown Per 10,000 Kms.	0.34

७. नागरी बांधकामे

दिनांक ३१.०३.२०२० रोजी महामंडळाच्या ताब्यातील एकूण जमिन १४९६.१० हेक्टर आहे.

सन २०१९-२० या वर्षात नागरी बांधकामाचा भांडवली व महसूली खर्च अनुक्रमे रु.३७.२० कोटी आणि रु.१५.९८ कोटी एवढा झालेला आहे.

अहवाल वर्षात ५ बसस्थानक बांधकामाचे काम पूर्ण झाले व ८ बसस्थानकांचे नुतनीकरण करण्यात आले.

८. आधुनिक तंत्रज्ञानाचा कामकाजात वापर -

आगाऊ आरक्षण मोबाईल ॲप- आगाऊ आरक्षण मोबाईल ॲपद्वारे सुमारे २५६३२७१ प्रवाशांनी महामंडळाकडे नोंदणी केलेली आहे.

7. Civil Work

The land admeasuring 1496.10 hectares is in possession of the Corporation as on 31.03.2020

The total expenditure incurred on Capital and Revenue works for Civil Construction during the year 2019-20 was Rs. 37.20 Crore and Rs. 15.98 Crore respectively.

During the year under consideration, work of construction of 5 Bus stations was completed. Upgradation of 8 Bus stations is also completed.

8. Use of Latest Technology in the functioning-

MSRTC Mobile Reservation App- Around 2563271 passengers are registered with MSRTC for Advanced Bookings Reservation App.

स्मार्ट कार्ड - स्मार्ट कार्ड स्वरूपामध्ये " आवडेल तेथे प्रवास " या ४ व ७ दिवस योजनेचे, तसेच मासिक-त्रैमासिक पासेस देण्यात आले आहे.

सी.सी.टी.व्ही

केंद्र सरकार व राज्य सरकार यांना प्राप्त झालेल्या संभाव्य दहशतवादी कृत्यांच्या पार्श्वभूमीवर अतिसंवेदनशील बसस्थानकांवर सुरक्षा प्रबंध सक्षम करण्याच्या दृष्टीने रा.प.महामंडळातील बसस्थानके, आगारे, विभाग व विभागीय कार्यशाळा येथे ३२३ सी.सी.टी.व्ही. यंत्रणा बसविण्यात आली असून उर्वरित गरजेच्या ठिकाणी यंत्रणा बसविण्याची कार्यवाही सुरु असून ती अंतिम टप्प्यात आहे. सदर प्रकल्पामुळे प्रवासी व महामंडळाच्या मालमत्तेची सुरक्षा व संरक्षण होणार आहे.

९. वित्त व्यवस्था

महामंडळाला २०१९-२० मध्ये रु.७५७७.७१ कोटी प्रवासी उत्पन्न, रु.२५.१४ कोटी इतर वाहतूक उत्पन्न, तर रु.२६८.१४ कोटी चालनेत्तर उत्पन्न मिळाले. एकूण रु.७८७०.९९ कोटी उत्पन्न मिळाले.

एकूण खर्चाच्या ४३.०२ टक्के खर्च कर्मचारी वर्गावर, ३१.८८ टक्के खर्च इंधने व वंगणासाठी, ४.८१ टक्के खर्च भांडार सामुग्री, दुरुस्ती आणि पुनःस्थितीकरणासाठी झाला. याशिवाय १०.८५ टक्के खर्च प्रवासी कर, मोटार वाहन कर व इतर कर यासाठी झाला. तसेच ९.४४ टक्के खर्च घसारा, व्याज, विमा व इतर अनामत खर्चासाठी झाला.

दिनांक ३१.०३.२०१९ अखेर ₹४६०३.०८ कोटी संचित तोटा होता सन २०१९-२० या वर्षाचा ₹९१९.२१ कोटी तोटा व ₹२०३.०७ कोटी पूर्वकालीन समायोजन वजा करता दि.३१.०३.२०२० अखेर ₹५३१९.२२ कोटी इतका संचित तोटा आहे. तो महामंडळाच्या ताळेबंदामध्ये दर्शविला आहे.

Smart Card- Smart card are issued for 4 & 7 days passes under "Travel as you like" scheme as well as monthly –quarterly passes.

C.C.T.V

MSRTC has installed the CCTV at 323 sensitive locations of the Corporation to strengthen security system, which includes Bus Stations, Depots, divisions and divisional workshops on the grounds of terrorist threats received to State as well as Central Government. The work of installing CCTV at remaining requisite locations will be completed in phased manner. This will help to protect passengers as well as property of MSRTC from terrorist attack.

9. Financial Position

During the year 2019-20, Corporation has received Rs.7577.71 crore from other traffic revenue, and Rs.25.14 crore from other revenue, and Rs.268.14 crore as non-operating revenue. Total income is Rs.7870.99 crore.

Out of total expenditure 43.02 % was on staff, 31.88 % on Diesel and Engine oil, 4.81 % on stores, repairs and reconditioning. In addition to this 10.85 % expenditure was incurred on Passenger Tax, Motor Vehicle Tax and Other Taxes. Further, 9.44 % expenditure was incurred on account of Depreciation, Interest, Insurance & other general expenses.

The accumulated loss at the end of 31.03.2019 was ₹4603.21 crore. After including current year loss 919.21 crore subtracting prior period adjustment ₹203.07 Crore, the net accumulated loss at the end of 31.03.2020 work out to ₹5319.22 crore which is shown in the balance sheet of the Corporation.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ

दशकातील आढावा

२०१०-११ ते २०१९-२०

10

TEN YEARS PROFILE

2010-11 TO 2019-20

MAHARASHTRA STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
दशकातील कामगिरी

Sr. No.	तपशील / Particulars	2010-11	2011-12
A	३१ मार्च रोजीची स्थिती / Position as on 31 st March		
I	महामंडळाची संरचना / Set up of Organisation		
1	मध्यवर्ती कार्यालय / Central Office	1	1
2	प्रादेशिक कार्यालये / Regional Offices	6	6
3	विभागीय कार्यालये / Divisional Offices	30	30
4	आगारे / Depots	247	248
5	मध्यवर्ती कार्यशाळा / Central Workshops	3	3
6	टायर्स पुनःस्तरीकरण सयंत्रे / Tyre Retreading Plants	9	9
7	मुद्रणालय / Printing Press	1	1
8	कर्मचारी स्थिती / Staff Position	1,04,214	1,04,596
II	मार्ग, लांब पल्ला सेवा, आंतर राज्य व रातराणी सेवा / Routes, Long Distance Services, Inter State & Night Services		
1	मार्गांची संख्या / No of Routes	16,932	17,175
2	मार्गांचे एकूण कि.मी.(लाखात) / Route Kms. (in Lakh)	12.72	12.95
3	मार्गांचे सरासरी अंतर / Average Route Distance	75.12	75.40
4	आंतर राज्य वाहतूक केलेल्या मार्गांची संख्या / No.of Inter State Routes Operated	543	460
5	साध्या लांब पल्ला सेवा (रातराणी सेवासह) / Long Distance Ordinary Services (Including Night Services)	1,562	1,609
6	एकूण रातराणी सेवा / Total Night Services	366	336
III	प्रवासी सुविधा / Passenger Amenties		
1	बसस्थानके / Bus Stations	585	595
2	मार्गस्थ निवारे / Pickup Sheds	3,639	3,639
3	उपहारगृहे व चहाची दुकाने / Refreshment Rooms & Tea Stalls	1,117	1,127
4	पुस्तकांची दुकाने / Books Stalls	235	245
5	इतर दुकाने / Other Stalls	1,811	1,890
6	पार्सल कार्यालये / Parcel Offices	329 (PVT)	332 (PVT)
IV	रा प वाहतूक सेवा उपलब्ध असलेल्या खेड्यांची टक्केवारी / Percentage of Villages Served by S T Services		
1	थेट / Directly	70.99	71.28
2	३ कि.मी. पर्यंत / Upto 3 Kms.	18.94	18.07
3	३ ते ५ कि.मी.पर्यंत / Between 3 to 5 Kms.	6.07	6.59
4	५ ते ८ कि.मी.पर्यंत / Between 5 to 8 Kms.	2.55	2.64
5	८ कि.मी.पुढील / Above 8 Kms.	1.44	1.43
V	रा प वाहतूक सेवा उपलब्ध असलेल्या लोकसंख्येची टक्केवारी / Percentage of Population Served by S T Services		
1	थेट / Directly	89.88	90.47
2	३ कि.मी. पर्यंत / Upto 3 Kms.	6.59	6.15
3	३ ते ५ कि.मी.पर्यंत / Between 3 to 5 Kms.	2.2	2.15
4	५ ते ८ कि.मी.पर्यंत / Between 5 to 8 Kms.	0.85	0.82
5	८ कि.मी.पुढील / Above 8 Kms.	0.48	0.42

**MAHARASHTRA STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION
TEN YEARS PROFILE**

2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
1	1	1	1	1	1	1	1
6	6	6	6	-	-	-	-
30	31	31	31	31	31	31	31
248	249	250	250	250	250	250	250
3	3	3	3	3	3	3	3
9	9	9	9	9	9	9	9
1	1	1	1	1	1	1	1
1,00,169	1,07,709	107500	1,05,679	1,03,043	1,01,196	1,01,879	1,00,135
17,669	18,156	18,450	18,706	18,765	18,839	19,172	19,397
13.20	13.82	14.30	14.14	13.78	13.62	13.62	13.89
74.71	76.14	77.53	75.60	73.44	72.29	71.03	71.60
460	516	516	480	480	579	579	579
1,624	1813	1938	1876	1669	1557	1491	1,719
364	356	365	313	251	215	211	220
598	602	607	609	609	608	588	588
3,639	3,639	3632	3374	3374	3374	3508	3508
1,119	963	932	880	1,010	976	934	851
247	244	244	236	236	232	211	196
1,426	2,113	2070	2123	2106	2115	2106	2499
296(PVT)	309(PVT)	265(PVT)	253(PVT)	253(PVT)	253(PVT)	253(PVT)	253(PVT)
71.94	72.93	73.83	74.48	75.53	75.87	76.42	78.18
17.15	16.74	16.34	15.72	15.11	14.94	14.67	14.20
6.57	6.13	5.63	5.61	5.42	5.44	5.27	4.42
2.68	2.48	2.55	2.57	2.44	2.44	2.31	1.87
1.66	1.72	1.64	1.61	1.5	1.36	1.32	1.33
90.66	90.83	90.4	91.17	91.66	91.74	91.95	93.00
5.91	5.93	6.31	5.85	5.61	5.55	5.45	4.64
2.14	1.93	1.86	1.68	1.59	1.62	1.56	1.43
0.83	0.78	0.89	0.86	0.74	0.72	0.68	0.61
0.46	0.53	0.54	0.45	0.4	0.37	0.36	0.31

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
दशकातील कामगिरी

Sr. No.	तपशील / Particulars	2010-11	2011-12
B	वाहतुकीची फलनिष्पत्ती / Operational Performance		
1	सरासरी चालविलेल्या नियतांची संख्या / Average number of Schedules	14,447	14,958
2	सार्थ कि.मी.(कोटीत) / Effective Kms. (in Crore)	189.73	198.38
3	उत्पन्न (₹ कोटीत) / Revenue (₹ in Crore)	4,979.67	5,600.25
4	प्रति कि.मी.उत्पन्न (₹) / Earning Per Km. (in ₹)	26.25	28.23
5	भारमानाची टक्केवारी / % Load Factor	61.84	61.70
6	भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ % Load Factor (Including VOC)	73.48	74.06
7	चालक / वाहकांचे सरासरी काम (कि.मी.)/ Average Crew Duty (in Kms.)	228.10	225.40
8	बस ताफ्याची सरासरी संख्या / Average number of buses held	16,211	16,801
9	मार्गस्थ बसेसची सरासरी संख्या / Average number of buses on road	15,359	15,891
10	मार्ग बंद बसेसची सरासरी संख्या / Average number of buses off road	525	607
11	मार्ग बंद बसेसचे एकूण (स्वतःच्या) वाहनाशी टक्केवारी / % of buses off road to Total (Own) Vehicles Held	3.24	3.61
12	वाहनांचा वापर (कि.मी.) / Vehicle Utilisation (in Kms.)	338.44	341.09
13	वाहन ताफ्याच्या वापराची टक्केवारी / % Fleet Utilisation	94.74	94.58
14	प्रति लाख कि.मी.मागे अपघाताचे प्रमाण / Rate of Accidents Per Lakh Kms. प्रति दहा हजार कि.मी.मागे बिघाडाचे प्रमाण / Rate of Breakdowns Per 10,000 Kms.	0.18 0.28	0.17 0.26
15	प्रती दहा लिटर डिझेलमागे कि.मी. / Kilometers Per Ten Litres of Diesel	49.26	49.10
16	प्रती दहा किलो सी एन जी मागे कि.मी. / Kilometers Per Ten Kilo of CNG	39.16	39.32
17	प्रति लिटर मागे कि.मी.(स्वतःची वाहने) (इंजिन तेल) / Kms Per Litre (Own Vehicles) (Engine Oil)	1,411	1,564
	प्रति लाख कि.मी.मागे टायर्सचा खप / Rate of Tyre Consumption Per Lakh Kms. अ. नवीन (स्वतःची वाहने)/ A.New (Own Vehicles)	4.92	4.92
18	ब. पुनःस्तरीत (स्वतःची वाहने) / B. Retreaded (Own Vehicles)	11.82	11.20
19	प्रति लाख कि.मी. मागे स्प्रिंग खप (स्वतःची वाहने) / Rate of Spring Consumption per Lakh kms. (Own Vehicles) (in Kgs.)	106	119
20	प्रति कि.मी. खर्च (₹) / Cost Per Km. (in ₹)	26.03	27.93
21	प्रति कि.मी. नफा / तोटा (पूर्वकालीन समायोजन वगळून)(₹) / Margin Per Km.(Excl. prior period adjustment) (in ₹)	0.22	0.30
22	वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची संख्या (कोटीत) / No. of Passengers travelled (in Crore)	253.68	260.04

**MAHARASHTRA STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION
TEN YEARS PROFILE**

2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
15,127	15,450	15,609	15,664	15,585	15,274	15,292	14,540
199.31	204.66	208.49	210.06	206.61	203.38	203.78	195.04
6,095.79	6737.54	7258.66	7284.48	7056.33	7168.01	8120.23	7870.99
30.58	32.92	34.82	34.68	34.15	35.24	39.85	40.36
60.46	58.28	57.16	55.71	54.63	56.25	54.04	53.10
73.67	72.18	70.86	69.60	68.75	70.84	69.14	68.38
234.94	226.50	227.6	214.76	213.01	214.84	218.08	217.47
17,497	18055	17,957	18,514	18,710	18,652	18,796	18,292
16,214	16523	16,702	16,981	16,834	16,424	16,414	15,764
708	942	866	860	996	1261	1573	1472
4.05	5.22	4.82	4.66	5.33	6.79	8.57	8.24
336.78	339.35	341.99	338	336.25	339.25	340.14	338.04
92.67	91.51	93.01	91.72	89.97	88.05	87.33	86.18
0.15	0.15	0.15	0.14	0.13	0.14	0.16	0.17
0.24	0.27	0.26	0.28	0.3	0.31	0.34	0.34
48.66	47.69	47.63	47.62	47.65	47.21	45.73	44.94
38.64	37.92	36.65	37.53	38.97	38.91	38.72	38.19
1,769	1,817	1,711	1,763	1,915	1,894	1,853	1,752
5.20	4.98	4.88	4.83	4.59	4.46	4.57	5.22
11.22	11.96	11.11	10.34	10.21	9.65	9.26	8.04
111	109	107	110	104	107	114	109
32.53	35.82	37.89	35.55	36.78	40.30	44.50	45.07
-1.95	-2.90	-3.07	-0.87	-2.63	-5.06	-4.65	-4.71
261.37	256.3	245.57	245.61	244.38	244.46	240.79	219.85

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
दशकातील कामगिरी

Sr. No.	तपशील / Particulars	2010-11	2011-12
C	आर्थिक समालोचन / Financial Management		
1	उत्पन्न / Revenue		
i.	प्रवासी उत्पन्न / Passenger Revenue	4,823.37	5,465.62
ii.	इतर वाहतूक उत्पन्न / Other Traffic Revenue	17.49	16.99
iii.	चालनेत्तर उत्पन्न / Non-Operating Revenue		
	अ.मोडीत काढलेल्या बसेस व मालाचे उत्पन्न / A.Revenue from sale of Scrapped Buses and Materials	82.12	59.84
	ब. इतर चालनेत्तर उत्पन्न / B. Other Non-Operating Revenue	56.69	57.8
	एकूण चालनेत्तर उत्पन्न (अ + ब) / Total Non-Operating Revenue (A + B)	138.81	117.64
	एकूण उत्पन्न / Total Revenue	4979.67	5600.25
2	खर्च / Expenditure		
	अ. चालन खर्च / A. Operational Cost	4,919.64	5,514.59
	ब. चालनेत्तर खर्च / B. Non-Operating Cost	19.03	26.51
	एकूण खर्च / Total Expenditure	4938.67	5541.10
3	अ. नफा / तोटा / A. Profit /Loss	41.00	59.15
	ब. पूर्वकालीन समायोजन / B. Prior period adjustment	-11.71	4.82
	क. नक्त नफा / तोटा / C. Net Profit / Loss	29.29	63.97
4	संचित नफा / तोटा / Cumulative Profit / Loss	-356.82	-292.85
5	प्रवासी भाडयातील सवलती / Amount of Concessions	765.76	908.11
6	शहरी वाहतुकीचा आर्थिक बोजा (सवलत मुल्या सहीत)/ Financial Burden of City Operation (incl. value of Concessions)	4.90	4.77
7	संचित भाग भांडवल / Cumulative Equity Capital		
	अ.राज्य शासन / A. State Government	1341.21	1,341.21
	ब. केंद्र शासन / B. Central Government	56.77	56.77
	एकूण / Total	1,397.98	1,397.98
8	राज्य शासनाचे संचित भांडवली अंशदान / Cumulative Capital Contribution from State Government	375.37	375.37
9	कर्जाची थकबाकी / Loans Outstanding	45.76	42.52
10	अंतर्गत साधन स्रोत / Internal Resources	358.47	415.89

MAHARASHTRA STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION

TEN YEARS PROFILE

(₹ कोटीत) / (₹ in Crore)

2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
5897.98	6496.11	7038.43	7044.73	6769.5	6799.97	7778.87	7473.17
23.09	23.73	23.26	24.55	21.35	78.36	61.42	129.68
73.25	79.14	23.54	0.63	28.34	70.16	60.41	12.38
101.47	138.56	173.43	214.57	237.14	219.51	219.53	255.76
174.72	217.70	196.97	215.20	265.48	289.67	279.94	268.14
6095.79	6737.54	7258.66	7284.48	7056.33	7168.01	8120.23	7870.99
6479.84	7328.81	7893.67	7464.06	7594.80	8188.82	9062.18	8782.45
4.12	2.94	6.60	3.18	5.10	7.45	6.50	7.75
6483.96	7331.75	7900.27	7467.24	7599.90	8196.27	9068.68	8790.20
-388.17	-594.21	-641.61	-182.76	-543.57	-1028.26	-948.45	-919.21
-40.66	21.56	250.60	60.87	20.79	-550.41	8.58	203.07
-428.83	-572.65	-391.01	-121.89	-522.78	-1578.67	-939.87	-716.14
-721.68	-1294.33	-1685.34	-1807.23	-2330.01	-3663.21	-4603.08	-5319.22
1048.76	1211.37	1334.25	1354	1352.70	1383.20	1620.59	1706.60
13.66	23.97	26.88	22.71	30.80	22.69	24.21	26.79
1,341.21	1341.21	1341.21	1341.21	1341.21	1341.21	1341.21	1341.21
56.77	56.77	56.77	56.77	56.77	56.77	56.77	56.77
1,397.98	1,397.98	1,397.98	1,397.98	1,397.98	1,397.98	1,397.98	1,397.98
837.73	1,094.28	1,380.33	1,805.01	2,291.99	2,786.31	3,302.62	3,869.80
242.12	237.43	236.02	233.88	227.94	224.14	220.76	217.92
-64.26	-164.48	-18.06	232.78	-197.28	-1335.29	-665.21	-479.24

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ
दशकातील कामगिरी

Sr.No.	तपशील / Particulars	2010-11	2011-12
11	राज्य शासनास महामंडळाकडून मिळणारे उत्पन्न (कर व व्याज) / Contribution of MSRTC to State Government (Taxes and Interest)		
	अ. प्रवासी कर / A. Passenger Tax	657.44	734.65
	ब. मोटार वाहन कर, परवाना शुल्क इ. / B. Motor Vehicle Tax, Permit Fee etc.	7.56	7.35
	क. भांडवलावरील व्याज / C. Interest on Capital Contribution	16.08	22.52
	ड. टोल टॅक्स / D. Toll Tax	82.66	98.09
	राज्य शासनासाठी एकूण / Total for State Government	763.74	862.61
12	स्थानिक स्वराज्य संस्था / Local Bodies		
	नगरपालिका कर व जकात कर / Municipal Tax & Octroi	6.51	7.67
13	एकूण कर व व्याज (११ ते १२) / Total Taxes & Interest (11 to 12)	770.25	870.28
14	कर्जावरील व्याज / Interest on Loans	18.43	24.50
15	एकूण कायम स्वरूपी मत्ता / Total Fixed Assets		
	अ. जमिनी व इमारती / A. Land & Buildings	478.85	522.53
	ब. प्रवासी वाहने व सांगाडे, वाहनांचे पुनःस्थितीकरण/ B. Passenger Buses & Chassis, Vehicle Reconditioning	1,933.56	2,214.12
	क. खात्याची वाहने / C. Departmental Vehicles	32.21	31.70
	ड. हत्यारे, संयंत्रे व यंत्र सामुग्री / D. Instruments, Plants, & Machinery	32.88	37.22
	इ. इतर मत्ता / E. Other Assets	31.66	33.12
	एकूण कायम स्वरूपी मत्ता / Total Permanent Assets	2,509.16	2,838.69

MAHARASHTRA STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION

TEN YEARS PROFILE

(₹ कोटीत) / (₹ in Crore)

2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
781.09	852.92	919.27	903.91	889.95	897.43	953.12	943.19
7.53	7.39	7.66	7.51	7.84	8.49	16.97	10.29
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
109.85	132.56	146.3	122.77	108.74	121.69	136.97	139.99
898.47	992.87	1073.23	1034.19	1006.53	1027.61	1107.06	1093.47
8.35	2.66	5.91	3.73	1.6	1.63	0.12	0.22
906.82	995.53	1079.14	1037.92	1008.13	1029.24	1107.18	1093.69
2.50	1.20	1.51	1.46	2.15	4.92	1.72	4.08
567.05	611.06	651.08	696.54	726.46	791.41	853.65	915.52
2434.05	2491.71	2584.35	2,953.66	3,075.16	3,204.72	3,251.90	3,783.90
32.92	32.29	31.51	34.89	35.53	35.12	48.67	56.73
38.66	39.64	41.76	43.74	45.11	45.87	50.09	53.70
33.41	34.2	35.70	39.03	38.94	40.05	59.46	66.54
3,106.09	3,208.90	3,344.40	3,767.86	3,921.20	4,117.17	4,263.77	4,876.39

महामंडळ आणि समित्या / CORPORATION AND COMMITTEES

१.०१ संचालक पदातील बदल

- अ) ना. श्री. दिवाकर रावते, यांचा अध्यक्षपदाचा कालावधी नोव्हेंबर-२०१९ रोजी संपुष्टात आला. नविन सरकार स्थापने नंतर, जानेवारी-२०२० मध्ये ना. अॅड. अनिल परब यांनी परिवहन मंत्री तथा अध्यक्ष, म.रा.मा.प. महामंडळ या पदाचा कार्यभार स्विकारला.
- ब) श्री. रणजित सिंह देओल, यांची बदली झाल्यानंतर श्री.आशिष कुमार सिंह, अपर मुख्य सचिव, (परिवहन व बंदरे) यांचेकडे माहे जानेवारी २०२० मध्ये उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक म.रा.मा.प. महामंडळ या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार दिला होता. त्यानंतर श्री. शेखर चन्ने, परिवहन आयुक्त, यांनी माहे फेब्रुवारी, २०२० मध्ये उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा.मा.प. महामंडळ या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार स्विकारला.
- क) श्री. राजीव जाधव यांची बदली झाल्यानंतर श्री. महेंद्र कल्याणकर, कामगार आयुक्त यांनी महामंडळाच्या संचालक मंडळात राज्य शासनाचे प्रतिनिधी म्हणून कार्यभार स्विकारला.
- ड) श्री. मणिजीत सिंह यांची बदली झाल्यानंतर श्रीमती इति पांडे, मुख्य वाणिज्य प्रबंधक, मध्य रेल्वे यांनी महामंडळाच्या संचालक मंडळात केंद्र शासनाचे प्रतिनिधी म्हणून कार्यभार स्विकारला.

१.०२ सन २०१९-२० या वर्षात महामंडळ संचालक मंडळाच्या बैठका.

अहवाल वर्षामध्ये संचालक मंडळाच्या एकूण ०३ बैठका झाल्या व ७५ ठराव पारित करण्यात आले.

१.०३ समित्या बैठका

महामंडळ समित्यांच्या बैठका व पारित केलेल्या ठरावांची संख्या पुढील तक्ता क्रमांक १.०३ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

महामंडळ समित्या /Committees of Corporation

तक्ता क्रमांक १.०३ (अ)/Table No. 1.03 (A)

अ.क्र./ Sr. No.	समिती /Committee	बैठकांची संख्या/ No. of Meetings	पारित केलेल्या ठरावांची संख्या/ No. of Resolutions passed
१.	स्थायी समिती /Standing Committee	--	--
२.	निविदा व भांडार समिती/Tender & Stores Committee	01	15

तक्ता क्रमांक १.०३ (ब)/Table No. 1.03 (B)

अ.क्र./ Sr. No.	समिती /Committee	बैठकांची संख्या/ No. of Meetings	पारित केलेल्या ठरावांची संख्या/ No. of Resolutions passed
१	सेवामंडळ समिती /Services board Committee	03	बढती साठी निवड केलेल्या अधिका-यांची संख्या - २३५

1.01 Changes in Board of Directors

- A) The tenure of Shri. Divakar Raote, Chairman came to an end in November-2019. After the formation of new Government in January-2020, Adv. Anil Parab took over as the Transport Minister as well as the Chairman of MSRTC.
- B) On Transfer of Shri. Ranjit Singh Deol, Shri. Ashish Kumar Singh, Additional Chief Secretary had taken Additional charge as Vice Chairman & Managing Director of MSRTC in January-2020. After that Shri. Shekhar Channe, Transport Commissioner has taken charge of Vice Chairman & Managing Director, MSRTC in additional capacity in February-2020.
- C) On transfer of Shri Rajiv Jadhav, Shri.Mahendra Kalyankar, Labour Commissioner has taken charge as a representative of state Government on the board of corporation.
- D) On transfer of Mr. Mani Jit Singh, Smt. Ity Pandey, Chief Commercial Manager, Central Railway, CST Mumbai has taken charge as representative of Central Government on the board of corporation.

1.02 Meetings of the Corporation Board in the year 2019-20

During the year under review, 03 Corporation Board meetings were held and 75 Resolutions were passed.

1.03 Meetings of Committee

The number of Meetings of Committees and number of Resolutions passed are given in Table No. 1.03

तक्ता क्रमांक १.०३ (क)/Table No. 1.03 (C)

अ.क्र./ Sr. No.	समिती /Committee	बैठकांची संख्या/ No. of Meetings	पारित केलेल्या ठरावांची संख्या/ No. of Resolutions passed
१	उत्पादन, चालन व कर्मचारी कल्याण समिती/ Production, Operation & Staff Welfare Committee	--	--

१.०४ सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाने वेळोवेळी बैठकांमध्ये घेतलेले काही महत्वाचे निर्णय

- नवीन २०० स्वमालकीची आसनी तथा शयनयान वाहने महामंडळाच्या वाहन ताफ्यात दाखल करण्याचा निर्णय.
- मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांना मेट्रोच्या प्रस्तावित कामासाठी व त्या प्रकल्पाच्या विद्युतीकरणसाठी रिसीव्हिंग स्टेशन उभारण्यासाठी रा.प. महामंडळाची नॅन्सी कॉलनी, बोरिवली येथील जागा रेडीरेकनर दराने आकारणी करून हस्तांतर करण्याच्या धोरणास मंजूरी देण्यात आली.
- रा.प. महामंडळात १५० इलेक्ट्रीक बसेस भाडे तत्वावर घेण्याबाबत निर्णय.
- रा.प. महामंडळातील अधिकारी प्रवर्गाची कनिष्ठ वेतनश्रेणी दि. ०१.०६.२०१९ पासून बंद करण्याचा निर्णय.
- सिडको, औरंगाबाद येथे "आधुनिक बसतळ" बांधणे करिता विकासकाची निवड करण्यात आली.
- रा.प. महामंडळाच्या विद्याविहार कुर्ला (पश्चिम) येथील भूखंडाचा पुनर्विकास करून त्या ठिकाणी खाजगी-सार्वजनिक सहभागातून रा.प. कर्मचाऱ्यांसाठी निवासस्थान, शाळा बांधणेकरिता विकासकाची निवड करण्यात आली.
- निमआराम बसेसप्रमाणे, रा.प. महामंडळाच्या ताफ्यात नव्याने दाखल होणाऱ्या विना वातानुकूलित शयन तथा आसनी बसेस मध्ये विविध सामाजिक घटकांना प्रवासभाड्यात सवलत देण्याचा निर्णय.
- रा.प. महामंडळाच्या वातानुकूलित (शिवनेरी, अश्वमेघ) बसने प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांना दुपारी १२ वाजे पर्यंत मोफत वृत्तपत्र पुरविण्याचा निर्णय.
- औरंगाबाद अद्यावत शहर योजना प्रकल्पांतर्गत शहर बस वाहतूक सुरु करण्यासाठी औरंगाबाद महानगरपालीकेस रेल्वे स्टेशन, मुकंदवाडी, शहागंज बसस्थानक येथील महामंडळाची खुली जमीन भाडेतत्वावर देण्याचा निर्णय.

1.04 Important decisions taken in the meeting of Corporation during year 2019-20

- Approval given for induction of 200 new seater cum sleeper own buses in the fleet.
- MSRTC Corporation Board has given approval for allotment of MSRTC land at Nancy Colony, Borivali as per ready reckoner rate to MMRDA for setting up transformer receiving station for proposed metro electrification work.
- Approval given for acquiring 150 electric buses on a hiring basis.
- Approval given for discontinuation of Junior pay scale in officer category with effect from 01.06.2019
- The Developer has been appointed for the construction of a modern bus stand at CIDCO, Aurangabad .
- The developer has been selected for redeveloping MSRTC plot at Vidyavihar Kurla (W) through private/public participation to build quarters for ST employees & for one school.
- Concession in fare to various social strata will be extended in the newly inducted Non-AC seater cum sleeper buses similar to concession given in semi luxury buses.
- Approval given for providing free newspapers till noon to passengers travelling in air conditioned (Shivneri /Ashwamedh) buses.
- MSRTC provided its open land at railway station, Mukndwadi & Shahaganj to Aurangabad Municipal Corporation on hiring basis to start city bus operation under the aegis of Aurangabad Smart City project.

- अनुकंपा तत्वावर रा.प. कर्मचाऱ्यांच्या एका अवलंबितास राज्यसंवर्ग पदामध्ये नेमणूक देण्याचासाठी वाहतूक निरीक्षक, भांडारपाल, पदाचा समावेश करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला.
- Approval given for recruitment of dependent of employees from state cadre posts such as Traffic Inspector, Accountant and store keeper on compassionate ground.

विधिमंडळाच्या अधिवेशनाबाबतचा तपशील
Maharashtra Legislative Assembly Information

१.०५ विधानसभा /विधान परिषदेत म.रा.मा.प. महामंडळा संबंधी प्रश्न

1.05 A) LAQ'S / LCA'S Related to M.S.R.T. Corporation

अ) सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात महामंडळाने विधिमंडळासाठी १९० प्रश्नांची उत्तरे शासनास पाठविली, त्याचा तपशील तक्ता क्रमांक १.०५ अ मध्ये दिलेला आहे.

B) Replies to 190 questions were submitted to Maharashtra Legislature during the year 2019-20, the details are given in Table No. 1.05 A

तक्ता क्रमांक १.०५ अ / Table No. 1.05 A

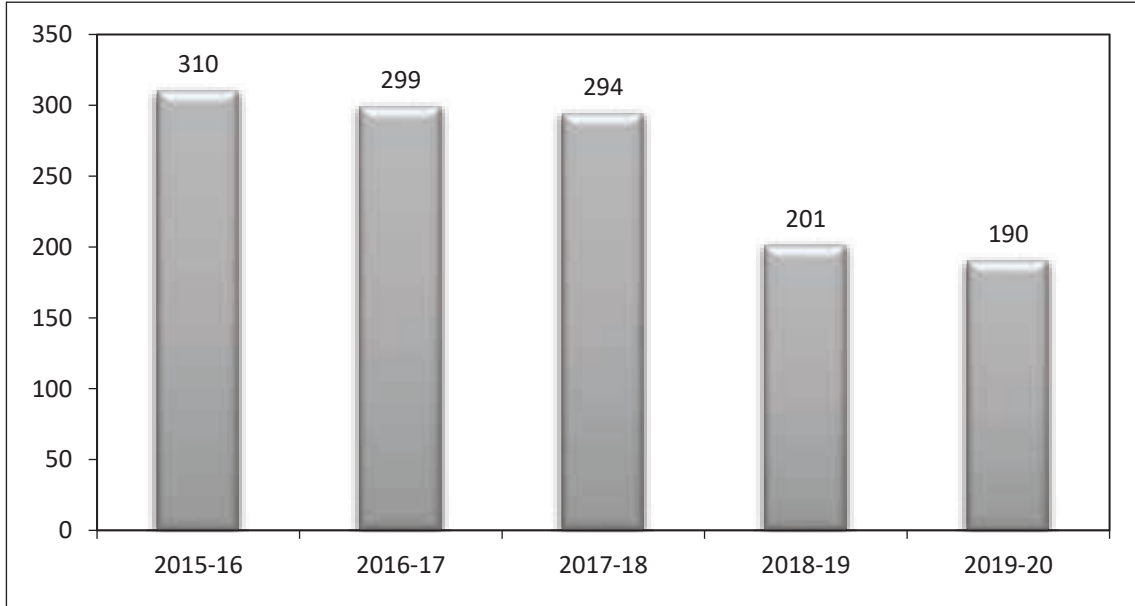
Sr. No.	विषय / Subject	विधानसभा / Legislative Assembly	विधान परिषद / Legislative Council	एकूण / Total
१	तारांकित प्रश्न /Starred Questions	103	33	136
२	अतारांकित प्रश्न/ Un-starred Questions	19	05	24
३	लक्षवेधी सूचना /Calling Attention Notice (सूचना नियम क्र. ९३ व ११५)	05	09	14
४	कपात सूचना/ Cut Motion	01	--	01
५	अर्धा तास चर्चेची सूचना/Half hour Discussion Notice	05	--	05
६	प्रस्ताव सूचना / Motion order	02	00	02
७	विशेष उल्लेख बाब सूचना/ Special Calling Attention	--	02	02
८	स्थगन प्रस्ताव / Adjournment Motion	--	--	--
९	अल्प सूचना / Point of order	--	--	--
१०	किमान समान कार्यक्रम /Common Minimum Programme	01	--	01
११	विशेष हक्कभंग सूचना / Special privilege Motion	--	--	--
१२	अनियतदिन प्रस्ताव सूचना / No yet day motion	--	--	--
१३	औचित्याचा मुद्दा / Point of order	02	--	02
१४	राज्यपालांचे अभिभाषण वित्तमंत्री भाषण/ Governor's Address वित्तमंत्री भाषण/Finance Minister Speech	02	--	02
१५	निवेदने/ Applications	01	--	01
एकूण / Total		141	49	190

१.०५ ब). महामंडळाने शासनास विधीमंडळासाठी मागिल ५ वर्षांत पाठविलेली एकूण उत्तरे खालील आलेख क्र.१.१ मध्ये दर्शविलेली आहेत.

1.05 B) Total no.of replies submitted to Maharashtra Legislature since last 5 years are given in Graph No.1.1 as under :

आलेख क्र. १.१ / Graph No. 1.1

२.०१ महामंडळाची संरचना

दि.०१.१२.२०१६ रोजी पासून रा.प.महामंडळातील प्रादेशिक स्तर कमी करण्यात आल्याने चार स्तरीय यंत्रणेवर आधारलेल्या कामकाज पध्दती ऐवजी तीन स्तरीय प्रशासन प्रणाली अनुसरण्यात आली. सद्यस्थितीत, महामंडळाचे कामकाज पुढीलप्रमाणे तीन स्तरीय यंत्रणेवर आधारलेले आहे.

१. मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई
२. जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणी असलेली ३१ विभागीय कार्यालये.
३. तालुका व महत्वाच्या वाहतूक केंद्राच्या ठिकाणी असलेली २५० आगारे.

सन २०१६-१७ मध्ये झालेल्या पुनर्रचनेत ६ प्रादेशिक कार्यालये बंद करण्यात आली व ३ नियंत्रण समित्या स्थापन करण्यात आल्या. प्रत्येक नियंत्रण समिती, पूर्वीच्या २ प्रदेशांतर्गत येणाऱ्या विभागांवर नियंत्रण ठेवते. ३ नियंत्रण समितींचे मुख्यालय मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई येथे आहे.

तसेच, औरंगाबाद (चिखलठाणा), पुणे (दापोडी), व नागपूर (हिंगणा) या ३ ठिकाणच्या मध्यवर्ती कार्यशाळांमध्ये बसबाँडी बांधणीचे व बसेसच्या पुनःस्थितीकरणे काम केले जाते.

पुनःस्तरण करण्यासाठी नाशिक, जळगांव, नागपूर, नांदेड, लातूर, कोल्हापूर, पुणे (दापोडी), रत्नागिरी व अमरावती या ९ ठिकाणी टायर पुनःस्तरीकरण संयंत्रे कार्यान्वित आहेत.

२.०२ कर्मचारीवर्ग संख्या

दिनांक ३१.०३.२०१९ रोजी महामंडळात एकूण कर्मचाऱ्यांची संख्या १,०१,८७९ इतकी होती. अहवाल वर्षात ३१८९ कर्मचाऱ्यांची नव्याने नियुक्ती करण्यात आली, त्यामध्ये अनुकंपा तत्वावर नियुक्त केलेले वर्ग-३ व ४ मधील कर्मचारी सुध्दा समाविष्ट आहेत.

दिनांक ३१.०३.२० रोजी महामंडळातील कर्मचाऱ्यांची संख्या १,००९,३५ इतकी असून त्याची वर्गवारी तक्ता क्र. २.०२ मध्ये देण्यात आलेला आहे.

तक्ता क्रमांक २.०२/ Table No. 2.02

Sr. No	वर्ग / Category	३१.०३.२०१९ रोजी / As on 31.03.2019	३१.०३.२०२० रोजी / As on 31.03.2020
१.	प्रथम वर्ग / Class I	68	52
२.	द्वितीय वर्ग / Class II	1206	1266
३.	तृतीय वर्ग / Class III	89445	88320
४.	चतुर्थ वर्ग / Class IV	11160	10497
एकूण / Total		101879	100135

2.01 Corporation Set Up

From 01.12.2016, regional level from corporation set up has been reduced and corporation has switched over to 3- tier system from 4-tier system. Now, working of the Corporation is based on 3-tier system viz. :

1. Central Office, Mumbai.
2. 31 Divisional Offices, situated at District head quarters.
3. 250 Depots located at Tehsils and important Traffic centres.

During the restructuring done in the year 2016-17, 6 regional offices were closed & 3 Monitoring Committees were established. Each Monitoring Committee monitors the divisions of erstwhile 2 regions. Head quarter of 3 committees is at central office

Further, The bus body building and reconditioning of buses is carried out in 3 Central Workshops situated at Aurangabad (Chikhalthana), Pune (Dapodi) & Nagpur (Hingna).

9 tyre retreading plants are located at Nashik, Jalgaon, Nagpur, Nanded, Latur, Kolhapur, Pune (Dapodi), Ratnagiri and Amravati for tyre retreading.

2.02 Staff Position

There were 1,01,879 employees as on 31.03.2019 in the service of the Corporation. 3189 employees including are recruited during the year under report, (class-3 & 4 employees recruited under compassionate ground.)

The number of employees of the Corporation as on 31.03.20 is 1,001,35 and their classification given in the Table No. 2.02.

२.०३ घटकनिहाय कर्मचारी संख्या

दिनांक ३१.०३.२०२० रोजीची घटकनिहाय कर्मचारी संख्या तक्ता क्रमांक २.०३ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

2.03 Unit wise Staff Position

Unit wise staff position as on 31.03.2020 is given in Table No. 2.03.

तक्ता क्रमांक २.०३ /Table No. 2.03
घटकनिहाय कर्मचारी संख्या / Unitwise Staff Position

Sr. No.	घटक/ Unit	वाहतूक / Traffic		कार्यशाळा व देखभाल / Workshop & Maintenance		प्रशासकीय / Administrative		एकूण/ Total	
		31.03.19	31.03.20	31.03.19	31.03.20	31.03.19	31.03.20	31.03.19	31.03.20
१	मध्यवर्ती कार्यालय /Central Office	78	42	54	45	333	361	465	448
२	भांडार व खरेदी विभाग, मुद्रणालय/ Stores & Purchase & Printing Press	0	0	0	11	33	40	33	51
३	मध्यवर्ती प्रशिक्षण संस्था, भोसरी,पुणे /Central TrainingInstitute, Bhosari, Pune.	7	2	3	2	21	22	31	26
४	मध्यवर्ती कार्यशाळा /Central Workshop								
	अ. पुणे/A.Pune	10	9	444	398	101	93	555	500
	ब. औरंगाबाद/B. Aurangabad	6	8	293	279	61	68	360	355
	क. नागपूर/C.Nagpur	4	5	255	244	57	56	316	305
	मध्यवर्ती कार्यशाळाएकूण / Total for Central Workshops	20	22	992	921	219	217	1231	1160
५	टायर पुनःस्तरीकरण सयंत्रे / Tyre Retreading Plants	0	0	280	211	36	33	316	244
	प्रदेश / Region								
	औरंगाबाद /Aurangabad	14112	14314	3288	3259	1601	1636	19001	19209
	मुंबई/ Mumbai	13305	12795	3572	3572	1696	1490	18573	17657
	नागपूर / Nagpur	6245	6439	1689	1631	933	947	8867	9017
	पुणे/Pune	16688	16446	4330	4266	2157	2034	23175	22746
	नाशिक/Nashik	14155	13923	3400	3326	1752	1730	19307	18979
	अमरावती/Amravati	7912	7713	1948	1905	1020	980	10880	10598
	एकूण प्रदेश / Total for Regions	72417	71630	18227	17759	9159	8817	99803	98206
	महामंडळ /Corporation	72522	71696	19556	18949	9801	9490	101879	100135

२.०४(अ) प्रदेशनिहाय प्रति नियत व प्रति मार्गस्थ बसमागे कर्मचारी प्रमाण

तक्ता क्रमांक २.०४(अ) मध्ये प्रति नियत तसेच प्रति सरासरी मार्गस्थ बसमागील कर्मचारी प्रमाणाची तुलनात्मक माहिती प्रदेशनिहाय दर्शविलेली आहे.

2.04 (A)Region wise Staff Ratio Per Schedule & Per on Road Bus

Comparative Statistics of Staff ratio per schedule and per average on road buses is given region wise in the Table No.2.04 (A)

तक्ता क्रमांक २.०४ (अ) / Table No. 2.04(A)
प्रदेशनिहाय कर्मचारी वर्गाचे प्रमाण / Regionwise Staff ratio

प्रदेश / Region	३१ मार्च रोजी प्रति नियत कर्मचारी प्रमाण/ Staff Ratio Per Schedule as on 31 st March *		३१ मार्च रोजी प्रति मार्गस्थ सरासरी बसमागे कर्मचारी प्रमाण/ Staff Ratio Per on Road Bus as on 31 st March *	
	2019	2020*	2019	2020*
औरंगाबाद/Aurangabad	6.49	6.65	6.18	6.43
मुंबई /Mumbai	6.53	6.48	6.42	6.42
नागपूर/ Nagpur	5.31	5.65	5.34	5.82
पुणे/ Pune	6.14	6.18	5.83	5.91
नाशिक/ Nashik	6.21	6.32	6.13	6.22
अमरावती/Amravati	6.45	6.69	6.55	6.70
महामंडळ/ Corporation	6.36	6.47	6.21	6.35

(*३१ मार्च २०२० रोजी टाळेबंदी असल्यामुळे नियतांची संख्या २९.०२.२०२० ची गृहीत धरण्यात आली./Due to lockdown on 31st March 2020, schedules operated on 29.02.2020 are taken into consideration)

महामंडळ स्तरावर प्रति नियतांमधील कर्मचाऱ्यांचे प्रमाण ३१ मार्च २०१९ च्या तुलनेत ३१ मार्च २०२० रोजी ६.३६ वरून ६.४७ झालेले आहे व प्रति मार्गस्थ सरासरी बस मागे कर्मचाऱ्यांचे प्रमाण ६.२१ वरून ६.३५ झालेले आहे.

The overall staff ratio per schedule at corporate level is 6.47 as on 31st March 2020 as against 6.36 as on 31st March 2019 and Staff ratio per on road bus is 6.35 against 6.21 during the corresponding period.

२.०४ (ब) प्रवर्गनिहाय प्रतिनियत व प्रति मार्गस्थ बसमागे कर्मचारी प्रमाण

2.04 (B) Category wise Staff Ratio Per Schedule And Per On Road Bus.

तक्ता क्रमांक २.०४ (ब) मध्ये प्रति नियत तसेच प्रति सरासरी मार्गस्थ बसमागील कर्मचारी प्रमाणाची तुलनात्मक माहिती प्रवर्गनिहाय दर्शविलेली आहे.

Comparative Statistics of staff ratio per schedule and per average on road bus is given category wise in Table No.2.04 (B)

तक्ता क्रमांक २.०४(ब) / Table No.2.04 (B)
प्रवर्गनिहाय कर्मचारीवर्गाचे प्रमाण/ Category wise Staff Ratio
(मध्यवर्ती कार्यालय, मध्यवर्ती कार्यशाळा आणि टायर पुनःस्तरण सयंत्रातील कर्मचारी वर्गांसह) /
(Staff Including Central Office, Central Workshops & Tyre Retreating Plants)

प्रवर्ग /Category	३१ मार्च रोजी प्रति नियत कर्मचारी प्रमाण / Staff Ratio Per Schedule as on 31 st March *		३१ मार्च रोजी प्रति मार्गस्थ सरासरी बसमागे कर्मचारी प्रमाण/ Staff Ratio Per on Road Bus as on 31 st March *		३१ मार्च रोजी कर्मचाऱ्यांची संख्या/ No.of Employees as on 31 st March	
	2019	2020*	2019	2020*	2019	2020*
वाहतूक /Traffic	4.53	4.63	4.42	4.55	72522	71696
कार्यशाळा व देखभाल / Workshop & Maintenance	1.22	1.22	1.19	1.20	19556	18949
प्रशासन /Administration	0.61	0.61	0.60	0.60	9801	9490
एकूण /Total	6.36	6.47	6.21	6.35	101879	100135

२.०५ महामंडळात मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची टक्केवारी

दिनांक ३१.०३.२०२० रोजी महामंडळातील एकूण कर्मचारीवर्ग संख्या बळाच्या ४६.८७% इतके प्रमाण मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांचे आहे. मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची वर्गनिहाय टक्केवारी तक्ता क्रमांक २.०५ मध्ये दिलेली आहे.

2.05 Percentage of Backward Class Employees in the Corporation

The percentage of backward class employees to the total staff strength of the Corporation as on 31st March 2020 is 46.87 %. Class wise % of backward class employees is given in the Table No. 2.05.

तक्ता क्रमांक २.०५ / Table No. 2.05
मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची वर्गनिहाय स्थिती/
Classwise Position of Backward Class Employees

वर्ग/ Schedul Caste	अनुसूचित जाती / Schedul Tribes	अनुसूचित जमाती / Schedul Tribes	विमुक्त व भटक्या जमाती / Denotified & Nomadic Tribes					विशेष मागास प्रवर्ग/ Special Back- ward Class	इतर मागास वर्ग / Other Back- ward Class	एकूण/ Total
			विमुक्त जाती (अ)/ Denotified Caste (A)	भटक्या जमाती (ब) / Nomadic Tribes (B)	भटक्या जमाती (क) / Nomadic Tribes (C)	भटक्या जमाती (ड) / Nomadic Tribes (D)	विमुक्त जाती व भटक्या जमाती एकूण / Denotified Caste & Nomadic Tribes Total			
प्रथम/ I	13.46	1.92	0.00	0.00	1.92	1.92	3.85	0.00	0.00	19.23
द्वितीय/ II	13.19	6.48	3.08	3.40	3.55	1.58	11.61	1.90	10.90	44.08
तृतीय/ III	11.65	7.66	2.75	2.45	3.83	2.47	11.50	2.13	13.57	46.51
चतुर्थ/ IV	12.94	8.83	2.81	2.59	3.41	2.13	10.95	1.92	15.79	50.42
एकूण / Total	11.81	7.76	2.76	2.48	3.78	2.42	11.44	2.10	13.76	46.87

(महामंडळातील मागासवर्गीयां सह एकूण कर्मचाऱ्यांची वर्गवारी परिशिष्ट-१ मध्ये दर्शविली आहे / Classification of total staff including backward class employees of Corporation is shown in Annexure I)

२.०६ (अ) आरक्षण टक्केवारी:
सरळसेवा भरती - वर्ग १ ते ४

महाराष्ट्र शासनाच्या आरक्षणाच्या धोरणानुसार रा.प. महामंडळात मागासवर्गीयांसाठी सरळसेवा व पदोन्नतीमध्ये वर्ग १ ते ४ संवर्गामध्ये खालीलप्रमाणे आरक्षणाची अंमलबजावणी करण्यात येते. यापुर्वी रा.प. महामंडळात सरळ सेवा भरतीसाठी वर्ग १ ते ४ संवर्गामध्ये एकूण ५२ टक्के आरक्षण निश्चित करण्यात येत होते. याशिवाय, एसईबीसी, ईडब्ल्यूएस आरक्षण अंमलात आल्याबाबत खालील प्रमाणे सुचना प्रसारीत केलेल्या आहेत.

शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.बीसीसी-२०१८/ प्र.क्र. ५८१ए/१६-ब दि.४.७.२०१९ अन्वये सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास वर्ग (एसईबीसी) वर्गासाठी सरळसेवा भरतीच्या पदांमध्ये १३ टक्के आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे. सदर शासन निर्णय कर्मचारीवर्ग खाते परिपत्रक क्र ३५/२०१९ जा.क्र. राप/कर्मवर्ग/ मा व क / ४६८३ दि.१९.०८.२०१९ अन्वये रा.प. घटक कार्यालयांना त्यामधील सुचना अमलांत आणण्यासाठी प्रसारित करण्यात आलेल्या आहेत.

2.06 (A) Reservation Percentage:
Direct service Recruitment -Class 1 To 4

As per reservation policy of Maharashtra Government, corporation applies reservation in direct recruitment as well as in promotions of backward class employees for class-1 to class-4. Reservation for direct sector recruitment was 52%. Further, after inclusion of SEBC, EWS reservation categories following instruction are issued.

As per GR of General Administration Department BCC-2018/Cr.No.581/A/16-B, dt.04.07.2019, 13% reservation has been prescribed for direct service Recruitment for Socially & Educationally Backward Classes (SEBC). This resolution is circulated by personnel department vide no. 35/2019, dt.19.08.2019 to all recruiting offices of MSRTC for implementation.

शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र. राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ दि.१२.२.२०१९ अन्वये दि.१.२.२०१९ पासून आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक सेवांमध्ये १० टक्के जागा आरक्षित करण्याबाबत निर्देशित केलेले आहे. सदर शासन निर्णय कर्मचारीवर्ग खाते परिपत्रक क्र.०९/२०१९ जा.क्र.राप /कर्मवर्ग/मावक/१२९६ दि.२२ फेब्रु. २०१९ अन्वये सर्व रा.प.घटक कार्यालयांना त्यामधील सुचना अमलांत आणण्यासाठी प्रसारित करण्यात आलेल्या आहेत.

As per GR of General Administration Department RAADHO-4019 / Cr No. 31/16-A, dt. 12.02.2019, 10% reservation has been prescribed for Economically Backward classes w.e.f. 01.02.2019 in Government & educational services. Above GR is circulated by personnel department vide no. 9/2019 dt. 22.02.2019 to all recruiting offices of MSRTC for implementation.

त्याबाबतचा तक्ता क्रमांक २.०६ (अ) मध्ये दर्शविण्यात येत आहे

Table for the same is given in 2.06(A)

तक्ता क्रमांक २.०६ (अ) / Table No. 2.06(A)

वर्ग/ Class	अनुसूचित जाती / Sched- uled Caste	अनुसूचित जमाती / Sched- uled Tribes	विमुक्त व भटक्या जमाती / Denotified & Nomadic Tribes					विशेष मागास प्रवर्ग/ Special Back- ward Class	इतर मागास वर्ग / Other Back- ward Class	एकूण / Total मागास वर्ग / Total Back- ward Class	Socially & Educa- tionally Back- ward Cate- gory/ सामाजिक आणि शैक्षणिक मागासवर्ग	Econo- mically Weaker section/ आर्थिक- दृष्ट्या दुर्बल घटक
			विमुक्त जाती (अ) Deno- tified Caste (A)	भटक्या जमाती (ब) No- madic Tribes (B)	भटक्या जमाती (क) / No- madic Tribes (C)	भटक्या जमाती (ड) / No- madic Tribes (D)	एकूण / Total					
सरळसेवा भरती / Direct Recruitment												
प्रथम ते चतुर्थ/ I to IV	13%	7%	3%	2.5%	3.5%	2%	11%	2%	19%	52%	13%	10%

२.०६ (ब) आरक्षण टक्केवारी पदोन्नतीसाठी (वर्ग १ ते ४)

शासन निर्णय दि.२५.०५.२००४ मधील तरतुदीनुसार मागासवर्गीयांना पदोन्नतीमध्ये आरक्षण देता येणार नाही. याबाबत मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे आदेश होईपर्यंत सर्व स्तरावरील पदोन्नती प्रक्रिया स्थगित ठेवण्याबाबतच्या सूचना दि.०२.११.२०१७ च्या शासन परिपत्रकानुसार देण्यात आल्या आहेत. तसेच, २९ डिसेंबर २०१७ चे शासन पत्रान्वये "तुर्तास पदोन्नतीच्या कोट्यातील खुलया प्रवर्गातील रिक्त पदे निव्वळ तात्पुरत्या स्वरूपात सेवाज्येष्ठतेनुसार मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधिन राहून भरण्यात यावीत. अशी कार्यवाही करताना सेवा ज्येष्ठता यादीमधील मागासवर्गीय अधिकारी/कर्मचारी यांना पदोन्नती देण्यापूर्वी ते, दि.२५.०५.२००४ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार आरक्षणाचा लाभ मिळून सेवाज्येष्ठता यादीत वरच्या स्थानावर आले नाहीत, याची खात्री प्रत्येक प्रशासकीय विभागाने करावी" असे शासनाचे आदेश असल्याने त्यानुसार महामंडळात पदोन्नती मधील मागासवर्गीय यांचे आरक्षण देण्याची कार्यवाही स्थगित ठेवण्यात आली आहे.

2.06 (B) Reservation Percentage classes 1 to 4 for promotion

As per the provision prescribed in the GR dt. 25.5.2004, reservation criteria can not be applied for promotions to backward class employees. So, vide state government circular dt. 02.11.2017, it is directed to suspend promotion process at all levels till Supreme Court issues order on the same. Further, vide letter dt. 29.12.2017, State government has directed to fulfill open category vacancies from promotion quota by seniority basis subject to supreme court orders. It has further directed that while fulfilling open category vacancies, to ensure that backward class employees / officers have not ascended in seniority by availing promotions by way of GR Dt. 25.05.2004. Due to these directives, corporation has shelved reservation in promotions.

वर नमुद केल्यानुसार महामंडळात आरक्षण धोरणाची अंमलबजावणी करण्यात येते.वर्ग १ ते ४ संवर्गामधील आरक्षण टक्केवारी तक्ता क्र.२.०६(ब) मध्ये दर्शविण्यात येत आहे.

As stated above, reservation policy is implemented in the corporation. Reservation Percentage in class-1 to class-4 is given in Table No.2.06(B)

तक्ता क्रमांक २.०६ (ब)/ Table No.2.06 (B)

वर्ग/ Class	अनुसूचित जाती / Sche- duled Caste	अनुसूचित जमाती / Sche- duled Tribes	विमुक्त व भटक्या जमाती / Denotified & Nomadic Tribes					विशेष मागास प्रवर्ग/ Special Back- ward Class	इतर मागास वर्ग / Other Back- ward Class	सामाजिक आणि शैक्षणिक मागासवर्ग/ Socially & Educa- tionally Back- ward Category	आर्थिक- दृष्ट्या दुर्बल घटक/ Econo- no- mically Weaker section	एकूण / Total
			विमुक्त जाती (अ)/ Deno- tified Caste (A)	भटक्या जमाती (ब)/ No- madic Tribes (B)	भटक्या जमाती (क) / No- madic Tribes (C)	भटक्या जमाती (ड) / No- madic Tribes (D)	एकूण /Total					
प्रथम ते चतुर्थ/ I to IV	13%	7%	3%	2.5%	3.5%	2%	11%	2%	-	-	-	33%

२.०७ कुटुंब सुरक्षा योजना

गैरहजेरीस्तव बडतर्फ केलेल्या कर्मचाऱ्यास तसेच अपहार प्रकरणी बडतर्फ करण्यात आलेल्या वाहकास कुटुंब सुरक्षा योजनेअंतर्गत अनुक्रमे महामंडळ ठराव क्र.२०१६:०४:१२ व २०१६:०४:१५ दि. ०१.०४.२०१६ अन्वये पुनर्नेमणूक देण्याबाबत झालेल्या निर्णयानुसार कार्यवाही अहवाल वर्षात करण्यात आलेली आहे. त्याबाबत आकडेवारी तक्ता क्रं. २.०७ मध्ये दर्शविण्यात आलेली आहे.

2.07 Kutumb Suraksha Yojna

Vide board resolution no. 2016:04:12 and 2016:04:15 dated 01.04.2016, employees who were terminated due to absentism or conductors who were terminated in pilferage cases are to be reinstated under the aegis of **Kutumb Suraksha Yojna**. Comparative statistics of Kutumba suraksha Yojana is given in table no. 2.07

तक्ता क्रमांक २.०७ / Table No.2.07

विभाग	कुटुंब सुरक्षा योजना					
	परिपत्रक क्रं. २३/२०१६ नुसार			परिपत्रक क्रं. २५/२०१६ नुसार		
	दि.१.४.१९ ते ३१.३.२० या कालावधीत प्राप्त अर्ज	दि.१.४.१९ ते ३१.३.२० या कालावधीत नेमणूक दिलेल्या अर्जांची संख्या	दि.३१.३.२० रोजी प्रलंबित प्रकरणे	दि.१.४.१९ ते ३१.३.२० या कालावधीत प्राप्त अर्ज	दि.१.४.१९ ते ३१.३.२० या कालावधीत नेमणूक दिलेल्या अर्जांची संख्या	दि.३१.३.२० रोजी प्रलंबित प्रकरणे
महामंडळ	६८	५३	३४	८	११	१०

२.०८ कार्यालयीन भाषा

महामंडळाच्या कामकाजात १०० टक्के मराठीचा वापर करण्याबाबतची अंमलबजावणी महामंडळात काटेकोरपणे करण्यात येत आहे. याबाबतचा त्रैमासिक आढावा या खात्याकडून घेण्यात येत असतो.

2.08 Official Language

Policy of making use of 100% marathi in the office working of the corporation is implemented strictly.Quarterly review of the same is taken by this department.

औद्योगिक संबंध व कामगार कल्याण / INDUSTRIAL RELATIONS AND LABOUR WELFARE

२.०८ औद्योगिक संबंध

(अ) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ कामगारभिमुख प्रवासी वाहतूक उद्योग आहे.

वाहतूकीचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी कामगारभिमुख संस्थेत औद्योगिक संबंध शांततामय राखणे हे एक अत्यंत महत्वाचे कार्य आहे. औद्योगिक शांतता व सौहार्दपूर्ण संबंध टिकविण्याकरीता कामगारांसाठी विविध कल्याणकारी योजना महामंडळातर्फे राबविल्या जातात. विविध श्रमिक संघटना असून सुध्दा महामंडळ औद्योगिक संबंध शांततेचे व सलोख्याचे राखण्यात यशस्वी ठरले आहे. मान्यताप्राप्त संघटने बरोबर दिनांक १६.१०.१९९९ च्या केलेल्या करारानुसार कामगारांची गाऱ्हाणी व श्रमिक संघटनेचे प्रश्न सोडविण्यासाठी महामंडळात आगार, विभागीय, प्रादेशिक व राज्य पातळीवर संयुक्त विचार मंच कार्यरत आहेत.

धोरणात्मक बाबींवर व जी गाऱ्हाणी विभागीय/ प्रादेशिक पातळीवर चर्चा करून देखील निकाली निघालेली नाहीत अशा प्रश्नांवर संयुक्त विचार विनिमय माध्यमाद्वारे मध्यवर्ती पातळीवर चर्चा करून त्या अनुषंगाने निर्णय घेण्यात येतात.

(ब) श्रमिक संघटना मान्यता कायदा व अनुचित कामगार प्रथा प्रतिबंध कायदा, १९७१ अन्वये महाराष्ट्र एस टी कामगार संघटना ही महामंडळातील मान्यताप्राप्त संघटना असून वाटाघाटी करण्यासाठी एकमेव प्रतिनिधी संघटना आहे. या कायद्यातील तरतुदीप्रमाणे फक्त मान्यताप्राप्त संघटना ही सर्वसाधारण प्रश्नावर चर्चा व धोरणात्मक बाबींबाबत व्यवस्थापनाकडे चर्चा करण्यास हक्कदार आहे. नियोक्तांच्या प्रांगणात सूचना फलक प्रदर्शित करण्यास तसेच सभासद फी गोळा करण्यास मान्यताप्राप्त संघटना पात्र आहे.

मान्यता प्राप्त संघटनेशिवाय भारतीय श्रमिक संघ कायदा, १९२६ अन्वये नोंदणी करण्यात आलेल्या २१ श्रमिक संघटना महामंडळात कार्यरत आहेत. नोंदणीकृत श्रमिक संघटना व्यवस्थापना सोबत त्यांच्या सभासदांची वैयक्तिक गाऱ्हाणी जसे सेवा मुक्त करणे, बडतर्फी, सेवा समाप्ती व निलंबन इत्यादी बाबत चर्चा करण्यास पात्र आहेत.

२.०९ दिवाळी भेट

अर्थिक वर्ष २०१५-१६ पासून वर्ग-३ व वर्ग-४ कर्मचाऱ्यांना रु.२५००/- व अधिकाऱ्यांना रु. ५०००/- प्रमाणे दिवाळी भेटीचे वितरण सुरु करण्यात आले आहे. अहवाल वर्ष २०१९-२० मध्ये रु.२५.८२ कोटी दिवाळी भेटीचे वाटप करण्यात आले.

2.08 Industrial Relations

(A) Maharashtra State Road Transport Corporation is a labour oriented passenger transport industry.

The peaceful Industrial Relation is of utmost importance in Labour oriented organisation to achieve operational goals. The various labour activities are conducted to maintain industrial peace & cordial relations. The Corporation has been able to maintain industrial peace in spite of multiplicity of the unions. The Corporation has entered into a settlement on 16.10.1999 with recognised union, under which the grievances of the employees are solved through the Joint Consultation Forum at Depot, Divisional, Regional and State level.

Meeting at Central level are conducted through joint consultation Forum to decide policy issues and problems which are not solved at Divisional / Regional level.

(B)The Maharashtra ST Kamgar Sanghatana is the recognized Union in the Corporation under the provisions MRTU & PULP Act, 1971 and so it is the sole bargaining representative Labour Union. Under the provision of this Act recognized union is entitled to discuss general issues, Policy matters with the Management. The recognized union is entitled to display notice boards & collect union subscription in the premises of Employer.

Besides the recognized union, 21 Labour unions registered under Indian Trade Unions Act, 1926 are functioning in Corporation. The registered trade unions are entitled to discuss individual grievances pertaining to discharge, dismissal, termination, suspensions of their members with the Management.

2.09 Diwali Gift

From the financial year 2015-16, distribution of Diwali Gift of Rs. 2,500/- to Class-3 & Class-4 employees & of Rs. 5000/- to officers has commenced. During the year 2019-20, Diwali Gift payment to the tune of Rs. 25.82 crore was done.

२.१० कामगारांचा सहभाग कृती समिती

औद्योगिक कलह कायदा, १९४७ पोटकलम -३ अंतर्गत महामंडळाच्या निरनिराळ्या विभाग / घटकांमध्ये कृती समिती स्थापन करण्यात येते. कार्य समितीत कामगारांच्या ५ प्रतिनिधींचा आणि व्यवस्थापनाच्या ५ प्रतिनिधींचा समावेश असतो. मान्यताप्राप्त संघटना या कामगार प्रतिनिधींचे नामनिर्देशन करते.

दैनंदिन कार्य स्थिती, स्वच्छता, कामगारांच्या पगारी सुट्ट्या ठरविणे या बाबत कृती समिती चर्चा करून निर्णय घेते.

मुंबई, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, पुणे, कोल्हापूर, सातारा, सांगली, सोलापूर, नाशिक, धुळे, जळगाव, अहमदनगर, लातूर, जालना, औरंगाबाद, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद, परभणी, अमरावती, अकोला, यवतमाळ, बुलढाणा, नागपूर, वर्धा, भंडारा, चंद्रपूर, मध्यवर्ती कार्यशाळा-चिखलठाणा (औरंगाबाद), मध्यवर्ती कार्यशाळा- दापोडी (पुणे) व मध्यवर्ती कार्यशाळा-हिंगणा (नागपूर) या ठिकाणी कृती समिती कार्यान्वित आहेत.

२.११ कर्मचारी कल्याण कार्यक्रम

(अ) कर्मचारी कल्याण समिती

विभागीय /घटक पातळीवरील कर्मचाऱ्यांच्या कल्याणाचे कार्य, देखरेख आणि अंमलबजावणी यासाठी कामगार कल्याण समितीचे गठन करण्यात येते. विभाग / घटकस्तरावर समितीमध्ये मान्यताप्राप्त श्रमिक संघटनेने १ नामनिर्देशित केलेल्या प्रतिनिधींसह एकूण ७ प्रतिनिधी (व्यवस्थापन आणि कामगार) असतात. या समितीद्वारे क्रिडा, सांस्कृतिक कार्यक्रम, नाटक, कल्याण केंद्रे, वाचनालय, कर्मचारी उपहारगृहे यांची देखरेख व नियंत्रण करण्यात येते. विभाग / घटक पातळीवर २०१९-२० या वर्षासाठी निरनिराळ्या कल्याण कार्यासाठी महामंडळाने रु.९४.२७ लाख निधी कामगार कल्याण समितीला उपलब्ध केलेला होता.

(ब) सहकारी उपहारगृहे व सहकारी सोसायटी

सहकारी तत्वावर उपहारगृहे सिंधुदुर्ग, सातारा, चंद्रपूर या ठिकाणी कार्यान्वित आहेत. मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई, विभागीय कार्यालये आणि मध्यवर्ती कार्यशाळेत कर्मचाऱ्यांकरिता उपहारगृहे कार्यान्वित आहेत. कल्याणकारी सुविधेचा एक भाग असल्यामुळे अशा उपहारगृहाच्या ठेकेदारास विद्युत व पाणी पुरवठा मोफत पुरविण्यात येतो.

2.10 Labour Participation Works Committee

The Works Committee is constituted under sub Section 3 of the Industrial Dispute Act, 1947 at Divisions/Units of the Corporation. The Works Committee consists of 5 representatives of the workers and 5 representatives of management. The representatives of workers are nominated by the recognized union.

Issues related to day to day working conditions, cleanliness, settlement of paid holidays are discussed and accordingly decisions are taken by the Works Committee.

The Works Committees are functioning at Mumbai, Thane, Palghar, Raigad, Ratnagiri, Sindhudurg, Pune, Kolhapur, Satara, Sangli, Solapur, Nashik, Dhule, Jalgaon, Ahmednagar, Latur, Jalna, Aurangabad, Beed, Nanded, Osmanabad, Parbhani, Amravati, Akola, Yavatmal, Buldhana, Nagpur, Wardha, Bhandara, Chandrapur, Central Workshop—Chikhalthana (Aurangabad), Central Workshop-Dapodi (Pune) and Central Workshop-Hingna (Nagpur).

2.11 LABOUR Welfare Activities

(A) Staff Welfare Committee

Staff Welfare Committees are constituted at Divisions / Units to look after and to implement labour welfare activities. The Staff Welfare Committee at Divisional / Units level consists of 7 representatives (Management and Workers) including the representatives nominated by recognized union. Sports, Cultural Activities, Drama, Welfare Centre, Library, Staff canteen are managed and controlled with the assistance of such committee. The Corporation has provided Rs. 94.27 Lakh as financial grant to the Staff Welfare Committee of Divisions / Units during the year 2019 -20.

(B) Co-operative Canteen & Co-operative Society

Co-operative canteens are functioning at Sindhudurg, Satara, Chandrapur. The canteens at Central Office, Mumbai, Divisional Offices and Central Workshops are functioning for the employees. Free electricity and drinking water is supplied to contractor of these canteens as it is managed as a part of Welfare facility.

सहकारी ग्राहक सोसायट्या रत्नागिरी, अमरावती, चंद्रपूर, मध्यवर्ती कार्यशाळा-दापोडी (पुणे) या ठिकाणी समाधानकारक रित्या कार्यरत आहेत

(क) कर्मचारी संस्था

अंतर्ग्रही व बाह्यग्रही खेळांच्या सुविधा मध्यवर्ती कार्यशाळा-दापोडी, (पुणे), सोलापूर, रत्नागिरी, अहमदनगर, सांगली व कोल्हापूर या घटकात कर्मचारी संस्थांवर कार्यान्वित आहेत.

मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई या ठिकाणी करमणूक केंद्र आहे.

कर्मचारी संस्था आणि करमणूक केंद्रात कॅरम, टेबल टेनिस हे खेळ खेळले जातात. रत्नागिरी आणि मध्यवर्ती कार्यशाळा-दापोडी (पुणे) या ठिकाणच्या कर्मचारी संस्थांमध्ये कॅरम व टेबल टेनिस या खेळा व्यतिरिक्त बॅडमिंटन खेळाची ही व्यवस्था करण्यात आलेली आहे.

(ड) आंतर विभागीय नाट्य स्पर्धा

महामंडळात प्रत्येक वर्षी नाट्यस्पर्धा आयोजित केल्या जातात. वर्ष २०१९-२०२० मध्ये झालेल्या ४९ व्या आंतर विभागीय नाट्यस्पर्धेत १७ विभागांनी भाग घेतला. या स्पर्धेची पहिली फेरी सोलापूर, नांदेड नाशिक व सिंधुदुर्ग या विभागात दि. १७.१२.२०१९ ते २५.१२.२०१९ या कालावधीत आयोजित करण्यात आलेल्या होत्या, सदर केंद्रावरून प्रथम क्रमांकाने आलेल्या नाटकांच्या अंतिम फेरीतील स्पर्धा दि.०४.०२.२०२० ते ०७.०२.२०२० या कालावधीत सातारा विभागात आयोजित करण्यात आल्या. अंतीम फेरीत अहमदनगर रत्नागिरी, सोलापूर मध्यवर्ती कार्यालय मुंबई हे विभाग पात्र झाले आहेत. अहमदनगर (द ग्रेट एक्सचेंज) हा संघ अंतीम विजेता व रत्नागिरी (सलवा जुडूम) हा संघ उपविजेता ठरला. सदर नाटक स्पर्धेसाठी प्रत्यक्ष खर्च रु.१५.७६ लाख इतका झालेला आहे.

(इ) वार्षिक आंतर विभागीय क्रिकेट स्पर्धा

अहवाल वर्षात आंतर विभागीय क्रिकेट स्पर्धेचा प्राथमिक फेरीच्या स्पर्धा रत्नागिरी, बीड, धुळे, अकोला, या केंद्रावर दि.०४.११.२०१९ ते २९.११.२०१९ या कालावधीत आयोजित करण्यात आलेल्या होत्या. एकूण ३५ संघांनी भाग घेतलेला होता. रत्नागिरी, पालघर, सांगली, सिंधुदुर्ग हे विभाग अंतिम फेरीत पात्र ठरले.

अंतिम फेरीच्या स्पर्धा दि.२४.१२.२०१९ ते २६.१२.२०१९ या कालावधीत जळगाव येथे आयोजित करण्यात आलेल्या होत्या. अंतिम सामन्यात सिंधुदुर्ग हा संघ विजेता ठरला व पालघर हा संघ उपविजेता ठरला.

Co-operative societies are functioning satisfactorily at Ratnagiri, Amravati, Chandrapur & Central Workshop Dapodi (Pune).

(C) Staff Institutes

Staff Institutes are equipped with the facilities for Indoor and Outdoor games at Central Workshop-Dapodi (Pune) and also at Solapur, Ratnagiri, Ahmednagar, Sangli, & Kolhapur divisions.

Recreation hall is provided at Central Office, Mumbai

Carrom and Table Tennis games are played in this recreation hall and staff Institutes. Arrangement for Badminton game is made at Staff Institute of Ratnagiri and Central Workshop-Dapodi (Pune) in addition to the Table Tennis and Carrom.

(D) Inter Divisional Drama Competition

Inter Divisional Drama Competition is organized every year in the Corporation. During the year 2019-2020, total 17 divisions took part in 49th Inter Divisional Drama competition. The first round of the competition was held at Solapur, Nanded, Nashik & Sindhudurg division, Drama competition is held between on 17.12.2019 to 25.12.2019, from this centers the winner were selected for the final round of Drama Competition which was held at Satara, from 04.02.2020 to 07.02.2020 For the final round Ahmednager, Ratnagiri, Solapur and Central Office, Mumbai were qualified. Ahmednagar (The Great Exchange) was declared as winner team and Ratnagiri (Salva Judum) was declared as the runner-up team. The corporation has incurred the expenditure of Rs.15.76 lakhs for this tournament.

(E) Inter Divisional Cricket Tournament

The first round of Inter Divisional Cricket Tournament was organized at Ratnagiri, Beed, Dhule and Akola from 04.11.2019 To 29.11.2019 Total 35 division/Units Participated in the tournament. Ratnagiri, Palghar, Sangli, Sindhudurg divisions were qualified for Final Round.

The Final round of tournament was held at Jalgaon division from 24.12.2019 to 26.12.2019. Sindhudrug division won the Final round and Palghar division was the runner up team of the tournament.

अंतिम फेरीतील विजेत्या व उप विजेत्या संघाना पारितोषिक देण्यात आले. सदर क्रिकेट स्पर्धेसाठी रु. ९.८६ लाख खर्च करण्यात आला.

(फ) वार्षिक क्रिडा स्पर्धा

५६ व्या वार्षिक क्रिडा स्पर्धा दि. २२.०१.२०२० ते २४.०१.२०२० या कालावधीत आत्मा मालिक इंटरनॅशनल स्कूल, कोकमठाण, अहमदनगर विभाग येथे आयोजित करण्यात आल्या होत्या. या स्पर्धेमध्ये ७६१ कर्मचारी खेळाडूंनी भाग घेतला होता. सदर स्पर्धा संत परमानंद महाराज (अध्यक्ष, आत्मा मालिक ध्यानपिठ समिती) यांच्या अध्यक्षतेखाली संपन्न झाला, सदर क्रिडा स्पर्धेचे उद्घाटन मा. रणजितसिंह देओल (उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक) यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. तसेच पैलवान श्री. चंद्रहार पाटील (दुहेरी महाराष्ट्र केसरी) यांच्या आणि नायक दिपचंद, १८८९ मिसाईल रेजिमेंट यांच्या प्रमुख उपस्थितीत संपन्न झाला. कार्यक्रमाचे संयोजक श्री. माधव काळे, महाव्यवस्थापक (क.व औ.सं.) हे उपस्थितीत होते. श्री. विजय गिते, विभाग नियंत्रक अहमदनगर यांनी कार्यक्रमाचा समारोप केला. या क्रिडा स्पर्धेसाठी रु.२३.८७ लाख इतका खर्च झाला

The prizes were awarded to the winner and runner-up team of the tournament. The corporation incurred the expenditure of Rs 9.86 Lakhs for this tournament.

(F) Annual Sports Tournament

56th Annual Sports Tournament was conducted at Aatma Malik International School, Kokamthan, Ahmednagar between 22.01.2020 To 24.01.2020. 761 employees took part in the tournament. The tournament held under the chairmanship of Sant Paramanand Maharaj (Chairman, Aatma Malik Dhyanpith Committee) The inauguration ceremony was done by Hon. Ranjeet Sigh Deol (Vice Chariman and Managing Director) in the presence of the Chief Guest Shri Chandrahar Patil, Second time Maharashtra Kesari (Wrestler) & Shri Nayak Dipchand, 1889 Missile Regiment. The organizer of the tournament, Shri Madhav Kale, General Manager (P&IR) was also present. The closing ceremony was concluded by Shri Vijay Gite, Divisional Controller, Ahmednagar Division. The Corporation has incurred the expenditure of Rs. 23.87 lakh for this tournament.

(ग) वैद्यकीय सुविधा

महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांसाठी एकूण २५८ ठिकाणी मानसेवी वैद्यकीय अधिकारी नेमलेले आहेत. सन २०१९-२० मध्ये एकूण १,७५,०९५ कर्मचारी व त्यांच्या कुटुंबियांनी या दवाखान्यातून उपचार घेतले आहेत.

(ह) गृहनिर्माण

औद्योगिक गृहनिर्माण योजनेअंतर्गत गाळे बांधण्यात आलेले आहेत. घटकांमध्ये "गाळेधारक समितीकडे" गाळे वितरणाचे काम सोपविण्यात आले आहे. या समितीवर अध्यक्ष म्हणून विभाग /घटक प्रमुख, तर कामगार अधिकारी, सचिव म्हणून काम पाहतात. औद्योगिक कामगारांच्या व्यतिरिक्त महामंडळाने अधिकारी व कर्मचारी वर्गाकरिता निरनिराळ्या ठिकाणी निवासी सदनिका बांधलेल्या आहेत.

२.१२ कर्मचाऱ्यांसाठी शैक्षणिक सहाय्य निधी, नैसर्गिक आपत्ती, मरणोत्तर मदत योजना आणि कुटुंब कल्याण योजना

महामंडळ कर्मचाऱ्यांसाठी निरनिराळ्या कल्याण योजना राबवित असते, त्याशिवाय त्यांच्या कुटुंबियांच्या कल्याणाची सुध्दा काळजी घेते. शिष्यवृत्ती, बक्षिस, नैसर्गिक आपत्तीच्या वेळी मदत, मरणोत्तर मदत निधी या सारख्या कल्याणकारी योजना कार्यान्वित करण्यात आलेल्या आहेत.

अ) कन्यादान योजना

महामंडळामध्ये हिंदूहृदयसम्राट शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे कन्यादान योजना दि.०१.०४.२०१६ पासून लागू करण्यात आली आहे. सदर योजनेतर्गत एस.टी.कर्मचाऱ्यांच्या घरी जन्मास येणाऱ्या मुलीच्या वयाच्या २१ व्या वर्षी विवाहासाठी रु. १ लाख देण्यात येते. माहे मार्च, २०२० अखेर ९६४ कर्मचाऱ्यांनी या योजनेचा लाभ घेतला. यासाठी रु.२.९३ कोटी खर्च करण्यात आला.

ब) शिष्यवृत्ती योजना

इयत्ता १०वी मध्ये (माध्यमिक शालांत परिक्षा) ६० टक्के किंवा अधिक गुण मिळाले असतील अशा रा.प.कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना गुणवत्तेच्या क्रमानुसार प्रतिवर्षी शिष्यवृत्ती देण्यात येते. ज्या पाठयक्रमाकरिता प्रवेश घेतला आहे तो शिक्षण पूर्ण होईपर्यंत शिष्यवृत्ती सुरू राहते.

१. महामंडळाचे प्रतिवर्षी रु. ६० लाख अंशदान असते व अधिकारी / कर्मचारी यांचेकडून प्रति महिना रु. ५/- प्रमाणे वर्गणी जमा केली जाते.

(G) Medical Facilities

Honorary Medical Officers are appointed at 258 places for medical services to S.T. employees. In all 1,75,095 cases were attended during the year 2019-20.

(H) Housing

The tenements are constructed under the subsidized Industrial Housing Scheme. The allotment of such tenements is entrusted to the "Tenement Committee", in the Units. The Division/Unit Head is the Chairman and the Labour Officer is the Secretary of this Committee. In addition to industrial tenements, Corporation has constructed residential quarters for the Employees and Officers at various places.

2.12 Educational Assistance, Natural Calamities, Death Relief Scheme & Family Welfare Scheme for Employees

In addition to various welfare activities for employees, corporation also pays attention towards welfare of family member. In this regard welfare schemes like scholarship, prizes, assistance in natural calamities, death relief fund, family welfare scheme are in-force.

A) Kanyadan Yojana

Hinduhriday Samrat Shivsena Supremo Balasaheb Thakre Kanyadaan scheme is introduced in the corporation from 01.04.2016. Under this scheme, girl child born to the employee will be given Rs.1 Lakh at the age of 21 years for her marriage. The total number of beneficiary of this scheme at the end of March, 2020 is 964. The Corporation has incurred the expenditure of Rs. 2.93 crores for this scheme.

B) Scholarship Scheme

Every year children of S.T. employees who have secured 60% or more marks in 10th Std (S.S.C.exam) are awarded scholarship in order of merit. The scholarship is continued till completion of the course in which admission is taken.

1. Each Officer & employee contributes Rs. 5/-, per month from salary and the S.T. Corporation also contributes Rs. 60 Lakh every year under this scheme.

२. सदरची योजना अर्धवेळ व रोजंदार कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना सुध्दा लागू असते.
  ३. शिष्यवृत्ती विभाग / घटकाकरिता प्रत्येकी १० याप्रमाणे शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येतात.
  ४. ३५१ शिष्यवृत्ती दिल्यानंतर उरलेल्या अर्जांमधून गुणानुक्रमे १०० बक्षिसे प्रति वर्षी देण्यात येतात.
  ५. इयत्ता १०वी नंतर जो अभ्यासक्रम पाल्य करत आहे त्यानुसार शिष्यवृत्तीची रक्कम पुढीलप्रमाणे.
2. This scheme is also applicable to the wards of part-time and daily wage employees also.
  3. The scholarships are allotted to the division / unit is 10 scholarship each.
  4. After allotment of 351 scholarships, 100 prizes are awarded to remaining applicants every year.
  5. Scholarship amount according to course after 10th Std. is as under.

Sr. No.	तपशील / Particulars	दरमहा शिष्यवृत्ती रक्कम (रु.) / Monthly scholarship (in Rs.)
1	११वी व १२वी कला /विज्ञान/वाणिज्य/11 th & 12 th Arts/ Science/ Commerce	200/-
2	पदवी अभ्यासक्रम /Degree Course	350/-
3	पदवीका अभ्यासक्रम/ Diploma Course	350/-
4	अभियांत्रिकी व वैद्यकीय पदवी अभ्यासक्रम/ Engineering & Medical Degree Course	750/-
५. गुणानुक्रमे १०० बक्षिसांची रक्कम पुढीलप्रमाणे.	5. As per Merit, amount of 100 prizes is as under -	

Sr. No.	गुणानुक्रम /Merit No.	बक्षिसांची रक्कम (रु.)/ Prize amount (in Rs.) each
1	1 to 25	2000/-
2	26 to 50	1500/-
3	51 to 75	1000/-
4	76 to 100	500/-

(क) सेवानिवृत्ती भेट, नैसर्गिक आपत्ती व मरणोत्तर मदत आणि कर्मचारी कुटुंब कल्याण योजना.

(१) सेवानिवृत्ती भेट योजना

अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या स्वेच्छनिवृत्ती व सेवानिवृत्तीच्या वेळी रु.२,०००/- भेट म्हणून देण्यात येते. अहवाल वर्षात ३३९० सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांसाठी ६७.८० लाख खर्च करण्यात आला.

(२) नैसर्गिक आपत्ती योजना

ज्या कर्मचाऱ्यांच्या मालमत्तेचे नुकसान शासनाने वेळोवेळी जाहीर केलेल्या भूकंप, दंगल व महापूर या प्रकारच्या नैसर्गिक आपत्तीमुळे झालेले आहे, अशा पात्र कर्मचाऱ्यांना मदत देण्यात येते. वर्ष २०१९-२० मध्ये ४२४ कर्मचाऱ्यांसाठी रु. ३६.११ लाख अदा करण्यात आला.

(३) मरणोत्तर मदत

कर्मचाऱ्यांच्या मरणोत्तर अंत्यविधीसाठी त्यांच्या वारसास रु. ५,०००/- तात्कालिक आर्थिक मदत देण्यात येते. सन २०१९-२० मध्ये एकूण २४७ कर्मचाऱ्यांच्या वारसास रु. १२.३५ लाख आर्थिक मदत देण्यात आली.

(C) Retirement Gift Scheme, Natural Calamity & Death Relief Assistance And Family Welfare Scheme

(1) Retirement Gifts Scheme

An amount of Rs. 2,000/- as a gift is given to the retired employees/Voluntary retired Employees/ Officers on the eve of retirement. During the reporting year the expenses incurred for 3390 retired employees is Rs. 67.80 Lakhs.

(2) Natural Calamity scheme

The monetary assistance is given to the employees, who are affected due to natural calamities earthquake, flood or due to riots as declared by the Government Authorities from time to time. In the year 2019-20, such 424 employees are Paid Rs. 36.11 Lakhs in advance.

(3) Death Relief Assistance

An immediate financial assistance of Rs. 5,000/- is paid to the heirs of deceased employee to meet the funeral expenses. Monetary Assistance of Rs. 12.35 lakhs was given in 247 such cases during the year 2019-20.

(४) कर्मचारी कुटुंब कल्याण योजना

ऑक्टोबर १९९४ पासून "कर्मचारी कुटुंब कल्याण योजना" नावाची अभिनव योजना सुरु करण्यात आलेली आहे. या योजने अंतर्गत प्रत्येक कर्मचाऱ्यांच्या पगारातून रु. ४०/- प्रतिमहा कपात करण्यात येते. या निधीत महामंडळ दरवर्षी रु. १.५० कोटी जमा करते. एखाद्या कर्मचाऱ्याला सेवा काळात असताना मृत्यू आल्यास त्याच्यावर अवलंबून असणाऱ्या कायदेशीर वारसास आर्थिक सहाय्य म्हणून महामंडळ रु.१ लाख इतकी रक्कम देते. सदरची रक्कम महामंडळाच्या आवर्त योजनेत ५ वर्षांच्या कालावधी साठी ठेवण्यात येते. महामंडळाने वेळोवेळी घोषित केलेल्या दराप्रमाणे व्याजाची रक्कम ठेवीदारास देण्यात येते. पाच वर्षांच्या कालावधीनंतर या योजने अंतर्गत ठेवण्यात आलेली रक्कम मयत कर्मचाऱ्यांच्या कायदेशीर वारसांना काढून घेण्याचे किंवा पुनर्गुंतवणूकीचे अधिकार आहेत.

२०१९-२० या वर्षात २४७ मयत कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना प्रत्येकी रु.१.००लाख मदत देण्यात येते. या अहवाल वर्षात २.४७ कोटीचा खर्च झालेला आहे.

(ड) निवृत्त कर्मचाऱ्यांना मोफत पासाची सोय

सेवानिवृत्त रा प कर्मचाऱ्यांना प्रत्येक वर्षाला जुलै ते फेब्रुवारी या कालावधीत ६ महिन्यांसाठी त्यांच्या सहचारीणी/ सहचारीसह मोफत प्रवास करण्यासाठी पास देण्यात येतो. अहवाल वर्षात २९१०९ निवृत्त कर्मचाऱ्यांना अशा प्रकारचे पासेस देण्यात आले होते. तसेच ९९० मृत कर्मचाऱ्यांच्या पत्नी/पत्नीस पास देण्यात आले आहेत.

(इ) श्रमिक नुकसान भरपाई कायदा १९२३ ची अंमलबजावणी

श्रमिक नुकसान भरपाई कायदा १९२३ नुसार कामाच्या स्वरूपात वर्ष २०१९-२० मध्ये एकूण १४ प्राणांतिक आणि इतर ३२ अशी एकूण ४६ अपघात प्रकरणे होती. कामगार नुकसान भरपाई कायदा १९२३ नुसार वर्ष २०१९-२० मध्ये रु.७७.९८ लाख इतकी नुकसान भरपाई देण्यांत आली. याशिवाय जखमी कर्मचाऱ्यांना वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती करण्यात आलेली आहे.

फ) संप, कामबंद व उपोषण

नवीन वेळापत्रकाची अंमलबजावणी, कामगार व श्रमिक संघटना प्रतिनिधीच्या बदल्या, चालक व वाहक यांना प्रवाशांनी केलेली मारहाण, करार व प्रवासी वाहतूक धंद्यातील खाजगीकरण करण्यामुळे सर्वसाधारणपणे संप, कामबंद व उपोषण होत असतात.

वर्ष २०१९-२० मध्ये संप व कामबंद निदर्शने इ. आंदोलन प्रकरणात एकूण ४९२४ कामगारांचे साधारणतः ६२९५३० श्रमतास वाया गेले आहेत.

(4) Family Welfare Scheme

Novel scheme titled as "Employees Family Welfare Scheme" was introduced from October 1994. Every employee contributes Rs. 40/- per month and Corporation contributes Rs. 1.50 Crore every year to this scheme. In case of death of employee in service Rs. 1 Lakh is given as financial assistance to the legal heir of the deceased employee. This amount is kept in the Fixed Deposit Scheme of the Corporation for period of 5 years and interest is paid to legal heir on such deposit as per prevailing interest rate. The legal heir of deceased employee is free to withdraw the deposit or to renew the deposit after maturity.

During the reporting year of 247 deceased employees was given monetary assistance of Rs. 2.47 corers.

(D) Free Travelling Facility to Retired employees

Free travel passes of six months duration are issued every year between July to February to retired ST Employees & their spouses. In all 29109 retired employees were given such passes during the year 2019-20. Similarly, 990 deceased employees spouses are also given such passes.

(E) Implementation of Workman Compensation Act 1923

During the year 2019-20 there were 46 total cases of accidents (14 fatal & 32 nonfatal) which have been decided under workman compensation act 1923. The total amount of compensation paid during the year 2019-20 was Rs. 77.98 Lakh In addition to this corporation also reimbursed medical expenses to the injured employees.

(F) Strike, Work Stoppages & Hunger Strike

The incidence of Strikes, Stoppage of work, hunger strike occurs for various reasons like implementation of new time table, transfer of employees and union office bearers, assaults on drivers and conductors by passengers, settlement issue, privatization of Passenger Transport Industry etc.

In all 629530 man hours of 4924 employees were lost in all the incidences of strike, protest and work stoppages during the year 2019-20

२.१३ ध्वजदिन निधी

महामंडळातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांतर्फे जवानांच्या कल्याणासाठी ध्वजदिन निधी जमा करण्यात येतो.

सदरचा निधी घटक /विभागीय पातळीवर जमा करून संबंधीत जिल्हाधिकारी यांचेकडे सुपूर्द केला जातो. अहवाल वर्षात १०५५९ अधिकारी कर्मचारी यांचेकडून रु. ४८.७२ लाख इतकी रक्कम संबंधीताकडे सुपूर्द करण्यात आलेली आहे.

२.१४ अल्पबचत गुंतवणूक

महामंडळाच्या अधिकारी व कर्मचारी यांना अल्पबचत गुंतवणूकीसाठी प्रोत्साहित केले जाते. मासिक वेतनातून अल्पबचतीसाठी गुंतवणूक केलेल्या रकमेचा राष्ट्रीय विकासास हातभार लागत असतो. अहवाल वर्षात खालीलप्रमाणे अल्पबचती मध्ये गुंतवणूक केलेली आहे.

सहभागी कर्मचारी / Employees participated	गुंतवणूक केलेली रक्कम (रु.लाखात) / Investment Amount (Rs. in Lakhs)
6370	32.51

२.१५ कामगार कल्याण निधी

महामंडळातील सर्व कर्मचाऱ्यांच्या वेतनातून प्रति वर्षी दोन वेळा (जून २०१९ व डिसेंबर २०१९ महिन्यात) "कामगार कल्याण निधी" कपात करण्यात येते. या जमा झालेल्या निधीमध्ये महामंडळसुध्दा अशंदान देते. असा एकत्रित निधी "कल्याण आयुक्त, महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळ" यांचेकडे जमा करण्यात येतो. वर्ष २०१९-२० मध्ये रु. ९०.७० लाख निधी कल्याण आयुक्तांकडे सुपूर्द करण्यात आलेला आहे, त्याबाबतचा तपशील पुढीलप्रमाणे -

कर्मचारी वर्गणी (रु.लाखात) / Contribution of Employees (Rs. in Lakh)	महामंडळ वर्गणी (रु.लाखात) / Contribution of Corporation (Rs. in Lakh)	एकूण वर्गणी (रु.लाखात) / Total Contribution (Rs. in Lakh)
24.61	66.09	90.70

२.१६ समुपदेशक -

रा.प. महामंडळाच्या चालकांना वाहन चालवितांना सतत मानसिक तणावाखाली कामकाज करावे लागत असते. या सततच्या दबावाने कामाच्या गुणवत्तेवर परीणाम होऊन प्रवाशी, पादचारी तसेच स्वतः चालक यांचे साठी संकट कालीन परिस्थिती उद्भवू शकते. सदर बाबतीत उपाययोजना म्हणून महामंडळाने मानधन तत्वावर चालकांस समुपदेशन करण्याकरिता समुपदेशक नियुक्त केलेले आहेत.

2.13 Flag Day Fund

Officers and Employees of the Corporation contribute towards Flag Day Fund every year for the Welfare of Soldiers.

The fund is collected at Unit/Divisional level and is handed over to the respective District Collector. An amount of Rs. 48.72 Lakhs was collected from 90559 Employees/Officers and was handed over to the respective authority.

2.14 Investment in small savings

Officers and Employees of the Corporation are encouraged to invest in Small Savings. The amount deducted from the monthly salary for the investments in the Small Savings contribute in the National Development. During this year, investment in Small Savings deposits is as under.

2.15 Employee Welfare Fund

Contribution towards the "Welfare Fund" is deducted from the salary of the employees of the Corporation twice during the year (in the month of June 2019 & December 2019). Corporation also contributes to this fund. The sum so collected is handed over to "Welfare Commissioner, Maharashtra State Labour Welfare Board". An amount of Rs. 90.70 Lakh was handed over during the year 2019-20, the details of same is as under-

2.16 Counselors -

Drivers of S.T.Corporation has to face continuous stress while driving the bus. Due to persistent strain, quality of driving suffers & which can lead to dangerous situation for passengers, pedestrians & for himself also. The Corporation has appointed Counsellors on honorary basis for counseling the drive.

विभागीय पातळीवर आगार व्यवस्थापक, कामगार अधिकारी, मानसेवी वैद्यकीय अधिकारी, सहा. वाहतुक अधिक्षक/ वाहतुक निरिक्षक यांची समिती स्थापन करून मानसिक तणावाखाली असणाऱ्या चालकांची आगारनिहाय यादी बनविण्यात येते. महामंडळाने चालकांचे समुपदेशन करण्याच्या दृष्टीने समुपदेशकांना खालील बाबींवर मार्गदर्शन करण्यात येते -

१. कुटुंबाचे आर्थिक नियोजन कसे करावे
२. नियमित वैद्यकीय तपासणी व आवश्यक देखभाल
३. पर्याप्त आराम व चांगल्या सवयी
४. प्रवाशांशी वागणुक कशी असावी
५. वाईट सवयी, ज्यामुळे व्यक्ती, समाज व पर्यायाने महामंडळाच्या छबीवर विपरीत परीणाम होतो अशा सवयी सोडण्यावर विशेष भर देण्यात यावा.
६. सध्या महामंडळात एकुण २२ समुपदेशक कार्यरत आहेत. समुपदेशकास दरमहा रु. ४०००/- मानधन देण्यात येते. या समुपदेशकांनी सन २०१९-२० या कालावधीत ७२९० चालक कर्मचाऱ्यांचे समुपदेशन केले आहे.

(प) कामगारांची गाऱ्हाणी

कामगारांचे वेतन, भत्ते, बदल्या, बढत्या, वेतनवाढ, आठवडा सुट्टी संबंधीच्या गाऱ्हाण्याची स्थिती पुढीलप्रमाणे आहे.

The Committee was formed at Division level comprising of Depot Manager, Labour Officer, Hon. Medical Officer, Asstt. Traffic Supdt. /Traffic Inspector. This Committee listed out risk prone, stressed drivers who needs counseling depotwise. Corporation has advised counselors to guide the drivers on following matters -.

1. How to plan family's financial condition
2. Regular medical check-up and treatment if any.
3. Sufficient rest and good habits.
4. How to talk and behave with passengers.
5. Emphasis to be given over to leave out bad habits which damages personality of individual, Society and Corporation as well.
6. At present, total 22 Counsellors are working in S.T. Corporation. They are paid Rs. 4,000 per month as honorarium. Counseling to 7290 drivers is done by these counselors during the year 2019-20.

(P) Worker's Grievances

The number of grievances of the employees related to pay, allowances, transfers, promotions, increments, weekly off etc. is shown as below.

तपशील / Particulars	०१.०४.२०१९ पूर्वी अनिर्णित गाऱ्हाण्यांची संख्या/ No. of grievances pending prior to 01.04.2019	०१.०४.२०१९ ते ३१.०३.२०२० या कालावधीत आलेल्या एकूण गाऱ्हाण्यांची संख्या/ Total no. of grievances received from 01.04.2019 to 31.03.2020	निर्णय झालेल्या गाऱ्हाण्यांची एकूण संख्या / No. of cases disposed off	वर्षाखेर अनिर्णित गाऱ्हाण्यांची एकूण संख्या/No. of grievances pending at the end of the year
वैयक्तिक/Individual	420	2981	3079	322
सामूहिक/Collective	234	1521	1597	158
एकूण/ Total	654	4502	4676	480

२.१७ कर्मवीर भाऊराव पाटील शिक्षण अग्रिम योजना-

रा.प.महामंडळातील वर्ग ३ व वर्ग ४ कर्मचाऱ्यांच्या दोन पाल्यांना महाविद्यालयीन शिक्षणासाठी मदत व्हावी म्हणून **कर्मवीर भाऊराव पाटील** शिक्षण अग्रिम योजना दि. ०७.०९.२०१८ पासून सुरु करण्यात आलेली आहे.इयत्ता १२ वी नंतर मान्यताप्राप्त विद्यापीठाशी संलग्न असणाऱ्या कोणत्याही पदविका अथवा पदवी अभ्यासक्रमासाठी ही योजना लागू आहे. कला वाणिज्य व विज्ञान अभ्यासक्रमासाठी दरवर्षी

2.17 Karmaveer Bhaurao Patil Education Advanced Scheme-

Karmaveer Bhaurao Patil Education Advanced will be given to help the college education of two children for class 3 & 4 employees of MSRTC. It has been started on 07.09.2018. This scheme is applicable for any diploma or degree course which is affiliated to recognized university after class 12th.

जास्तीत जास्त रु. ५०,०००/- (पन्नास हजार) व अभियांत्रिका, वैद्यकीय अभ्यासक्रमा साठी जास्तीत जास्त रु. २,००,०००/- (दोन लाख) पर्यंत अग्रीमाच्या रकमेवर व्याज आकारले जाणार नाही. सदर बाबत सूचना पत्र क्र.रा.प./९०/मुकाअ/१४९०दि.०७.०९.२०१८ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. अहवाल वर्षात २७५ कर्मचाऱ्यांनी या योजनेचा लाभ घेतला असून रु. ८४ लाख अदा करण्यात आले आहे.

२.१८ सावित्रीबाई ज्योतीबा फुले शिष्यवृत्ती योजना

रा.प.महामंडळातील वर्ग ३ व वर्ग ४ कर्मचाऱ्यांच्या पाल्याच्या मधुन दोन मुलांना महाविद्यालयीन शिक्षणास मदत व्हावी म्हणून "सावित्रीबाई ज्योतीबा फुले शिष्यवृत्ती योजना" दि.०५.१०.२०१८ पासून सुरु करण्यात आलेली आहे. इयत्ता १२ वी नंतर मान्यता प्राप्त विद्यापीठाशी संलग्न असणाऱ्या कोणत्याही पदविका व पदवी अभ्यासक्रमासाठी ही योजना लागू आहे. कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांच्या बँक खात्यात शिष्यवृत्ती म्हणून दरमहा रु.७५०/-जमा करण्यात येतात. सदर बाबत सूचना पत्र क्र.रा.प./९१/मुकाअ/१६३९दि.०५.१०.२०१८ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेली आहे. अहवाल वर्षात ३४९५ कर्मचाऱ्यांनी या योजनेचा लाभ घेतला असून रु. २.६२ कोटी अदा करण्यात आले आहे.

२.१९ वार्षिक वेतनवाढ -

रा.प. कर्मचाऱ्यांना वार्षिक क्रिडा स्पर्धा, नाटय स्पर्धा, क्रिकेट इ. स्पर्धांमध्ये परिपत्रक क्रमांक/राप/मुकाअ/१७९० दि.३०.१०.२०१८ अन्वये एक अतिरिक्त वार्षिक वेतन वाढ देण्यात येत आहे. वार्षिक क्रिडा स्पर्धेच्या सर्व स्पर्धांमध्ये ज्या खेळाडूंनी सुवर्ण, रौप्य व कांस्य पदक (वैयक्तीक व सांघिक) तसेच क्रिकेटच्या अंतीम स्पर्धेमध्ये प्रथम व द्वितीय क्रमांकाच्या विजेत्या संघातील खेळाडूंना त्याचप्रमाणे नाटय स्पर्धेच्या अंतिम फेरीमध्ये प्रथम विजेत्या नाटकातील कलाकारांना एक वर्ष कालावधी करीता एक अतिरिक्त वेतन वाढ देण्यात येते.

अनु. क्र	स्पर्धा प्रकार	२०१८ ते २०१९	२०१९ ते २०२०
१	वार्षिक क्रिडा	८७	९२
२	क्रिकेट	३०	२९
३	नाटय स्पर्धा	१९	१६
	एकूण	१३६	१३७

कोविड-१९ विषाणूच्या प्रादुर्भावामुळे सन २०२०-२१ मधील सर्व स्पर्धा एक वर्ष कालावधी करिता स्थगित करण्यात आल्या.

The maximum advanced per year for Arts, Commerce and Science course is Rs.50,000/- (Fifty Thousand) and for Engineering & Medical course, Maximum Rs.2,00,000/- (Two Lakhs). No interest will be charged on this advance amount. Instructions have been circulated vide letter No.st/90/CLO/1490 Date.07.09.2018. During the reporting year 275 employees benefited from this scheme and Rs. 84 lakhs were paid for the same.

2.18 Savitribai jyotiba Phule Scholarship Scheme-

The Corporation has initiated "Savitribai Jyotiba Phule Scholarship Scheme" to help the education of two Children of class 3 & 4 employees of MSRTC. The scheme started from 05.10.2018. It is applicable for diploma or degree courses which is affiliated to recognized university after class 12th and Rs.750/-per month is deposited as a Scholarship In the bank accounts of employees children. Instruction have been circulated vide letter No.ST/91/CLO/1639 dt.05.10.2018. During the reporting year 3495 employees benefited from this scheme and Rs. 2.62 crores were paid for the same.

2.19 Annual Increment

According to the circular no.ST/CLO/1790 dated On 31.10.2018. The ST employees who have won in Annual sport, Drama Competition, Cricket tournament, etc. will be given one additional annual increment. In all the competition of Annual Sports the player who have won gold, silver and bronze medal (individual/team), the players of the first and the second place winner team from the final round of cricket tournament and also to the cast of the first winning play of the final round of drama competition will be given one additional annual increment for the period of one year.

Sr. No	Types of competition	2018-2019	2019-2020
1.	Annual Sport	87	92
2.	Cricket	30	29
3.	Drama	19	16
	Total	136	137

Due to prevalence of the Covid-19 virus in the year 2020-21 all the competition have been postponed for the period of one year.

वाहतूक / TRAFFIC

वाहतूक व्यवहार

Traffic Operation

३.०१(अ) वाहतूक व्यवहाराचे फलित

3.01 (A) Traffic Operational Results

महत्वाच्या वाहतूक मापन घटकासंबंधी सन २०१८-१९ व २०१९-२० वर्षासाठी तुलनात्मक आकडेवारी तक्ता क्रमांक ३.०१ (अ) मध्ये दिलेली आहे.

The comparative operational results for important traffic parameters for the year 2018-19 and 2019-20 are given in the Table No.3.01 (A)

तक्ता क्रमांक ३.०१ (अ)/Table No.3.01 (A)
वाहतूक व्यवहाराचे फलित / Traffic Operational Results

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	वर्ष / Year		तफावत /Variation	
		2018-19	2019-20	प्रत्यक्ष तफावत/ Actual Variation	टक्केवारी/ Percentage
1	मार्ग/ Routes				
अ/A	३१ मार्च रोजी मार्गांची संख्या / No.of Routes as on 31st March **	19172	19397	225	1.17
ब/B	३१ मार्च रोजीचे मार्ग कि.मी.(लाखात) / Route Kms. as on 31 st March (in Lakh) **	13.62	13.89	0.27	1.98
क/C	मार्गाचे सरासरी अंतर (कि.मी.) / Average Route distance (in Kms.)**	71.03	71.60	0.57	0.80
2	सरासरी चालविलेली नियते / Average No. of Schedules operated	15292	14540	-752	-4.92
3	बसेस/ Buses				
अ/A	बसेसची सरासरी संख्या/Average no.of buses held	18796	18292	-504	-2.68
ब/B	मार्गावर असलेल्या बसेसची दैनंदिन सरासरी संख्या/ Average daily no.of buses ON Road	16414	15764	-650	-3.96
क/C	वाहन ताफा वापराची टक्केवारी/ % Fleet Utilisation	87.33	86.18	-1.15	-
ड/D	मार्गावरील प्रति वाहनाने केलेले दैनिक सरासरी कि.मी. / Average daily Kms. per ON Road bus.	340.14	338.04	-2.10	-0.62
4	किलोमीटर्स/Kilometers				
अ/A	स्थूल कि.मी. (कोटीत) /Gross Kms. (in Crore)	205.44	196.74	-8.70	-4.23
ब/B	सार्थ कि.मी. (कोटीत) /Effective Kms. (in Crore)	203.78	195.04	-8.74	-4.29
क/C	व्यर्थ कि.मी.(कोटीत)/Dead Kms. (in Crore)	1.66	1.71	0.05	3.01
ड/D	व्यर्थ कि.मी.ची सार्थ कि.मी. शी टक्केवारी / % Dead Kms.to Effective Kms.	0.82	0.87	0.05	-

** : केविड - १९ महामारीमुळे दि.२३ मार्च-२०२० पासून लॉकडाऊन जाहीर झाले होते व त्यामुळे ३१.०३.२०२० रोजी वाहतूक सेवा पूर्णपणे बंद होती, सबब, दि.२९.०२.२०२० ची मार्गांची माहिती गृहीत धरण्यात आली आहे./Due to covid-19 pandemic announcement of nationwide lockdown from 23rd March-20 resulted in no operation on 31.03.2020. Therefore, Route data of 29.02.2020 is considered.

तक्ता क्रमांक ३.०१ (अ) (पुढे चालू)/ Table No.3.01 (A) (Continued)
वाहतूक व्यवहाराचे फलित /Traffic Operational Results

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	वर्ष / Year		तफावत /Variation	
		2018-19	2019-20	प्रत्यक्ष तफावत/ Actual Variation	टक्केवारी/ Percen- tage
5	भारमान व प्रवासी संख्या / % Load Factor & Passengers Travelled				
अ/A	भारमानाची टक्केवारी / % Load Factor	54.04	53.10	-0.94	-
ब/B	भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) / % Load Factor (including VOC)	69.14	68.38	-0.76	-
क/C	सरासरी आसन क्षमता /Average seating capacity	43.33	43.17	-0.16	-0.37
ड/D	प्रवाशांची संख्या (कोटीत)/ No.of passengers carried (In Crore)	240.79	219.85	-20.94	-8.70
इ/E	प्रवाशांनी प्रवास केलेले सरासरी अंतर (कि.मी.) (भारमान सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ Average distance travelled by a passenger (in Kms) (LF including VOC)	25.36	26.19	0.83	3.27
फ/F	प्रत्येक प्रवाशामागे सरासरी वाहतूक उत्पन्न (₹) (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) / Average Traffic earning per passenger (₹) (including VOC)	32.69	34.85	2.16	6.61

२०१८-१९ व २०१९-२० मधील प्रदेशनिहाय चालनिय फलितांची तुलनात्मक आकडेवारी परिशिष्ट -२ मध्ये दिलेली आहे.

Regionwise comparative operational results for the year 2018-19 and 2019-20 are given in Annexure-II.

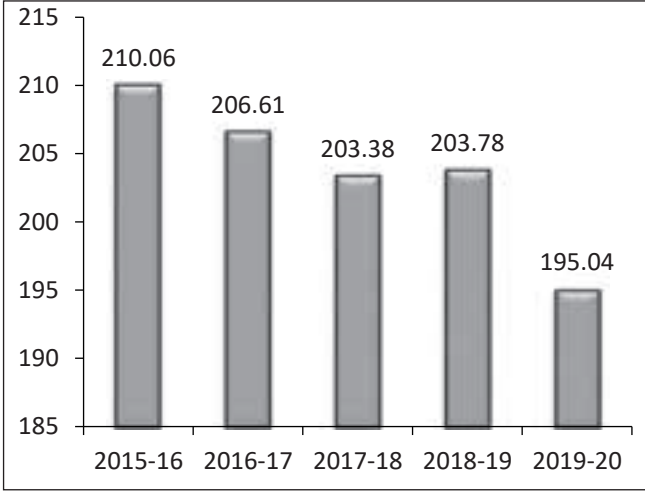

महत्वाच्या मापन घटकाचा मागील ५ वर्षांचा आढावा आलेख स्वरूपात आलेख क्र.३.१ मध्ये दर्शविलेला आहे.

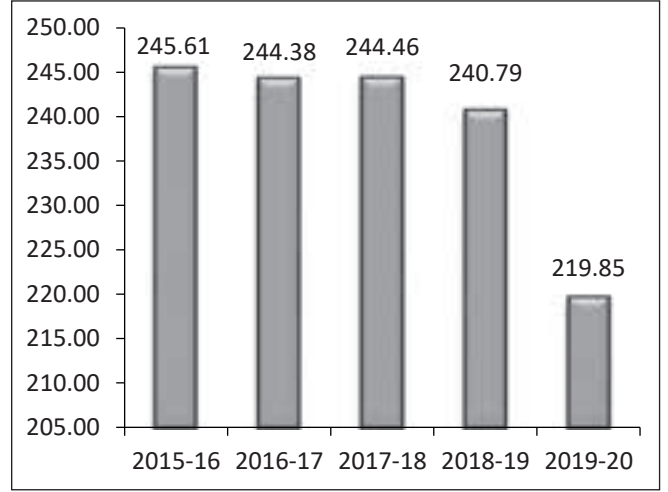
Graphical representation of 5 years performance of important parameters is given in the Graph 3.1.

आलेख ३.१ /Graph 3.1

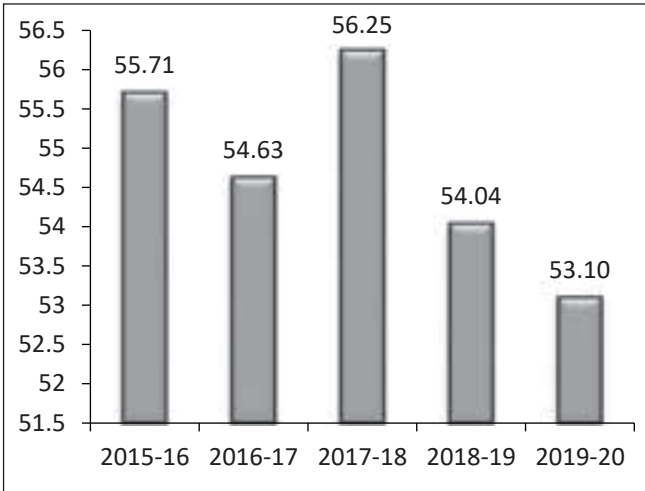
सार्थ कि.मी. (कोटीत) /
Effective Kms. (in Crore)

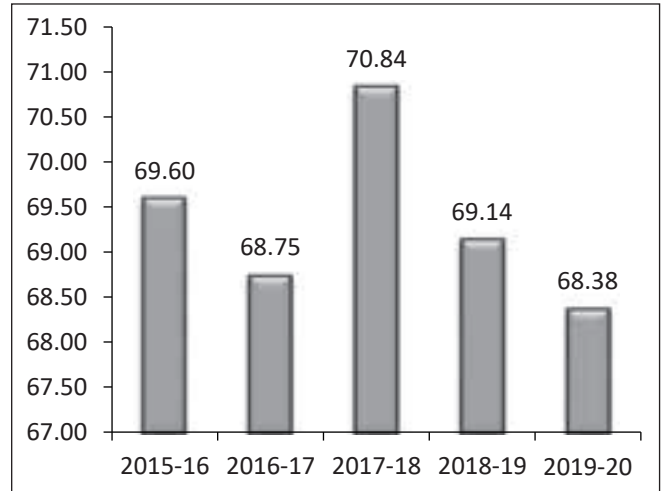
प्रवाशांची संख्या (कोटीत) /
No. of passengers carried (In Crore)

भारमानाची टक्केवारी /% Load Factor

भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) /
(% Load Factor) (incl. VOC)

३.०१ (ब) कार्यचालनाचा सारांश

कोवीड महामारीमुळे लॉकडाऊन जाहीर केल्याने अहवाल वर्षातील दि.२३.०३.२०२० ते दि.३१.०३.२०२० या कालावधीत वाहतूक सेवा पूर्णतः बंद होती. तसेच, कोवीडचा प्रादुर्भाव फेब्रुवारी-२० पासून जस जसा वाढत गेला तस तसे चालन कमी करण्यात येत होते, पर्यायाने वर्ष २०१९-२० मध्ये मागील वर्षाच्या तुलनेत सार्थ कि.मी.मध्ये ४.२९% ने घट होऊन भारमानाच्या टक्केवारीत ०.९४ अंकाने घट झालेली आहे. सवलत रक्कमेसहीत भारमानाच्या टक्केवारीत देखिल ०.७६ अंकानी घट झालेली आहे.

3.01 (B) Gist of Operation

After a nationwide lockdown due to covid pandemic, full operation was suspended from 23.03.2020 to 31.03.2020 for the report under review. Further, operation curtailment started since February-20 onwards as corona infections increased resulting in drop in effective Kms. Therefore, Km operation is reduced by 4.29% as compared to previous year with a drop in % Load factor by 0.94 count. Also, in the % Load factor including value of concession there is decline of 0.76 count.

वर्ष २०१८-१९ व २०१९-२० चा सेवानिहाय कार्यचालनाच्या वर्गीकरणाचा सारांश तक्ता क्रमांक ३.०१ (ब) मध्ये दिलेला आहे.

Gist of operations of different type of services during the year 2018-19 and 2019-20 is given in Table No.3.01 (B).

तक्ता क्रमांक ३.०१ (ब) / Table No.3.01 (B)
कार्यचालनाचा सारांश / Gist of Operation

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील /Particulars	सरासरी नियतांची संख्या /Average Schedules Operated		सार्थ कि.मी. (लाखात)/ Effective Kms. (In Lakh)		एकूण सार्थ कि.मी. शी टक्केवारी/% to Total Eff.Kms.	
		18-19	19-20	18-19	19-20	18-19	19-20
1	लांब पल्ल्याची सेवा/Long Distance Service						
अ/A	साधी सेवा/Ordinary Service	2220	2221	3342.97	3326.20	16.40	17.05
ब/B	रातराणी सेवा /Night Service	285	254	440.40	393.46	2.16	2.02
क/C	निम आराम सेवा/Semi Luxury Service	315	311	549.35	524.08	2.70	2.69
ड/D	विना वातानुकूलित शयनयान व आसनी / Non-AC Sleeper cum Seater	0	25	0.00	37.31	0.00	0.19
इ/E	वातानुकूलित सेवा/Aircondition Service	439	389	765.78	656.38	3.76	3.37
	एकूण (१) / Total (1)	3258	3200	5098.50	4937.43	25.02	25.32
2	इतर ग्रामीण वाहतूक/Other Mofussil Service						
अ/A	साधी सेवा/Ordinary Service	10805	10311	13674.28	13135.46	67.10	67.35
ब/B	निमआराम सेवा/ Semi Luxury Service	369	314	472.83	402.73	2.32	2.06
क/C	विना वातानुकूलित शयनयान व आसनी / Non-AC Sleeper cum Seater	0	0.11	0.00	0.20	0.00	0.00
ड/D	वातानुकूलित सेवा/Aircondition Service	491	471	836.85	836.17	4.11	4.29
इ/E	मिडी सेवा / Midi Service	125	55	79.86	30.77	0.39	0.16
	एकूण (२) / Total (2)	11790	11151	15063.82	14405.33	73.92	73.86
3	एकूण ग्रामीण वाहतूक/Total Mofussil Service						
अ/A	साधी सेवा/Ordinary Service	13024	12532	17017.25	16461.66	83.51	84.40
ब/B	रातराणी सेवा /Night Service	285	254	440.40	393.46	2.16	2.02
क/C	निम आराम सेवा/Semi-Luxury Service	684	625	1022.18	926.81	5.02	4.75
ड/D	विना वातानुकूलित शयनयान व आसनी / Non-AC Sleeper cum Seater	0	25	0.00	37.51	0.00	0.19
इ/E	वातानुकूलित सेवा/Air Condition Service	930	860	1602.63	1492.55	7.86	7.65
फ/F	मिडी सेवा / Midi Service	125	55	79.86	30.77	0.39	0.16
	एकूण (३) / Total (3)	15048	14351	20162.32	19342.76	98.94	99.18
4	शहरी वाहतूक सेवा / City Service	244	189	215.65	160.84	1.06	0.82
	एकूण (१ ते ४) / Total (1 to 4)	15292	14540	20377.97	19503.60	100.0	100.0

सवलत रक्कम समाविष्ट करुन, सेवाप्रकार निहाय प्रति कि.मी.मागे उत्पन्न व भारमानाची टक्केवारी सारांश तक्त्यामध्ये पुढील प्रमाणे आहे.

Servicewise EPKM & Load factor including value of Concession is given in the Gist of operation table below.

तक्ता क्रमांक ३.०१ (ब) (पुढे चालू) / Table No.3.01 (B) (Continued)
कार्यचालनाचा सारांश / Gist of Operations

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील /Particulars	प्रति कि.मी.मागे उत्पन्न (रु.) (सवलत रक्कम समाविष्ट करुन)/Earning Per Km. (in Rs.) (incl. VOC)		भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करुन)/ % Load Factor (incl. VOC)	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
१	लांब पल्ल्याची सेवा/ Long Distance Service				
अ/A	साधी सेवा/Ordinary Service	37.34	37.09	70.63	67.98
ब/B	रातराणी सेवा /Night Service	37.91	37.97	63.35	60.65
क/C	निम आराम सेवा/Semi Luxury Service	37.31	37.96	64.88	63.64
ड/D	विना वातानुकूलित शयनयान व आसनी / Non-AC Sleeper cum Seater	0.00	33.30	0.00	45.34
इ/E	वातानुकूलित सेवा/Aircondition Service	34.74	35.17	46.55	48.08
	एकूण (१) / Total (1)	37.00	36.97	64.64	63.35
2	इतर ग्रामीण वाहतूक/Other Mofussil Service				
अ/A	साधी सेवा/Ordinary Service	38.63	39.59	72.90	72.33
ब/B	निमआराम सेवा/ Semi Luxury Service	39.29	39.99	65.22	64.48
क/C	विना वातानुकूलित शयनयान व आसनी / Non-AC Sleeper cum Seater	0.00	35.30	0.00	51.16
ड/D	वातानुकूलित सेवा/Aircondition Service	47.78	46.21	53.15	51.96
इ/E	मिडी सेवा / Midi Service	28.04	28.37	73.72	73.03
	एकूण (२) / Total (2)	39.10	39.96	70.85	70.20
3	एकूण ग्रामीण वाहतूक/ Total Mofussil Service				
अ/A	साधी सेवा/Ordinary Service	38.38	39.09	72.45	71.43
ब/B	रातराणी सेवा /Night Service	37.91	37.97	63.35	60.65
क/C	निमआराम सेवा/Semi-Luxury Service	38.23	38.84	65.04	64.01
ड/D	विना वातानुकूलित शयनयान व आसनी / Non-AC Sleeper cum Seater	0.00	33.31	0.00	45.37
इ/E	वातानुकूलित सेवा/ Air Condition Service	41.55	41.36	50.29	50.43
फ/F	मिडी सेवा / Midi Service	28.04	28.37	73.72	73.03
	एकूण (३) / Total (3)	38.57	39.20	69.23	68.39
4	शहरी वाहतूक / City Service	43.64	49.09	62.93	67.14
	एकूण (१+२+४) / Total (1+2+4)	38.62	39.28	69.14	68.38

३.०१ (क) प्रकारनिहाय सेवा संख्या

२०१८-१९ व २०१९-२० मधील प्रकारनिहाय सेवेची तुलनात्मक आकडेवारी तक्ता क्रमांक ३.०१ (क) मध्ये दिलेली आहे.

3.01 (C) Typewise Services

Comparative Typewise Services Operated by Corporation during the year 2018-19 and 2019-20 are given in Table No.3.01 (C)

**तक्ता क्रमांक ३.०१ (क) /Table No.3.01 (C)
साधी लांब पल्ला, रातराणी, निमआराम व वातानुकूलित सेवा /
Ordinary Long Distance, Night, Semi Luxury & Air Condition Service**

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील /Particulars	संख्या / No.	
		2018-19	2019-20
1.	लांब पल्ल्याची सेवा/ Long Distance Service		
अ/A	साधी सेवा / Ordinary Day Service	1304	1560
ब/B	रातराणी सेवा / Night Service	187	159
क/C	निमआराम सेवा / Semi Luxury Service	240	192
ड/D	वातानुकूलित सेवा / Air Condition Service	323	301
एकूण (१) /Total (1)		2054	2212
2.	इतर ग्रामीण सेवा/Other Mofussil Service		
अ/A	रातराणी सेवा / Night Service	24	61
ब/B	निमआराम सेवा / Semi Luxury Service	388	253
क/C	वातानुकूलित सेवा / Air Condition Service	841	526
एकूण (२)/Total (2)		1253	840

३.०१ (ड) निम आराम सेवेची चालनीय आकडेवारी

महामंडळाकडे ३१ मार्च-२०२० अखेरपर्यंत ६२१ निमआराम बसेस चालनात होत्या. निमआरामसेवेची तुलनात्मक चालनीय आकडेवारी तक्ता क्रमांक ३.०१ (ड) मध्ये दिलेली आहे.

3.01 (D) Operational Details of Semi Luxury Services

As on 31st March-2020, corporation held 621 Semi-Luxury buses. Comparative Operational performance of Semi-Luxury Services is given in Table No.3.01 (D) .

**तक्ता क्रमांक ३.०१ (ड) / Table No.3.01 (D)
निमआराम सेवेच्या कार्यचालनाचा आढावा/Operational Performance of Semi Luxury Services**

अ. क्र./ Sr. No.	बाब/ Particulars	निमआराम सेवा/ Semi Luxury Service	
		2018-19	2019-20
1	सार्थ कि.मी.(लाखात)/ Effective Kms (in Lakh)	1022.18	926.81
2	वाहतूक उत्पन्न (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) (रु. लाखात) / Traffic Receipts (incl. VOC) (Rs. in Lakh)	39075.63	35999.39
3	प्रति कि.मी.मागे उत्पन्न (रु.) (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) / Earning Per Km. (in Rs.) (incl. VOC)	38.23	38.84
4	भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ % Load Factor (incl. VOC)	65.04	64.01
5	वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची संख्या (लाखात)/ No.of Passengers carried (in Lakh)	302.12	284.67

३.०१(इ) वातानुकूलित सेवेची चालनीय आकडेवारी

३१ मार्च, २०२० अखेर पर्यंत ८४२ शिवशाही, ५ अश्वमेध, ८८ शिवनेरी व ५ शितल अशा एकुण ९४० वातानुकूलित बसेस महामंडळाच्या ताफ्यात समाविष्ट आहेत.

एकुण वाहतूकीच्या तुलनेत मागिल वर्षाच्या ७.८६ टक्क्यावरून वातानुकूलित वाहतूकीची टक्केवारी ७.६५ टक्के एवढी झाली आहे. वातानुकूलित सेवेची तुलनात्मक चालनीय आकडेवारी तक्ता क्रमांक ३.०१ (इ) मध्ये दिलेली आहे.

3.01 (E) Operational performance of Airconditioned Services

As on 31.03.2020, total Airconditioned fleet consist of 842 Shivshahi buses, 5 Ashwamedh buses, 88 Shivneri buses and 5 Shital Buses, overall total 940 buses.

During the year, percentage of airconditioned operation to total operation has decreased to 7.65% from 7.86% compared with the corresponding year. Comparative performance of Airconditioned operation is given in Table No.3.01 (E) .

तक्ता क्रमांक ३.०१ (इ)/ Table No.3.01 (E)
वातानुकूलित सेवेची चालनीय आकडेवारी/
Operational performance of Air-conditioned Services

तपशील/ Particulars	वर्ष/ YEAR	सरासरी नियतांची संख्या / Average Schedules Operated	सार्थ कि.मी. (लाखात) / Effective Kms (in Lakh)	सवलत रक्कम समाविष्ट करून/ Including Value of Concession			वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची संख्या (लाखात)/ Passengers carried (in Lakh)
				वाहतूक उत्पन्न (रु. लाखात) / Traffic Receipts (Rs. in Lakh)	प्रति कि.मी. मागे उत्पन्न (रु.) / Earning Per Km. (in Rs.)	भारमानाची टक्केवारी / % Load Factor	
स्वतःची वाहने/ OWN Vehicles							
Ashwamedh & Shivneri	2019-20	57.0	113.67	7117.68	62.62	49.23	15.61
	2018-19	67.5	137.27	9561.89	69.66	51.94	18.55
Shivshahi	2019-20	392.5	594.38	23529.55	39.59	52.47	129.02
	2018-19	413.5	634.71	25610.20	40.35	54.19	134.59
Shital	2019-20	0.0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2018-19	0.0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
स्वतःची वाहने/ OWN Vehicles Total	2019-20	449.5	708.10	30647.20	43.28	51.69	144.60
	2018-19	481.0	771.98	35172.01	45.56	53.57	153.14
भाडे तत्वावरील वाहने/ HIRED Vehicles							
Ashwamedh & Shivneri	2019-20	28.6	72.92	4343.11	59.56	45.65	9.42
	2018-19	26.1	53.83	3413.84	63.42	43.94	6.50
Shivshahi	2019-20	381.5	711.58	26736.29	37.57	49.87	100.06
	2018-19	423.0	776.82	28000.50	36.05	47.49	113.71
भाडे तत्वावरील वाहने/ HIRED Vehicles Total	2019-20	410.1	784.50	31079.40	39.62	49.24	109.48
	2018-19	449.1	830.65	31414.34	37.82	47.08	120.21
AC TOTAL	2019-20	859.6	1492.55	61726.63	41.36	50.43	254.11
	2018-19	930.1	1602.63	66586.43	41.55	50.29	273.35

३.०१(फ) यशवंती (मिडी) बस वाहतूक

दुर्गम व डोंगराळ भागात, ज्या रस्त्यांवर ४४ आसनी बस चालनात येऊ शकत नाहीत तेथे ३२ आसनी यशवंती (मिडी) बसेस चालनात आणल्या आहेत. २०२० या वर्षा अखेर पर्यंत १८३ यशवंती (मिडी) बसेस प्रवाशी वाहतूक करीत आहेत. मागिल २ वर्षांची (मिडी) बसेसची चालनीय माहिती तक्ता क्र.३.०१(फ) मध्ये दर्शविलेली आहे.

3.01(F) Yashwanti (Midi) Operation

Yashwanti (Midi) buses having 32 seating capacity, have been inducted in operation in remote and hilly areas, where it is difficult to run 44 seater bus. 183 Yashwanti (Midi) buses were plying by the end of March 2020. Operational results of Midi Bus operation for last 2 years is given in Table No.3.01(F)

तक्ता क्रमांक ३.०१(फ) / Table No.3.01 (F)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	2018-19	2019-20
1	सार्थ कि.मी.(लाखात) / Effective Kms. (in Lakh)	79.86	30.77
2	वाहतूक उत्पन्न (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) (रु. लाखात)/ Traffic Receipts (incl. VOC) (Rs. in Lakh)	2239.48	872.91
3	प्रति कि.मी.मागे उत्पन्न (रु.)(सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ Earning Per Km.(in Rs.) (incl. VOC)	28.04	28.37
4	भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ % Load Factor(incl. VOC)	73.72	73.03
5	वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची संख्या (लाखात)/ No.of passengers carried (in Lakh)	94.75	33.57

३.०१ (ग) शहरी वाहतूक

सन २०१९-२० मध्ये महाराष्ट्रातील सांगली-मिरज, नाशिक, रत्नागिरी, नांदेड अशा एकूण ४ शहरांत महामंडळाची शहरी बससेवा कार्यान्वित आहे. २०२०या वर्षा अखेर पर्यंत ३५३ शहरी बसेस प्रवाशी वाहतूक करीत आहेत.अहवाल वर्षात शहरी वाहतूकीचा आर्थिक बोजा रु.२६.७९ कोटी आहे. शहरी वाहतूकीची फलनिष्पत्ती तक्ता क्रमांक ३.०१(ग) मध्ये दिलेली आहे.

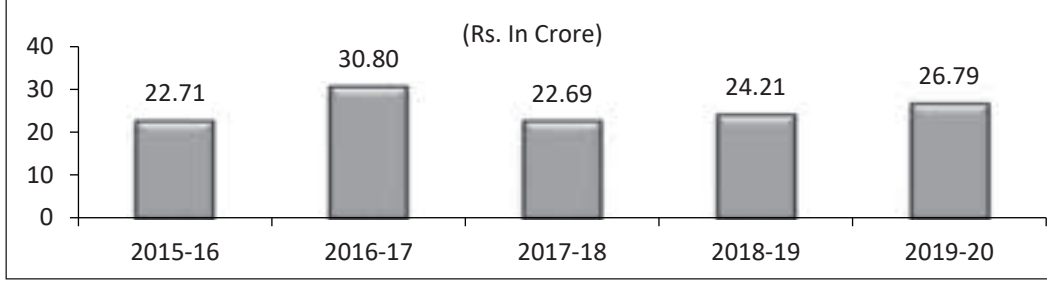
3.01 (G) City Service

Corporation operated City services in 4 cities of State viz Sangli-Miraj, Nashik, Ratnagiri & Nanded during the year 2019-20. 353 City buses were plying by the end of March 2020. Financial Burden of City Operation during the year 2019-20 is Rs.26.79 Crore. The operational results of City Service are given in Table No.3.01 (G) .

तक्ता क्रमांक ३.०१(ग)/ Table No.3.01 (G)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	2018-19	2019-20
1	सार्थ कि.मी.(लाखात) / Effective Kms.(in Lakh)	215.66	160.84
2	वाहतूक उत्पन्न (सवलत रक्कम समाविष्ट करून) (रु. लाखात)/ Traffic Receipts (incl. VOC) (Rs. in Lakh)	9418.14	7896.15
3	प्रति कि.मी.मागे उत्पन्न(रु.) (सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ Earning Per Km. (in Rs.) (incl. VOC)	43.67	49.09
4	भारमानाची टक्केवारी (सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ % Load Factor (incl. VOC)	63.00	67.14

आलेख क्रमांक ३.२ /Graph No. 3.2
शहरी वाहतूकीचा आर्थिक बोजा (रु. कोटीत) / Financial Burden of City Operation (Rs. in Crore)

३.०२ आंतरराज्य वाहतूक

आंतरराज्य वाहतूकीसाठी इतर राज्य परिवहन उपक्रमांबरोबर अन्योन्य वाहतूक करार

विद्यमान अन्योन्य वाहतूक करार कर्नाटक, मध्यप्रदेश, गुजरात, गोवा, आंध्रप्रदेश, छत्तीसगड, दादरा- नागर हवेली आणि राजस्थान या राज्यांबरोबर आहेत.

३.०२(अ) आंतरराज्य फेऱ्यांची संख्या.

निरनिराळ्या राज्यांबरोबर अन्योन्य वाहतूक करारान्वये महाराष्ट्र राज्याला जे मार्ग वाहतूकीसाठी मिळाले आहेत, अशा आंतर राज्य मार्गावरील फेऱ्यांची दिनांक ३१.०३.२०२० रोजीची संख्या तक्ता क्रमांक ३.०२ (अ) मध्ये दर्शविलेली आहे.

3.02 Inter State Service

Reciprocal Transport Agreement With Other State Transport Undertakings For Inter State Operation

The present Inter-State reciprocal transport agreement is with Karnataka, Madhya Pradesh, Gujarat, Goa, Andhra Pradesh, Chattisgarh, Dadra Nagar Haveli and Rajasthan.

3.02 (A) Number of Inter State Trips

The position of number of Inter State routes & trips allotted to Maharashtra State under different reciprocal transport agreements as on 31.03.2020 is given in Table No.3.02 (A).

तक्ता क्रमांक ३.०२(अ)/Table No.3.02 (A)

अ. क्र./ Sr. No.	राज्याचे नांव / Name of the State	अन्योन्य करारान्वये महाराष्ट्र राज्यास दिलेल्या मार्गांची संख्या / Number of Routes Allotted to Maharashtra State Under Reciprocal Transport Agreement	महामंडळाने वाहतूक केलेल्या आंतरराज्य मार्गांची संख्या / Number of Inter State Routes Operated by the Corporation	अन्योन्य करारान्वये महाराष्ट्र राज्यास दिलेल्या आंतरराज्य फेऱ्यांची संख्या / Number of Inter State Trips Allotted to Maharashtra State Under Reciprocal Transport Agreement	महामंडळाने वाहतूक केलेल्या आंतरराज्य फेऱ्यांची संख्या / Number of Inter State Trips Operated by the Corporation
1	कर्नाटक/ Karnataka	644	242	1156	649
2	मध्यप्रदेश / Madhya Pradesh	187	150	710	301
3	गोवा / Goa	71	59	154	88
4	गुजरात/Gujarat	56	27	90	236
5	आंध्रप्रदेश व तेलंगाना/ Andhra Pradesh & Telangana	160	90	361	328
6	छत्तीसगड / Chattisgarh	12	8	58	14
7	दादरा नगर हवेली/ DadraNagar Haveli	3	3	7	21
८	राजस्थान / Rajasthan	4	0	12	--
एकूण / Total		1137	579	2548	1637

३.०२ (ब) आंतर राज्तीय फेच्यांचा चालनीय तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

3.02 (B) Performance of Interstate operation is given as under.

तक्ता क्र.३.०२ (ब)/ Table No. 3.02 (B)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	2018-19	2019-20
1	सार्थ कि.मी.(लाखात) / Effective Kms.(in Lakh)	1169.67	1102.52
2	वाहतूक उत्पन्न (रु.लाखात)/ Traffic Receipts (Rs. in Lakh)	39188.96	37801.26
3	प्रति कि.मी. उत्पन्न (रु.) / Earning Per Km.(in Rs.)	33.50	34.29
4	भारमानाची टक्केवारी / % Load Factor	64.92	63.55
5	वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची संख्या (लाखात) / No.of passengers carried (in Lakh)	589.36	555.82

३.०२(क) यात्रा व उत्सव वाहतुकीसाठी खास व्यवस्था

3.02 (C) Special arrangements For Fairs And Festivals.

महामंडळाद्वारे निरनिराळ्या यात्रा व उत्सव या प्रसंगी जादा सेवा चालविण्यात येतात. यामध्ये प्रामुख्याने आषाढी व कार्तिकी पंढरपूर यात्रा तसेच आळंदी, देहू, पैठण, तुळजापूर, शेगांव, भीमाशंकर, वणी, सैलानी, सालबर्डी, माहूर, खुलताबाद-उरुस, चैत्री ज्योतिबा यात्रेचा समावेश आहे. पंढरपूर येथे आषाढी व कार्तिकी यात्रेनिमित्त प्रवाशांसाठी विशेष प्रवासी सुविधा करण्यात येतात. अहवाल वर्षाचा यात्रा वाहतुकी संबंधीचा तपशील तक्ता क्रमांक ३.०२ (क) मध्ये दिलेला आहे.

Corporation operates extra services on the occasions like fairs and festivals, especially for Ashadhi and Kartiki Pandharpur fair as well as for Alandi, Dehu, Paithan, Tuljapur, Shegaon, Bhimashankar, Vani, Sailani, Salbardi, Mahoor, Khultabad Urus, Chaitry Jotiba fairs etc. Passenger amenities are provided for the travelling public during Ashadhi and Kartiki fair at Pandharpur. The details of fair operations for the year under review are given in Table No. 3.02 (C).

तक्ता क्रमांक ३.०२ (क) /Table No. 3.02 (C)

यात्रा व उत्सव / Fairs & Festivals

अ. क्र./ Sr. No.	यात्रांचा तपशील/ Name of Fair	फेच्यांची संख्या / No.of Trips		सार्थ कि.मी (लाखात) / Effective Kms. (In Lakh)		वाहतूक उत्पन्न (रु.लाखात) / Traffic Earning (Rs. in Lakh)		प्रवासी संख्या (लाखात) / No.of Passengers (In Lakh)	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
1	आषाढी, पंढरपूर/ Ashadhi, Pandharpur	23945	23777	52.27	54.58	2141.75	2248.59	14.84	15.55
2	कार्तिकी, पंढरपूर/ Kartiki, Pandharpur	7530	9698	14.63	15.58	636.57	631.96	5.21	6.25
3	इतर यात्रा / Other Fairs	155933	156703	95.63	99.29	3823.57	3974.75	75.18	72.49
एकूण / Total		187408	190178	162.54	169.45	6574.89	6855.30	95.23	94.29

वरील यात्रांसाठी केलेले सार्थ कि.मी.हे या वर्षातील महामंडळाच्या एकूण वाहतूक केलेल्या कि.मी.च्या ०.८७ टक्के इतके आहेत.

Percentage of Kms. operated on account of fairs to the total Effective Kms. operated is 0.87% during the year.

३.०२ (ड) गौरी-गणपती जादा वाहतूक

3.02 (D) Gauri-Ganpati Extra Operation

गौरी-गणपती सण कोकणात मोठ्या प्रमाणावर साजरा केला जातो.प्रतिवर्षी प्रमाणे कोकणात जाण्यासाठी गणेश चतुर्थीच्या आधी चार ते पाच दिवस जादा वाहतूकीचे नियोजन मुंबई प्रदेशात करण्यात येते. गणेशभक्तांना संगणकीय आरक्षणाद्वारे ग्रुप बुकींग करून जादा गाड्या उपलब्ध करून दिल्या जातात.

Gauri-Ganpati festival is celebrated in a large scale in Konkan region. 4 to 5 days prior to "Ganesh Chaturthi", extra traffic operation is carried out from various points in Mumbai region. Required vehicles are made available as per group booking done by Ganesh devotees.

गौरी-गणपती सणानिमित्त मुंबई, ठाणे, पालघर व उपनगरातून सिंधुदूर्ग, रत्नागिरी व रायगड जिल्ह्यात एकूण २१३० बसेस सोडण्यात आल्या.

2130 extra vehicles were sent from Mumbai, Thane, Palghar to Sindhudurg, Ratnagiri & Raigad district to cater extra traffic.

सन २०१९-२० च्या गौरी-गणपती सणानिमित्त करण्यात आलेल्या जादा वाहतूकीचा तपशील पुढीलप्रमाणे.

Performance of Gauri-Ganpati extra operation during the year 2019-20 is as under.

तक्ता क्रमांक ३.०२ (ड) / Table No. 3.02 (D)

तपशील/Particulars	गौरी-गणपती जादा वाहतूक / Gauri-Ganpati Extra Operation
फेऱ्यांची संख्या/ No.of Trips	11522
उत्पादित कि.मी. (लाखात)/Productive Kms.(In Lakh)	34.84
अनुत्पादित कि.मी. (लाखात)/Non Productive Kms.(in Lakh)	0.63
एकूण कि. मी. (लाखात)/ Total Kms.(in lakh)	35.47
प्रवासी संख्या (लाखात)/Passenger Travelled (in lakh)	5.37
उत्पन्न (रु.लाखात)/Earning (Rs. in lakh)	1127.96
प्रति कि.मी.उत्पन्न (रु.) /E.P.K.M (in Rs.)	31.79

३.०२ (इ) नैमित्तिक करार

महामंडळाच्या बसेस नैमित्तिक करारावर दिल्या जातात. अहवाल वर्षात एकूण ३८२९० नैमित्तिक करार करण्यात आले यापैकी १३६५२ करार हे शाळा व महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांच्या सहलीसाठी सवलतीच्या दराने देण्यात आले. नैमित्तिक कराराच्या वाहतूकीचा तपशील तक्ता क्र.३.०२ (इ) मध्ये दिलेला आहे.

3.02 (E) Casual Contracts

Buses are given on casual contracts by the Corporation. 38290 casual contracts were executed during the year under review, out of which 13652 contracts were at the concessional rates for excursion for students of schools & colleges. The details of casual contracts executed during the year are given in Table No.3.02(E).

तक्ता क्रमांक ३.०२ (इ) / Table No. 3.02 (E)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	सवलतीचे/ Concessional		विनासवलतीचे / Non Concessional		एकूण / Total	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
1	नैमित्तिक करारांची संख्या/ No.of Casual Contracts	7559	13652	8184	24638	15743	38290
2	वाहतूक केलेले कि.मी.(लाखात) / Kms. Operated (₹ in Lakh)	56.44	119.46	40.46	101.18	96.90	220.64
3	मिळालेले उत्पन्न (रु.लाखात)/ Revenue Receipts (₹ in Lakh)	1677.31	3528.93	2225.70	7976.62	3903.01	11505.56
4	प्रति कि.मी.उत्पन्न (रु.) / Earning Per Km. (in ₹)	29.72	29.54	55.00	78.84	40.28	52.15

३.०२ (फ) शिवशाही बसेस नैमित्तिक करार

अहवाल वर्षात शिवशाही बसेस नैमित्तिक करारावर देखिल उपलब्ध करून देण्यात येतात. शिवशाही बसेसच्या नैमित्तिक कराराच्या वाहतुकीचा तपशील तक्ता क्र.३.०२ (फ) मध्ये दिलेला आहे.

3.02 (F) Shivshahi buses on Casual Contracts

During the year, Shivshahi buses were also made available on casual contract basis. The performance of Shivshahi casual contract is given in table no 3.02 (F)

**तक्ता क्रमांक ३.०२(फ) / Table No. 3.02 (F)
शिवशाही बसेस नैमित्तिक करार /Shivshahi Buses casual contract**

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	एकूण / Total
1	नैमित्तिक करारांची संख्या/ No.of Casual Contracts	320
2	वाहतूक केलेले कि.मी.(लाखात) / Kms. Operated (in Lakh)	3.29
3	मिळालेले उत्पन्न (रु.लाखात)/ Revenue Receipts (Rs. in Lakh)	215.62
4	प्रति कि.मी.उत्पन्न (रु.) / Earning Per Km. (in Rs.)	65.54

३.०३ प्रवासी सुविधा

अ) प्रसाधनगृहे- बसस्थानकांवरील प्रसाधनगृहे यांची स्वच्छता अधिक चांगली व्हावी यासाठी हे काम निवडक ठिकाणी खाजगी संस्था जसे सुलभ इंटरनॅशनल, नासा फौन्डेशन इत्यादी कडे सोपविण्यात आलेले आहे.

ब) आगारे, बसस्थानके-वर्ष २०१९-२० मध्ये आगारांची संख्या बसस्थानकांची संख्या, मार्गस्थ निवारे आणि इतर प्रवासी सुविधांची आकडेवारी तक्ता क्रमांक ३.०३ (ब) मध्ये दिलेली आहे.

3.03 Passenger Amenities

A) Toilets- The work of upkeepment & maintenance of Urinal & Toilet blocks at the selected Bus Stations is entrusted to private agencies such as Sulabh International, Nasa Foundation etc. so as to improve the cleanliness.

B) Depots, Bus Stations-Number of Depots, Bus Stations, Pick up Sheds and other Passenger Amenities provided by the Corporation during the year 2019-20 is given in Table No. 3.03 (B).

**तक्ता क्रमांक ३.०३(ब)/Table No.3.03 (B)
प्रवासी सुविधा /Passenger Amenities**

Sr. No.	तपशील/Particulars	2019-20
1	आगारांची संख्या/ Number of Depots	250
2	बसस्थानकांची संख्या /Number of Bus Stations	588
3	मार्गस्थ निवाऱ्यांची संख्या / Number of Pickup Sheds	3508
4	उपहारगृहे व चहाच्या दुकानांची संख्या/ Number of Refreshment Rooms and Tea stalls	851
5	पुस्तक दुकानांची संख्या/Number of Book Stalls	196
6	इतर दुकाने /Others Stalls	2499

३.०३ (क) वातानुकूलित बसस्थानक

दादर-पुणे मार्गावरील शिवनेरी बसेस करिता दादर उड्डान पुलाखाली तयार करण्यात आलेले वातानुकूलित बसस्थानक दि.२०.०२.११ पासून कार्यरत आहे.

3.03 (C) Air-conditioned Bus Station

The Air Conditioned bus station constructed under the Dadar flyover, has been in operation since 20.02.11 for Shivneri buses plying on Dadar-Pune route.

३.०३ (ड) ग्रामीण भागात राप सेवा

राज्यातील खेडेगावांना जितक्या नजीकच्या अंतरावरून वाहतूक सेवा पुरविता येतील ती पुरविण्याचे महामंडळाचे उद्दिष्ट आहे. खेडेगावात वाहतूक सेवांची उपलब्धता दर्शविणारी माहिती तक्ता क्रमांक ३.०३ (ड) मध्ये देण्यात आलेली आहे.

3.03 (D) Services of S.T. in Rural Area

The motto of the Corporation is to provide services as close as possible to the villages in the State. The information of accessibility of services to the villages is given in Table No.3.03 (D)

तक्ता क्रमांक ३.०३(ड) / Table No. 3.03(D)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	वाहतूक सेवा उपलब्ध असलेल्या खेड्यांची टक्केवारी / Percentage of Villages served		वाहतूक सेवा उपलब्ध असलेल्या लोकसंख्येची टक्केवारी / Percentage of Population served	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
अ/A	थेट / Direct	76.42 (31709)	78.18 (32439)	91.95 (1162.78)	93.00 (1185.23)
ब/B	३ कि.मी.पर्यंत/Upto 3 Kms.	14.67 (6089)	14.20 (5892)	5.45 (68.91)	4.64 (59.15)
क/C	३ ते ५ कि.मी. दरम्यान/ Between 3 to 5 Kms.	5.27 (2186)	4.42 (1836)	1.56 (19.70)	1.43 (18.27)
ड/D	५ ते ८ कि.मी.दरम्यान/ Between 5 to 8 Kms.	2.31 (960)	1.87 (776)	0.68 (8.64)	0.61 (7.77)
इ/E	८ कि.मी.पलिकडे / Beyond 8 Kms.	1.32 (549)	1.33 (550)	0.36 (4.51)	0.31 (4.00)

(रकाना क्र.३ व ४ आणि रकाना क्र. ५ व ६ मध्ये कंसातील आकडे अनुक्रमे खेड्यांची संख्या व अंदाजित लोकसंख्या लाखात दर्शवितात).

(Figures in the bracket in Column No.3 & 4 and that of column 5 & 6 indicates figures of no. of villages & estimated population in Lakh respectively)

३.०४ (अ) अपघात व सुरक्षितता

महामंडळाच्या वाहनांना झालेल्या गेल्या पाच वर्षातील अपघातांची आकडेवारी तक्ता क्रमांक ३.०४ (अ) दिलेली आहे.

3.04 (A) Accident and Safety

Statistics of Accidents during last five years to the vehicles of the Corporation is given in 3.04(A)

तक्ता क्रमांक ३.०४ (अ)/Table No 3.04 (A)
अपघातासंबंधीची आकडेवारी/Statistics of Accidents

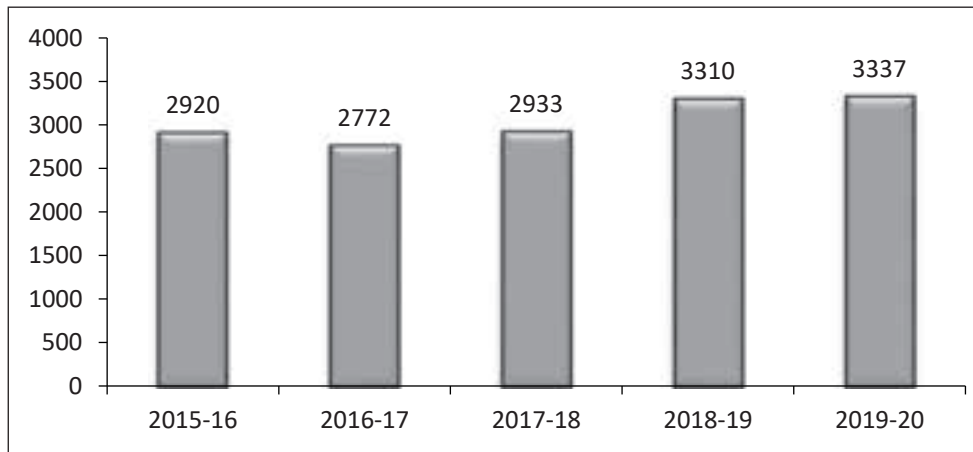
अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	वर्ष / Year				
		2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
1	सार्थ कि.मी.(कोटीत)/ Effective Kms. (in Crore)	210.06	206.61	203.38	203.78	195.03
2	मार्गावरील बसेसची सरासरी संख्या/ Average no. of buses on road	16981	16834	16424	16414	15764
3	अपघातांची संख्या/ No.of Accidents					
अ/A	प्राणांतिक/ Fatal	369	343	358	377	360
ब/B	गंभीर/ Major	2072	1964	2128	1974	1553
क/C	किरकोळ/ Minor	479	465	447	959	1424
	एकूण/ Total	2,920	2,772	2,933	3310	3337

तक्ता क्रमांक ३.०४ (अ) (पुढे चालू) / Table No 3.04 (A) (Continued)
अपघातासंबंधीची आकडेवारी/Statistics of Accidents

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	वर्ष / Year				
		2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
4	अपघातातील मृतांची संख्या / No.of persons killed					
अ/A	राप प्रवासी / ST Passengers	64	65	40	38	72
ब/B	राप कर्मचारी / ST Crew	9	12	12	3	12
क/C	पादचारी / Pedestrians	94	85	77	126	90
ड/D	इतर/Others	278	283	291	274	300
	एकूण /Total	445	445	420	441	474
5	अपघातातील जखमींची संख्या / No.of persons injured					
अ/A	राप प्रवासी/ ST Passengers	3679	3321	3775	3471	3194
ब/B	राप कर्मचारी/ ST Crew	278	262	259	239	282
क/C	पादचारी/ Pedestrians	102	112	112	125	173
ड/D	इतर/ Others	1154	1050	1096	979	1054
	एकूण / Total	5213	4,745	5,242	4814	4703
6	दर लाख सार्थ कि.मी.मागे अपघातांचे प्रमाण/ Rate of Accidents per Lakh Kms.	0.14	0.13	0.14	0.16	0.17
7	आर्थिक तात्कालिक मदत (रु.लाखात) / On the spot payment (Rs. in Lakh)	50.55	33.31	34.54	32.53	29.26
8	अंतिम नुकसान भरपाई (रु.लाखात) / Final compensation (Rs. in Lakh)	7160.21	7910.48	8543.25	16478.08	15159.11

आलेख ३.३/ Graph 3.3
एकूण अपघाताची संख्या / Total No. of Accidents

३.०४ (ब) सुरक्षितता मोहिम

दिनांक ११.०१.२०२० ते २५.०१.२०२० या कालावधीत सुरक्षितता मोहिम आयोजित करण्यात आली होती.

3.04(B) Safety Drive

Safety Drive was observed from 11.01.2020 to 25.01.2020.

सुरक्षितता मोहिम कालावधीत सुरक्षिततेच्या विविध उपाययोजनांबाबत चालक/वाहक यांच्या विश्रांती गृहामध्ये, आगार कार्यशाळेमध्ये कर्मचाऱ्यांच्या सभा आयोजित करून त्यांच्या मनावर सुरक्षितपणे प्रवाशांची वाहतूक, बचावात्मक पध्दतीने वाहन चालविण्याचे महत्व याबाबत चर्चा करण्यात आली.

राज्य परिवहन कर्मचाऱ्यांना अपघात टाळण्याविषयी मार्गदर्शन करण्यासाठी विविध क्षेत्रातील मान्यवर व्यक्तींना प्रत्येक आगारात पाचारण करण्यात आले. या मोहिमेमध्ये अपघाताकडे कल असलेल्या चालकांकडे विशेष लक्ष पुरविण्यात आले. वेग मर्यादा न पाळल्यामुळे, वाहतुकीचे नियम न पाळल्यामुळे होणारे अपघात व अपघातामुळे होणाऱ्या नुकसानीबाबत चालकांशी चर्चा करण्यात आली.

विभाग स्तरावर तसेच मध्यवर्ती प्रशिक्षण संस्था, भोसरी, पुणे येथे चालकांना उजळणी प्रशिक्षण देण्यात येते.

३.०४ (क) अपघात विरहित सेवा केलेल्या चालकांचा विशेष गौरव

२५ वर्षे किंवा त्यापेक्षा जास्त वर्षे अपघात विरहित सेवा करणाऱ्या पात्र चालकांचा शासनातील मान्यवरांचे हस्ते विशेष गौरव करण्यात येतो. या विशेष समारंभात चालकाला प्रत्येकी रु. १४,०००/-चे रोख बक्षीस, सन्मानपत्र, स्मृतीचिन्ह व चालकाच्या धर्मपत्नीचा साडी-खण देऊन गौरव करण्यात येतो.

३.०४ (ड) अपघातग्रस्तांना मदत

महामंडळाने निरनिराळ्या उपाय योजना अवलंबून सुध्दा जर अपघात झाल्यास त्यात दुर्दैवाने सापडलेल्या अपघातग्रस्तांना आर्थिक व वैद्यकीय मदत देण्यात येते .

महामंडळाच्या बसेसना झालेल्या अपघातातील अपघातग्रस्तांना प्राथमिक वैद्यकीय मदतीशिवाय जरूर भासल्यास अपघात स्थळापासूनच्या जवळच्या जिल्हापरिषद, म्युनिसिपल, कुटीर किंवा शासकीय दवाखाना येथे उपचारासाठी दाखल करण्यात येते. वैद्यकीय सल्ल्यानुसार एका दवाखान्यातून दुस-या दवाखान्यात जेथे चांगली वैद्यकीय मदतीची सोय आहे तेथे दाखल करण्यात येते. अपघातग्रस्तांना दवाखान्यात जेवण, चहा, फराळ महामंडळ पुरविते. वैद्यकीय सल्ल्यानुसार अपघातग्रस्तांना औषधे पुरविण्यात येतात.

अपघातग्रस्तांना आर्थिक तात्काळीक मदत

राज्य परिवहन वाहन अपघातातील अपघातग्रस्तांना (तृतीय पक्ष वाहनातील व्यक्ती सोडून) पुढीलप्रमाणे आर्थिक तात्काळीक मदत त्वरीत देण्यात येते.

१. जखमी व्यक्तींना रु. ५००/- ते १०००/- पर्यंत (जखमांच्या स्वरूपात). ही रक्कम अंतिम नुकसान भरपाईच्या रक्कमेतून वजा करण्यात येत नाही.

During the Safety Drive period special attention was focused on various safety measures, for which meetings of Drivers / Conductors and other Employees were organized at depots to instill the importance of safe travel, defensive driving etc.

Dignitaries from various walks of life were invited to every depot to deliver lectures to the employees on accident prevention. Special attention was paid to the accident prone drivers. The ill effects of over speeding, violations of traffic rules/regulations leads to accidents and losses due to accidents were discussed with the drivers.

Drivers are trained at Divisional level and at Central Training Institute, Bhosari, Pune.

3.04 (C) Special felicitation of drivers with accident free Service.

S.T drivers having 25 years or more accidents free Service were felicitated at the hands dignitaries from government. Each driver was given a cash award of Rs. 14,000/- Certificate, Memento and his spouse was felicitated with Saree and Blouse piece.

3.04 (D) Help to Accident Victims

In spite of various safety measures adopted by the Corporation, in the event of accident to State Transport vehicle, every possible help i.e. monetary as well as medical is given to the victims.

All passengers who are injured in accident involving vehicle of the Corporation and who need medical treatment besides the first aid given on the accident spot are admitted to the nearest Zilla Parishad, Municipal, Cottage, or Government Hospital as the case may be. The injured are also shifted to another better equipped hospital for treatment as advised by the Medical Authorities. Food, tea and snacks are provided to the injured so also medicines prescribed by the Medical Authorities.

On Spot Payment to Accident Victims

As an immediate monetary help On Spot Payment is made to victims of State Transport Vehicle Accident (except to occupant of third party vehicles) as shown below.

1. Rs. 500/- to 1000/- (on the basis of nature of the injury, the amount varies). The spot payment is not deducted from final amount of compensation.

२. मृताच्या नातेवाईकांना रु.१०,०००/- ही आर्थिक तात्कालीक मदत अंतिम नुकसान भरपाईच्या रकमेतून वजा केली जाते.

अपघातग्रस्तांना नुकसान भरपाई

रा.प.अपघातामधील मृत प्रवाशांसाठी हिंदूहृदयसम्राट शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे अपघात सहायता निधी योजनेतर्गत एस.टी.अपघात नुकसान भरपाई रक्कम १ एप्रिल-२०१६ पासून रु. १० लाखांपर्यन्त वाढविण्यास आली.रा.प.महामंडळ प्रत्येक प्रवाशाकडून प्रत्येक तिकिटांमागे अपघात सहायता निधासाठी रु.१/- आकारणी करते.

महामंडळाच्या वाहनांना झालेल्या अपघातातील अपघातग्रस्तांना देण्यात येणारी अपघात नुकसान भरपाई ३.०४ (ड) मध्ये दर्शविण्यात आली आहे. विशेष म्हणजे अपघात नुकसान भरपाई देतांना अपघाताबाबत महामंडळाचे कायदेशीर उत्तरदायित्व, व्यक्तीची अर्थाजनाची क्षमता, लिंग,वय इत्यादी बाबी विचारात घेतल्या जात नाहीत. ज्या विभागाचे अपघातग्रस्त वाहन असेल त्या विभागाचे विभाग नियंत्रक अपघात नुकसान भरपाई रक्कम मंजूर करून अदा करणारे सक्षम प्राधिकारी आहेत.

2. Rs. 10,000/- is paid to the relative of the deceased victim. This spot payment is deducted from the final amount of compensation.

Compensation to Accident Victims

Accident compensation amount to the deceased passengers involved in ST accidents has been raised upto ₹10 lakh from 1st April-2016 under the Hinduhridayasamrat Shivsena Supremo Balasaheb Thakre Apaghat Sahayata Nidhi. Corporation charges ₹1 per ticket per passenger for Apghat Sahayata Nidhi.

The amount of compensation to be paid to the victims of State Transport vehicle accidents is given in the table 3.04 (D). The Corporation does not consider income, sex, age etc. of the victim while paying accident compensation amount. The Divisional Controller of the division to which the accident vehicle belongs is the Competent Authority to sanction & pay the accident compensation amount.

तक्ता क्रमांक ३.०४ (ड) / Table No 3.04 (D)

अपघातग्रस्तांना नुकसान भरपाई / Compensation to Accident Victims

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	मृत्यू प्रकरणी/ In case of Death	दुखापतीमुळे / Injury Resulting in			स्थिर/अस्थिर मालमत्तेचे नुकसान/ Damage to movable / immovable property
			कायम स्वरूपाची विकलांगता / Permanent total disability	कायम स्वरूपाच्या विकलांगतेतील अंशतः दुखापत / Parmanent partial disability	तात्पुरत्या स्वरूपाची विकलांगता / Temporary disability	
		(रु.)	(रु.)	(रु.)	(रु.)	(रु.)
अ/A	रा.प. प्रवासी / ST Passenger	10,00,000/-	5,00,000/-	पर्यंत/ Upto 2,50,000/-	पर्यंत /Upto 1,00,000/-	-
ब/B	तृतीय पक्ष वाहनातील व्यक्तींसाठी / Occupant of third party vehicle	25,000/-	12,500/-	-	-	-
क/C	रा.प. प्रवासी व तृतीय पक्ष वाहनातील व्यक्ती सोडून इतर व्यक्ती / For other than ST Passenger & occupant of third party vehicle.					
1	दोष नसण्याच्या तत्वावर अपघात नुकसान भरपाई अदा करावयाचे दायित्व/ Payment of compensation on the principle of no fault liability	50,000/-	25,000/-	-	-	पर्यंत/Upto
2	दोष असण्याच्या तत्वावर अपघात नुकसान भरपाई अदा करावयाचे दायित्व /Payment of compensation on the Principle of fault liability.	10,00,000	पर्यंत /Upto 5,00,000/-	पर्यंत/Upto 1,00,000/	पर्यंत/Upto 1,00,000/-	पर्यंत/ Upto 1,00,000/-

वरील तक्त्यात " अ " व " क " (२) मध्ये तसेच " ब " मधील मागणीकाराच्या अपघातास जर रा.प. चालक पूर्णतः जबाबदार असेल व वर दर्शविलेली नुकसान भरपाई रक्कम जर संबंधित व्यक्तींना स्विकारावयाची नसेल आणि जर त्यांनी जादा नुकसान भरपाईची मागणी केली असेल तर अशा मागणी संबंधी महामंडळाची कायदेशीर जबाबदारी लक्षात घेऊन निर्णय घेता येईल. यासाठी अशी विवादात्मक प्रकरणाची तपासणी वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखा अधिकारी, महाव्यवस्थापक (वाहतूक) व मुख्य विधी अधिकारी यांचा अंतर्भाव असणारी अपघात समिती करते. ही समिती मोटार अपघात दावे न्यायाधिकरणाने घालून दिलेल्या सर्वाधिक तत्वाच्या आधारे प्रत्येक प्रकरणाचा अभ्यास करून अपघात नुकसान भरपाई रकमेची शिफारस करते. या समितीने शिफारस केल्यानंतर रक्कम मंजूर करणारे सक्षम प्राधिकारी पुढीलप्रमाणे आहेत :-

In case the compensation amount as shown in above table at "A" and "C(2)" and also at "B" if STdriver is fully responsible for such accident, is not acceptable to the aggrieved party and lodges higher claim, such claim is resolved on the basis of legal liability of the Corporation. The Committee consisting of Financial Adviser & Chief Accounts Officer, General Manager (Traffic) and Chief Legal Officer examine such disputed accident compensation claim. This Committee recommends the accident compensation amount based on statutory principles adopted by Motor Accident Claims Tribunal. The Competent Authorities to sanction accident compensation amount on the recommendations of above said Committee are as follow :-

अ. क्र./ Sr. No.	सक्षम प्राधिकारी/ Competent Authority	रक्कम / Amount
1	विभाग नियंत्रक / Divisional Controller	₹10,00,000/- (पर्यंत / Upto)
2	व्यवस्थापकीय संचालक / Managing Director	₹10,00,000 ते 14,00,000/- (पर्यंत / Upto)
3	अध्यक्ष / Chairman	₹ 14,00,000 ते 16,00,000/- (पर्यंत / Upto)
4	स्थायी समिती/महामंडळ / Standing Committee / Corporation	₹ 16,00,000 /- (च्यापुढे / Above)

३.०५ बसेसची तपासणी

महामंडळाच्या उत्पन्नाची गळती थांबविण्याकरिता व भारमान वाढविण्याच्या दृष्टीकोनातून नियमितपणे बसेस तपासणी कार्यक्रम मार्ग तपासणी पथकाद्वारे राबविले जातात. अहवाल वर्षात विभागातील मार्ग तपासणी पथकांनी ४१,५१३ प्रकरणे शोधून काढली असून त्यामध्ये एकूण ₹१९,६३,८३९/- प्रवासभाडे व दंडापोटी वसूल करण्यात आलेले आहेत. मार्ग तपासणी पथकांद्वारे तपासणी केलेली प्रकरणे व वसूल करण्यात आलेली रक्कम याची प्रदेशनिहाय माहिती तक्ता क्र.३.०५ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

3.05 Checking of Buses

Checking of buses are carried out to prevent pilferage of revenue and boost up the % Load Factor of the Corporation by the Line Checking squads. The line checking squads have detected 41,513 cases and an amount of ₹19,63,839/- was recovered as fare & fine during the year under report. The Regionwise cases detected and an amount recovered by Line Checking squads is given in Table No. 3.05.

तक्ता क्रमांक ३.०५/ Table No. 3.05

मार्ग तपासणी पथकांनी उघडकीस आणलेली प्रकरणे/Cases Detected by Line Checking Squads

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील /	मुंबई / Mumbai	पुणे / Pune	औरंगाबाद / Aurangabad	नाशिक / Nashik	अमरावती / Amravati	नागपूर / Nagpur	एकूण / Total
1	प्रवासभाडे वसूल करून तिकीट न देणे/ Fare collected but Ticket not issued	150	171	258	173	264	282	1298
2	प्रवासभाडे वसूल न करणे / Fare not collected	730	1118	1267	1315	412	691	5533
3	प्रवासभाडे पुर्ण वसूल करून कमी दराचे तिकीट देणे/Low Denomination Ticket issued	37	16	60	32	07	07	159
4	वापरलेली तिकीटे प्रवाशास पुन्हा विकणे/ Re-issue of Ticket	02	15	02	03	0	0	22
5	कमी रोकड सापडणे / Shortage of Cash	359	2675	272	1999	148	380	5833
6	जादा रोकड सापडणे / Excess of Cash	328	2781	165	1870	42	162	5348
7	इतर प्रकरणे / Other Cases	2871	3928	3905	10105	1349	1162	23320
	एकूण प्रकरणे /Total Cases	4477	10704	5929	15497	2222	2684	41513
8	भाडे वसुली (₹)/ Fare recovered (in ₹)	102938	227520	277257	260961	52320	50558	971554
9	दंड वसुली (₹)/Fine recovered (in ₹)	174411	254776	189212	175029	80555	118302	992285
10	एकूण (भाडे + दंड वसुली)(₹)/Total (Fare + Fine recovered) (in ₹)	277349	482296	466469	435990	132875	168860	1963839

३.०६ प्रवास भाडे सवलती

महामंडळ समाजातील विविध घटकांना प्रवास भाड्यात सवलत देते. सन २०१९-२० मधील सवलत मुल्य ₹१७०६.६०कोटी आहे व सन २०१८-१९ मधील सवलत मुल्य ₹१६२०.५९कोटी इतके होते. सवलत मुल्याची प्रतिपूर्ती राज्य शासनाकडून करण्यात येते

(अ) शिवनेरी बसेसमध्ये महिलांसाठी १० आसने राखीव

शिवनेरी बसेसमध्ये महिलांसाठी आसन क्र.३ ते १२ अशी १० आसने बस फेरीच्या सुटण्याच्या एक दिवसपर्यंत राखीव ठेवण्यात आली आहेत.

३.०७(अ) प्रवास भाडे संरचना

महाराष्ट्र शासनाने मान्य केलेल्या आपोआप प्रवास भाडेवाढ सुत्राप्रमाणे दि १६.०६.२०१८ पासून ग्रामीण वाहतूक सेवा प्रवास भाड्यात वाढ करण्यात आलेली होती. प्रवास भाडे दर तक्ता क्र.३.०७(अ) मध्ये देण्यात आलेले आहेत.

3.06 Concessions in Passenger Fare

Corporation is giving concession in passenger fare to the various strata of the society. During the year, the value of concessions is ₹1706.60 crore. The Value of concessions during 2018-19 was ₹1620.59 crore. State Government reimburses the concession amount.

(A) 10 seats are reserved for ladies in Shivneri buses

10 Seat No. 3 to 12 are reserved for ladies in Shivneri buses till one day earlier of departure time of the bus trip.

3.07(A) Passenger Fare Structure

Passenger fare was revised from 16.06.2018 as per automatic fare revision formula approved by Government of Maharashtra. Passenger fare rates are given in Table No.3.07 (A).

तक्ता क्रमांक ३.०७(अ) / Table No.3.07(A)
ग्रामीण भाडे /Mofussil Fare

अ. क्र./ Sr. No.	सेवेचा प्रकार/ Type of Service	प्रति कि.मी.ला भाडे (पैशात)/ Per Km. fare (in Paise)	६ कि.मी.च्या एका टप्प्याचे भाडे (₹)/Fare per stage of 6 Kms. (Rs.)
1	ग्रामीण सेवा/ Mofussil Service		
	(अ) साधी / (A) Ordinary	124.16	7.45
	(ब) जलद / (B) Express	124.16	7.45
	(क) रातराणी / (C) Night	146.66	8.80
2	निमआराम सेवा / Semi Luxury Service	168.33	10.10
3	शिवनेरी वातानुकूलित सेवा/Shivneri Air Condition Service	310.83	18.65
4	वातानुकूलित शिवशाही ४५ आसानी / 45 Seater Air Conditioned Shivshahi	175.83	10.55
5	वातानुकूलित शिवशाही शयनयान / Sleeper coach Air Condition Shivshahi	189.16	11.35

५ ते १२ वर्षांमधील मुलांकरिता अर्धे तिकिट आकारण्यात येते

Half fare is charged to the children between age of 5 to 12 years

ग्रामीण सेवेकरिता प्रवास सुरु केल्यापासून ५ टप्प्यापर्यंतच्या प्रवासाकरिता उप टप्प्याच्या दराने प्रवासी भाडे आकारणी करण्यात येते. प्रवास भाड्याची रक्कम ₹२.५० किंवा त्यापेक्षा जास्त असतील तो भाग ५ रुपयाच्या वरच्या पटीत धरण्यात येतो व हा भाग ₹२.४९ किंवा त्यापेक्षा कमी असल्यास मागील ५ रुपयाच्या पटीत आकारण्यात येतो. अंतिम आकारणी ५ रुपयाच्या पटीत कराव्यात.

The facility of charging fares on sub-stage basis is given in mofussil service to the passengers upto the journey of 5 stages from boarding point. If the fare is Rs.2.50 or more than that, then it shall be rounded off to the next highest multiple of 5 and if fare is equal to or less than Rs.2.49 then it shall be rounded off to the previous multiple of 5. Final fare shall be calculated in multiples of 5.

३.०७ (ब) लवचिक भाडे आकारणी

लवचिक प्रवास भाडे आकारणीचा लाभ प्रवाशांना मिळावा म्हणून भाडे टप्प्या अंतर्भूत करण्यात आलेला आहे.

3.07 (B) Flexible Fare

To get benefit of flexible fare to passengers, it is included in the stage fare.

लवचिक भाडे धोरणाअंतर्गत, सन २०१९ मध्ये, लवचिक भाडे आकारणी दि.२५.१०.२०१९ ते ५.११.२०१९ या कालावधीत अमलात आणली. सदर भाडेवाढीमुळे महामंडळास ₹२२.०२ कोटीचे अतिरीक्त उत्पन्न प्राप्त झाले.

In 2019, under the flexible fare policy, corporation implemented revised fare for the Diwali period from 25.10.2019 to 5.11.2019. Additional revenue realised due to the revised fare is Rs.22.02 crore.

३.०७ (क) शहरी वाहतूक भाडे

दि १६.०६.२०१८ पासून शहरी वाहतूक प्रवासी भाडे दर तक्ता क्रमांक.३.०८ (क) मध्ये देण्यात आलेले आहेत.

3.07 (C) City Service Fare

City Service passenger fare effective from 16.06.2018 is given in Table No.3.08 (C).

तक्ता क्रमांक ३.०७(क) / Table No.3.07 (C)
बालक पोषण अधिभारासहीत शहरी वाहतूक प्रवास भाडे /
City Service Passengers Fare inclusive of Child Nutrition surcharge

अ. क्र./ Sr. No.	कि.मी./ KM.	प्रौढ भाडे/ Adult Fare(रु.)	मुलांसाठी भाडे / Children Fare(रु.)
1	२ कि.मी.पर्यंत / upto 2.00 Kms	10	5
2	2.01 ते/to 4.00	10	5
3	4.01 ते/to 6.00	15	10
4	6.01 ते/to 8.00	20	10
5	8.01 ते/to 10.00	20	10
6	10.01 ते/to 12.00	25	10
7	12.01 ते/to 14.00	25	10
8	14.01 ते/to 16.00	25	15
9	16.01 ते/to 18.00	25	15
10	18.01 ते/to 20.00	30	15
11	20.01 ते/to 22.00	30	15
12	22.01 ते/to 24.00	35	20
13	24.01 ते/to 26.00	35	20
14	26.01 ते/to 28.00	40	20
15	28.01 ते/to 30.00	40	20
16	30.01 ते/to 32.00	45	20
17	32.01 ते/to 34.00	45	20
18	34.01 ते/to 36.00	45	25
19	36.01 ते/to 38.00	45	25
20	38.01 ते/to 40.00	50	25
21	40.01 ते/to 42.00	50	25
22	42.01 ते/to 44.00	55	30
23	44.01 ते/to 46.00	55	30
24	46.01 ते/to 48.00	60	30
25	48.01 ते/to 50.00	60	30

(ड) प्रवास भाडे प्रवासी करासहीत आहे. राज्य शासनाला ग्रामीण वाहतुकीच्या प्रवासी उत्पन्नावर १७.५ टक्के दराने, वातानुकूलित वाहतुकीच्या प्रवासी उत्पन्नावर ५.५ टक्के दराने व शहरी वाहतुकीच्या प्रवासी उत्पन्नावर ३.५ टक्के दराने प्रवासी कर देण्यात येतो.

३.०८ प्रासंगिक करार दर

दिनांक १६.०६.२०१८ पासून प्रासंगिक कराराचे दर पुढील तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे आहेत.

(D)The passenger fare is inclusive of passenger tax.The passenger tax is paid to State Government @ 17.5% on the passenger earning of mofussil services, @5.5 % on the passenger earning of Air Condition Services and @ 3.5.% on the passenger earning of city services.

3.08 Casual Contract Rate

Rate for Casual Contracts with effect from 16.06.2018 is given in the following table.

तक्ता क्रमांक ३.०८ / Table No. 3.08
 प्रासंगिक करार दर / Casual Contract Rate

बसची आसन क्षमता / Seating Capacity of the Bus	प्रति बस कि.मी.दर (रु.) / Rate Per Bus Kilometer (Rs.)				
	गर्दीचा हंगाम/ Peak Period १ मार्च ते ३० जून/ 1 st March to 30 th June		कमी गर्दीचा हंगाम / Lean Period १ जुलै ते २८/२९ फेब्रुवारी / 1 st July to 28 th /29 th February		फक्त दुहेरी फेरीच्या कराराबाबत विद्यार्थ्यांसाठी सवलतीचादर/ Concessional Rate for the Students in case of Round Trip Contract only
	एकेरी फेरीचा करार / Drop Contract Trip	दुहेरी फेरीचा करार/Round Contract Trip	एकेरी फेरीचा करार/ Drop Contract Trip	दुहेरी फेरीचा करार/Round Contract Trip	
अ) साधी बस (मिडी बस वगळून) / A) Ordinary Bus (Excluding Midi Bus)					
४० आसनांपर्यंत / Upto 40 seats	77.00	44.00	72.00	41.00	22.00
५० आसनांपर्यंत / Upto 50 seats	96.00	55.00	90.00	51.00	27.50
५१ ते ५५ आसने/ 51 to 55 seats	106.00	61.00	99.00	56.00	30.50
५६ ते ६० आसने/ 56 to 60 seats	127.00	73.00	119.00	68.00	36.50
परिवर्तन (२x२) / Parivartan (2x2)					
४५ आसनांपर्यंत / Upto 45 seats	98.00	56.00	87.00	50.00	36.50
४६ ते ५० आसने/ 46 to 50 seats	109.00	62.00	96.00	55.00	31.00
ब) निमआराम बस / B) Semi Luxury Bus					
४० आसनांपर्यंत / Upto 40seats	94.00	54.00	82.00	47.00	सवलत नाही / No Concession
४१ ते ५० आसने / 41 to 50 seats	118.00	67.00	103.00	59.00	
क) वातानुकूलित बस (शिवनेरी) / C) Air Condition Bus (Shivneri)					
४५ आसनांपर्यंत / Upto 45 seats	196.00	112.00	दोन्ही हंगामात सारखेच / Same for both period		सवलत नाही / No Concession
ड) शिवशाही / D) Shivshahi					
शिवशाही आसनी	111.00	63.00	दोन्ही हंगामात सारखेच / Same for both period		सवलत नाही / No Concession
शिवशाही (शयनयान)	106.00	61.00	दोन्ही हंगामात सारखेच / Same for both period		सवलत नाही / No Concession

३.०८ (अ) नैमित्तिक करारावर देण्यात येणाऱ्या साध्या बसेसमध्ये उभ्याने विनामूल्य प्रवासी नेण्यास मुभा

नैमित्तिक करारावरील साध्या बस मध्ये आसन क्षमतेच्या २५ टक्के इतके प्रवासी अतिरिक्त आकाराशिवाय वाहून नेण्याची (महाराष्ट्राच्या हद्दीमध्ये) सुविधा.

3.08 (A) Free travel facility for standees in the ordinary buses hired on Casual Contract

Free travel facility to standee passenger upto 25% of seating capacity of a ordinary bus on casual contract within the territory of Maharashtra State.

३.०८(ब) कायमस्वरूपी नैमित्तिक कराराच्या दराबाबत

कारखाने, कार्यालये, खाजगी कंपन्या अशांकडून मासिक अथवा आठवडा कालावधी करिता, आठवडा किंवा इतर सुट्टीचे दिवस सोडून नैमित्तिक करारावर साध्या बसेसची मागणी आली तर अशा नैमित्तिक करारासाठी आकारावयाचे दर हे गर्दीच्या हंगामातील दरानुसार आकारण्यात येतात. मात्र, नैसर्गिक आपत्ती, सेवा बंद अशा कारणास्तव बसेसची उपलब्धता स्थिती अधिन राहिल.

३.०८ (क) सवलतीच्या दराने विद्यार्थ्यांना देण्यात येणा-या प्रासंगिक कराराबाबत.

शाळा / कॉलेज विद्यार्थ्यांना प्रासंगिक करारावर देण्यात येणाऱ्या साध्या व परिवर्तन बसेस प्रचलित प्रति कि.मी. दरामध्ये ५० टक्के सवलत वर्षभर दिली जाते. परंतु आंतरराज्य वाहतूक, निमआराम, वातानुकूलित व मिडी (यशवंती) बसेससाठी ही सवलत दिली जात नाही.

३.०९ "आवडेल तेथे कोठेही प्रवास" योजना

या योजने अंतर्गत साध्या व निमआराम सेवामधून राज्यांतर्गत व आंतर राज्य मार्गावर प्रवास करण्यास प्रवाशास मुभा दिलेली आहे. या योजने अंतर्गत ४ दिवस व ७ दिवसांचे पास देण्यात येतात. सदरची योजना चालू आर्थिक वर्षात शिवशाही बसेस साठी देखिल लागू करण्यात आली.

3.08 (B) Casual Contract Rates for Permanent demands

The rates of peak period are changed if there is demand for ordinary buses on casual contract either on monthly or weekly basis excluding the day of Weekly off or holidays by Factories, Offices, Private Companies. In case of natural calamities, strike etc. availability of buses will be conditional to state of affairs.

3.08 (C) Casual Contract are given to the Students at Concessional Rates

50% concession in the existing per Km. rate of casual contract is given to the Schools and College Students for Casual Contracts of ordinary buses including Parivartan buses throughout the year. This facility is not given for Inter State travel, Semi Luxury, Air Conditioned & Yashwanti (Midi) buses.

3.09 "Travel as you like" Scheme

Passenger can travel in Ordinary and Semi Luxury buses plying within the State or Inter State routes under this scheme. 4 days and 7 days passes are issued under this scheme. This scheme is extended to the shivshahi buses also from the current year.

तक्ता क्रमांक ३.०९ /Table No. 3.09

सेवेचा प्रकार / Type of Service	प्रौढ अथवा मुल / Adult or Child	पासाचे मूल्य (रु.) / Value of Pass (Rs.)		पासाचे मूल्य(रु.)/ Value of Pass (Rs.)	
		७ दिवसाचे पास / 7 days Pass	४ दिवसाचे पास/ 4 days Pass	गर्दीचा हंगाम १५ ऑक्टोबर ते १४ जून/ Peak period 15 th October to 14 th June	कमी गर्दीचा हंगाम १५ जून ते १४ ऑक्टोबर/ Slack period 15 th June to 14 th October
साधी बस /Ordinary Bus	प्रौढ /Adult मुल/Child	1680 845	1550 780	965 485	890 450
निमआराम बस/ Semi Luxury Bus	प्रौढ /Adult मुल/Child	1925 965	1775 890	1105 553	1020 515
आंतरराज्य सेवा (साधी वा निम-आराम बस)/ Inter State Service (Ord or SL Bus)	प्रौढ /Adult मुल/Child	2070 1040	1925 965	1190 600	1105 555
शिवशाही बसेस /Shivshahi Buses	प्रौढ /Adult मुल/Child	2105 1055	1945 975	1205 605	1115 560
आंतरराज्य सेवा (शिवशाही बस) Inter State Service (Shivshahi Bus)	प्रौढ /Adult मुल/Child	2265 1135	2105 1055	1300 655	1205 605

(वर दर्शविलेले मुलाच्या पासाचे दर ५ वर्षांपेक्षा जास्त व १२ वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या मुलासाठी आहेत/The above rates of passes are children between the age of 5 to 12 years.)

अहवाल वर्षात ४ दिवसाचे, १४४४७० पासेस व ७ दिवसांच्या, ६७२९ पासेसची विक्री साधी बस/ निमआराम बस/ शिवशाही बसेस साठी करण्यात आली.

३.१० बहुविध उपकेंद्रीय संगणकीय आरक्षण योजना

रा.प.महामंडळाच्या बसेसचे संगणकीय आरक्षण अनेक टर्मिनल / पोर्टल द्वारे करण्याकरिता बहुविध उपकेंद्रीय संगणकीय आरक्षण योजना फेब्रुवारी २०१५ पासून कार्यान्वीत करण्यात आली आहे. सदर योजनेस "इंद्रधनु आरक्षण योजना" असे नामकरण करण्यात आले आहे.

इंद्रधनु आरक्षण योजनेअंतर्गत खालील खाजगी कंपनीद्वारे रा.प. बसेसचे आगाऊ आरक्षण तिकीट विक्री सुरु आहे.

- १) मे.आय.बी.बो ग्रुप (रेड बस) प्रा.लि.
- २) मे. बुक ऑन स्पॉट प्रा.लि ट्रॅव्हल सोल्युशन
- ३) मे.अभिनव सर्व्हिसेस इंडिया प्रा.लि.
- ४) मे.हर्षल आय तिकीट प्रा.लि.
- ५) मे.वन ९७ कम्युनिकेशन लि.(पेटीएम)

अहवाल वर्षात इंद्रधनु आरक्षण योजनेअंतर्गत रु.६९ कोटी ४३ लाख मुल्याची १२३४२०९ तिकीटे विक्री झाली व एकुण १७०७७८८ प्रवाशांनी लाभ घेतला.

३.११ जाहिरात उत्पन्न

महामंडळाच्या बसेसवर जाहिरात प्रसिध्द करण्यासाठी परवाना देण्यात आलेला आहे.अहवाल वर्षात याद्वारे रु.४२.१३ कोटी उत्पन्न मिळालेले आहे.

३.१२ संगणकीकृत ध्वनिक्षेपण यंत्रणा

प्रवाशांना बसेस सुटण्याच्या वेळा, सुरक्षितता सूचना व महामंडळाच्या इतर योजना इत्यादीची माहिती बसस्थानकांवर मिळावी यासाठी निवडक ७६ बसस्थानकांवर संगणकीकृत ध्वनिक्षेपण यंत्रणा कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे. त्यापैकी ३५ बसस्थानकांवर दृक्श्राव्य स्वरूपाच्या संगणकीय उद्घोषणा करण्यात येत आहेत.

३.१३ मानव विकास योजना

महाराष्ट्र शासनाच्या नियोजन विभागाने मानव विकास निर्देशांक उंचविण्याकरिता मानव विकास योजनेचा भाग म्हणून १२वी पर्यंतच्या विद्यार्थीनींकरिता मोफत बस सेवा पुरविण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. महामंडळाकडून २२ जिल्ह्यातील १२५ तालुक्यांमधील ८वी ते १२वी पर्यंतच्या विद्यार्थीनींना गाव ते शाळा दरम्यान मोफत प्रवास सवलत प्रति तालुका ५ बसेस या प्रमाणे मानव विकास योजनेच्या खास ६२५ बसेस मार्फत सन २०१२ च्या शैक्षणिक वर्षापासून पुरवली जात आहे. सध्या एकूण ८७२ मानव विकास बसेसद्वारे वाहतूक सुविधा उपलब्ध आहे.मानव विकास आयुक्त यांच्याकडून बसेस खरेदीकरिता आवश्यक निधी तसेच वार्षिक आवर्ती खर्च प्राप्त होतो.

During the year under review, total 144470 - 4 days and & 6729 - 7 days passes were sold for Ordinary/Semi Luxury/Shivshahi buses.

3.10 Multi Terminal Online Reservation System (MTORS)

To reserve ST bus tickets through multi terminal/ Portal, Corporation implemented Multi Terminal Online Reservation System from February-2015.The said system is named as "Indradhanu Reservation System".

Under the Indradhanu Reservation System, reservation of ST Buses has started through following private companies.

- 1) M/s Ibibo Group (Red Bus) Pvt.Ltd.
- 2) M/s Book On spot Pvt.Ltd
- 3) M/s Abhinav Services IndiaPvt.Ltd
- 4) M/s Harshal I Ticket Pvt.Ltd
- 5) M/s One 97 Comunication.Ltd (Paytm)

During the year under review, 1234209 tickets worth Rs. 69 crore 43 lakh were purchased through Indradhanu Reservation System & 1707788 passengers availed the services.

3.11 Advertizement Revenue

A licence for display of advertisements on buses of the Corporation was given. The Corporation has received Rs.42.13 Crore during the year under review under this scheme.

3.12 Computerised Announcement System

Computerised announcement system is functioning at selected 76 bus stations for providing the information of bus timings, safety instructions, and the various schemes etc. introduced by the Corporation to the passengers. Out of these bus stations, Audio visual computerized announcement system is functioning at 35 bus stations.

3.13 Manav Vikas Scheme

To improve the human development index in rural areas, the planning department of State Government has launched a Manav Vikas scheme. Under this scheme, free bus services from village to school are provided to the girl students from 8th to 12th Std. Corporation started operating 625 Manav Vikas buses in 125 tehsils i.e. 5 vehicles per tehsil spread across 22 districts from the educational year of 2012. Currently, Manav Vikas operation is carried out by the Corporation with total 872 buses. Commissioner, Manav Vikas Mission provides funds for purchasing the buses & yearly operational cost is also reimbursed.

३.१४ सन २०१९-२० मध्ये खात्यामार्फत कार्यान्वित केलेल्या योजना अथवा उल्लेखनीय बाबी

अ) "शिवशाही" बस

प्रवासी जनतेला परवडणाऱ्या दरात वातानुकूलित सेवा उपलब्ध व्हावी या हेतुने "शिवशाही" या नावाने वातानुकूलित सेवा सुरु करण्यात आली आहे. सदर सेवेचे भाडे हे निमआराम बस पेक्षा थोडेसे जास्त ठेवण्यात आलेले आहे. पहिली शिवशाही बस दिनांक १०.०६.२०१७ रोजी मुंबई ते रत्नागिरी या मार्गावर धावली. वर्षा अखेर महामंडळाकडे स्वतःच्या मालकीच्या ८४२ बसेस चालनात होत्या.

ब) निःशुल्क दुरध्वनी मदत सेवा व कॉल सेंटर

महामंडळाबाबत माहिती मिळण्यासाठी व तक्रारी आणि सूचना नोंदविण्यासाठी निःशुल्क दुरध्वनी मदत सेवा १८००२२१२५० कार्यान्वित आहे.

दिनांक १०.१०.२०१७ पासून रा.प.महामंडळाने बाहय संस्थद्वारे निःशुल्क दुरध्वनी केंद्र सुरु केले आहे. सदर केंद्रामार्फत प्रवाशांच्या तक्रारी व सुचना यांची नोंद घेण्यात येते. त्यासंबंधी विभागास पाठवून निरसन केले जाते. तसेच प्रवाशांनी केलेल्या चौकशीनुसार माहिती देण्यात येते. प्रवाशांना अधिक चांगली सुविधा प्राप्त व्हावी म्हणून कॉलसेंटर करिता मे.साईफ्युचर इंडिया प्रा.लि. या कंपनीची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. सदर कॉलसेंटर मार्फत करण्यात येणाऱ्या चौकशींना शक्यतो त्वरित माहिती दिली जाते. तसेच तक्रार व सूचना या संगणकीय प्रणालीमध्ये नोंद करून त्या-त्या संबंधित विभागांना त्वरित वर्ग केल्या जातात. जेणेकरून प्रवासी तक्रारींचा त्वरित निपटारा व्हावा.

क) ई-टॅग द्वारे पथकर

रा.प.महामंडळाच्या बसेस रोखीने पथकर भरीत होत्या. परंतु, मा.प्रधानमंत्री यांचे आवाहनानुसार सर्व व्यवहार रोख रक्कम विरहीत (कॅशलेस) करण्याच्या दृष्टीकोनातून तसेच एनएचआयए यांनी आणलेल्या योजनेनुसार रा.प.महामंडळाच्या बसेसचा पथकर भरणा ई-टॅग द्वारे सुरु करण्यात आलेला आहे.

माहे जानेवारी, २०१७ पासून सदरची ई-टॅग कार्यप्रणाली बँक द्वारे रा.प.महामंडळाच्या सर्व विभागातून कार्यान्वित करण्यात आली.

सडक परिवहन एवम राजमार्ग मंत्रालय यांनी प्रसारित केलेल्या अधिसूचनेनुसार सन २०१६-१७ मध्ये पथकरा पोटी भरण्यात आलेल्या एनएचआयए यांचेकडून १०% रक्कम प्राप्त झाली. सन २०१७-१८ करिता पथकरा पोटी भरलेल्या रक्कमेवर ७.५% रक्कम प्राप्त झाली. तर सन २०१८-१९ करिता ५% सन २०१९-२० करिता २.५% कॅशबॅक प्राप्त झाली.

3.14 Noteworthy Schemes Implemented during the year 2019-20

A) AC Shivshahi buses

To make available affordable airconditioned service to the travelling public, corporation introduced a new service named as "Shivshahi". The fare of this service is marginally higher than semi luxury fare. First, Shivshahi bus plied on Mumbai to Ratnagiri route on 10.06.2017. Currently, Corporation has own 842 buses by the end of year.

B) Toll Free Help Line and Call Centre

Toll free help line 1800 22 1250 is in force for getting information about ST and register complaints & suggestions.

From 10.10.2017, corporation has started call centre through private agency. This centre takes note of passenger complaints and suggestions. These complaints and suggestions are then forwarded to concerned divisions for solution. This centre also provides requisite information to the passengers. In order to provide best service to the travelling public, corporation has appointed Ms.SaiFuture India Pvt.Ltd. for running the call centre. Enquiries received to the call centre are discharged quickly. Further, complaints & suggestions are saved in the system and sent to concerned division for quick disposal.

C) Toll Tax through E-Tag

Previously, MSRTC buses used to pay toll tax by cash. However, heeding Hon. Prime Minister's calling for cashless transactions and the scheme introduced by NHIA, corporation started paying toll-tax through E-Tag.

In the E-Tag system payment is done through banks and the system is adopted in all divisions from January-2017.

Of the total toll tax paid during 2016-17, 2017-18, 10% & 7.5% cash is received back respectively from NHIA as per Ministry of Road Transport & highways notification. Further, for the year 2018-19 & 2019-20, 5% & 2.5% of total toll tax paid will be received back from NHIA.

ई-टॅग कार्यप्रणालीमुळे रा.प.महामंडळास भरलेल्या पथकरापोटी फेब्रुवारी-२०१७ ते मार्च-२०१८ पर्यंत रु.१,०५,७५,२७४/- तसेच एप्रिल-२०१८ ते मार्च-२०१९ पर्यंत रु.२,३८,४४,७९१/-, एप्रिल २०१९ ते सप्टेंबर २०१९ पर्यंत रु.८९,४५,०२०/- असे एकूण रु.४,३३,६५,०८५/- कॅशबॅक रक्कम प्राप्त झाली. रा.प.वाहनांना रोखीने पथकर भरत असताना जो वेळ लागत होता, ई-टॅग कार्यप्रणाली कार्यान्वित केल्यानंतर सदर वेळेची बचत होवून सदरचे वाहन वेळेत पोहोचण्यास मदत झाली आहे.

ड) शटल सेवा

महामंडळाने दि.०१.०१.२०१७ पासून गाव ते तालुका व तालुका ते जिल्हा यामधील मार्गावर १५ ते ३० मिनिटांच्या वारंवारितेने शटल सेवा सुरु केली. सदर सेवेचे उद्दिष्ट प्रवाशांना खात्रीशीर सेवा पुरविणे, महामंडळाच्या महसुलात वाढ करणे व अवैध वाहतूकीस आळा घालणे हा आहे.

सदर सेवेचे स्वतंत्र वेळापत्रक प्रसिध्द करण्यात आलेले आहे. साधारणपणे ४५५ मार्गावर १९३८ नियताद्वारे दररोज ५ लाख किमी चालविण्यात येतात. शटल सेवेचे सरासरी प्रति किमी उत्पन्न रु.३६ आणि भारमान ६६ टक्के आहे.

इ) स्वाईप मशीन

ई-व्यवहाराला चालना देण्यासाठी रा.प.महामंडळाने माहे जानेवारी,२०१७ पासून स्टेट बँक ऑफ इंडिया व एच डी एफ सी बँकेमार्फत सदर मशिन्स रा.प.महामंडळाच्या आरक्षण केंद्रावर उपलब्ध करून दिलेले असून सदर मशिनद्वारे तिकीट आरक्षण करता येते.सध्या एकूण १८८ स्वाईप मशिनद्वारे संपुर्ण महाराष्ट्रात व्यवहाराची प्रक्रिया कार्यान्वित आहे.

फ) वाहन शोध प्रणाली आणि प्रवाशी माहिती कार्यप्रणाली

रा.प. प्रवाशांच्या माहितीसाठी प्रवाशी माहिती कार्यप्रणालीची अंमलबजावणी करण्यासाठी मे. रोजमेर्ता ऑटोटेक प्रा.लि. यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. सध्या प्रायोगिक तत्वावर सदरचा प्रकल्प ३१ विभागातील २५१ आगारांमध्ये कार्यान्वित आहे.

ग) बस व क्लु शेड्युलिंग

राज्य परिवहन महामंडळाची दैनंदिन सरासरी १५५०० नियते चालनात असतात. प्रवाशांच्या मागणीनुसार वेगवेगळ्या प्रकारच्या सेवा जसे; वातानुकूलित,निमआराम, साधी व मिडी बसेसद्वारे रा.प. महामंडळ देत असते व त्यानुसार वेळापत्रक (फॉर्म -४) बनविण्यात येते. दरवर्षी वेळापत्रक तयार करण्याचे काम जानेवारी महिन्यात सुरु होऊन १५ जून पर्यंत पुर्ण करण्यात येते. दरवर्षी नविन वेळापत्रकाची अंमलबजावणी ही जुलैपासून करण्यात येते.

Because of E-Tag system, corporation received Rs. 1,05,75,274/- for the period Feb-2017 to March-2018 and Rs.2,38,44,791/- for the period April -2018 to March 2019. During, April 19 to September 19, Rs. 89,45,020/- is received i.e. in all Rs. 4,33,65,085/- cashback is received. Time taken for cash payment of toll tax is cut down after implementation of E-Tag system, thereby reducing running time.

D) Shuttle Operation

Corporation introduced shuttle services operation from 01.01.2017. This operation consist of village to taluka & taluka to district services with 15 to 30 minutes frequency. The purpose of the operation was to provide guaranteed services to the travelling public, to agument the revenue of corporation and to keep in check clandestine operation.

Separate timetable is set for shuttle services. On an average 5 lakh kms are operated per day on 455 routes by 1938 schedules. Average EPKM and Load factor of shuttle service is Rs.36 & 66% respectively.

E) Swipe Machines

To boost up the e-transactions, MSRTC made available swipe machines provided by State Bank of India & HDFC Bank at reservation counters from January -2017, tickets can be booked through these machines. Total 188 swipe machines are in operation for ticket reservation business.

F) Vehicle Tracking System & Passenger Information System

For ST travellers, passenger information system is being implemented, for which M/s. Rosmerta Autotech Pvt.Ltd. is selected. Currently, this project is being implemented in 251 depotsin 31 divisions.

G) Vehicle & Crew Scheduling

Corporation operates around15500 schedules daily. Various types of services such as Air- conditioned,Semi-luxury, Ordinary & Midi are operated as per passengers requirement and accordingly timetable is designed. Every year, timetable (Form-4) preperation is started in January and completed by 15th of June. Every year new time table is effected from July.

विभागीय स्तरावर फॉर्म -४ तयार करतांना क्रु व व्हेईकल लिंक डायग्राम तयार केला जातो. नविन फेऱ्या समावेश,कमी भारमानाच्या व अनावश्यक फेऱ्या काढून टाकणे, प्रवाशांचे मागणीनुसार फेऱ्यांच्या वेळेत बदल करणे इत्यादी करीता लिंक डायग्राम (ग्राफ पेपरवर) तयार करणे अत्यंत आवश्यक आहे. मोटार वाहन कायदा १९६१ कामगार करार इत्यादी बाबींचा विचार करुनच वेळापत्रक तयार करण्यात येते. सद्यस्थितीत सदरचे काम हे मॅन्युअली करण्यात येत असुन वे फारच क्लीष्ट व दिर्घकाळ चालणारे आहे.

साधारण वेळापत्रक बनविताना इतर विभाग/प्रदेशांच्या चालनात असलेल्या फेऱ्यांचा विचार केला जात नाही. त्यामुळे लांब व मध्यम लांब पल्ल्याच्या तसेच कमी अंतराच्या फेऱ्या काही प्रमाणात समांतर राहतात. वेळापत्रकाचे काम मॅन्युअली करण्यात येत असल्यामुळे क्रु कि .मी. वाढविणे, नियत कि.मी.वाढविणे, कमी भारमानाच्या फेऱ्या कमी करुन त्या ऐवजी समाधानकारक भारमानाच्या फेऱ्यांचा समावेश करणे इत्यादी बाबींचा अंमलबजावणीस जास्त वाव मिळत नाही.आवश्यकता असताना सुध्दा फेऱ्यांचे सुसुत्रिकरण होत नाही. तसेच, प्रवाशांच्या मागणीनुसार फेऱ्या पुढे वाढवाव्या लागतात अशा वेळेस धाववेळ पुरेशी नसल्याने नियत फेऱ्या उशिरा धावतात. त्यामुळे प्रवाशांचा रा.प.सेवेवरचा विश्वास कमी होऊन ते पर्यायी व्यवस्था शोधतात. नियत फेऱ्या उशिरा धावल्यामुळे त्याचा उत्पन्न व भारमानावर विपरीत परिणाम होतो. तसेच वेळापत्रक बनविण्यासाठी मनुष्यबळाचा जास्त वापर करावा लागतो, त्यामुळे खर्चात देखील वाढ होते.

उपरोक्त प्रक्रियेकरीता संगणकीय प्रणाली विकसीत केल्याने वेळापत्रकात सुसुत्रीकरण सुलभ होईल. परिणामी खर्चात कपात होऊन सुसुत्रीकरण झाल्यामुळे एकुण उत्पन्न व भारमानामध्ये वाढ होईल.

रा.प.महामंडळाने संगणकीय प्रणालीद्वारे क्रु ड्युटी व व्हेईकल शेड्युल बनविण्यासाठी मे.कॉम व्हिजन इंडिया प्रा.लि.गुरगाव यांना ३ वर्षाकरीता नियुक्त केलेले आहे.

महामंडळाच्या विविध सवलत योजना

१) अहिल्याबाई होळकर योजने अंतर्गत मुलींना मोफत प्रवास योजना

सदरची सवलत योजना ग्रामीण भागातील इ.५वी ते १० पर्यंत शिक्षण घेणा-या विद्यार्थिनींना लागू होती ती १२ वी पर्यंत करण्यात आलेली आहे.

At divisional level, Form-4 is prepared by doing crew & vehicle link diagram. Link diagram on graph paper is necessary for inclusion of new trips, deletion of trips due to low load factor or unrequired trips, changes in timings as per passengers demand and so on. While designing time table, Motor vehicle Act 1961 labour agreement is taken into consideration. Currently, all the work is being done manually and so is very complex and time consuming .

While preparing timetable, other divisions/regions trips are often not taken into consideration; which results into long, medium long as well as short distance trips sometimes running parallel. As the work is being done manually, constraint is felt while dealing with various parameters such as agumenting crew duty/schedule kms., replacing low LF trips with viable trips. Even though, it is the very essential requirement of operation, trip rationalisation doesn't happen properly. Moreover, on passengers demand whenever trips are extended and if running time is insufficient then schedule trips runs late. Lack of punctality results in lessening passengers trust thereby,passengers choosing alternate mode of transport. Unpunctual and unreliable operation affects EPKm and Load Factor adversely and time consuming timetable designing increases expenditure also because of higher use of manpower.

If computerised system is developed for designing timetable, it will be beneficial for increasing revenue and Load Factor and decrease in expenditure because of rationalisation of services.

Therefore, corporation has appointed M/s Com Vision India Pvt.Ltd., Gudgaon for 3 years for developing a crewduty & Vehicle scheduling system.

Various Concession Schemes of corporation

1) Free Travel for girls under Ahilyabai Holkar Scheme

Earlier, under this scheme 5th to 10thStd. girl students from rural areas were given concession. Currently,scheme has been extended for 11th and 12th Std. girl students also.

२) विद्यार्थी मासिक पास

ज्यांची परिक्षा माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा मंडळ/विद्यापीठ /तंत्रशिक्षण विभाग यांचेमार्फत घेण्यात येते, असे सर्व अभ्यासक्रम / कोर्सेस घेणा-या विद्यार्थ्यांना विद्यार्थी मासिक पास सवलत अनुज्ञेय करण्यात आली आहे.

३) अंध अपंग यांना सवलत

यापूर्वी १००% परावलंबी अंध अपंग व्यक्तीसोबत प्रवासातील त्यांच्या मदतनीसास ५०% सवलत अनुज्ञेय होती.सदरची सवलत सुधारित करून ६५% किंवा अधिक अपंगत्व असलेल्या लाभार्थ्यांच्या साथीदारास प्रवास भाड्यात ५०% सवलत अनुज्ञेय करण्यात आलेली आहे.तसेच दिव्यांगांना शिवशाही (आसनी) बसेसमध्ये ७०% तसेच त्यांचे साथीदारास ४५% सवलत अनुज्ञेय केलेली आहे.

४) कौशल्य सेतु अभियान योजना

सदर योजनेअंतर्गत लाभ घेणा-या विद्यार्थ्यांना निवासस्थान ते प्रशिक्षण केंद्र या प्रवासासाठी ६६.६७% प्रवासभाडे सवलत अनुज्ञेय करण्यात आली आहे.

५) राष्ट्रपिता महात्मा गांधी व्यसनमुक्ती सेवापुरस्कार

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी व्यसनमुक्ती सेवा पुरस्कार प्राप्त व्यक्तींना साधारण /निमआराम बसमधून विनामुल्य प्रवास सवलत अनुज्ञेय करण्यात आली आहे.

६) अधिस्वीकृतीधारक पत्रकारांना रा.प.महामंडळाच्या बसने विनामुल्य प्रवास

अधिस्वीकृतीधारक पत्रकारांना यापूर्वी रा.प.महामंडळाच्या फक्त सर्वसाधारण व निमआराम बसेसमध्ये १००% सवलत अनुज्ञेय होती. दि.१२ ऑक्टोबर २०१८ पासून शिवशाही (आसनी व शयनयान) बसेसमध्ये देखिल १००% सवलत अनुज्ञेय करण्यात आलेली आहे.

७) ६५ वर्षावरील ज्येष्ठ नागरिकांना शिवशाही बसमध्ये प्रवासभाड्यात सवलत

ज्येष्ठ नागरिकांना यापूर्वी साध्या व निमआराम बसमधून प्रवासभाड्यात ५०% सवलत अनुज्ञेय होती दि.१ जुन, २०१८ पासून ज्येष्ठ नागरिकांना अनुक्रमे ४५% व ३०% सवलत शिवशाही (आसनी) व शिवशाही (शयनयान) बसेसमध्ये अनुज्ञेय करण्यात आलेली आहे.

2) Student Monthly Pass

This scheme is applicable to all students attending various courses/syllabus under secondary and higher secondary board /University / technical department & so on.

3) Concession to Divyangjan

Earlier, in case of 100% disability divyangjans escort were given 50%concession in fare. Now, the escorts of person with 65% disability are also given 50% concession in fare. In case of Shivshahi (Seater) buses, divyangjan is given 70% concession and divyangjans escort is given 45% concession.

4) Kaushal setu Abhiyan Yojana

Under this Scheme,Students travelling from their native places to training centres by bus were given 66.67% Concession in fare.

5) Rashtrapita Mahatma Gandhi de-addiction service awards

Free Travel Concession have been granted in the ordinary and semi Luxury buses to the recipients of Rashtrapita Mahatma Gandhi de-addiction service awards.

6) Free travel to Accredited journalists by S.T.Bus

Earlier accreditedpress reporters were allowed free travel only in ordinary and semi Luxury buses. From 12th October-2018, 100% free travel is also allowed in Shivshahi (Seater) and Shivshahi (Sleeper) buses.

7) Senior Citizens over 65 get Concession in shivshahi bus

Earlier, senior citizen above 65 years were given 50% concession in ordinary and semi luxury buses. From 1st June-2018, Senior Citizens have been given 45% & 30% concession in Shivshahi (Seater) and Shivshahi (Sleeper) respectively.

८) सिकलसेल, एचआयव्हीबाधित, डायलेसिस व हिमोफेलियाग्रस्त रुग्णांना रा.प.बसमध्ये विनामुल्य प्रवास सवलत-

राज्यातील सिकलसेल, एचआयव्ही बाधित, डायलेसिस व हिमोफेलियाग्रस्त रुग्णांना सर्वसाधारण/निम-आराम /आराम गाड्यांतून विनामुल्य प्रवास करण्यास सवलत देण्यात आली आहे.

९) भारतीय सैन्यातील कर्तव्यावर वीरमरण प्राप्त झालेल्या शहीद जवानांच्या वीर पत्नीस रा.प.महामंडळाच्या सर्व प्रकारच्या बसेसमधून आजीवन मोफत प्रवास पास सवलत देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

8) Free travel in MSRTC buses to sickle Cell, HIV afflicted, Dialysis and Hemophilia patients.

Free travel is allowed to Patients suffering from Sickle Cell, HIV, Dialysis and Hemophilia in ordinary and semi luxury buses.

9) MSRTC has decided to give lifetime free travel facility in all types of buses of the Corporation for widows of defence personnel who died while serving the country.

यंत्र अभियांत्रिकी / MECHANICAL ENGINEERING

४.०१ बस बांधणी व देखभाल/दुरुस्ती या दोन प्रकारात यंत्र अभियांत्रिकी खात्याच्या कामाची विभागणी केलेली आहे. बस बांधणी मध्यवर्ती कार्यशाळांमध्ये केली जाते. तसेच बसेसची देखभाल/दुरुस्ती, मध्यवर्ती/विभागीय/आगार कार्यशाळा येथे करण्यात येते.

महामंडळाच्या तीन मध्यवर्ती कार्यशाळा पुणे (दापोडी), औरंगाबाद (चिखलठाणा) व नागपूर (हिंगणा) या ठिकाणी आहेत. या कार्यशाळेत प्रामुख्याने नवीन बस बांधणी, इंजिनचे पुनःस्थितीकरण इत्यादी प्रकारची कामे केली जातात. महामंडळात एकूण ३२ (बारामती व श्रीरामपूर सहित) विभागीय कार्यशाळा कार्यान्वित आहेत. या विभागीय कार्यशाळांमध्ये बसेसची देखभाल/दुरुस्तीची कामे केली जातात.

यंत्र अभियांत्रिकी परिमाण फलनिष्पत्तीत सुधारणा करण्याच्या दृष्टीने सातत्याने प्रयत्न केले जातात.

४.०२ नवीन चेसिस, बस बॉडी बांधणी, तयार बसेसची खरेदी व खाते वाहनांची खरेदी या बाबतची माहिती.

सन २०१९-२० मध्ये राप महामंडळाने एकूण १३०० विविध प्रकारच्या चेसिस ई-निविदेद्वारे खरेदी केल्या. १३०० चेसिसपैकी ११ मि. लांबीच्या ७०० चेसिसवर साधारण बस बांधणी तर १२ मि. लांबीच्या ६०० (४०० शिवशाही व २०० शयनयान) चेसिसवर शिवशाही बसेस बांधण्यात आल्या.

साधारण बस बांधणी

११ मि. लांबीच्या बीएस -४ इंजिन असलेल्या तसेच मागे एअर सस्पेन्शन व पुढे स्प्रिंग सस्पेंशन असणाऱ्या ७०० चेसिसवर ५०० साधी रंगसंगती असलेली व २०० विठाई रंगसंगती असलेली वाहने बांधण्यात आली. सदर ७०० चेसिस मध्ये ४४८ लेलॅंड, २५२ टाटा प्रकारच्या बसेस आहेत.

लेलॅंड प्रकारच्या ४४८ चेसिसपैकी ३० चेसिसवर म.का.औरंगाबाद येथुन व उर्वरित ४१८ चेसिसवर मे.एम.जी.ऑटोमोटिव्ह, झहीराबाद यांचेकडून बस बॉडी बांधणी करण्यात आली.

टाटा प्रकारच्या २५२ चेसिसपैकी ५१ चेसिस वर म.का.दापोडी, २१ चेसिस वर म.का.नागपूर येथे व १८० चेसिस वर मे.एम.जी. ऑटोमोटिव्ह झहीराबाद यांचेकडून बस बॉडी बांधणी करण्यात आली.

4.01 The work of Mechanical Engineering Department is divided into two parts viz. Production & Maintenance/ Repairs of buses. Production of Buses is done in Central Workshops, while Maintenance/Repairs of buses are carried out at Central /Divisional /Depot Workshops.

Three Central Workshops of the Corporation are situated at Pune (Dapodi), Aurangabad (Chikhalthana) and Nagpur (Hingna). New bus body building, Rebody building, Reconditioning of Engine etc., are carried out in these Workshops. There are 32 Divisional Workshops (including Baramati & Shrirampur) in the Corporation. Maintenance /Repairs of buses are carried out in Divisional Workshops.

It is the constant endeavor to improve the Mechanical Engineering performances.

4.02 Details of purchase of New chassis, Bus body building, purchase of ready buses and departmental vehicles.

During the year 2019-20, corporation purchased 1300 chassis through e-tendering. Out of 1300 chassis, 700 ordinary bus bodies were built on 11 mtr. long chassis & 600 Shivshahi (400 AC shivshahi & 200 seater sleeper Non A/C) buses were built on 12 mtr. long chassis.

Ordinary Bus Body Building

500 buses with ordinary color scheme and 200 buses with Vithai color scheme were built on 11 mtr long BS-IV engine chassis with rear air suspension and front spring suspension. In these 700 buses, 448 buses are of Leyland make & 252 are Tata make.

Out of 448 buses of Leyland make, 30 buses were built in central workshop Aurangabad and remaining 418 buses were built by M/s M.G. Automotive, Zahirabad.

Out of 252 chassis of Tata make, body bulding on 51 chassis were done in central workshop Dapodi, 21 buses in Central workshop, Nagpur and 180 buses were built from M/s M.G. Automotive, Zahirabad.

शिवशाही बस बांधणी

महामंडळाने वातानुकूलित शिवशाही बस बांधणीसाठी १२ मि. लांबीच्या बीएस-४ इंजिन असलेल्या ४०० चेसिस खरेदी केल्या. त्यापैकी लेलॅंड मेकच्या ४० चेसिस या दोन्हीकडे एअर सस्पेंशन असलेल्या आहेत व उर्वरित ३६० चेसिस या फक्त मागे एअर सस्पेंशन असलेल्या आहेत. ३६० पैकी ११३ टाटा मेकच्या व २४७ लेलॅंड मेकच्या चेसिस आहेत.

४०० शिवशाही प्रकारच्या चेसिसपैकी २०० चेसिसवर बांधणी मे. अँटोनी गॅरेजेस, रायगड यांचेकडून व उर्वरित २०० चेसिसवर मे. एम जी ऑटोमोटीव्ह, बेळगाव यांचेकडून बस बांधणी केलेली आहे.

मे. अँटोनी गॅरेजेस प्रा.ली. यांनी २०० शिवशाही वाहनांपैकी ५७ वाहने सन २०२०-२१ मध्ये दिलेली आहेत.

विना वातानुकूलित आसनी-शयनयान बस बांधणी

आसन-शयनयान प्रकारच्या वाहनांसाठी १२ मि. लांबीच्या बीएस-४ इंजिन असलेल्या मागे एअर सस्पेंशन व पुढे व्हेवल्स सस्पेंशन असलेल्या २०० चेसिस महामंडळाने खरेदी केल्या, त्यामध्ये लेलॅंड मेकच्या १४० व टाटा मेकच्या ६० चेसिस आहेत. या २०० चेसिसवर मे. एमजी ऑटोमोटीव्ह, बेळगाव यांचेकडून बस बांधणी करून घेण्यात आली आहे.

मिडी बसेस खरेदी

श्री क्षेत्र भिमाशंकर, पुणे येथील भिमाशंकर विकास आराखडयातर्गत जिल्हाधिकारी पुणे यांनी दिलेल्या निधीतून शासनाच्या जीईएम पोर्टल वरून रा.प. महामंडळाने महिंद्रा टुरिस्टर बीएस-४ इंजिन असलेल्या विशिष्ट रंगसंगतीच्या २० बसेस खरेदी केलेल्या आहेत.

खाते वाहन खरेदी

राप महामंडळातील वाहतूक खात्याच्या कामकाजाकरीता शासनाच्या जीईएम पोर्टलद्वारे महामंडळाने महिंद्रा अॅण्ड महिंद्रा कंपनीच्या १०३ बोलेरो जीप सन २०१९-२० मध्ये खरेदी केलेल्या आहेत.

मार्गस्थ बिघाड दुरुस्ती वाहने खरेदी

राप महामंडळाने सन २०१८-१९ मध्ये मार्गस्थ बिघाड वाहने अति जलद गतीने हाताळण्याकरीता ई-निविदेद्वारे १०० मार्गस्थ बिघाड दुरुस्ती वाहने खरेदी केलेले आहेत. त्यामधील, ५० वाहने सन २०१८-१९ मध्ये तर ५० वाहने २०१९-२० मध्ये प्राप्त झाली.

Shivshahi Bus Body Building

MSRTC purchased 12 mtr long 400 chassis with BS IV technology engine. Out of these, 40 chassis of Leyland make have air suspension on both sides & remaining 360 chassis have only rear air suspension. These 360 chassis have 113 Tata make chassis and 247 Leyland make chassis for Shivshahi air condition buses.

Out of these, 400 chassis for Shivshahi, bus body building on 200 chassis was done from M/s Antony Garages, Raigad and remaining 200 bus body building was done by M/s MG Automotives Belgaum.

M/s Antony Garages, Raigad delivered 57 Shivshahi buses out of 200 in 2020-21.

Non AC Sleeper Cum seater Bus Body building

The Corporation has procured 12 mtr long chassis having BS-4 engine and rear air suspension for 200 seater sleeper buses. Out of these, 140 chassis are of Ashok Leyland make and 60 chassis of Tata make. Bus body builder, MG Automotive Pvt. Ltd., Belgaum constructed Seater sleeper buses on these 200 chassis.

Midi Buses Purchase

Under the aegis of Bhimashankar development Plan of Shri Kshetra Bhimashankar, Collector, Pune provided funds for purchasing 20 buses with specific colour scheme. Accordingly, MSRTC purchased 20 Midi Buses from GEM Portal.

Departmental Vehicles Purchase

In the 2019-20 MSRTC purchased Mahindra & Mahindra make 103 Bolero Jeeps through Government's GeM Portal for Traffic Department in MSRTC.

Breakdown Vans Purchase

In the year 2018-19, MSRTC purchased 100 Breakdown vans through E-tendering for attending the breakdown buses quickly. Out of which, 50 vans received in 2018-19 and 50 in 2019-20.

जुन्या चेसिस वर एम.एस बस बॉडी बांधणी

राप महामंडळाने सन २०१८-१९ मध्ये निविदा काढून बाहेरील बस बॉडी बांधणीकारांकडून महामंडळाने पुरविलेल्या जुन्या चेसिसवर एम.एस बस बॉडी बांधून घेण्याचे ठरविले होते. त्यानुसार सन २०१९-२० मध्ये बाहेरील बस बॉडी बांधणीकार मे. पीएमआय कोचेस, हरीयाणा यांचेकडून २२४ बस बॉडीज व अँटोनी गॅरेजेस, रायगड यांचेकडून २ चेसिसवर एम एस धातूमध्ये बस बॉडी बांधणी करून घेण्यात आली आहे.

सन २०१९-२० मध्ये चेसिस व तयार बसेस खरेदी बाबतची माहिती तक्ता क्रमांक ४.०२(अ) देण्यात येत आहे.

M.S. Body Building on old Chassis

In the year 2018-19, MSRTC decided to get constructed M.S. bus Body building on old chassis provided by MSRTC through e-tendering. Accordingly, 224 MS bus bodies was constructed from M/s PMI coaches, Haryana and 2 from M/s Antony Garages, Raigad in the year 2019-20.

In Table 4.02(A), details of Chassis & Ready buses purchase is given as under:

तक्ता क्रमांक ४.०२(अ)/ Table No.4.02(A)

वर्ष/Year	टाटा चेसिस /	लेलँड चेसिस /	एकूण चेसिस/ Total Chassis	मे. महिन्द्रा अँड महिन्द्रा यांच्या तयार मिडी बसेस / Ready made Midi Buses from M/s Mahindra & Mahindra
	Tata Chassis	Leyland Chassis		
2019-20	425	875	1300	20
2018-19	36	--	36	--

मध्यवर्ती कार्यशाळा व बाहेरील बस बांधणीकाराकडून बांधणी केलेल्या नवीन बसेसची माहिती तक्ता क्रमांक ४.०२(ब) मध्ये देण्यात येत आहे

Information of New bus bodies built at central workshops & from outside bus body builders is given in table no. 4.02(B) .

तक्ता क्रमांक ४.०२(ब)/ Table No.4.02(B)

वर्ष/ Year	नवीन बस बांधणी /New Vehicles Built					
	मध्यवर्ती कार्यशाळा/ Central Workshops	मे.एम.जी.ऑटोमोटिव्ह (बस अँड कोच) प्रा.लि. बेळगाव यांचेकडून बांधून घेतलेली वाहने/ No. of buses built by M/s. M.G. Automotive Pvt. Ltd.		मे.एम.जी.ऑटोमोटिव्ह प्रा.लि. झहीराबाद यांचेकडून साध्या प्रकारची बांधून घेतलेली वाहने /No. of Ordinary buses built by M/s. M.G. Automotive Pvt. Ltd.	मे. अँटोनी गॅरेज यांचेकडून बांधून घेतलेल्या वातानुकूलित शिवशाही बसेसची संख्या/No. of AC shivshahi buses built by M/s. Antony Garages Pvt. Ltd.	एकूण नवीन वाहने/ Total New Vehicles Built
	साधी वाहने/ Ordinary buses	वातानुकूलित शिवशाही /AC Shivshahi	विनावातानुकूलित आसन-शयनयान/ Non AC Seater-Sleeper	साधी वाहने/ Ordinary buses	वातानुकूलित शिवशाही/AC Shivshahi	
2019-20	102	200	200	598	143	1243
2018-19	--	--	--	--	52	52

मध्यवर्ती कार्यशाळा व बाहेरील बस बांधणीकाराकडून जुन्या चेसिसवर एम.एस. धातूमध्ये पुनर्बांधणी केलेल्या साध्या बसेसची माहिती तक्ता क्रमांक ४.०२(क) मध्ये देण्यात येत आहे.

Information of Rebody building ordinary vehicles in Mild steel on old chassis built by central workshops & outside agencies is given in table no. 4.02(C) .

तक्ता क्रमांक ४.०२(क)/ Table No.4.02(C)

वर्ष/ Year	मध्यवर्ती कार्यशाळेत जुन्या चेसिसवर एम एस धातूमध्ये बांधलेल्या गाड्यांची संख्या/ MS bodies built on old chassis in Central workshops	महामंडळाने पुरविलेल्या जुन्या चेसिसवर एम एस धातूमध्ये बाहेरील बस बांधणीकाराकडून बांधून घेतलेल्या गाड्यांची संख्या/ MS bodies built on old chassis provided by MSRTC from outside Bus Body Builder		जुन्या चेसिसवर एम एस धातूमध्ये बांधणी केलेल्या गाड्यांची एकूण संख्या/ Total MS bodies built on old chassis
		मे. अँटोनी गॅरेज	मे. PMI कोचेस प्रा.लि.	
साधी वाहने/Ordinary buses				
2019-20	1246	2	210	1458
2018-19	919	--	2	921

४.०३ मध्यवर्ती कार्यशाळांमध्ये बसेसची बांधणी

रा.प. महामंडळाच्या तीनही मध्यवर्ती कार्यशाळेमध्ये सुमारे १४१४ साध्या बसेसची बांधणी / पुनर्बांधणी करण्याची वार्षिक क्षमता आहे.

सन २०१९-२० मध्ये राप महामंडळाच्या तीनही मध्यवर्ती कार्यशाळेत नविन चेसिसवर एम एस धातूमध्ये बस बांधणी तसेच जुन्या खराब बॉडी स्थिती असणाऱ्या वाहनांची एम.एस. मध्ये पुनर्बांधणी करून घेण्यात आली तसेच, १२ मी. लांबीच्या १६ जुन्या चेसिसवर म.का. दापोडी येथुन वाहने बांधून घेतलेली आहेत, त्यापैकी विनावातानुकूलित आसन शयनयान प्रकारची १३ वाहने २०१९-२० मध्ये बांधण्यात आली तर २०१८-१९ मधील ३ वाहनांपैकी २ वाहने पूर्ण शयनयान प्रकारात असुन १ वाहन आसन-शयनयान प्रकारचे आहेत.मध्यवर्ती कार्यशाळांच्या सन २०१९-२० मधील बस बांधणी उत्पादनाचा तपशिल तक्ता क्र. ४.०३ मध्ये दिलेला आहे.

4.03 Bus Body Building In Central Workshops

Three Central Workshops of MSRTC are having annual capacity of 1414 ordinary bus body building / Re-body building.

In the year 2019-20, MSRTC completed body building on new chassis as well as rebody building on old chassis in its 3 Central workshops. Corporation also completed construction of 16 Non AC Seater- Sleeper buses on 12 mtr. long old chassis at Central Workshop, Dapodi. Out of 16 vehicles, 13 were built in 2019-20 & 3 vehicles built in 2018-19 which consist of 2 full sleeper buses & 1 Seater- Sleeper bus. The details of bus body building in central workshop during 2019-20 is given in table 4.03.

तक्ता क्रमांक ४.०३ / Table No. 4.03

मध्यवर्ती कार्यशाळा बसेस उत्पादन / Central Workshop Bus Production

मध्यवर्ती कार्यशाळा/ Central Workshops	वर्ष /Year	नवीन चेसिसवर बांधलेल्या बसेसची प्रकारानुसार संख्या / Type wise Number of Bus Bodies Built on New Chassis			जुन्या चेसिसवर एम.एस. मध्ये बांधलेल्या बसेसची संख्या / No. of MS Bus Bodies Built on Old Chassis			पुनःस्थितीकरण केलेल्या बसेसची संख्या/ No. of Buses Reconditioned	एकूण बांधलेल्या बसेसची व पुनःस्थितीकरण केलेल्या बसेसची संख्या/ Total No. of Buses Built and Re-conditioned
		साधी/ ORD.	निम आराम/ Semi Lux.	एकूण/ Total	साधी पुनःबांधणी/ ORD Re-Body Building	विनावातानुकूलित आसन शयनयान पुनःबांधणी/ Non AC Seater-Sleeper RBB	एकूण / Total RBB		
दापोडी /Dapodi	2019-20	51	0	51	556	13	569	0	620
	2018-19	0	0	0	434	*3	437	190	627
चिखलठाणा / Chikhalthana	2019-20	30	0	30	374	0	374	0	404
	2018-19	0	0	0	254	0	254	183	437

तक्ता क्रमांक ४.०३ (पुढे चालू)/ Table No. 4.03 (Continued)
मध्यवर्ती कार्यशाळा बसेस उत्पादन / Central Workshop Bus Production

मध्यवर्ती कार्यशाळा/ Central Workshops	वर्ष /Year	नवीन चॅसिसवर बांधलेल्या बसेसची प्रकारानुसार संख्या / Type wise Number of Bus Bodies Built on New Chassis			जुन्या चॅसिसवर एम.एस. मध्ये बांधलेल्या बसेसची संख्या / No. of MS Bus Bodies Built on Old Chassis			पुनःस्थितीकरण केलेल्या बसेसची संख्या/ No. of Buses Reconditioned	एकूण बांधलेल्या बसेसची व पुनःस्थितीकरण केलेल्या बसेसची संख्या/ Total No. of Buses Built and Re-conditioned
		साधी/ ORD.	निम आराम/ Semi Lux.	एकूण/ Total	साधी पुनःबांधणी/ ORD Re-Body Building	विनावातानुकूलित आसन शयनयान पुनःबांधणी/ Non AC Seater-Sleeper RBB	एकूण / Total RBB		
हिंगणा/Hingna	2019-20	21	0	21	303	0	303	0	324
	2018-19	0	0	0	228	0	228	95	323
महामंडळ / Corporation	2019-20	102	0	102	1233	13	1246	0	1348
Corporation	2018-19	0	0	0	916	*3	919	468	1387

*-Including 2 Sleeper vehicles.

४.०४ वाहन ताफा

महामंडळाकडे असलेला वाहन ताफा, अहवाल वर्षात भर घातलेल्या बसेसची संख्या, विकलेल्या बसेस व रुपांतरीत बसेस इत्यादी माहिती तक्ता क्रमांक ४.०४ मध्ये दिलेली आहे.

4.04 Fleet

The information regarding fleet held by the Corporation, the number of buses added, number of buses sold and converted etc. during the year is given in Table No. 4.04

तक्ता क्रमांक ४.०४/ Table No.4.04
महामंडळाचा वाहन ताफा / Corporation Fleet

Sr. No.	तपशील/ Particulars	2018-19	2019-20
(अ)/(A)	महामंडळाकडे ३१ मार्च २०१९ रोजी असलेल्या बसेसची संख्या (निकामी बसेस सहीत)/ No. of Buses held by Corporation as on 31 st March 2019 (Inclusive of scrap vehicles)	19527	18626
(ब)/(B)	वर्षातील नवीन बसेसची भर/No. of New buses added during the year	56	1264
(क)/(C)	वर्षात विकलेल्या बसेसची संख्या / No. of buses sold during the year	953	140
(ड)/(D)	खात्याची वाहने व मालमोटारी यामध्ये रुपांतरीत केलेल्या वर्षातील बसेसची संख्या / No. of buses converted into departmental vehicles and trucks during the year	4	3
(इ)/(E)	महामंडळाकडे ३१ मार्च २०२० रोजी असलेल्या बसेसची संख्या(निकामी बसेस सहीत)/No. of Buses held by Corporation as on 31 st March 2020 (Inclusive of scrap vehicles) (A+B-C-D)	18626	19747
(फ)/(F)	निकामी असलेली वाहने / No. of Scrap Vehicles.	632	1586
(ग)/(G)	चालनीय बसेस (स्वतःची वाहने)/Operational Fleet (Own Vehicles) (E-F)	17994	18161
(ह)/(H)	भाडेतत्वावरील वाहने / Hired Vehicles	560	00
(ज)/(J)	एकूण चालनीय बसेस (ग+ह) /Total Operational Fleet (G+H)	18554	18161

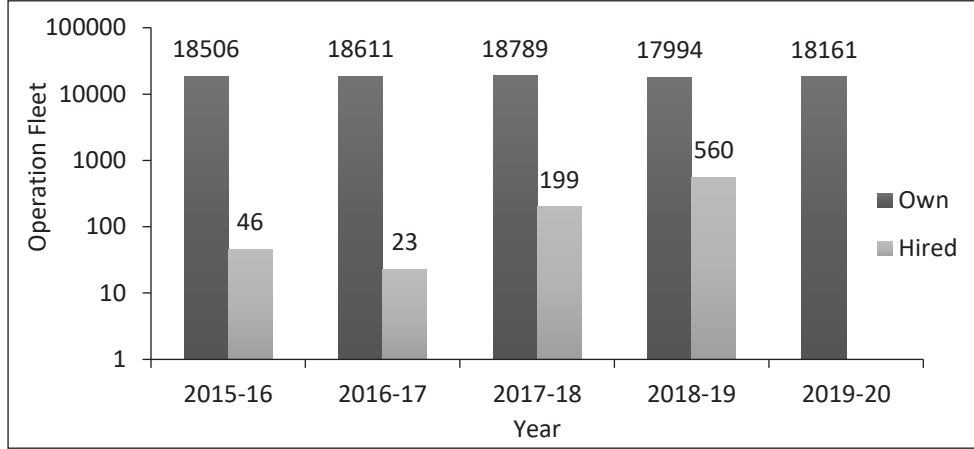
दि.३१.०३.२०२० रोजी महामंडळाच्या ताफ्यात एकूण १८१६१ चालनीय बसेस होत्या.

मागिल ५ वर्षातील दि. ३१ मार्च रोजीचा महामंडळाचा स्वतःचा (चालनीय) व भाडेतत्वावरील वाहन ताफा आलेख क्र.४.२ मध्ये दर्शविला आहे .

As on 31.03.2020, corporation fleet has 18161 operational buses.

Corporation own operational fleet and Hired Fleet held as on 31st March during last 5 year is shown in Graph No. 4.2.

आलेख क्रमांक ४.२ / Graph No. 4.2
मागिल ५ वर्षातील स्वतःचा व भाडेतत्वावरील चालनीय वाहन ताफा/
Own & Hired operational Fleet during last 5 years

तक्ता क्रमांक ४.०५ / Table No.4.05
प्रकारनिहाय एकूण चालनीय बसेस दिनांक ३१.०३.२०२० पर्यन्तची संख्या
Bus Typewise Total Operational Fleet as on 31.03.2020

सेवा ब्रँडनाव / Service Brand Name	प्रकार	2018-19	2019-20
एकूण महामंडळाच्या मालकीच्या बसेस/ MSRTC Own Buses			
परिवर्तन/Parivartan	साधी /Ordinary	15795	16073
यशवंती/Yashwanti	मिडी/Midi	245	183
हिरकणी /Hirkani	निमआराम /Semi Luxury	939	621
शितल/Sheetal	वातानुकूलित निमआराम/ AC SL	5	5
शिवशाही/Shivshahi	वातानुकूलित सिटर/ AC Seater	500	842
शिवनेरी /Shivneri	सिंगल अॅक्सल वातानुकूलित व्होल्वो/ Single Axle AC Volvo	55	55
	सिंगल अॅक्सल वातानुकूलित स्कॅनीया/ Single Axle AC Scania	33	33
अश्वमेध/Ashwamedh	मल्टी अॅक्सल वातानुकूलित व्होल्वो / Multi Axle AC Volvo	2	2
	मल्टी अॅक्सल वातानुकूलित स्कॅनीया / Multi Axle AC Scania	3	3
शहरी/City	साधी / Ordinary	417	344
एकूण महामंडळाच्यामालकीच्या बसेस/ Total MSRTC Own Buses		17994	18161
शिवनेरी-भाडेतत्वावरील/ Shivneri- Hired	वातानुकूलित व्होल्वो भाडेतत्वावरील/ AC Volvo Hired	30	0
शिवशाही-भाडेतत्वावरील/ Shivshahi- Hired	वातानुकूलित भाडेतत्वावरील/ AC Seater	530	0
एकूण भाडेतत्वावरील बसेस/ Total HIRED Buses		560	0
एकूण/ Total		18554	18161

४.०६ मध्यवर्ती कार्यशाळांमधील इंजिन व इंधन इंजेक्शन पंपाचे पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती

इंजिन व इंधन तेलाच्या पंपाचे पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती करणे हे काम मध्यवर्ती कार्यशाळेत केले जाते. उत्पादन प्रोत्साहन योजना या कामासाठी सुध्दा अंमलात आणण्यात आलेली आहे. सदर कामाचा आकडेवारी तक्ता क्रमांक ४.०६मध्ये दिलेला आहे.

4.06 Reconditioning & Repairs of Engines & Fuel Injection Pumps In Central Workshops

Reconditioning and repair of Engine and Fuel injection pumps are carried out in Central Workshops. Production Incentive Scheme is also implemented for this job. The details of this work is given in the Table No. 4.06.

**तक्ता क्रमांक ४.०६/ Table No. 4.06
इंजिन आणि इंधन इंजेक्शन पंप पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती/
Engine and Fuel Injection Pump Reconditioning & Repairs**

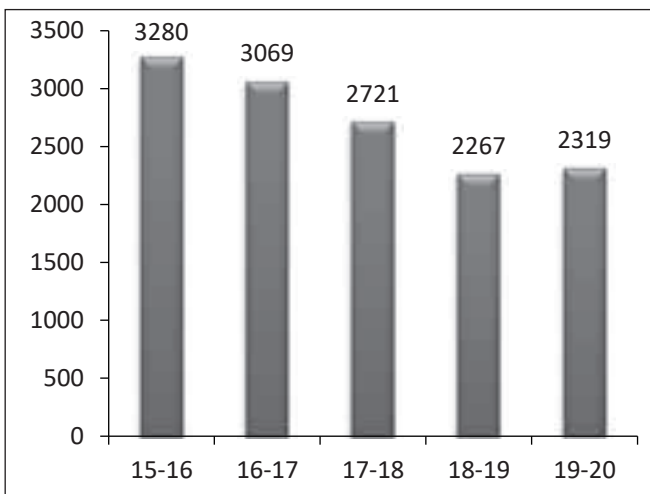
वर्ष/Year	इंजिन पुनःस्थितीकरण / दुरुस्ती Engine Reconditioning / Repairs				इंधन पंप पुनःस्थितीकरण / दुरुस्ती / कॅलिब्रेशन Fuel Injection Pump Reconditioning / Repairs/Calibration			
	मध्यवर्ती कार्यशाळा /Central Workshop				मध्यवर्ती कार्यशाळा / Central Workshop			
	दापोडी / Dapodi	चिखलठाणा / Chikhalthana	हिंगणा / Hingna	एकूण/ Total	दापोडी / Dapodi	चिखलठाणा / Chikhalthana	हिंगणा / Hingna	एकूण/ Total
2018-19	1276	266	725	2267	2559	1354	1811	5724
2019-20	1189	367	763	2319	2559	1330	1838	5727

मागिल ५ वर्षातील मध्यवर्ती कार्यशाळेतील इंजिन पुनःस्थितीकरण/दुरुस्ती व इंधन पंप पुनःस्थितीकरण/दुरुस्ती/कॅलिब्रेशन यांचे तुलनात्मक उत्पादन दर्शविणारा आलेख क्र.४.०७ मध्ये दर्शविला आहे.

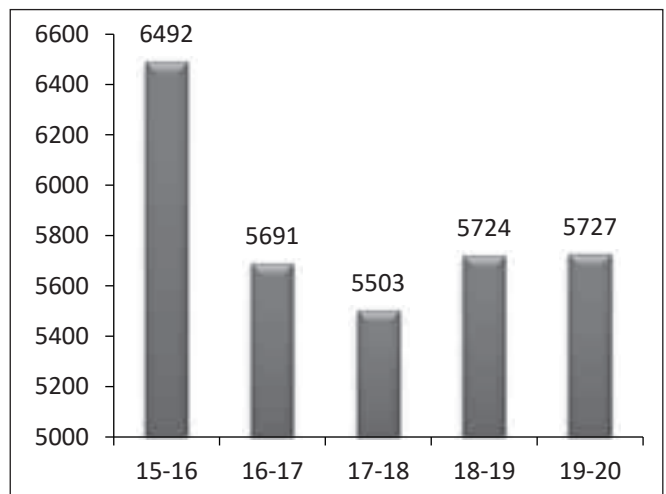
Production of Engine Reconditioning/Repairs & F. I. Pump Reconditioning/Repairs/Calibration in Central Workshops during last 5 year is shown in Graph 4.07

आलेख क्रमांक ४.०७ / Graph No. 4.07

मागिल ५ वर्षातील इंजिन पुनःस्थितीकरण /Reconditioning and repairs of Engine of last 5 years

मागिल ५ वर्षातील इंधन पंप पुनःस्थितीकरण/Reconditioning and repairs of F.I.Pump of last 5 years

४.०७ (अ) विभागीय कार्यशाळांचे उत्पादन

महामंडळात एकूण ३२ (बारामती व श्रीरामपूर सहीत) विभागीय कार्यशाळा कार्यान्वित आहेत. या विभागीय कार्यशाळांमध्ये बसेसचे सहामाही डॉकींग, आर.टी.ओ. पासींग, असेंब्ली ओव्हर हॉलींग, मोठया दुरुस्त्या व इतर किरकोळ कामे केली जातात. विभागीय कार्यशाळांमध्ये बसेसचे पुनःस्थितीकरणासाठी स्वतंत्र कक्ष आहे. यात बसेसच्या पुनःस्थितीकरणाची व अपघात दुरुस्तीची कामे केली जातात.

सहामाही डॉकींग, आर.टी.ओ.पासींग, बसेसचे पुनःस्थितीकरण व अपघातग्रस्त बसेस दुरुस्ती याबाबत प्रदेशनिहाय तुलनात्मक आकडेवारी तक्ता पुढे क्र.४.०७ (अ) मध्ये देण्यात आलेली आहे.

4.07 (A) Production in Divisional Workshop

There are in all 32 Divisional Workshops (including Baramati & Shirampur) in the Corporation. Six monthly docking, RTO passing, assembly overhauling and other major and minor repairs are carried out at these Divisional workshops. Divisional Reconditioning unit is attached to all Divisional Workshops where the work of periodical reconditioning of vehicles and Accident repairing work is carried out.

The regionwise comparative statistics of six monthly docking, RTO passing, Vehicle Reconditioning and Repairs of accident buses is given below in Table No.4.07 (A).

तक्ता क्रमांक ४.०७(अ)/Table No.4.07(A)

प्रदेश / Region	सहामाही डॉकींग/ Six Monthly Docking		आर.टी.ओ. पासींग /RTO Passing		बसेसचे पुनःस्थिती करणे/ Reconditioning of Buses		अपघातग्रस्त बसेस दुरुस्ती/ Repairs of Accident Buses	
	18-19	19-20	18-19	19-20	18-19	19-20	18-19	19-20
औरंगाबाद/Aurangabad	3179	3329	2080	2033	963	754	279	307
मुंबई/Mumbai	3134	2925	2306	2088	787	589	410	542
नागपूर / Nagpur	1793	1609	1131	1047	636	432	222	264
पुणे /Pune	4001	3737	3224	2828	759	845	384	352
नाशिक/ Nashik	3810	3578	2448	5377	736	1091	483	468
अमरावती /Amravati	1801	1770	1253	1147	411	325	209	141
एकूण /Total	17718	16948	12442	14520	4292	4036	1987	2074

४.०७ ब) विभागीय कार्यशाळांमध्ये इंधन इंजेक्शन पंप पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती

१७ विभागीय कार्यशाळांमध्ये इंधन पंपाचे पुनःस्थितीकरण व कॅलिब्रेशन करण्याकरिता एफ आय पंप टेस्ट बेंच मशिन कार्यान्वित आहेत. या विभागीय कार्यशाळांमधील इंधन पंपाचे पुनःस्थितीकरण व कॅलिब्रेशनचे उत्पादन तक्ता क्रमांक ४.०७ (ब) मध्ये दर्शविलेले आहे.

4.07 B) Fuel Injection Pump Reconditioning and Repairs In Divisional Workshops

Fuel Injection Pump Test Bench Machines are operational at 17 Divisional Workshops to carry out Reconditioning & Calibration of Fuel Injection Pump. The Production of Reconditioning & Calibration of Fuel Injection Pumps in these Divisional Workshops is given in the TableNo. 4.07(B).

तक्ता क्र. ४.०७ (ब) / Table No. 4.07 (B)

इंधन इंजेक्शन पंप पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती/Fuel Injection Pump Reconditioning & Calibration

Sr. No.	वर्ष /Year	पुनःस्थितीकरण/Reconditioning	कॅलिब्रेशन/Calibration
1	2018-19	4802	213
2	2019-20	6672	351

४.०७(क) आगार कार्यशाळा

महामंडळाच्या २५० आगार कार्यशाळेत प्रामुख्याने खालील कामे केली जातात.

१. बसेसची दैनंदिन देखभाल
२. बसेसची दशादिन देखभाल
३. वंगण तेल बदली
४. दर तीन महिन्यांनंतर बसेसचे डॉकींग
५. वेळोवेळी निघणारी किरकोळ दुरुस्तीची कामे

दैनंदिन भांडार व साधन सामुग्रीच्या गरजा पुरविण्यासाठी आगारात उपभांडार ठेवण्यात आलेले आहे.

४.०८ टायर पुनःस्तरीकरण संयंत्राचे उत्पादन

महामंडळात प्रिक्युअर्ड टायर पुनःस्तरीकरण पध्दतीचा अवलंब एकूण नऊ टायर पुनःस्तरीकरण संयंत्रात केला जात आहे. संयंत्रनिहाय टायरची गेल्या दोन वर्षातील पुनःस्तरीकरण व सर्व्हिस रिपेअर उत्पादनाचा माहिती तक्ता क्र. ४.०८ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

4.07(C) Depot Workshop

Following work is carried out at 250 Depot Workshops of the Corporation.

1. Daily Maintenance of buses
2. Decadely Maintenance (10 days) of buses
3. Engine Oil Change
4. Docking of vehicle every 3 months
5. Minor repairing works from time to time

A sub Stores unit is provided at the Depot Workshop for fulfilling needs of daily Stores material.

4.08 Production at Tyre Retreading Plant

Precured Tyre Retreading system is used in Nine Tyre Retreading Plants of the Corporation. Plantwise information of the production of retreading and service repairs of tyres for last two years is given in Table No. 4.08.

तक्ता क्रमांक ४.०८ / Table No. 4.08

टायर पुनःस्तरीकरण संयंत्रांचे उत्पादन / Production of Tyre Retreading Plants

Sr. No.	संयंत्रे / Plant	2018-19		2019-20	
		पुनःस्तरीकरण/ Retreading	सर्व्हिस रिपेअर/ Service Repairs	पुनःस्तरीकरण/ Retreading	सर्व्हिस रिपेअर/ Service Repairs
1	मध्यवर्ती कार्यशाळा, दापोडी / Central Workshop, Dapodi	19,972	1,312	17781	951
2	कोल्हापूर/ Kolhapur	27,135	1,749	24966	1007
3	नागपूर/ Nagpur	20,769	1,117	19142	1267
4	नाशिक/ Nashik	20,200	1,068	17665	853
5	नांदेड /Nanded	19,222	1,638	16573	1225
6	जळगांव/ Jalgaon	19,992	2,273	18886	1179
7	रत्नागिरी/ Ratnagiri	21,425	577	20626	579
8	लातूर/ Latur	11,971	1,089	10890	695
9	अमरावती/ Amravati	18,640	0	15099	0
एकूण /Total		1,79,326	10,823	161628	7756

टायर रिट्रेडींग प्लॅन्टमध्ये इलेक्ट्रीकल हिटेड क्युअरिंग पध्दत वापरता आहे.

४.०९ महत्वाच्या यंत्र अभियांत्रिकी मापन घटकांची फलनिष्पत्ती- गेल्या दोन वर्षांची तुलनात्मक फलनिष्पत्तीची आकडेवारी तक्ता क्रमांक ४.०९ मध्ये दिलेली आहे.

Tyre retreading plants, are fitted with electrical heated curing system.

4.09 Performance of Vital Mechanical Engineering Parameters- The comparative performance for last two years is given in Table No. 4.09.

तक्ता क्रमांक ४.०९/ Table No. 4.09
यंत्र अभियांत्रिकी मापन घटकांची आकडेवारी/ Statistics of Mechanical Engineering Parameters

(स्वतःची वाहने/ Own Vehicles)			
अ. क्र./ Sr. No.	मापन घटक / Performance Parameter	2018-19	2019-20
1 वाहन ताफ्याची कामगिरी / Fleet Performance			
अ / A	एकूण बसेसची वर्षातील सरासरी संख्या / Average number of buses held during the year	18351	17864
ब / B	मार्गावर असलेल्या बसेसची वर्षातील सरासरी संख्या/ Average number of buses on road during the year	15968	15335
क / C	नादुरुस्त असणाऱ्या बसेसची वर्षातील सरासरी संख्या / Average number of buses off road during the year	1583.79	1472.09
ड / D	नादुरुस्त बसेसची एकूण बसेसशी टक्केवारी / % of Buses off road to the total Buses held	8.63	8.24
इ / E	वाहन ताफा वापराची टक्केवारी /% Fleet Utilisation	87.01	85.84
फ / F	सरासरी वाहन वापर (कि.मी.मध्ये)/Average Vehicle Utilisation (in Kms.)		
	१.मार्गावरील वाहनांवर / 1. Based on On Road Vehicles	335.39	333.52
	२.एकूण वाहनांवर / 2.On Vehicles held	291.83	286.31
ग / G	वाहन ताफ्याचे ३१ मार्च रोजीचे सरासरी आयुर्मान (कि.मी.लाखात) / Average Age of Fleet as on 31 st March (Kms. in Lakh)	8.75	8.74
2 इंधन व वंगण तेलाची कामगिरी / Performance of Fuel & Lubricants			
अ / A	प्रति दहा लिटर डिझेलमागे कि.मी.चे प्रमाण / Kms. Per Ten Litre of Diesel	46.42	45.59
ब / B	प्रति १०किलो मागे कि.मी.सीएनजी/ Kms. Per Ten Kilo CNG	38.72	38.19
क / C	प्रति लिटर इंजिन तेलामागे कि.मी.चे प्रमाण (तेल बदल धरून) / Kms. Per Litre of Engine Oil (including Oil change)	1853	1752
ड / D	प्रति लिटर मागे कि.मी. (इंजिन तेल टॉप अप)/ Kms Per Litre (Engine Oil Top Up)	5024	5531
3 टायर कामगिरी / Tyre Performance			
अ / A	नवीन टायरचे सरासरी कि.मी / Average Kms. of New Tyres		
	नायलॉन / Nylon	46298	45520
	रेडियल/ Radial	57947	59827
	एकूण / Total	54114	56038
ब / B	पुनःस्तरीत टायरचे सरासरी कि.मी./ Average Kms. of Retreaded Tyres	38188	38020
क / C	नवीन टायर्सची पुनःस्तरणाची टक्केवारी/% Retreadability of New Tyres		
	नायलॉन /Nylon	97.85	97.78
	रेडियल / Radial	98.08	98.05
	एकूण /Total	98.01	97.98
ड / D	पुनःस्तरीत टायर्सची पुनःस्तरणाची टक्केवारी/ % Retreadability of Retreaded Tyres	62.88	62.71
इ / E	पुनःस्तरीकरण घटक /Retreadability Factor	2.02	2.07
4 टायरचा खप प्रती लाख कि.मी.मागे/ Consumption of Tyres per Lakh Kms.			
अ / A	नवीन टायर/ New Tyre	4.57	5.22
ब / B	पुनःस्तरीत टायर / Retreaded Tyre	9.26	8.04
5 स्प्रिंग खप /Spring Consumption			
अ / A	स्प्रिंग खप दर (किलो प्रति लाख किमी)/Rate of Spring Consumption (Kg /Lakh Kms.)	114	109

तक्ता क्रमांक ४.०९ (पूढे चालु)/ Table No. 4.09 (Contd.)

(स्वतःची वाहने/ Own Vehicles)			
Sr. No.	मापन घटक / Performance Parameter	2018-19	2019-20
6	इंजिन / इंधन पंपाची कामगिरी /Engine / Fuel Injection Pump Performance		
	अ / A इंजिनाचे सरासरी कि.मी. / Average Kms. of Engines		
	१.नवीन / 1. New	817871	805040
	२.पुनःस्थितीकरण /2. Reconditioned	201777	223500
ब / B	इंधन पंपाचे सरासरी कि.मी./Average Kms. of Fuel Injection Pump		
	१.नवीन /1. New	633026	658398
	२.पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती/ 2. Reconditioned & Repaired	153347	163976
7	बिघाड /Breakdowns		
अ / A	बिघाडांची संख्या/ No. of Breakdowns	67323	63866
ब / B	प्रति १०,००० कि.मी.मागे बिघाडांचे प्रमाण /Rate of Breakdowns Per 10,000 Kms	0.34	0.34

वाहन ताप्याची वय वर्षानुसार आणि प्रगत कि.मी. नुसार वर्गवारी अनुक्रमे परिशिष्ट ४(अ), ४(ब) मध्ये देण्यात आलेली आहे.

Classification of fleet according to vehicle age & progressive kms. is given in Annexure 4(A) and 4(B) respectively.

४.१० बिघाडांचे पृथःकरण

अहवाल वर्षातील एकूण ६५,४४४ मार्गस्थ बिघाडांपैकी महामंडळाच्या बसेसचे ६३,८६६ मार्गस्थ बिघाड झालेले आहेत. प्रति १०,००० कि.मी. मागे सदरच्या बिघाडांचे प्रमाण ०.३४ एवढे आहे. तक्ता क्र.४.१० मध्ये तुलनात्मक व यंत्रणानिहाय बिघाडांचे पृथःकरण देण्यात आलेले आहे.

4.10 Analysis of Breakdowns

During the year under review, out of total 65,444 breakdowns, 63,866 breakdowns were of corporation own buses. The rate of these breakdowns per 10,000 Kms. is 0.34. The comparative and system wise analysis of breakdowns is given in Table No. 4.10.

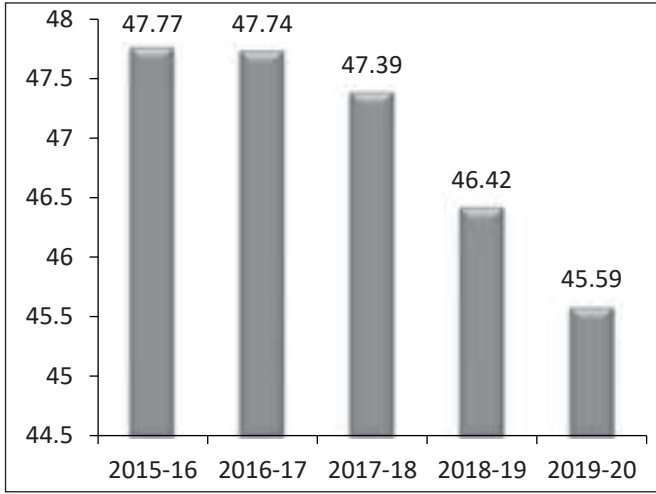
तक्ता क्रमांक ४.१० /Table No. 4.10

महामंडळाच्या (स्वःताच्या) वाहनांच्या बिघाडांचे पृथःकरण / Analysis of Breakdowns of Own Vehicles of Corporation

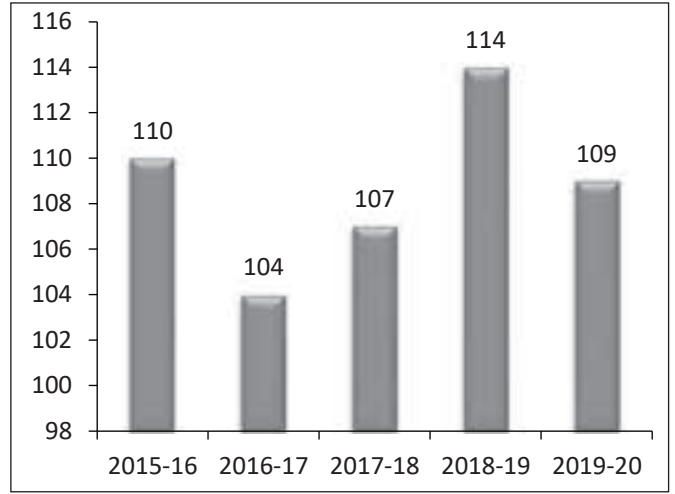
Sr. No	यंत्रणा / System	बिघाडांची संख्या / No.of Breakdowns		एकूण बिघाडांशी टक्केवारी/ % to total Breakdowns		दर १०,००० कि.मी. मागे बिघाडांचे प्रमाण /Rate of Breakdowns per 10,000 Kms	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
1	इंजिने/ Engine	16,848	19,316	25.0	30.2	0.09	0.10
2	विद्युतीय /Electrical	3,797	3,588	5.6	5.6	0.02	0.02
3	ट्रान्समिशन/ Transmission	11,590	13,234	17.2	20.7	0.06	0.07
4	अॅक्सल/ Axle	852	1052	1.3	1.6	0.00	0.01
5	रोड व्हील /Road Wheel	24,752	16,326	36.8	25.6	0.13	0.09
6	सस्पेंशन /Suspension	2,140	2,878	3.2	4.5	0.01	0.02
7	ब्रेक / Brake	3,069	3,460	4.6	5.4	0.02	0.02
8	संकीर्ण /Miscellaneous	4,275	4,012	6.3	6.3	0.02	0.02
	एकूण / Total	67,323	63,866	100	100	0.34	0.34

आलेख क्रमांक ४.४/ Graph No.4.4

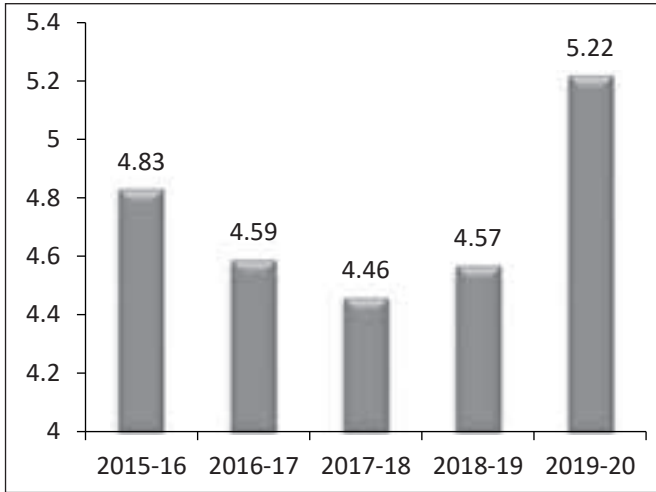
प्रति दहा लिटर डिझेलमागे कि.मी.चे प्रमाण/
Kms. per Ten Litre of Diesel (Own Vehicles)

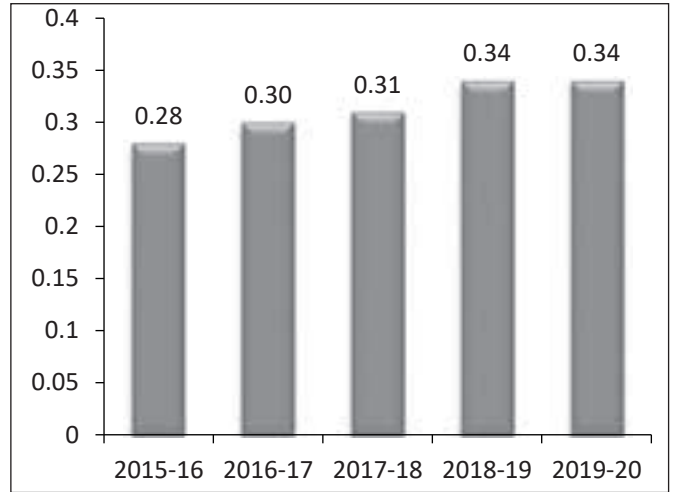
स्प्रिंग खप दर (किलो प्रति लाख कि.मी.)/ Rate of Spring
Consumption per lakh kms. (Own Vehicles)

प्रति टायरचा खप प्रति लाख कि.मी. मागे / Rate of New
Tyre Consumption Per Lakh Km (Own Vehicles)

प्रति १०००० कि.मी. मागे बिघाडाचे प्रमाण / Rate of
Breakdowns per 10000 Km (Own Vehicles)

४.११ बसेसच्या बांधणीमध्ये सुधारणा

बसेसच्या बांधणीमध्ये सुधारणा तसेच त्या आकर्षक असण्याकरिता सतत प्रयत्न सुरु आहेत. अशा नमुना बसेस बाबत प्राप्त सुचनांची छाननी करुन त्यांची अंमलबजावणी करण्यात येते.

साधी बस अधिकाधिक आकर्षित करण्यासाठी या बसेसमध्ये सुधारणा किंवा रचनेमध्ये बदल करण्याचे प्रयत्न करण्यात आले. साध्या बसेसमध्ये खालीलप्रमाणे बदल करण्यात आलेले आहेत.

4.11 Improvement In Bus Body Design.

Efforts are continuously being made to improve the bus body design in order to make the buses attractive. The suggestions about prototype buses are well received & after due scrutiny suggestions are implemented.

Efforts are made to improve or change the design of ordinary bus so as to produce attractive bus. Following changes are made in the ordinary buses.

- आकर्षक रंगसंगती
- आसने अधिक आरामदायी
- बसेसच्या आतील आयवरी रंगछटा
- स्टेनलेस स्टीलचे हॅन्डरेस्टबार, स्टॉन्चन बार, ग्रॅबरेल इत्यादी
- पुढील शो वर अखंड काच
- बल्बऐवजी ट्युबलाईट्सची व्यवस्था

४.१२ यंत्र सामुग्री

सन २०१९-२० मध्ये महामंडळात खालील प्रकारची यंत्र सामुग्री घेण्यात आली.

१. कार वॉशर
२. प्रेशर जॅक ८ टन कॅपॅसिटी
३. टायर चेजिंग मशिन
४. इंजिन लिफ्टिंग ब्रेन
५. ब्रेक ड्रम लेथ कटींग मशिन
६. कंबाईन्ड मिगआर्क वेल्डींग मशीन
७. इलेक्ट्रीक वायर रोप हॉईस्ट ०२ मॅ.ट. कॅपॅसिटी
८. अल्ट्रासॉनीक क्लिनिंग मशीन
९. बॅटीर चार्जर
१०. एअर कॉम्प्रेसर (१५ एच पी)
११. डायग्नॉस्टिक टूल
१२. एअर हायड्रॉलिक पॉप- रिव्हेटींग मशिन
१३. पियुसी मशिन
१४. टायर लिफ्टिंग इलेक्ट्रीक हॉईस्ट
१५. ट्रॉली टाईप गिअर बॉफ्ट

४.१३ ठळक वैशिष्ट

१. एम.एस.धातूमधील बस

रा.प.महामंडळाने साध्या बसेसची बांधणी,अधिक मजबुत व आकर्षक एम.एस.धातूमध्ये करण्याचा निर्णय घेतला त्यानुसार अहवाल वर्षात १२४६ बसेस तयार करण्यात आल्या आहेत. एम.एस.धातूमध्ये बस बांधणी केल्याने प्रवाशी सुरक्षिततेत वाढ होते.सदर बसच्या बांधणी मध्ये खालील बाबी समाविष्ट केल्या आहेत.

- आरामदायी आसने
- मोठ्या खिडक्या
- सामानाकरिता स्वतंत्र कक्ष
- दोन्ही बाजुस एलइडी मार्गफलक
- स्पेअर व्हिलकरिता स्वतंत्र व्यवस्था

- Attractive Colour Scheme
- More comfortable seats
- Interior of bus in ivory colour.
- Stainless steel hand rest bar, stauntion bar, grabrail etc.
- Single windshield glass
- Provision of tube lights instead of bulb

4.12 Machinery & Equipment

During the year 2019-20, M.S.R.T.C. has purchased following machinery.

1. Car washer
2. Pressure jack 8 ton capacity
3. Tyre changing machine
4. Engine Lifting Carne
5. Brake Drum Lath Cutting Machine
6. Combined Mig/Ark welding Machine
7. Electirc wire rope hoist 02 MT Capacity
8. Ultrasonic cleaning Machine
9. Battery Charger
10. Air compressor (15 H.P)
11. Diagnostic tool
12. Air Hydraulic pop-Riveting Machine
13. PUC Machine
14. Tyre lifting electric hoist
15. Trolley type Gear Box lift

4.13 HIGHLIGHTS

1. Mild Steel Buses

MSRTC has decided to build high strength & attractive ordinary buses in mild Steel. Accordingto this, 1246 buses are constructed during the year. MS Body building of vehicle increase passenger safety. Following specifications are included in the design of MS bus body.

- Comfortable Seating
- Bigger windows
- Separate space for luggage
- LED route board on both sides
- Separate space for spare wheel

२. व्होल्वो/ स्कॅनिया बसेस

५३ आसन क्षमता असलेल्या २ व्होल्वो व ३ स्कॅनिया मल्टी अॅक्सल बसेस "अश्वमेध" या नावाने चालविण्यात येत आहेत. याशिवाय ४५ आसन क्षमता असलेल्या ५५ व्होल्वो व ३३ स्कॅनिया सिंगल अॅक्सल बसेस, "शिवनेरी" या नावाने चालविण्यात येत आहेत.

३. निमआराम बसेस सुधारणा

निमआराम बसेस वर रिअर एअर सस्पेन्शन प्रणाली बसविण्यात आली आहे. ज्याने निमआराम वाहनातून प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांचा प्रवास अधिक सुखकारक करते. तसेच, निमआराम वाहनांना पुशबॅक सिट्स बसविण्यात आल्या आहेत.

४. नवीन विनावातानुकूलित आसन शयनयान वाहने

सन २०१९-२० मध्ये रा.प. महामंडळाने १२ मी. लांबीच्या २०० नविन चेसिसवर मे. एम जी ऑटोमोटिव्ह, बेळगाव यांचेकडून व १६ जुन्या चेसिसवर म.का. दापोडी येथुन विनावातानुकूलित आसन शयनयान प्रकारची वाहने बांधून घेतलेली आहेत. सदर वाहनांना खालील बाजुस ३० आसने असून वरील बाजुस १५ शयनकक्ष आहेत.

५. नवीन वातानुकूलित शिवशाही बसेस

रा.प. महामंडळाने प्रवाशांना नविन आकर्षक वातानुकूलित बसेस उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेतला त्यानुसार अहवाल वर्षात महामंडळाने वातानुकूलित शिवशाही बसेस बांधणीसाठी एकूण ४०० चेसिस विकत घेतल्या.

६. भारत स्टेज ४ मानकाच्या वाहनांबाबत

वाहनामुळे होणारे वातावरणातील प्रदुषण कमी करण्यासाठी केंद्र शासनाने १ एप्रिल २०१७ पासून भारत स्टेज ४ मानक असलेली वाहने बांधणी करणे व विक्री करणे बंधनकारक केलेले आहे. रा.प.महामंडळाने सदर नियमाचे पालन करण्याच्या दृष्टीने अहवाल वर्षात भारत स्टेज -४ मानक असलेल्या १३०० चासिसची खरेदी केली.

७. AIS:०५२ कोडप्रमाणे परिवर्तन बस बांधणी

केंद्र सरकारच्या सडक परिवहन व राजमार्ग मंत्रालयाने नविन प्रवासी बसेस बांधणीसाठी AIS:०५२ हा बस बॉडी कोड तयार केला आहे व त्याप्रमाणे नवीन बस बांधणीच्या नमून्याला मान्यता घेणे बंधनकारक केले आहे. रा.प.महामंडळाने साध्या व निमआराम बसेससाठी AIS:०५२ बस बांधणी कोडनुसार सीआयआरटी, पुणे यांचेकडून प्रमाणपत्र घेतलेले आहे.

2. Volvo / Scania Buses

2 Volvo & 3 Scania multi axle buses having 53 seating capacity are operated under the brand name "Ashwamedh". Further, 55 Volvo & 33 Scania single axle 45 seater buses are operated under the brand name "Shivneri".

3. Modification in Semi Luxury Buses

Rear air suspension system has been fitted on Semi Luxury Buses which give more passenger comfort. So also, pushback seats are fitted in the semi Luxury buses.

4. New Non AC Seater – Sleeper Buses

During the year 2019-20 MSRTC got constructed 200 non ac seater sleeper buses on 12 mtr. long new chassis from M/s M.G. Automotives Belgaon and 16 buses on old chassis from Central Workshop Dapodi. These vehicles are having 30 seats on lower side and 15 berths on upper side.

5. New Air conditioned Shivshahi buses

Corporation decide to provide attractive Air-conditioned buses to the passengers, accordingly corporation purchased 400 chassis to built Air-conditioned Shivshahi buses during the year.

6. Buses with Bharat Stage IV Norm

The Central Government has made mandatory to construct and sale of BS IV stage /norm vehicles to reduce pollution w.e.f. 01.04.2017. During the year under review Corporation has procured 1300 BS IV norm chassis to comply the regulation.

7. Parivartan Bus Body Building as per AIS:052 Code

Ministry of Road Transport & Highways, Government of India has made Code AIS:052 for construction of new passenger buses, and as per this code "Type approval of vehicle" is made mandatory to all new model buses. MSRTC has taken type approval for ordinary and Semi Luxury type buses from CIRT, Pune.

८. सिम्युलेटरद्वारे इंधन बचतीचे प्रशिक्षण

राज्य परिवहन महामंडळाच्या होणाऱ्या एकूण चालनीय खर्चामध्ये इंधन खर्चाचे प्रमाण ३० टक्के आहे. इंधन खर्च हा प्रामुख्याने वाहन व चालक या दोन घटकांवर अवलंबून आहे. डिझेल खपात बचत करण्याकरिता वाहनाची देखभाल दैनंदिन करण्यात येते. चालकांच्या वाहन चालविण्याच्या पध्दतीमुळे वाहनास इंधन जास्त लागणाऱ्या बाबींचा अभ्यास करून त्यांच्यामध्ये इंधन बचतीची प्रवृत्ती निर्माण होणे सुध्दा तितकेच महत्वाचे आहे. चालकांच्या वाहन चालविण्याच्या पध्दतीत सुधारणा होण्याचे महत्त्व लक्षात आणून देण्याच्या उद्देशाने महामंडळाने इंधन बचतीचे प्रशिक्षण देणारा प्रगत प्रणालीवर आधारित सिम्युलेटर विकसित केला असून त्याद्वारे आगार पातळीवर चालकास प्रशिक्षण देण्यात येते. महामंडळाच्या सर्व आगारांना सिम्युलेटर बसविण्यात आलेले आहेत.

९. बस धुलाई मशिनस

बसची साफसफाई करण्यासाठी ५८ आगारांमध्ये धुलाई मशिनस कार्यन्वित आहेत.

१०. सन २०१९-२० या वर्षात नोंदणी झालेल्या नवीन बसेस-

सन २०१९-२० मध्ये एकूण १२६४ नवीन बसेसची नोंदणी करण्यात आली.

११. बसेस मोडीत काढणे

सन २०१९-२० मध्ये १५८६ बसेस मोडीत काढण्यात आल्या.

१२. बसेसचे आयुर्मान

अहवाल वर्षात महामंडळाने निरनिराळ्या प्रकारच्या वाहनांचे आयुर्मान खालील प्रमाणे निश्चित केलेले आहे.

नवीन वाहनांचे आयुर्मान -

१. साधी वाहने (ऑल्यु.बॉडी)-

वर्षामधील आयुर्मान - १० वर्ष
कि.मी मधील आयुर्मान - ६.५० लाख कि.मी.

२. शिवनेरी (व्होल्वो,स्कॅनिया)-

वर्षामधील आयुर्मान - १२ वर्ष
कि.मी मधील आयुर्मान - १२ लाख कि.मी.

३. शिवशाही वाहने-

वर्षामधील आयुर्मान - १० वर्ष
कि.मी मधील आयुर्मान - ६.५० लाख कि.मी.

४. मिडी वाहने-

वर्षामधील आयुर्मान - ६ वर्ष
कि.मी मधील आयुर्मान - ४.२५ लाख कि.मी.

8. Simulator for fuel conservation training

30% of operational expenditure of Corporation is incurred on HSD. Fuel consumption mainly depends on driver and vehicle. For improving fuel efficiency, daily maintenance of vehicle is carried out. After studying driving habits of drivers of which vehicles are consuming more fuel, it is important to motivate for fuel conservation. In order to get driver acquainted for fuel conservation, Corporation has developed Simulator and installed at the depot, in order to train driver for fuel conservation to develop their driving habits. Simulator is provided to depots of Corporation.

9. Bus Washing Machine

Washing machine for washing Buses is working in 58 depots.

10. New buses registered in the year 2019-20

Total 1264 various type of buses have been registered during 2019-20.

11. Scrapping of buses

1586 Passenger buses were scrapped during the year 2019-20.

12. Bus Life

During the year under review, Corporation has approved prescribed life of various types of vehicles as follows -

Life of New Vehicles -

1. Ordinary Buses (Alu.Body)-

Life in Year - 10 years
Life in Km - 6.50 lakh Kms

2. Shivneri Buses (Volvo, Scania) -

Life in Year - 12 years
Life in Km - 12 lakh Kms

3. Shivshahi Buses-

Life in Year - 10 years
Life in Kms - 6.50 lakh Kms

4. Midi Buses-

Life in Year - 6 years
Life in Kms - 4.25 lakh Kms

पुनःस्थितीकरण व पुनर्बांधणी केलेल्या वाहनांचे आयुर्मान -

तसेच, मध्यवर्ती कार्यशाळेमध्ये जुन्या पुनःस्थितीकरण व पुनर्बांधणी केलेल्या वाहनांचे आयुर्मान खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात आले आहे-

१. पुनःस्थितीकरण-साधी वाहने (अॅल्यु.बॉडी) -

वर्षामधील आयुर्मान - ३ वर्ष

कि.मी मधील आयुर्मान - १.५० लाख कि.मी.

२. पुनर्बांधणी -साधी वाहने(एम.एस.बॉडी) -

वर्षामधील आयुर्मान - ५ वर्ष

कि.मी मधील आयुर्मान - ३ लाख कि.मी.

अहवाल वर्षात महामंडळाच्या चालनिय ताफ्याचे सरासरी आयुर्मान ७ वर्ष १ महिने होते.

४.१४ संशोधन व विकास शाखा

मध्यवर्ती कार्यशाळा, दापोडी,पुणे येथील संशोधन व विकास शाखेत खालील कामे केली जातात.

१. खरेदी केलेल्या सामानाच्या गुणवत्तेवर नियंत्रण ठेवणे.
२. महामंडळात वापरण्यात येणाऱ्या निरनिराळ्या सामुग्री व सुट्या भागांचे तयार करणे व त्यानुसार तपासणी.
३. महामंडळात खरेदी करण्यात येणाऱ्या विविध सामुग्रीची सुट्या भागांची सेंट्रल इन्स्टिट्यूट ऑफ रोड ट्रान्सपोर्ट, ऑटोमोटिव्ह रिसर्च असोसिएशन ऑफ इंडिया, इंडियन रबर मॅन्युफॅक्चरर्स रिसर्च असोसिएशन यांचेमार्फत विनिर्देशांप्रमाणे सामानाच्या गुणवत्तेची चाचणी.
४. आकर्षक, सुखकर व कमीत कमी खर्चात बसची बांधणी करण्याच्या दृष्टीने बस बांधणीची आखणी करणे.
५. यांत्रिक मापन घटकांचे विश्लेषण व त्यात सुधारणा होण्यासाठी करावयाच्या उपाय योजना .
६. महामंडळाला तांत्रिक दृष्ट्या योग्य अशा बस खरेदी करण्यासाठी चासी उत्पादकांशी विचार विनिमय .
७. वेगवेगळ्या प्रकारच्या नवीन चाचण्या / प्रयोगात्मक बाबी सुरु करणे.
८. कार्यशाळेतील उत्पादनाकरीता नवीन अद्यावत मशिनरी, त्यांचे सुटे भाग व असेंब्ली यासंबंधी सतत पाठपुरावा करणे व त्यांचे बाबतीत नवीन स्रोत तयार करणे तसेच विनिर्देश तयार करणे.
९. चासी उत्पादकांबरोबर सतत संपर्क साधून नवीन यांत्रिक सुधारणा यांचा अभ्यास करून विभागांना मार्गदर्शन करणे.

Life of Reconditioned & Rebody built Vehicles -

Age of old vehicles Reconditioned/Rebody built at Central workshops is prescribed as under-

1. Reconditioned -Ordinary Buses (Alu.Body) -

Life in Year - 3 years

Life in Km - 1.50 lakh Kms

2. Rebody Building - Ordinary Buses (MS Body) -

Life in Year - 5 years

Life in Km - 3 lakh Kms

During the year under review the average age of operational fleet was **7 year & 1 months**

4.14 Research & Development Wing

The Research & Development Wing at Central Workshop, Dapodi, Pune carry out following works.

1. Quality Control of purchased material
2. Checking of specifications of different types of materials and spare parts used by the Corporation and inspection accordingly.
3. Quality control test of different types of materials, spare parts procured by the Corporation as per the specification of Central Institute of Road Transport, Automotive Research Association of India, Indian Rubber Manufactures Research Association.
4. Make modification in the bus body design with minimum expenditure to build attractive & comfortable buses.
5. Analysis of performance of Mechanical parameters and suggestions for improvement.
6. Discussions with chassis manufactures for purchase of technically suitable vehicles.
7. Initiate different types of test and experimental ideas.
8. Follow up for new advanced Machinery, its spare part and assemblies required for workshop production & to develop new source and preparation of specifications.
9. Study of new technical development through continuous liaison with chassis manufacturers and issue of guidelines to the units.

भांडार व खरेदी / STORES & PURCHASE

५.०१ महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळातील भांडार व खरेदी खाते हे अत्यंत महत्वाचे खाते आहे. भांडार व खरेदी खात्याकडून राज्य शासनाची परिवहन सेवा अविरोध सुरु राहण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या वस्तुंचा पुरवठा करण्यासाठी धोरणात्मक निर्णय घेण्यात येतात. यामध्ये या खात्याची महत्वाची भूमिका आहे. राज्यस्तरावर भांडार व खरेदी खाते असून या खात्याच्या नियंत्रणाखाली ३२ ठिकाणी विभागीय भांडार व ३ मध्यवर्ती कार्यशाळेतील भांडार शाखा आहेत. या जिल्हा स्तरावरील कार्यालयामार्फत वाहतूक सेवा सुरळीत राहण्यासाठी सेवा पुरविण्यात येते. या खात्याचे काम अत्यंत पारदर्शकतेने व अधिकारांचे विकेंद्रीकरणद्वारे पार पाडण्यात येते.

भांडार साधन सामग्री साठ्याचे नियोजन, खरेदी व वितरण व्यवस्था ही महत्वाची कामे मध्यवर्ती भांडार व खरेदी खात्याच्या नियंत्रणाखाली करण्यात येतात. भांडार वस्तूंच्या खरेदीबाबत मध्यवर्ती पातळीवर धोरणात्मक निर्णय घेण्यात येतात. या निर्णयांची अंमलबजावणी व कार्यपालन, मध्यवर्ती कार्यशाळा आणि विभागीय कार्यशाळा यांचेमार्फत केले जाते. कार्यपालन योग्य प्रकारे होत असल्याची दक्षता व सुनियंत्रण ठेवण्याची कामगिरी भांडार व खरेदी खाते करते. विविध भांडार वस्तूंच्या खरेदीच्या तरतुदीमध्ये अधिक कार्यक्षमता यावी तसेच साठा व त्याचे वितरण घटकांना व्यवस्थित व्हावे याकरिता भांडार व खरेदी खात्याने सर्व सामानाची थेट खरेदी करण्याच्या अधिकारांचे विकेंद्रीकरण केलेले आहे. या योजनेनुसार घटकांना भांडार व खरेदी खात्याने केलेल्या दरकरारानुसार थेट खरेदी करता येते. भांडार सामग्री मिळण्याचा कालावधी तसेच वाहतुकीवरील खर्च कमी होऊन पुरवठा पातळीमध्ये सुधारणा या योजनेमुळे होत आहे. तसेच भांडार वस्तूंचे साठे आवश्यक त्या पातळीपर्यंत नियंत्रित करणे शक्य झालेले आहे. सन २०१९-२० मध्ये भांडार वस्तू खरेदी करण्यासाठी वस्तूंचे ८८% पर्यंत दरकारा केल्यामुळे विभागात भांडार साठा योग्य प्रमाणात उपलब्ध झाल्याने स्थानिक पातळीवरील खरेदीचे प्रमाण प्रकर्षाने कमी झाले.

घटक वस्तूंच्या एकूण किंमती, सरकारी उपक्रमांकडून खरेदी, राज्य परिवहन उपक्रम संघटना आणि पुरवठा व विल्हेवाट महासंचालक याचे दरकराराप्रमाणे होणारी खरेदी इत्यादी माहिती तक्ता क्रमांक ५.०१(अ) व (ब)मध्ये दिलेली आहे. या तक्त्यांत महाराष्ट्रातून तसेच महाराष्ट्रा बाहेरून होणाऱ्या खरेदीची माहिती सुध्दा देण्यात आलेली आहे. सरकारी / सार्वजनिक उपक्रमांकडून करण्यात येणाऱ्या खरेदीचे प्रमाण ९०% वर आले आहे.

5.01 Stores & Purchase department is one of the most important department of MSRTC. This department implements policy decision for supplying required items / spare parts to keep vehicles roadworthy. There are 32 divisional Stores and 3 Stores branches at Central Workshops at state level which is controlled by Stores & Purchase Deptt. These 32 divisions provides services to keep vehicles on road and for this, powers are delegated to the divisions. In Stores & Purchase Department transparency is maintained in the working.

Planning, Procurement and Distribution of stores material is done by Stores & Purchase Department. Policy decisions about Purchase of Store material are taken at Central Office. These decisions are implemented and executed at Central / Divisional Workshops. All these activities and functions are monitored and controlled by the Stores & Purchase Department. The system of decentralization of placing purchase order for stores items is adopted so as to bring more efficiency in materials procurement, storage and distribution. The units are authorised to purchase material directly against the rate contracts finalized by Stores & Purchase Department. This system has made it possible to minimise procurement lead time, transportation cost and improve availability of materials and service level. This has also helped to control the Inventory at desired level. Rate Contracts were finalised for purchase of various items for about 88% of Stores Material resulted in availability of material at divisions due to which local purchase is reduced significantly during in the year 2019-20

The information regarding purchase of vital items of stores, total value of purchases made from Government / Public Undertakings & under Rate Contracts of ASRTC and Director General of Supply & Disposal is given in No.5.01. (A) & (B) The information of purchases made from sources situated in Maharashtra, as well as out of Maharashtra is also given in the said table. Percentage of Purchase of Government Undertaking & Public Undertakings to total purchase value is 90%

तक्ता क्रमांक ५.०१(अ) / Table No.5.01(A)
खरेदीबाबतची माहिती / Information of Purchases

(रु. लाखात/Rs. in Lakh)

घटक / Nomenclature	एकूण किंमत/ Total Value	सरकारी उपक्रम व सार्वजनिक उपक्रम यांचेकडून खरेदी/ Purchase from Government Undertakings and Public Undertakings	राज्य परिवहन उपक्रम संघटना आणि पुरवठा व विल्हेवाट महासंचालक यांचे दर कराराप्रमाणे खरेदी / Purchase Under Rate Contract of Association of State Road transport Undertakings & Director General of Supply and disposal	खुली निविदा / Open Tender	महाराष्ट्रा मधून / Within Maharash- tra	महाराष्ट्रा बाहेरून / Out of Maharash- tra
सुटे भाग /Auto Parts	11325.00	0	0	11325.00	5285.00	6040.00
बांधकाम साहित्य / Building Material	0	0	0	0	0	0
रबराच्या वस्तू जसे टायर्स, टयुब, फ्लॅप्स इ./Rubber part such as Tyres Tubes, Flaps etc.	10815.00	0	0	10815.00	8637.00	2178.00
इतर भांडार साहित्य / Other Stores material	8810.42		0	8810.42	6833.56	1976.86
छपाई लेखन सामुग्री आणि कागद /Printing Stationary & Papers	140.00	0	0	140.00	120.00	20.00
गणवेश आणि कापड / Uniforms & Clothing						
इंधन (डिझेल, पेट्रोल)/ Fuel (Diesel, Petrol)	303249.00	303249.00	0	0	303249.00	0
वंगणे /Lubricants	1904.00	0.00	0.00	1904.00	1904.00	0.00
बॅटरी / Batteries	1857.00	0.00	0.00	1857.00	399.00	1458.00
वाहकाची सामुग्री / Conductor Equipments	30.00	0.00	0.00	30.00	1.00	29.00
एकूण / Total	338130.42	303249.00	----	34881.42	326428.56	11701.86

तक्ता क्रमांक ५.०१(ब) / Table No.5.01(B)
खरेदीची व खरेदीच्या स्रोतांची टक्केवारी / % of Purchases & of Sources of Purchase

खरेदीची टक्केवारी/ % of Purchases	
पुरवठादारांकडून खरेदी/Purchase From Supplier	एकूण खरेदीशी टक्केवारी / % to Total Purchases
1 सरकारी उपक्रम आणि सार्वजनिक उपक्रम / Government Undertakings& Public Undertakings	90 %
2 राज्य मार्ग परिवहन संघटना आणि पुरवठा व विल्हेवाट महासंचालक / ASRTU /DGSD contracts	0 %
3 खुली निविदा/ Open Tender	10 %
	एकूण /Total 100 %
खरेदीच्या स्रोतांची टक्केवारी /Percentage of sources of Purchases	
उत्पादकांकडून खरेदी /Purchase From Manufacturers	एकूण खरेदीशी टक्केवारी/ % to Total Purchase
1 महाराष्ट्रामधून/ Within Maharashtra State	96%
2 महाराष्ट्राबाहेरून / Out of Maharashtra State	4%
	एकूण / Total 100%

५.०२ भांडार सामानाची खरेदी करताना सामानाच्या गुणवत्तेला महत्व देण्यात येते, यासाठी प्रयोगशाळेद्वारे गुणवत्ता चाचणी करून घेण्यात येते. त्यामध्ये गुणवत्तेची खात्री करून घेण्यात येते. तसेच वस्तू वापरणाऱ्या खात्याचे तांत्रिक मत अथवा सुचनांचा विचार केला जातो.

५.०३ साठा व खप

सन २०१९-२० मध्ये केलेल्या खरेदीचे मूल्य, भांडार सामुग्रीचा खप, हस्तांतर करण्यात आलेल्या सामुग्रीचा समावेशासह खप व दि. ३१.०३.२०२० अखेरची शिल्लक तक्ता क्रमांक ५.०३ मध्ये दिलेली आहे.

5.02 While purchasing material, first preference is given to quality. Quality of material is checked by laboratories. Technical opinion / recommendations of concerned departments are taken into consideration for quality purpose.

5.03 Stock & Consumption

The value of purchase made and stores consumed including adjustments by way of transfer during the year 2018-19 and the position of closing stock as on 31.03.2020 are indicated in Table No. 5.03.

तक्ता क्रमांक ५.०३/ Table No. 5.03
साठा व खप/ STOCK & CONSUMPTION

(रु. लाखात/Rs. in Lakh)

Sr. No.	तपशील / Particulars	०१.०४.२०१९ रोजीचा साठा/ Opening Stock as on 01.04.2019	२०१९-२० मधील आवक आणि हस्तांतर / Receipts & Transfer during 2019-20	रकाना ३ व ४ यांची बेरीज / Total of Column No.3 & 4 (Col No. 3+4)	२०१९-२० मधील खप व हस्तांतर यामुळे झालेले वितरण / Consump- tion & Transfers During 2019-20	३१.०३.२०२० रोजी शिल्लक असलेला साठा (रकाना ५-६)/ Closing Balance of Inventory as on 31.03.2020 (Col No. 5-6)
1	2	3	4	5	6	7
1	सुट्टे भाग/ Auto Parts	3294.99	15293.71	18588.7	14744.75	3843.95
2	बांधकाम सामुग्री / Building Materials	0.68	7.55	8.23	4.08	4.15
3	टायर्स, ट्यूब्स आणि फ्लॅप्स, पुनःस्तरीकरण सामान/ Tyres, Tubes & Flaps, Retreading Material	3067.93	24739.16	27807.09	22897.86	4909.23
4	इतर भांडार बाबी / Other Stores Items	2491.34	11424.09	13915.43	11392.04	2523.39
5	मुद्रण व लेखन सामुग्री /Printing & Stationary	1355.24	1805.56	3160.8	2403.61	757.19
6	कपडे / Clothing	242.89	388.78	631.67	410.70	220.97
7	इंधन/ Fuel	3447.17	289164.93	292612.1	290000.27	2611.83
8	तेल व वंगणे/Oil & Lubricants	653.23	2733.51	3386.74	2774.71	612.03
9	बॅटरी/Batteries	151.28	1883.86	2035.14	1813.86	221.28
10	वाहकांची सामुग्री / Conductors Equipments	9.73	135.18	144.91	126.93	17.98
एकूण / Total		14714.48	347576.33	362290.81	346568.81	15722.00

५.०४ ३१ मार्च रोजी साठ्याचे मूल्य व वार्षिक खप आणि वाहनांचे सुट्टे भाग, सर्वसामान्य भांडार सामान व सर्व भांडार सामान खपाच्या स्वरूपात साठा किती महिन्याचा आहे, याबाबत अहवाल वर्ष व गतवर्षाची तुलनात्मक आकडेवारी तक्ता क्रमांक ५.०४मध्ये दिलेली आहे.

5.04 The value of stock held as on 31st March, annual consumption during the current and previous year as well as stock in terms of consumption in month of Auto Spare Parts, General Stores and all Stores items is given in Table 5.04.

तक्ता क्रमांक ५.०४/ Table No. 5.04
साठा व खप / Stock and Consumption

(रु. लाखात/Rs. in Lakh)

Sr. No.	तपशील / Particulars	2018-19	2019-20
A	वाहनांचे सुटे भाग/ Auto Spare Parts		
1	३१ मार्च रोजीचा साठा/ Stock as on 31 st March	3294.99	3843.95
2	वर्षातील खप /Consumption during the year	14548.69	14744.75
3	खपाच्या स्वरूपात ताब्यातील साठा महिन्यात / Stock held in terms of consumption in month	2.72	3.13
B	सर्व सामान्य भांडार बाबी/ General Stores Items		
1	३१ मार्च रोजीचा साठा/ Stock as on 31 st March	11419.48	11878.05
2	वर्षातील खप / Consumption during the year	351562.46	331824.06
3	खपाच्या स्वरूपात ताब्यातील साठा महिन्यात / Stock held in terms of consumption in month	0.39	0.43
C	सर्व भांडार बाबी (अ+ब) /All Stores Items (A+B)		
1	३१ मार्च रोजीचा साठा/ Stock as on 31 st March	14714.47	15722.00
2	वर्षातील खप / Consumption during the year	366111.15	346568.81
3	खपाच्या स्वरूपात ताब्यातील साठा महिन्यात/ Stock held in terms of consumption in month	0.48	0.54

५.०५ भांडार बाबींचा प्रत्येक बसमागे आर्थिक वर्षातील शेवटच्या दिवसाचा साठा, तसेच प्रती बस सुट्या भागांचा वर्षातील सरासरी खप यांची तुलनात्मक माहिती तक्ता क्रमांक ५.०५ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

5.05 The comparative statement showing stock held per bus as on last day of the year and average consumption of Stores per bus during the year is given in Table No.5.05

तक्ता क्रमांक ५.०५ / Table No. 5.05

प्रति बसमागे(स्वतःच्या)साठा व खप / Stock& Consumption per bus(Own) held

(आकडे रु / Figures in Rs.)

Sr. No.	तपशील / Particulars	३१ मार्च रोजी स्वतःच्या प्रती बस मागे ताब्यात असलेला साठा/ Stock per own bus held as on 31 st March		वर्षात स्वतःच्या प्रती बस मागे खप / Consumption per own bus held during the year	
		2019	2020	2019	2020
1	सुटे भाग/ Spare Parts	18312	21166	79280	82761
2	बांधकाम सामुग्री / Building materials	4	23	142	23
3	टायर्स, ट्यूब्स फ्लॅप आणि पुनःस्तरीकरण सामान/ Tyres, Tubes, Flaps & Retreading Material	17050	27032	121795	128524
4	इतर भांडार बाबी/ Other Stores Items	13845	13895	73032	63943
5	मुद्रण व लेखन सामुग्री /Printing & Stationary	7532	4169	8445	13491
6	कापड/ Clothing	1350	1217	2808	2305
7	इंधन/ Fuel*	18579	14382	1643717	1585394
8	वंगणे /Lubricant	3630	3370	15147	15574
9	बॅटरी /Batteries	841	1218	10691	10181
10	वाहकाची सामुग्री/Conductor Equipments	54	99	220	712
	एकूण / Total	81196	86570	1955277	1902909

(*-एकूण बसेसवर/ On Total Buses)

५.०६ भंगार माल विक्री

महामंडळास सन २०१९-२० मध्ये भंगार माल विक्री पासून एकूण रु. १२.३७ कोटी उत्पन्न प्राप्त झाले.

5.06 Sale of Scrap

Corporation has earned Rs. 12.37 crore on account of sale of scrap vehicles & materials during the year 2019-20.

६.०१ जमीनी

दिनांक ३१.०३.२०२० रोजी महामंडळाच्या ताब्यात एकूण १,४९६.१० हेक्टर जमीन आहे. सन २०१९-२० अखेर पर्यंतचा जमीनसंपादन करिताचा एकूण खर्च रु.४५ कोटी आहे.

६.०२ बसस्थानकांचे आधुनिकीकरण

बसस्थानक आधुनिकीकरणासाठी महामंडळाने वास्तुविशारद मंडळाची नियुक्ती केली व त्यांचेकडून बसस्थानक आराखडे तयार करण्यात आले. बसस्थानकाच्या आराखडाची वैशिष्टे खालीलप्रमाणे आहे:

- प्रवाशांसाठी आधुनिक / दर्जेदार सुविधा
- प्रवाशांना बसस्थानकाच्या प्रवेशद्वारापर्यंत ऑटोरिक्षा / टॅक्सी / दुचाकीने सोडण्याची व नेण्याची स्वतंत्र मार्गाची सुविधा
- प्रवासी वर्दळ व बसेसच्या वर्दळीसाठी स्वतंत्र पोच मार्ग
- आकर्षक प्रवेशद्वार व बसस्थानकाची पर्यावरण पूरक रचना
- आधुनिक पध्दतीची प्रसाधनगृहे, प्रशस्त प्रतिक्शालय व दर्जेदार आसन व्यवस्था
- काँक्रीटकरणासह वाहनतळ
- हिरवळ, बागबगिचा

६.०३ बांधकामाची प्रगती

१. पूर्ण झालेली मोठी बांधकामे

शासन व महामंडळ निधीतून दि.३१.०३.२०२० रोजीपर्यंत पूर्ण झालेल्या मोठ्या बांधकामाची यादी खालीलप्रमाणे आहे.

6.01 Lands

The land admeasuring 1,496.10 hectares was in possession of the Corporation as on 31.03.2020. Cumulative expenditure towards land acquisition is Rs. 45 crore up to 2019-20.

6.02 Bus Station Modernization

Panel of Architects was appointed by Corporation & modern Bus Stations were designed by them. Design features of these Bus Stations are as under :

- Modern & superior amenities for Passengers.
- Facility of independent way for passengers upto Main Entrance of bus station by Auto, Taxi & Two wheelers.
- Separate Entry-Exit for Passengers & Vehicles
- Attractive Main Entrance & Environmental friendly plan.
- Modern Washroom facilities, spacious Waiting rooms & Superior Seating arrangement.
- Concretized Vehicle parking Lot.
- Lawns & Gardens

6.03 Progress Of Construction

1. Major Construction Work Completed

List of Major Works completed as on 31.03.2020 from Government & Corporation Fund as under.

प्रदेश/Region	विभाग/ Division	ठिकाणे/Place
बसस्थानके बांधकाम/Construction of Bus Stations		
मुंबई/Mumbai	सिंधुदुर्ग/Sindhudurg	कुडाळ/Kudal
नागपूर/Nagpur	नागपूर/Nagpur	मौदा/Mouda
नाशिक/Nashik	नाशिक/Nashik	ओझर, भगूर /Ozar, Bhagur
	अहमदनगर /Ahmadnagar	खर्डा/Kharda
पुणे/Pune	कोल्हापूर/Kolhapur	कोडोली /Kodoli

नुतनीकरण व विस्तारीकरण करण्यात आलेली बसस्थानके/ Renovated & Extended Bus Stations		
नाशिक/Nashik	धुळे/Dhule	नवापूर /Navapur
	अहमदनगर /Ahamednagar	कर्जत /Karjat
अमरावती/Amravati	अमरावती/Amravati	चांदुरबाजार /Chandur Bazar
	बुलढाणा/Buldhana	लोणार, जळगाव-जामोद/Lonar, Jalgaon-Jamod
नागपूर/Nagpur	भंडारा/Bhandara	देवरी /Devri
मुंबई/Mumbai	पालघर/Palghar	जव्हार, डहाणू /Javhar, Dahanu

२. **प्रगती पथावर असलेली मोठी कामे:** शासन व महामंडळ निधीतून दि.३१.०३.२०२० रोजीपर्यंत प्रगतीपथावर असलेल्या मोठ्या बांधकामांची यादी खालीलप्रमाणे आहे.

2. **Major Work in Progress:** List of major work in progress as on 31.03.2020 being done from Government & Corporation fund as under.

प्रदेश/Region	विभाग/Divisions	ठिकाणे/Places
विभागीय कार्यालय /कार्यशाळा/ Divisional Office/Workshop		
पुणे /Pune	सोलापूर/Solapur	चिंचोली (औद्योगिक वसाहत) / Chincholi (M.I.D.C)
	कोल्हापूर/Kolhapur	गोकुळ शिरगांव/ Gokul Shirgoan
बसस्थानके/Bus Station		
मुंबई/Mumbai	ठाणे/Thane	शहापूर, मुर्बाड/Shahapur, Murbad
	रायगड/Raigad	महाड, पाली/Mahad, Pali
	सिंधुदुर्ग/Shindhudurg	सांवतवाडी, मालवण / Sawantwadi, Malvan
	रत्नागिरी/Ratnagiri	रत्नागिरी, चिपळूण, लांजा /Ratnagiri, Chiplun, Lanja
	पालघर/Palghar	सफाळे / Safale
नागपूर/Nagpur	नागपूर/Nagpur	बुटीबोरी, सावनेर, काटोल, /Butibori, Saoner, Katol
	चंद्रपुर/Chandrapur	चंद्रपूर, मूल, चिमुर, सावली, राजुरा, पोभुर्णा, घुग्गुस/ Chandrapur, Mul, Chimur, Saoli, Rajura, Pombhurna, Ghugus
	गडचिरोली/Gadchiroli	सिरोंचा, आलापल्ली/Sironcha, Alapalli
	वर्धा/Wardha	देवळी, सेलू /Deoli, Selu
अमरावती/ Amravati	यवतमाळ/Yavatmal	आर्णी, नेर, यवतमाळ, बाभुळगाव /Arni, Ner, Yavatmal, Babhulgaon
	बुलढाणा/Buldhana	मेहकर /Mehkar
	अमरावती/ Amravati	वलगांव / Valgoan
औरंगाबाद/ Aurangabad	लातूर/Latur	निलंगा, देवणी, शिरूर-अनंतपाळ, औसा, लामजाना / Nilanga, Deoni, Shirur-Anantpal, Ausa, Lamjana
	बीड/Beed	बीड/Beed
	परभणी/Parbhani	कळमनुरी, हिंगोली, परभणी / Kalamnuri, Hingoli, Parbhani
	नांदेड/Nanded	कुंडलवाडी / Kundalwadi
नाशिक/Nashik	नाशिक/Nashik	मेळा (नाशिक), वावी, चांदवड, येवला / Mela (Nashik), Vavi, Chandwad, Yeola
	जळगाव/Jalgaon	जामनेर, पाचोरा /Jamner, Pachora
	अहमदनगर/ Ahmednagar	कोपरगांव, पाथर्डी/Kopergaon, Pathardi
	धुळे/Dhule	शिरपूर /Shirpur
पुणे/ Pune	कोल्हापूर/Kolhapur	आजरा, गारगोटी /Ajra, Gargoti
	सातारा/Satara	म्हसवड/Mhaswad
	पुणे/Pune	नारायणगाव, दौंड / Narayangoan, Dound
	सोलापूर/Solapur	चंद्रभागानगर (पंढरपूर) / Chandrbaganagar (Pandharpur)

नुतनीकरण व विस्तारीकरणाची कामे चालु असलेली बसस्थानके/ Bus stations having Renovation & Extension		
नाशिक/ Nashik	जळगाव/Jalgaon	चोपडा, अमळनेर / Chopda, Amalner
पुणे/ Pune	सातारा/Satara	पाटण, फलटण / Patan, Phaltan
अमरावती/ Amravati	अमरावती/Amravati	परतवाडा, बडनेरा / Paratwada, Badnera
	बुलढाणा/Buldhana	देऊळगावराजा, सिंधखेडराजा, अमडापूर / Deulgoan raja, Shindhkhedraja, Amdapur
नागपूर/ Nagpur	नागपूर/Nagpur	गणेशपेठ / Ganeshpeth
	चंद्रपूर/Chandrapur	अहेरी / Aheri
	गडचिरोली/Gadchiroli	गडचिरोली / Gadchiroli
औरंगाबाद/ Aurangabad	जालना/Jalna	राजुर गणपती, आष्टी, जालना, मंठा/ Rajur Ganpati, Ashti, Jalna, Mantha
	नांदेड/Nanded	किनवट, देगलूर, बिलोली/Kinwat, Deglur, Biloli
	बीड/Beed	आंबाजोगाई, आष्टी, पाटोदा / Ambejogai, Aasti, Patoda

३. "बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा" व "सार्वजनिक - खाजगी सहभाग" योजने अंतर्गत प्रकल्प. **3. Projects under " Build, Operate & Transfer" & "Public Private Participation " Schemes.**

अ) "बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा" योजने अंतर्गत दि. ३१.०३.२० रोजी पर्यंत पूर्ण झालेले प्रकल्प.

A) Completed Projects under "Build, Operate & Transfer" Scheme as on dt. 31.03.20.

प्रदेश /Region	विभाग / Division	बसस्थानक /Bus Station
नाशिक/Nashik	अहमदनगर/ Ahmednagar	संगमनेर / Sangamner
मुंबई/Mumbai	रत्नागिरी/ Ratnagiri	देवरुख / Deorukh

ब) "बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा" या योजने अंतर्गत दि. ३१.०३.२० रोजी प्रगती पथावर असलेले प्रकल्प.

B) Projects in progress under "Build, Operate & Transfer" Scheme as on dt.31.03.20.

प्रदेश /Region	विभाग / Division	बसस्थानक /Bus Station
पुणे/Pune	पुणे / Pune	शिरूर / Shirur

क) "सार्वजनिक - खाजगी सहभाग" या योजने अंतर्गत दि. ३१.०३.२० रोजी प्रगती पथावर असलेले प्रकल्प

C) Projects in Progress under "Public Private Participation" scheme as on 31.03.20.

विभाग/Division	ठिकाण/Place	प्रकल्पाचे स्वरूप/Type of Project
मुंबई / Mumbai	पनवेल / Panvel	बसस्थानक व आगारासह व्यापारी संकुल/ Bus Station& Depot with Commercial Complex
औरंगाबाद/ Aurangabad	सिडको औरंगाबाद/ Cidco Aurangabad	बसस्थानक व आगारासह व्यापारी संकुल/ Bus Station& Depot with Commercial Complex

६.०४ मार्गस्थ निवारे

दिनांक ३१.०३.२०२० अखेर मार्गस्थ निवाऱ्यांची संख्या ३५०८ इतकी असून काही मार्गस्थ निवारे हे रस्ता रुंदीकरणामुळे बाधित झाले आहेत.

"बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा" या योजने अंतर्गत जाहीरातीच्या माध्यमातून राज्यात विविध ठिकाणी एकूण ११५६ रा.प.मार्ग निवारे उभारण्याचे प्रस्तावित आहे.

६.०५ खर्च

२०१९-२० या वर्षात नागरी बांधकामाचा भांडवली व महसूली खर्च (कच्च्या इमारती) अनुक्रमे रु.३७.२० कोटी आणि रु १५.९८ कोटी एवढा झालेला आहे.

6.04 Pick Up Sheds

Number of pick-up sheds as on 31.03.2020 are 3508 & out of that some of the pick-up sheds are affected due to road widening work.

Construction of 1156 pickup sheds on Advertisement basis at various location in States are proposed under the rights of advertisements.

6.05 Expenditure

Total expenditure incurred on Capital and Revenue works for Civil Construction during the year 2019-20 was Rs.37.20 crore and Rs.15.98 crore respectively.

वित्त, वार्षिक योजना व दृष्टीकोन / FINANCE, ANNUAL PLANS AND PROSPECTS

७.०१ प्रास्ताविक

नफा तोटा पत्रक व ताळेबंदासह महामंडळाच्या वित्तीय स्थिती संबंधी विविध विवरणे परिशिष्ट चार ते सात म्हणून देण्यात आलेली आहेत.

७.०२ वर्ष २०१९-२० मधील वित्तीय फलनिष्पत्ती

महामंडळाला मागील वर्षात पूर्वकालीन समायोजन वगळता रु.९४८.४५ कोटी झालेल्या तोट्याच्या तुलनेत अहवाल वर्षात रु.९१९.२१ कोटी तोटा झालेला आहे

७.०३ महसूलाचे पृथःकरण

तक्ता क्रमांक ७.०३(अ) मध्ये अहवाल व गत वर्षातील महसूलाचा तुलनात्मक तपशील देण्यात आलेला आहे.

7.01 Introductory

Various financial statements showing the financial position of the Corporation are given in Annexure IV to VII including Profit Loss Account and Balance Sheet.

7.02 Financial Results for the year 2019-20

The Corporation has recorded a loss of Rs.919.21 crore during the year excluding prior period adjustment under report as against loss of Rs.948.45 Crore during the previous year.

7.03 Revenue Analysis

Table No. 7.03(A) shows the comparative details of revenue during the current and previous year.

तक्ता क्र ७.०३(अ) / Table 7.03(A)
महसूलाचे पृथःकरण / Revenue Analysis

(रु. कोटीत/Rs. in Crore)

Sr. No.	तपशील/ Particulars	प्रत्यक्ष रक्कम / Actual Amount		तफावत / Variation	
		2018-19	2019-20	प्रत्यक्ष / Actual (रकाना(4)-(3) / (Col.(4)-(3))	प्रतिशत वाढ / % rise
1	2	3	4	5	6
1	प्रवासी उत्पन्न / Passenger Revenue				
	अ) तिकीटांची विक्री/ a) Sale of Tickets	7778.87	7473.17	-305.70	-3.93
	ब) नैमित्तिक करार / b) Casual contracts	38.51	104.54	66.03	171.46
	पोट बेरीज/ Sub Total	7817.38	7577.71	-239.67	-3.07
2	इतर वाहतूक उत्पन्न / Other Traffic Revenue				
	अ) प्रवासी सामान व पार्सल / a) Passenger Luggage and Parcel	16.25	18.71	2.46	15.14
	ब) टपालाची वाहणावळ /b) Carriage of Postal Mail	6.66	6.43	-0.23	-3.45
	पोट बेरीज/Sub Total	22.91	25.14	2.23	9.73
	एकूण चालन उत्पन्न (१+२)/ Total Operating Revenue (1+2)	7840.29	7602.85	-237.44	-3.03
३	चालनेत्तर उत्पन्न / Non-Operating Revenue				
	अ. जाहिरात/A. Advertising	21.11	42.13	21.02	99.57
	ब. भाडे / B. Rent	4.11	3.86	-0.25	-6.08
	क. मोडीत काढलेल्या सामानाच्या विक्रीपासून उत्पन्न/ C. Revenue from sale of scrap materials	45.13	10.14	-34.99	-77.53
	ड. मोडीत काढलेल्या वाहनांच्या विक्रीपासून उत्पन्न/ D. Revenue from sale of scrap vehicles	15.28	2.24	-13.04	-85.34
	इ. व्याज/ E. Interest	44.11	15.4	-28.71	-65.09
	फ. इतर संकीर्ण उत्पन्न/ F. Other Miscellaneous Receipts	150.20	194.37	44.17	29.41
	एकूण चालनेत्तर उत्पन्न/ Total Non - Operating Revenue	279.94	268.14	-11.80	-4.22
	एकूण बेरीज(१+२+३)/Grand total (1+2+3)	8120.23	7870.99	-249.24	-3.07

१. प्रवासी उत्पन्न

प्रवासी भाडे तसेच नैमित्तिक करारापासून मागील वर्षाच्या रु.७८१७.३८ कोटी उत्पन्नाच्या तुलनेत ३.०७ टक्के घट होऊन रु.७५७७.७१ कोटी उत्पन्न अहवाल वर्षात प्राप्त झाले आहे. कोव्हीड-१९ या आजारांचे संक्रमण रोकण्यासाठी दि. २३ मार्च २०२० पासून केंद्र शासनाने टाळेबंदी जाहीर केली होती त्यामुळे सन २०१९-२० या वर्षातील ३६६ दिवसांपैकी ९ दिवस संपूर्ण वाहतूक व्यवस्था बंद करण्यात आली परिणामी मागील वर्षाच्या तुलनेत सार्ध कि.मी. वाहतूक ८.७४ कोटीने कमी झाली व उत्पन्नात रु.२४९.२४ कोटी घट झालेली आहे.

२. इतर वाहतूक उत्पन्न

गतवर्षाच्या तुलनेत इतर वाहतूकीचे उत्पन्न म्हणजेच प्रवाशी सामान उत्पन्न, पार्सल व टपाल वाहतूकीचे उत्पन्न यात रु.२.२३ कोटीची वाढ झालेली आहे.

३. चालनेत्तर उत्पन्न

चालनेत्तर उत्पन्नामध्ये गेल्या वर्षाच्या रु.२७९.९४ कोटीच्या तुलनेत रु.११.८० कोटीने घट होऊन अहवाल वर्षात रु.२६८.१४ कोटी इतके उत्पन्न मिळालेले आहे. चालनेत्तर उत्पन्नात रु.११.८० कोटीने झालेली घट ही प्रामुख्याने भंगार सामानाची विक्री कमी झाल्याने तसेच महामंडळाची आर्थिक स्थिती बिकट असल्याने निधी कमतरतेमुळे गुंतवणूक झालेली नाही व त्यामुळे व्याज कमी झालेले आहे.

७.०४ वर्ष २०१९-२० मधील खर्चाचे पृथःकरण

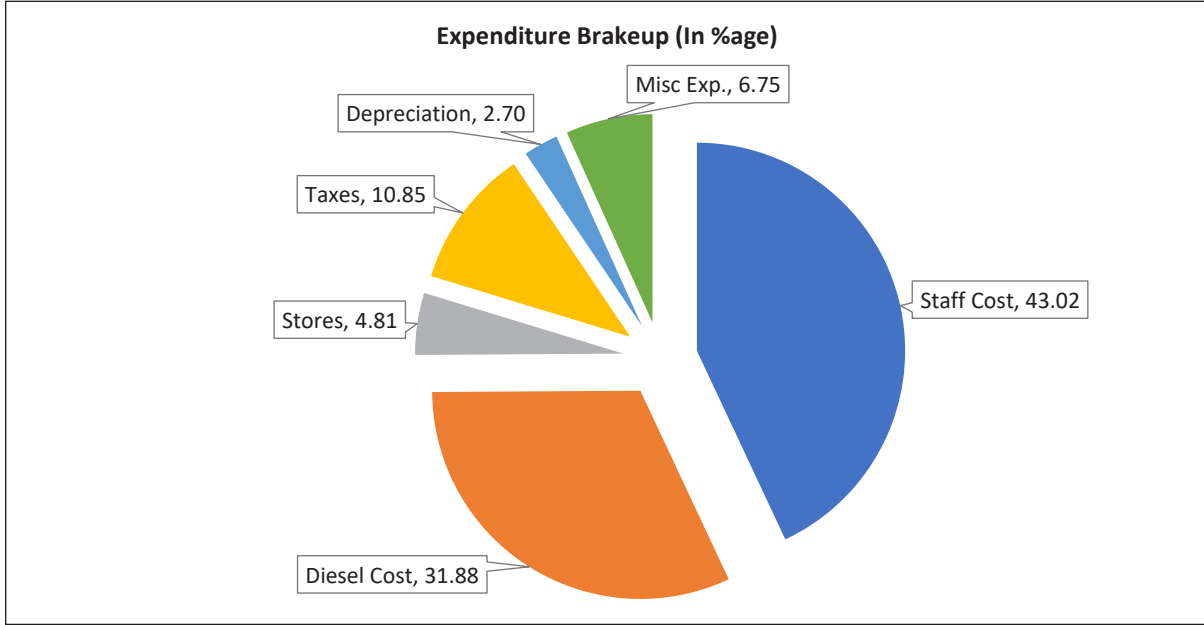
तक्ता क्रमांक ७.०४(अ) मध्ये सन २०१९-२० व सन २०१८-१९ मधील निरनिराळ्या बाबींच्या खर्चाचे तुलनात्मक पृथःकरण दिलेले आहे.

**तक्ता क्रमांक ७.०४ (अ)/ Table No. 7.04 (A)
खर्चाचे पृथःकरण/ Expenditure Analysis**

(रु.कोटीत/Rs.in Crore)

Sr. No.	तपशील / Particulars	प्रत्यक्ष रक्कम / Actual Amount		तफावत / Variation	
		2018-19	2019-20	प्रत्यक्ष (४-३)/ Actual (4-3)	प्रतिशत वाढ/ % rise
1	2	3	4	5	6
1	कर्मचारी खर्च/ Staff Cost	3787.92	3781.76	(-)6.16	(-)0.16
2	इंधन (डिझेल)/ Fuel (HSD)	3013.67	2801.96	(-)211.71	(-)7.02
3	प्रवासी कर / मोटर वाहन कर व इतर / Passenger Tax / Motor Vehicle Taxes & etc.	970.21	953.71	(-)16.50	(-)1.70
4	भांडार सामान/Stores Material	437.97	422.69	(-)15.28	(-)3.49
5	व्याज / Interest	1.72	4.08	2.36	137.21
6	घसारा/Depreciation	274.66	236.90	(-)37.76	(-)13.75
7	सर्वसाधारण खर्च /Miscellaneous Charges	582.53	589.10	(-)6.57	1.13
एकूण खर्च (१ ते ७) / Total Expenditure (1 to 7)		9068.68	8790.20	(-)278.48	(-)3.07

आलेख ७.०१ / Graph 7.01
प्रतिशत खर्चाची टक्केवारी/% age Expenditure

नफा-तोटा पत्रकाप्रमाणे रु.८७९०.२० कोटी खर्चापैकी कर्मचारी वर्ग खर्च रु.३७८१.७६ कोटी झाला आहे, जो एकूण खर्चाच्या ४३ टक्के इतका आहे. कर्मचारी वर्ग खर्चाचा तपशील तक्ता क्रमांक ७.०४(ब) मध्ये देण्यात आलेला आहे.

The expenditure on staff is Rs. 3781.76 crores, which is 43% of total expenditure of Rs. 8790.20 crore as per Profit & Loss account. The details of staff cost are shown in Table No. 7.04(B).

तक्ता क्रमांक ७.०४ (ब) / Table No. 7.04 (B)
कर्मचारीवर्ग खर्च/Staff Cost

(रु.कोटीत / Rs. in crore)

Sr. No.	कर्मचारीवर्ग खर्चाच्या बाबी / Staff Expenditure Details	कर्मचारी वर्गखर्चाचा तपशील/ Expenditure on Staff
1	2	3
1	वाहतूक चालन / Traffic Operation	2289.67
2	दुरुस्ती व देखभाल/ Repairs & Maintenance	565.46
3	सर्वसाधारण व प्रशासकीय खर्च/General & Administrative Expenses	213.92
4	कल्याणकार्य व सेवानिवृत्ति/ Welfare & Superannuation	688.22
5	स्थापत्य अभियांत्रिकी वेतन खर्च (निव्वळ) /Civil Engineering Salary Expenditure (Net)	1.85
6	खात्याच्या मोटारी, मालमोटारी इत्यादी वरील खर्च / Expenditure on Departmental Cars & Trucks etc.	13.36
7	देखभाल पथक/ Maintenance Team	4.02
8	प्रवासी सुखसोयी /Passenger Amenities	5.26
एकूण वेतन / Gross Wage Bill		3781.76

नफा-तोटा पत्रकानुसार महामंडळाच्या एकूण खर्चात प्रत्यक्षात रु.२७८.४८ कोटीची घट झाली आहे. म्हणजेच, गेल्या वर्षाच्या तुलनेत ३.०७ टक्क्यांने खर्चात घट झालेली आहे. सदर घट मुख्यत्वे चालनाचे ९ दिवस कमी झाल्यामुळे परिणामी, डिझेलच्या खर्चात मागील वर्षाच्या तुलनेत रु. २११.७१ कोटीने झालेली घट आहे.

The total expenditure for the year 2019-20 has decreased by Rs.278.48 crore, i.e. 3.07% decrease over the previous year, which is mainly due to 9 days less operation resulting in Rs.211.71 crore less expenditure on diesel.

तक्ता क्रमांक ७.०४(क)/ Table No. 7.04 (C)
उत्पन्न व खर्चाचा तपशील/ Particulars of Revenue & Expenditure

(रु.कोटीत / Rs. in crore)

Sr.No.	तपशील /Particulars	रक्कम (रु.कोटीत)/ Amount (Rs. in crore)		प्रति कि.मी. / Per Km. (in Rs.)	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
A	उत्पन्न/Revenue				
1	चालन उत्पन्न/Operating Revenue	7840.29	7602.85	38.47	38.98
2	चालनेत्तर उत्पन्न/Non Operating Revenue	279.94	268.14	1.37	1.38
	एकूण उत्पन्न (अ) / Total Revenue (A)	8120.23	7870.99	39.85	40.36
B	खर्च/ Expenditure				
1	कर्मचारी कल्याण खर्चासहित कर्मचारी खर्च/ Staff Cost including welfare expenses	3787.92	3781.76	18.59	19.39
2	डिझेल/ Diesel	3013.67	2801.96	14.79	14.37
3	इतर भांडार सामुग्री / Other Stores Material	437.97	422.69	2.15	2.17
4	प्रवासी व मोटार वाहन कर इ. / Passenger & M V Tax etc.	970.21	953.71	4.76	4.89
5	व्याज /Interest	1.72	4.08	0.01	0.02
6	घसारा/Depreciation	274.66	236.90	1.35	1.21
7	इतर सामान्य खर्च /Other General Expenditure	582.53	589.10	2.86	3.02
	एकूण खर्च / Total Expenditure	9068.68	8790.20	44.50	45.07
C	एकूण नफा / तोटा(-)(अ-ब)/Total Profit /Loss	(-)948.45	(-)919.21	(-)4.65	(-)4.71
D	पुर्वकालीन समायोजन	8.58	203.07	-	-
E	नक्त तोटा/Net Loss	(-)939.87	(-)716.14	(-)4.61	(-)3.67
F	संचित तोटा / Accumulated Loss	(-)4603.08	(-)5319.22	-	-

७.०५ संचित तोटा

दिनांक ३१.०३.२०१९ अखेर रु.४६०३.०८ कोटी संचित तोटा होता. सन २०१९-२० या वर्षाचा रु.९१९.२१ कोटी तोटा आहे. रु.२०३.०७ कोटी पुर्वकालीन समायोजन वजा जाता नक्त तोटा रु.७१६.१४ कोटी आहे. दि.३१.०३.२०२० अखेर पर्यंत महामंडळाचा संचित तोटा रु.५३१९.२२ कोटी इतका झालेला आहे, सदर तोटा महामंडळाच्या ताळेबंदामध्ये दर्शविलेला आहे.

७.०६(अ)भाग भांडवल

दिनांक ३१.०३.२०२० रोजी राज्य शासन व केंद्र शासनाच्या भाग भांडवलाचा तपशील तक्ता क्रमांक ७.०६ मध्ये दिलेला आहे.

7.05 Accumulated Loss

The accumulated loss at the end of 31.03.2019 was Rs.4603.08 crore. During the year 2019-20, loss of Rs.919.21 crore is registered and after deducting prior period adjustments of Rs. 203.07 crore, the net Loss comes out to be Rs.716.14 crore & accumulated loss by the end of 31.03.2020 is Rs. 5319.22 crore, which is shown in the Balance Sheet of the Corporation.

7.06 (A) Equity Capital

The details of Equity Capital provided by the State Government and Central Government as on 31.03.2020 are given in Table No. 7.06.

तक्ता क्रमांक ७.०६/ Table No. 7.06
भाग भांडवल/Equity Capital

(रु.कोटीत / Rs. in crore)

Sr.No.	तपशील / Particulars	३१.०३.२० रोजीची स्थिती / As on 31.03.20
1	केंद्र सरकार /Central Government	56.77
2	राज्य सरकार/ State Government	1341.21
एकूण / Total		1397.98

७.०६ (ब) राज्य शासनाचे भांडवली अंशदान

राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-३४००/६३१/सीआर-३१/परि-१ दि.२०.०६.२००० नुसार एप्रिल २००० पासून ग्रामीण सेवेवरील देय प्रवासी करापैकी ५.५ टक्के प्रवासी कर, दर साल दर शेकडा ६ टक्के व्याज दराने, भांडवली अंशदान म्हणून ठेऊन घेण्यास महामंडळास परवानगी दिलेली होती. त्यानंतर, दिनांक ०१.०४.२०१२ पासून भांडवली अंशदानावरील (५.५% प्रवासी कर) देण्यात येणारी दर साल दर शेकडा ६ टक्के व्याज आकारणी शासन निर्णय क्र.एसटीसी/०५-१२०/प्र.क्र.४२३/परि-१ दि.१६.४.२०१३ अनुसार बंद करण्यात आली.

दि.०४ जुलै २०१५ पासून, शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०८१४/प्र.क्र.४७८/परि-१ अन्वये बिनव्याजी भांडवली अंशदान म्हणून ५.५ टक्के प्रवासी कराऐवजी १० टक्के प्रवासी कर ठेऊन घेण्यास महामंडळास परवानगी देण्यात आली आहे.

३१ मार्च २०२० रोजी पर्यंत रु.३८६९.८० कोटी महामंडळास बिनव्याजी भांडवली अंशदान म्हणून प्राप्त झालेले आहेत.

७.०७ भांडवली खर्च

भांडवली खर्चाचा (स्थावरमत्तेचा) निरनिराळ्या शिर्षाखालील तपशील, वर्षातील जमा आणि चालू वर्षातील अखेरच्या दिवशीची एकूण तक्ता क्रमांक ७.०७ मध्ये दिलेला आहे.

7.06 (B) Capital Contribution From State Government

The State Government Vide G.R. No.STC-3400/631/CR31/TR-1 dtd. 20.06.2000 had allowed the Corporation to retain 5.5% Passenger Tax from payable passenger tax on mofussil services in the form of Capital Contribution at the interest rate of 6% per annum from April 2000 onwards. Further, Vide G.R.No.STC/ 05-120/CR-423/TR-1 dtd. 16.04.2013 has discontinued charging interest on Capital Contribution w.e.f. 01.04.2012.

More over, the State Government vide G.R.No. STC-0814/CR-478/TR-1 dt.04.07.2015 has allowed the Corporation to retain 10% Passenger Tax instead of 5.5% as a interest free capital contribution.

The total interest free Capital Contribution till 31st March 2020 is Rs. 3869.80 crores.

7.07 Capital Expenditure

The relevant details for various heads of the Capital Expenditure (Fixed Assets), additions during the year and total as on the last day of the current year are given in Table No.7.07.

तक्ता क्रमांक ७.०७ / Table No. 7.07
भांडवली खर्च / Capital Expenditure

(रु.कोटीत / Rs. in crore)

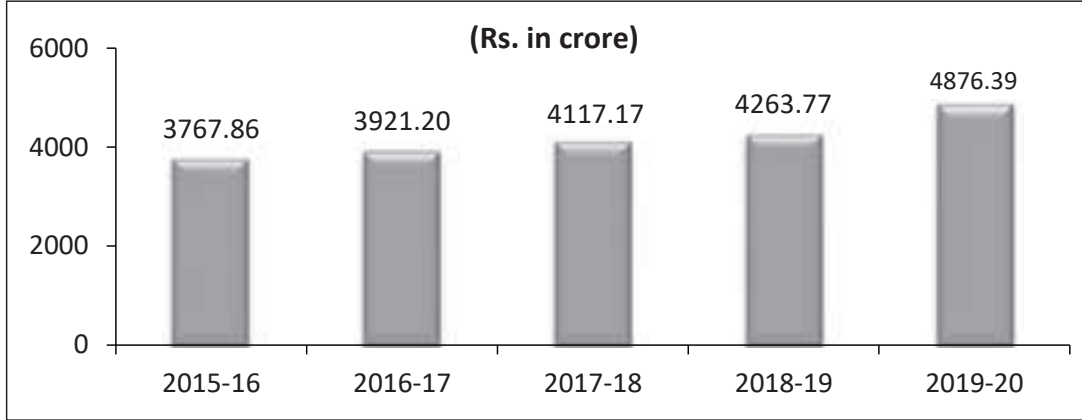
अ.क्र. / Sr. No.	तपशील /Particulars	वर्षातील भर / Additions during the year	३१.०३.२०२० रोजीची स्थिती/ Position As on 31.03.2020	एकूण खर्चाशी टक्केवारी/ Percentage to Total Expenditure
1	जमिनी/Land	1.88	98.62	2.02
2	इमारती/Buildings	67.94	817.10	16.75
3	वाहने/ Vehicles	568.05	3840.63	78.76
4	सयंत्र, यंत्र सामुग्री वसाधन सामुग्री / Plant Machinery and Equipment's	13.78	120.24	2.47
एकूण /Total		651.65	4876.39	100.00

मागील ५ वर्षातील भांडवली खर्चाचा (स्थावर मत्तेचा) तपशील आलेख क्र.७.२ मध्ये देण्यात आलेला आहे.

Year wise Capital Expenditure (Fixed Assets) of last 5 year is given in the graph-7.2.

आलेख ७.२ / Graph 7.2
भांडवली खर्च (स्थावर मत्तेचा)/Capital Expenditure (Fixed Assets)

७.०८ वित्तीय कल

मागील वर्षीच्या रु.९३९.८७ कोटी तोट्याच्या तुलनेत, सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाला रु ७१६.१४कोटी तोटा झालेला आहे.

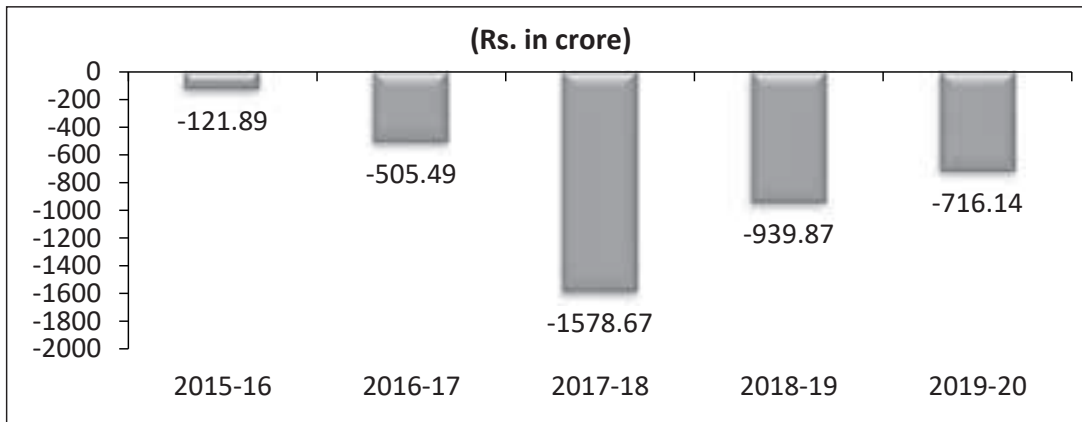
मागील ५ वर्षातील नफा / तोट्याचा तपशील खालील आलेख क्र.७.३ मध्ये देण्यात आलेला आहे.

7.08 Financial Trend

There is net loss of Rs. 716.14 Crore in the year 2019-20, as against net loss of Rs. 939.87 Crore in the previous year.

Year wise Profit/Loss details of last 5 year is given in the graph No.7.3.

आलेख ७.३ / Graph 7.3
वर्षनिहाय नफा-तोंटा /Year wise Profit-Loss

७.०९ अर्थोत्पादनासंबंधी स्थिती

तक्ता क्रमांक ७.०९ मध्ये २०१९-२० या वर्षातील नवीन कर्ज रकमा व परतफेडी रकमा दर्शविलेल्या आहेत.

7.09 Ways And Means Position

The Table No. 7.09 shows the fresh borrowing and repayments during the year 2019-20.

तक्ता क्रमांक ७.०९ / Table No.7.09
कर्ज रक्कमा / Borrowing

(रु.कोटीत / Rs. in crore)

अ. क्र./ Sr. No.	संस्थेचे नाव / Name of the Institution	कर्ज रक्कम / Borrowings	परतफेड / Repayments
1	राज्य शासनाचे कर्ज /Loan from State Government	0.00	0.00
2	बँक व इतर वित्तीय संस्था यांचेकडून कर्ज / Loan from Banks and other Financial Institutions	0.00	0.00
3	कर्मचाऱ्यांची पंचवार्षिक ठेव योजना / Employee's Five Years Saving Deposit Scheme	0.00	0.15
4	सार्वजनिक ठेव योजना/ Public Deposit Scheme	0.00	2.88
एकूण /Total		0.00	3.03

७.१० वित्तीय वर्ष २०१९-२० अखेरीस निव्वळ कर्जा संबंधीची स्थिती तक्ता क्रमांक ७.१० मध्ये दर्शविलेली आहे.

7.10 The position of net borrowings at the end of the financial year 2019-20 is given in Table 7.10

तक्ता क्रमांक ७.१० / Table No. 7.10
कर्जस्थिती / Borrowing

(रु.कोटीत /Rs. in crore)

अ. क्र.	तपशील / Particulars	रक्कम /Amount
1	कर्ज/Loan	200.00
2	सार्वजनिक ठेव योजना (मुदत ठेव)/Public Deposit Scheme (Fixed Deposit)	17.54
3	कर्मचा-यांची पंचवार्षिक बचत योजना (करार थकबाकी) / Employees Five Year Saving Deposit Scheme (Settlement Arrears)	0.36
एकूण /Total		217.90

७.११ तक्ता क्रमांक ७.११ मध्ये मागील तीन वर्षातील निधीची उपलब्धता व वापर यांची माहिती दिलेली आहे.

7.11 The Table No. 7.11 summaries the sources and utilization of funds during the last three years.

तक्ता क्रमांक ७.११/ Table No. 7.11
निधी उपलब्धता व वापर /Sources & Use of funds

(रु.कोटीत/ Rs. in crore)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	2017-18	2018-19	2019-20
A	उपलब्ध साधन संपत्ती /Sources of Funds			
1	अंतर्गत साधन स्रोत / Internal Resources			
	अ. पूर्वकालीन समायोजने सहित नक्त नफा/ तोटा A. Net Deficit /Profit including prior period adjustments	-1578.67	-939.87	-716.14
	ब १. घसारा/ B1. Depreciation	243.38	274.66	236.90
	ब २. अतिरिक्त घसारा/ B2. Additional Depreciation	0.00	0.00	0.00
	पोट बेरीज (१) /Sub Total (1)	-1335.29	-665.21	-479.24

तक्ता क्रमांक ७.११ (पुढे चालू)/ Table No. 7.11 (Continued)
निधी उपलब्धता व वापर /Sources & Use of funds

(रु.कोटीत/ Rs. in crore)

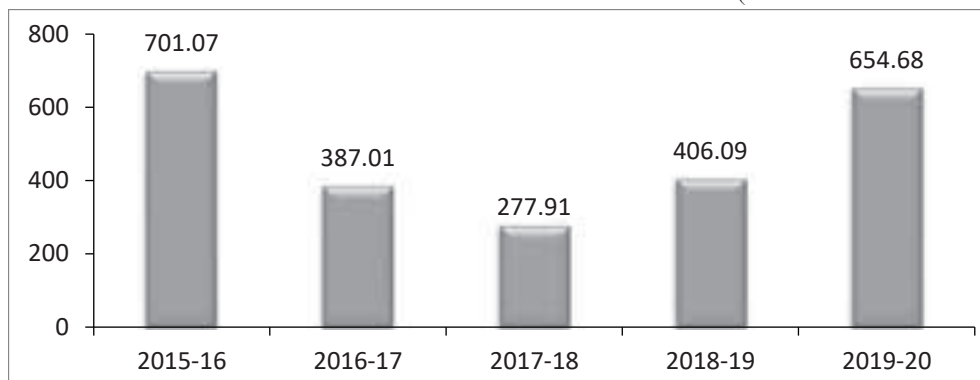
अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	2017-18	2018-19	2019-20
2	अ) भाग भांडवल /A)Capital Contribution	494.32	516.31	567.19
	ब) शासनाकडून भांडवली अनुदान/ B) Capital grant from Government	74.10	93.20	155.00
	पोट बेरीज (२)/Sub Total (2)	568.42	609.51	722.19
3	कर्जे / Loans			
	अ. राज्य शासन, इतर बँका व वित्तीय संस्था / A. State Government, Other Banks & Financial Institutions	0.00	0.00	0.00
	ब. सार्वजनिक ठेवी/ B.Public Deposits	0.00	0.00	0.00
	क. कर्मचाऱ्यांची पंचवार्षिक बचत ठेव योजना (करार थकबाकी) C. Employees Five Years saving Deposit Scheme (Settlement Arrears)	0.00	0.00	0.00
	पोट बेरीज (३)/Sub Total (3)	0.00	0.00	0.00
4	चालू दायित्वात वाढ व चालू मत्तेत घट/ Increase in Current Liabilities & Decrease in Current Assets	1044.78	461.79	67.51
	एकूण बेरीज अ(१+२+३+४)/Grand Total(1+2+3+4)	277.91	406.09	654.68
B	निधीचा वापर/ Fund Utilization			
1	भांडवली खर्च/ Capital Expenditure	274.11	402.33	651.65
2	कर्जाची परतफेड /Repayment of Loans	3.80	3.76	3.03
3	चालू दायित्वात घट व चालू मत्तेत वाढ/ Decrease in CurrentLiabilities and Increase in Current Assets	0.00	0.00	0.00
	एकूण ब (१+२+३) / Total B (1+2+3)	277.91	406.09	654.68

मागील ५ वर्षातील निधीचा वापर भांडवली खर्चाकरिता केल्याचा तपशील आलेख क्र. ७.४ मध्ये देण्यात आलेला आहे.

Use of funds for Capital Expenditure of last 5 year is given in the graph no.7.4

आलेख ७.४ / Graph 7.4
निधी वापर भांडवली खर्च /Use of funds for Capital Expenditure

(रु.कोटीत/ Rs. in crore)

७.११ (अ) वार्षिक योजना व उद्दिष्टे

अ) सुधारीत अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१९-२०

सन २०१९-२० च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजासाठी वर्षातील मुळ योजना नियतव्यय, सुधारीत नियत व्यय आणि प्रत्यक्ष खर्च यांचे विवरण खालील तक्ता क्र.७.११ (अ) मध्ये दिलेले आहे.

7.11(A) Annual Plan And Prospects

A) Budget Estimates 2019-20

The original Plan Outlay for the budget estimates 2019-20, Revised Outlay and Actual expenditure is given as under in Table 7.11

तक्ता क्र.७.११ (अ)/TABLE NO. 7.11(A)

२०१९-२० मधील योजना आराखडा / Plan Outlay 2019-20

(रु.कोटीत / Rs. in Crore)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१९-२०/ Budget Estimates 2019-20	सुधारीत अंदाज २०१९-२०/ Revised Budget Estimates 2019-20	प्रत्यक्ष खर्च २०१९-२०/ Actual Expenditure 2019-20
अ/Α	भांडवली खर्च /Capital Expenditure			
1	जमिनी व इमारती/ Land & Building	300.78	270.42	69.82
2	वाहने /Vehicles			
	अ. किंमती /A. Cost	863.99	698.73	568.05
	ब. संख्या/ B. Number	(3950)	(3151)	(2664)
3	सयंत्र, यंत्र सामुग्री व साधन सामुग्री/ Plant, Machinery & Equipments	130.62	48.01	13.78
	एकूण अ (१+२अ+३)/ Total A (1+2A+3)	1295.39	1017.16	651.65
ब/Β	वित्तीय साधन स्रोत / Sources of Finance			
	राज्य योजनांतर्गत साधन स्रोत / State Plan sources			
	अ. कर्जाची परत फेड केल्यानंतर अंतर्गत साधन स्रोत A Internal Resources after Repayment of Lone	-332.72	-496.40	-70.53
	ब. राज्य शासनाचे भांडवली अंशदान / Capital Contribution Form State Govt.	545.50	543.53	567.19
	क. राज्य शासनाचे भांडवली अनुदान / Capital grant from State Government.			
	i) मानव विकास योजना, बस खरेदी साठी भांडवली अनुदान / Capital grant for Manav Vikas Scheme, Bus Purchase	95.78	150.00	0.00
	ii) बसस्थानकाचे आधुनिकीकरण व दर्जा बाबत शासनाचे अनुदान / Capital grant for Modernization & Standardization of Bus Stations	0.00	136.46	155.00
	ड. इतर कर्जे इ./D Other Borrowings etc.	986.83	683.57	0.00
	इ. दायित्वातील वाढ मत्तेत घट ई. / E. Increase in Liabilities & decrease in asset	0.00	0.00	0.00
	एकूण ब (अ ते इ)/ Total B (A to E)	1295.39	1017.16	651.65

(ब) अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२१

अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२१ साठी भांडवली खर्च व साधन संपत्ती यांची माहिती तक्ता क्रमांक ७.११ (ब) मध्ये दिलेली आहे.

(B) Budget Estimates 2020-21

The Estimates of Capital Expenditure and sources of finance for Budget Estimates 2020-21 are shown in Table No.7.11 (B).

तक्ता क्र.७.११ (ब) /Table No. 7.11 (B)
भांडवली खर्च व वित्तीय साधन स्रोत / Capital Expenditure & Sources of Finance

(रु.कोटीत / Rs. in Crore)

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२१/ Budget Estimates 2020-2021
I	भांडवली खर्च /Capital Outlay	
1	जमिन व इमारती /Land & Building	348.58
2	वाहने /Vehicles	
	अ.किंमती /A. Cost	295.47
	ब.संख्या/B. Number	(1373)
	सयंत्र, यंत्र सामुग्री व साधन सामुग्री/Plant, Machinery & Equipment	49.90
	एकूण (१+२अ+३) / Total (1+2A+3)	693.95
II	वित्तीय साधनस्रोत/ Sources of finance	
A	निव्वळ अंतर्गत साधन स्रोत कर्जाच्या परत फेडीनंतर / Net Internal Resources after Repayment of Loans	-3208.18
B	राज्य शासनाकडून भांडवली अंशदान/ Capital Contribution from State Government	193.21
C	राज्य शासनाचे भांडवली अनुदान / Capital grant from State Government	
	i) मानव विकास योजना /Manav Vikas Scheme	390.52
	ii) बसस्थानकाचे आधुनिकीकरण व दर्जावाढ / Modernization & Standardization of Bus Stations	210.00
D	पगार / Salary	1000.00
E	इतर कर्जे / साधनस्रोतातील तूट / Other Borrowings/Resource gap etc.	2108.40
	एकूण (अ ते इ) / Total (A to E)	693.95

अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०-२१ मधील वित्तीय साधनसंपत्तीचा करण्यात आलेला अंदाज २१६.१९ कोटी सार्थ कि.मी.ची वाहतूक योजना, ६० टक्के भारमान धरून तयार करण्यात आलेला आहे. प्रचलित किंमतीच्या पातळीच्या आधारे खर्चाचे अंदाज दर्शविण्यात आलेले आहेत. परंतू महागाई भत्त्याची तरतूद सध्याच्या वाढीच्या प्रमाणात करण्यात आलेली आहे.

राज्य शासनाकडून ग्रामीण सेवेवरील प्रवासी कराच्या १० टक्के इतके मिळणारे रु.१९३.२० कोटीचे भांडवली अंशदान विचारात घेता अंदाजित भांडवली खर्च रु.६९३.९५ कोटी येणार आहे. अंदाजित भांडवली खर्चांमध्ये १३७३ बसेसचे (६६६ जुन्या बसगाड्या माईल्ड स्टिल बॉडीमध्ये पुनर्बांधणी, बाहेरील बसबांधणीकाराकडून ५७ वातानुकूलित बसेसची बांधणी, ६५० साध्या चॅसिस खरेदी) नियोजन आहे, त्याकरीता रु.२९५.४७ कोटीची तरतूद अंतर्भूत आहे.

Assessment of financial resources in the Budget Estimates 2020-21 has been made on the Operation Plan of 216.19 crore Effective Kms., with 60% Load Factor. The Estimates of Expenditure have been provided at the current price level. However, provision for Dearness Allowance has been made as per the current trend.

After considering Capital contribution from State Government of Rs. 193.21 crore equivalent to the value of 10% Passenger Tax on Mofussil services, the estimated Capital Expenditure is Rs. 693.95 crore. The Estimated Capital Expenditure includes provision of Rs. 295.47 crore, for 1373 buses. (Rebody building on 666 old buses, air conditioned body building on 57 Chassis from outside agencies, purchase of 650 ordinary buses out of grant received from state government).

७.१२ केंद्र व राज्य शासनाला कर व व्याजापोटी देण्यात येणारी रक्कम

केंद्र व राज्य शासनाला प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष कर आणि भांडवल व कर्ज यावरील व्याज याद्वारे महामंडळ बरीच मोठी रक्कम देत असते. सदर रकमा संबंधीत शासन व स्थानिक संस्था यांच्या योजनांचे साधन स्रोत ठरतात. या रकमांचा मागील तीन वर्षांचा तपशील तक्ता क्रमांक ७.१२ मध्ये दिलेला आहे.

7.12 Contribution to State & Central Government on account of taxes and interest

The Corporation is paying substantial amount to the State and Central Government by way of payment of Direct & Indirect Taxes and Interest on Capital and Loans. These payments are the resources for the Plan of the respective Governments and Local Bodies. Details of the same for the last three years are given in table 7.12.

तक्ता क्र. ७.१२ / Table No. 7.12

प्रत्यक्ष कर व भांडवला वरील व्याज/ Direct Taxes & Interest on Capital

(रु.कोटीत / Rs. in Crore)

अ. क्र. / Sr. No.	तपशील / Particulars	2017-18	2018-19	2019-20
प्रत्यक्ष कर / Direct Tax				
I	राज्य शासन /State Government			
A	मोटर वाहन कर/ Motor Vehicle Tax	8.49	16.97	10.29
B	प्रवासी भाडयावरील कर /Tax on Passenger fare	897.43	953.12	943.19
C	टोल टॅक्स/ Toll Tax	121.69	136.97	139.99
एकूण(I)/ Total (I)		1027.61	1107.06	1093.47
II	स्थानिक संस्था /Local Bodies			
A	नगरपालिका कर/ Municipal Tax	--	--	-
B	चाक पट्टी कर / Wheel Tax	--	--	-
C	जकात व इतर स्थानिक कर /Octroi and other Local Taxes	1.63	0.12	0.22
एकूण (II) / Total (II)		1.63	0.12	0.22
III	भांडवली अंशदानावरील व्याज/ Interest on Capital Contribution			
A	राज्य शासन / State Government	0.00	0.00	0.00
B	केंद्र शासन / Central Government	--	--	--
एकूण (III)/ Total (III)		0.00	0.00	0.00
एकूण(I+II+III) / Total (I+II+III)		1029.24	1107.18	1093.69
अप्रत्यक्ष कर/ Indirect Tax				
A	महाराष्ट्र शासनास देण्यात येणारा विक्रीकर / Sales Tax Paid to the State Government	553.02	531.92	457.01
B	केंद्र शासनास देण्यात येणारे उत्पादन शुल्क / Excise Duty paid to the Central Government	674.21	654.63	670.38
C	वस्तु व सेवा कर / GST	48.48	66.85	121.54
एकूण (अ व ब) / Total (A & B)		1275.71	1253.40	1248.93
एकूण बेरीज (१+२) / Grand Total (1+2)		2304.95	2360.58	2342.62

७.१३ महामंडळाने सन २०१९-२० मध्ये सार्वजनिक ठेव योजने अंतर्गत ठेवी वरील रु.४.५९ कोटी एवढे व्याज चुकते केलेले आहे.

7.13 Corporation has paid interest of Rs. 4.59 crore on deposits of Public Deposit Scheme (Fixed Deposit) during the year 2019-20

७.१४ चासिसच्या किंमती

टाटा व लेलॅन्ड बनावटीच्या चासिसच्या सन २०१९-२० व सन २०१८-१९ मधील सरासरी किंमती खालील प्रमाणे आहे.

7.14 Prices of Chassis

The average prices of Tata & Leyland chassis during the year 2019-20 & 2018-19 are as follows:

अ.क्र. / Sr. No.	तपशील/Particular	वर्ष /Year		तफावतीची टक्केवारी / % Variation
		२०१८-१९ (रुपयात / in Rs.)	२०१९-२० (रुपयात / in Rs.)	
१	टाटा-साधी/Tata - Ordinary	15,09,248	15,09,248	--
	लेलॅन्ड/LAYLAND - Ordinary	15,09,248	15,09,248	
२	TATA-12 mtr Air Condition (Front & Rear Air Suspension)	21,44,256	21,44,256	--
-	लेलॅन्ड/LAYLAND-12mtr (Front & Rear Air Suspension)	21,44,256	21,44,256	--
३	टाटा/TATA-12 mtrseater-sleeper (Front & Rear Air Suspension)	18,72,896	18,72,896	--
	लेलॅन्ड/LAYLAND-12mtr Seater-Sleeper (Front & Rear Air Suspension)	18,72,896	18,72,896	--

सुरक्षा व दक्षता, नियोजन व पणन, माहिती व तंत्रज्ञान, विधी, सांख्यिकी,
जनसंपर्क / SECURITY & VIGILANCE, PLANNING & MARKETING, INFORMATION
& TECHNOLOGY, LEGAL, STATISTICAL, PUBLIC RELATION

(अ) सुरक्षा व दक्षता खाते

८.०१ सुरक्षा व दक्षता खाते महामंडळाची मालमत्ता व उत्पन्नावर लक्ष देण्याचे व दक्षता ठेवण्याचे महत्वाचे काम करते.

महामंडळातील अपहार, अफरातफर व मालमत्तेची हानी किंवा नुकसानी यासंबंधीची प्रकरणे सुरक्षा व दक्षता खात्यामार्फत शोधून काढण्यात येतात. अहवाल वर्षात शोधून काढलेल्या विविध प्रकरणांचा तपशील मागील वर्षाच्या तुलनेत तक्ता क्र.८.०१ मध्ये देण्यात आलेला आहे.

आषाढी व कार्तिकी पंढरपूर सारख्या मोठ्या यात्रा आणि उत्सवा निमित्त करण्यात येणाऱ्या जादा वाहतुकीच्या वेळी मार्गावरील बसेसची तपासणी करण्यात येते.

तसेच, मार्गावरील बसेस तपासणीची मोहिम राबविण्यात येऊन उत्पन्नातील गळती होत आहे किंवा कसे याची तपासणी करून उत्पन्न वाढविण्याचे प्रयत्न केले जातात.

सुरक्षा व दक्षता खात्यामार्फत कर्तव्यावरील चालकानी मद्यपान सेवन केले आहे किंवा कसे? याची तपासणी करण्यात येते.

महत्वाच्या रा.प. बसस्थानकावर स्थानिक पोलीस स्टेशन यांना पोलीस मदत केंद्राकरीता जागा देण्यात आलेली असून फिक्स पॉईंट ड्युटीवर पोलीस कर्मचारी ठेवण्यात येतात. ज्या बसस्थानकावर पोलीसांना फिक्स पॉईंट कामगिरी देणे शक्य नाही त्याठिकाणी रात्री पोलीसांमार्फत गस्त घालण्याबाबत विनंती करण्यात येते.

चालक /वाहकांना सुरक्षा व्यवस्थेच्या अनुषंगाने आवश्यक असलेल्या सर्व उपाय योजनां बाबत सतत जागरूक राहण्याकरीता सूचना देण्यात येतात.

तसेच, बसस्थानकावरील उद्घोषण यंत्रणेद्वारे प्रवाशांना स्वतःच्या मौल्यवान वस्तुची काळजी घेणे, संशयीत इस्मा पासून सावध राहाणे, बेवारस किंवा संशयीत वस्तूना हात लावू नये, अशा वस्तु निदर्शनास आल्यास सदर बाब बसस्थानकावरील नियंत्रण कक्षातील कर्मचा-यांच्या /पोलीसांच्या निदर्शनास आणून देण्याबाबत सूचविण्यात येते.

(A) Security and Vigilance Department

8.01 Security and Vigilance Department plays a major role in keeping overall watch and vigilance over the properties and revenue of the Corporation.

Security and Vigilance Department detects cases of pilferage, misappropriation and losses which causes damage to the corporation properties. The details of various cases detected during the current year as compared to previous year are given in Table No. 8.01.

Line checking is carried out whenever there is an extraoperation at the time of festivals & major fairs such as Ashadhi & KartikiPandharpur.

To boost up the revenue and stop the leakages, line checking drives are also carried out.

Security & Vigilance department keeps check on drivers as well for intoxication while on duty.

At important bus stations, local police stations are provided with a space for police assistance booth which are manned by fixed point duty policemen. However if fixed point duty policemen are not provided, the local police stations are requested for conducting night patrolling in and around the bus station.

The Drivers and conductors are regularly sensitized about security measures and are directed to be vigilant.

Similarly, the passengers are being advised through the public announcement system to take care of their personal belongings and to be careful from suspicious persons, as also to refrain from touching suspicious objects and if such suspicious and unclaimed objects are noticed, they are advised to report to the police/S.T. personnel at the Control Room.

रात्रीच्या वेळी कमी वर्दळीच्या मार्गावरून रा.प.बसच्या सुरक्षिततेसाठी पोलीस खात्याकडून योग्य ती उपाय योजना करण्यासाठी सुरक्षा खात्यामार्फत वेळोवेळी समन्वय साधण्यात येतो.

वरील उपाय योजनेमुळे रा.प.प्रवाशांमध्ये काही प्रमाणात का होईना सुरक्षिततेची भावना वाढीस येते.

Co-ordination is maintained by the Security personnel with the police authorities for safety of passengers travelling by buses during night hours on desolate routes.

Because of the these security measures, a modicum of security is provided to the passengers.

तक्ता क्रमांक ८.०१ / Table No. 8.01

निरनिराळ्या प्रकारची शोधून काढलेली प्रकरणे / Various Cases detected

(रु. लाखात / Rs.in Lakh)

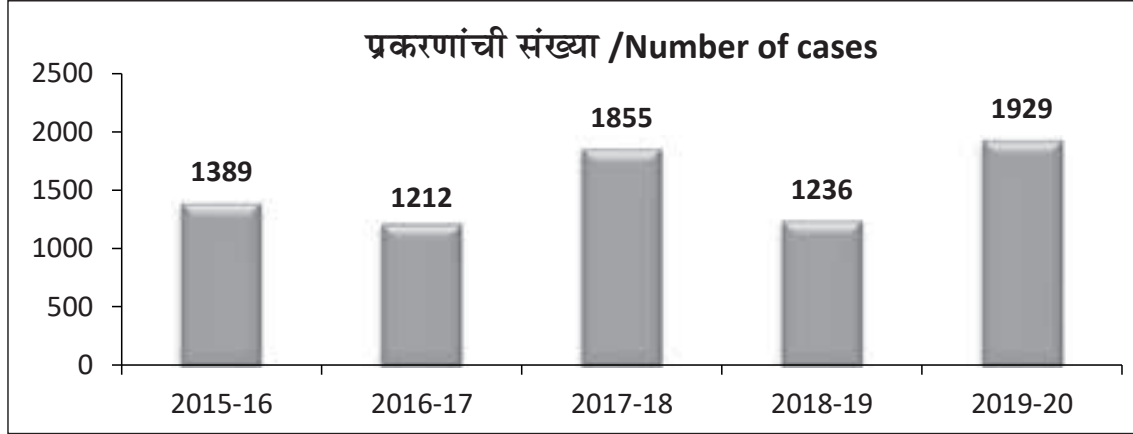
Sr. No.	तपशील /Particulars	2018-19		2019-20	
		प्रकरणांची संख्या/ No.of Cases	अंतर्भूत रक्कम/ Amount involved	प्रकरणांची संख्या / No.of Cases	अंतर्भूत रक्कम/ Amount involved
1	अपहार व अफरातफर / Pilferage and Misappropriation				
A	विनातिकीट प्रवास / Ticket less Travel	282	0.52	210	0.40
B	प्रवाशांना अयोग्य तिकीटे देणे / Improper tickets issued to Passengers	74	0.01	37	0.07
C	नैमित्तिक करारावरील बसेसमध्ये अतिरिक्त प्रवासी / Excess passengers in Casual Contract Buses	09	0.12	55	0.73
D	राप निधी /मालमत्ता अफरातफर / Misappropriation of ST Fund / Property				
E	राप रकमेत घट/Cases of shortage in ST cash	107	0.09	140	0.08
F	राप रकमेत वाढ/Cases of Excess in ST Cash	75	0.07	97	0.15
G	दूध /ताडी, माडी इ.ची अतिरिक्त वाहतूक इत्यादी / Excess of carrying milk /Taddy, Maddy etc.	02	---	5	0.01
H	सामान /पार्सल / Luggage / Parcel	225	0.22	165	0.08
I	इतर/ Other	462	0.43	1220	0.61
	एकूण /Total	1236	1.46	1929	2.13
2	राप मालमत्तेची हानी किंवा नुकसान / Loss or damage to ST Property	138	34.74	18	7.15
3	चोरी / Theft	14	1.20	8	0.80
4	आग/ Fire				
	अ. रा.प. महामंडळाच्या आवारात / A. In Corporation Premises	07	1.75	06	6.47
	ब. रा.प. महामंडळाच्या बसमध्ये/ B. In Corporation Buses	05	45.27	04	11.12

आलेख क्र. ८.१ / Graph No.8.1

अपहार व अफरातफर प्रकरणांची माहिती / Information of Pilferage and Misappropriation cases

८.०२ चोरटी वाहतूक

राज्यात निरनिराळ्या ठिकाणी अनधिकृत वाहतुकदारांकडून चोरटी प्रवासी वाहतूक करण्यात येते. त्यामुळे महामंडळाला मिळणाऱ्या उत्पन्नात घट होते. पर्यायाने शासनास मिळणाऱ्या प्रवासी उत्पन्नावरील करात सुध्दा घट होते. पोलीस व प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांच्या मदतीने तपासण्यात आलेल्या चोरट्या वाहतुकीचा तपशील तक्ता क्र. ८.०२ मध्ये दिलेला आहे.

8.02 Clandestine Operation

Clandestine operation is carried out by the private operators in various parts of the State. This has resulted in loss of revenue to the Corporation as well as to the State Government by way of Passenger Tax. The information regarding the number of clandestine operation cases detected with the assistance of Police and Regional Transport Officer is given in the Table No. 8.02

तक्ता क्रमांक ८.०२ / Table No. 8.02

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील/ Particulars	प्रकरणांचा तपशील / Particulars of Cases	
		2018-19	2019-20
1.	चोरट्या वाहतुक तपासणी प्रकरणांची संख्या / Number of Clandestine Operation cases detected		
	अ. एकूण वाहने / A. Total Vehicles	3170	4031
	ब. अंतर्भूत प्रवासी संख्या / B. No. of Passengers involved	40344	33749
	क. अंतर्भूत रक्कम (रु.लाखात) / C. Amount involved (₹ in Lakh)	20.38	21.55

(ब) नियोजन व पणन खाते

८.०३ महामंडळ शासनाने ठरवून दिलेले धोरण अंमलात आणण्याबाबतची योजना तयार करते. नियोजन खात्यामार्फत सदर योजनांची अंमलबजावणी होण्यासाठी संबंधित खात्याकडे पाठपुरावा करणे. विविध खाते व शाखा यांचा समन्वय साधणे, क्षेत्रिय कार्यालयाच्या कामकाजावर नियंत्रण व सुसंवाद साधणे ही कार्यपध्दती आहे.

(B) Planning & Marketing Department

8.03 Plans are prepared by Corporation for implementing the directives of State Government. Planning Department plays a major role in implementing those plans by keeping synchronization between various departments and branches. It also keeps coordination & communication between operating units. These are some of the functions of Planning Department.

दि.०४.१२.२०१३ पासून पणन विभागाची निर्मिती रा.प. महामंडळामध्ये करण्यात आलेली असून ते नियोजन खात्यात समाविष्ट करण्यात आलेले आहे. या विभागाचे मुख्य कामकाज म्हणजे महामंडळाचे उत्पन्न वाढविणेसाठी विविध योजनांना प्रसिध्दी देणे व नविन योजना तयार करणे.

दि.२८.०८.२०१४ पासून प्रशिक्षण विषयाचे सर्व कामकाज तसेच रा.प.मध्यवर्ती प्रशिक्षण संस्था भोसरी, पुणे येथील प्रशिक्षणसंबंधी सर्व कामकाज नियोजन व पणन खात्याच्या नियंत्रणाखाली आले.

दि.१६.११.२०१५ पासून जनसंपर्क शाखा तसेच दि.०१.१०.२०१६ पासून वाणिज्य शाखा व पार्सल व कुरिअर शाखा वाहतुक खात्यातून नियोजन व पणन खात्यात वर्ग करण्यात आली.

८.०४ नियोजन व पणन खात्याचे कामकाज खालीलप्रमाणे

१. महामंडळातील विविध घटक कार्यालयांची वार्षिक तपासणी करण्याचे कार्यक्रमांची आखणी व अंमलबजावणी.
२. महामंडळाच्या संरचनेबाबतचे प्रस्ताव.
३. नविन विभागीय कार्यालये व प्रशिक्षणकेंद्रे कार्यान्वित करण्याबाबतचे प्रस्ताव.
४. व्यवस्थापनाच्या विकेंद्रीकरण बाबतचा प्रस्ताव.
५. महामंडळाच्या कार्यपध्दती व कार्यरचनेत व्यवस्थापन किंवा शासनाकडून सूचविण्यात येणाऱ्या बदलांचा प्रस्ताव.
६. निरनिराळ्यास्तरांवरील अधिकाऱ्यांना अधिकार प्रदान करण्याबाबतचे प्रस्ताव.
७. शासननियुक्त वेगवेगळ्या समितीच्या शिफारशींवर शासनाच्या निदेशानुसार कार्यवाही करिता विविध खात्यामध्ये समन्वय.
८. महामंडळातील योजना व महत्वाच्या बाबींची निश्चित केलेली उद्दिष्टे यांचा आढावा.
९. मान्सून कालावधीकरिता आपत्कालीन योजना आराखडा
१०. विद्यार्थ्यांना शोध प्रबंधाकरिता महामंडळाची माहिती प्राप्त करून देणे.
११. विविध कार्यालये, बाजारपेठा, शैक्षणिक संस्था, व्यावसायिक संस्था, आय.टी.हब, ग्रामपंचायती, दवाखाने यांना भेटी देऊन राज्य परिवहन महामंडळाच्या सेवा, योजना व सवलती यांची रा.प. कर्मचाऱ्यांद्वारे प्रसिध्दी करणे.

Marketing division has come into existence w.e.f. 04.12.2013 under Planning Department. The main purpose of Marketing division is to publicize various schemes and framing of new schemes in order to increase the revenue of the Corporation.

All Training Programmes & related work which were managed by CTI Bhosari, Pune come under the control of Planning & Marketing Department since 28.08.2014.

From 16.11.2015, Public Relation branch also came under the control of Planning & Marketing Department. Further, Commercial branch and parcel and courier division which was managed by Traffic department earlier came under Planning & Marketing from w.e.f. 01.10.2016.

8.04 Functioning of Planning & Marketing department is as under

1. Preparation & implementation of annual inspection programme for various units of Corporation
2. Proposals for organizational setup of Corporation
3. Proposals for formation of Division offices & Training Centers.
4. Proposals for decentralization of management.
5. Proposals for change in the organizational methods in management as suggested by the Corporation or Government.
6. Proposals for delegation of powers to officer working at various units of the Corporation.
7. Coordination between various departments for implementation of the recommendations suggested by State Government appointed committees.
8. Review of the plan and targets fixed for various important parameters.
9. Preparation of plan for Disaster Management during monsoon period.
10. Permission to Students for collection of MSRTC data for Ph.D. study.
11. To advertize & market services, facilities and concessional schemes offered by the Corporation at various places like offices, market places, educational, vocational institutes, IT hubs, gram panchayats, hospitals etc. through ST employees.

१२. उत्पन्न वाढीसाठी आवश्यक उपाययोजना तयार करणे.
१३. राज्य परिवहन महामंडळाच्या सेवा सुविधांचे डिजीटल/ इलेक्ट्रॉनिक मार्केटिंग करणे, ऑडीओ / व्हिडीओ साधनांचा उपयोग करणे, बसेसची आकर्षक रंगसंगती करणे, सेवांचे ब्रँड, लोगो व घोषवाक्य तयार करण्याकरिता सल्लागार नेमणे.
१४. प्रशिक्षणाच्या अनुषंगाने स्वयंचलीत वाहन चालन चाचणी पथ व सिम्युलेटर सहित नवीन प्रशिक्षण संस्था उभारणे.
१५. बाह्य संस्थाद्वारे अधिकारी व पर्यवेक्षक यांना दर्जेदार प्रशिक्षण देणे.
१६. म.प्र.संस्था, भोसरी येथे अधिकारी, पर्यवेक्षक यांचे सेवापूर्व आणि उजळणी प्रशिक्षण आयोजित करणे.
१७. म.प्र.संस्था भोसरी, पुणे येथे स्वयंचलीत वाहन चालन चाचणी पथावर चालकांचे कौशल्य वाढविण्यासाठी प्रशिक्षण आयोजित करणे.
१८. चालन कौशल्यात वाढ करण्यासाठी चालकांना सिम्युलेटरद्वारे प्रशिक्षण देणे.
१९. ए.एस.आर.टी.यु कॉर्पस फंड अंतर्गत विदेश दौरा मंजूरीबाबत कार्यवाही.
२०. रा. प. वाणिज्य आस्थापना धोरण ठरविणे व वाणिज्य आस्थापनाबाबतची कार्यवाही
२१. राष्ट्रीय महामार्ग व राज्य महामार्गावरील खाजगी हॉटेल /मोटेलच्या ठिकाणी अधिकृत थांब्याबाबत धोरण ठरविणे व त्याबाबतची कार्यवाही.
२२. एकात्मिक व्यवस्थापन सुविधा राबविणे.
२३. वेगवेगळ्या माध्यमाद्वारे जाहिरात करण्याकरिता जाहिरात परवानाधारक नियुक्ती करणे.

८.०५ प्रशिक्षण सुविधा :-

मनुष्यबळ विकासाचे महत्त्व लक्षात घेता महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांना निरनिराळ्या बाह्य संस्थामार्फत तसेच अंतर्गत प्रशिक्षण केंद्राद्वारे प्रशिक्षण देण्यात येते. तक्ता क्र.८.०५ मध्ये प्रशिक्षण, प्रशिक्षणाधी संख्या व प्रशिक्षण दिन याची माहिती देण्यात आलेली आहे.

12. To prepare various schemes to boost up the revenue.
13. Marketing of the MSRTC Services through Digital/ Electronic media like Audio, Video System, attractive colouring of buses, creation of brand, logo, tag line etc. by appointing professional consultants.
14. Setting up of automated driving test track & Simulator for new training institutes.
15. To Provide quality training to Officers & Supervisors from outside institutes.
16. To arrange pre service/refresher training to Officers, supervisors at Central Training Institute, Bhosari.
17. To arrange driver training on Automated Driver Test Track (ADTT) to improve Driving skill & physical fitness at CTI Bhosari, Pune.
18. To arrange Simulator training for drivers to improve their driving skill.
19. To arrange foreign Study tour under ASRTU Corpus fund.
20. MSRTC Commercial establishment policy planning and its implementation
21. Policy planning & implementation of authorized stoppage at private restaurants/Motels on National & State Highways
22. Implementation of facility management services.
23. Selection of Authorised Licensee for various modes of advertisement.

8.05 TRAINING FACILITY:-

Training is imparted to the employees of the Corporation considering the importance of Human Resource Development, through various out-side Institutes and In-house Training Centres. Details of no. of training courses, no. of trainees and the training days are given in the Table No.8.05

तक्ता क्रमांक ८.०५/ Table No. 8.05

Sr. No.	प्रशिक्षण पाठ्यक्रम / Training Course	प्रशिक्षणार्थींची संख्या/ No. of Trainees		प्रशिक्षण दिन/ Training Days	
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
१	प्रारंभिक प्रशिक्षण पाठ्यक्रम/Induction Training Courses	42	277	68	112
२	उजळणी प्रशिक्षण पाठ्यक्रम/Refresher Training Courses	1314	2648	67	153
३	विशेष प्रशिक्षण पाठ्यक्रम (संगणक)/Special Training Courses (Computer)	-	164	-	23
४	अन्य संस्थेतून प्रशिक्षण/Training through Outside Institutes	-	1723	-	132

अ) संगणकीकृत वाहन चालन चाचणी पथ -

चालकाच्या निवडीमध्ये अचूकता अत्यंत महत्वाची असल्याने चालकाच्या निवड चाचणीमध्ये मानवी सहभाग वगळून निवड प्रक्रीया पारदर्शक होण्याच्या दृष्टीने महामंडळाने संगणकीकृत वाहन चालक चाचणी पथ कार्यान्वित केलेले आहे. सदर वाहन चालन चाचणी पथाद्वारे चाचणी झाल्यानंतर उमेदवारास निकालपत्र तात्काळ प्राप्त होते, त्यामुळे पारदर्शकता निर्माण होऊन चालकाची अचूक निवड प्रक्रीया पार पडते. सन २०१९-२० मध्ये एकूण १६४ चालकांना प्रशिक्षण देण्यात आले.

ब) चालक प्रशिक्षण विद्यालय, पांढरकवडा व गडचिरोली

पांढरकवडा व गडचिरोली चालक प्रशिक्षण विद्यालयामध्ये वर्ष २०१९-२० मध्ये प्रशिक्षण पूर्ण केलेल्या अनुसूचित जमाती उमेदवारांची संख्या १९४ आहे.

क) विभागीय प्रशिक्षण केंद्र

प्रत्येक विभागात विभागीय प्रशिक्षण केंद्र आहे. या प्रशिक्षण केंद्रामध्ये चालकांना सेवापूर्व व उजळणी प्रशिक्षण देण्यात येते. तसेच, नवीन भरती झालेल्या सर्वच प्रवर्गातील उमेदवारांना सेवापूर्व प्रशिक्षण देण्यात येते. वाहक व यांत्रिक कर्मचारी यांना नियमितपणे उजळणी प्रशिक्षण देण्यात येते.

८.०६ सन २०१९-२० मध्ये केलेल्या कार्यवाहीचा तपशील.

- अहवाल वर्षात सर्व आगारांची विशेष तपासणी विभागांकडून करण्यात आली.
- प्रदेशनिहाय त्रैमासिक आढावा बैठक आयोजित करण्यात येऊन, फलनिष्पत्तीचा आढावा घेण्यात आला.
- अहवाल वर्षात, शोध प्रबंधाकरिता महामंडळाची माहिती प्राप्त करून देणेबाबत एका उमेदवाराला परवानगी देण्यात आली.
- माहितीचा अधिकार अधिनियम -२००५ कलम ४-बाबत रा.प.मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई या कार्यालयातील संबंधीत माहितीचे संकलन करण्यात येऊन सदरची माहिती संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आली आहे.

A) Advanced Driver Testing Track (ADTT) :

In order to select skilled drivers, Corporation has put into service computerized driving test track for human free & transparent selection method. After completion of test on ADTT, results of the test are provided to candidate immediately, which ensures accurate & transparent selection process. During the year 2019-20 total 164 drivers trained on ADTT.

B) Driver Training School at Pandharkawada & Gadchiroli

During the year 2019-20 the number of Scheduled Tribe candidates trained at Pandharkawada & Gadchiroli Driver training schools are 194.

C) Divisional Training Centre

Divisional Training Centres are established at each Division, where induction and refresher training is given to drivers. In addition to this, induction training is also imparted to all candidates from all categories. Refresher training is regularly given to Conductors & Mechanical Staff.

8.06 Particulars about action taken during the year 2019-20.

- Special Inspection of all Depots was carried out by the Divisions during the year under review.
- Region wise QPR Meetings was held to review operational performance.
- Permission to collect information/data for Ph.D. study was given to one candidates during the year.
- Right to Information Act- 2005 Section 4, information in respect of Central Office, Mumbai is compiled & made available on website.

५. वाहतूक व अभियांत्रिकी खात्यांना महत्वाचे कार्यचालन मापदंड उद्दिष्टे सन २०१९-२० ची निश्चित करून देण्यात आली आहे.
६. अपघात सहाय्यता निधी सुरु करून मृत प्रवाशांच्या वारसदारास रु.१० लाख व जखमी प्रवाशांसाठी विकलांगते नुसार रु.५ लाखापर्यंत आर्थिक सहाय्यता व वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत कार्यवाही दि.०१.०४.२०१६ पासून अमंलबजावणी.
७. रा.प बसस्थानकावर सर्व सामान्यांना स्वस्त दरात उपलब्ध करून देण्यासाठी जेनरिक औषधी रा.प.च्या सर्व बसस्थानकावर जनऔषधी केंद्रे कार्यान्वित करण्याकरिता ई-निविदाद्वारे मे. गुणिणा कर्मशिअल प्रा.लि. यांची नियुक्त करण्यात आली.
८. रा.प.च्या निवडक ८० बसस्थानकावर ईलेक्ट्रॉनिक ग्लो साईन बोर्ड द्वारे जाहिरात परवाना धारकाची निवड करून त्यापोटी रु.९० लाख इतके वार्षिक उत्पन्न महामंडळास प्राप्त झाले.
९. रा.प.च्या निवडक ५९१ बसस्थानकावर ईलेक्ट्रॉनिक साईन बोर्डद्वारे जाहिरात (ग्लो साईन बोर्ड वगळता) द्वारे परवानाधारकाची निवड करून त्यापोटी रु. १० लाख इतके वार्षिक उत्पन्न महामंडळास प्राप्त झाले.
१०. रा.प.च्या निवडक ४५ बसस्थानकावर संगणकीय दृकश्राव्य उद्घोषणा व त्याद्वारे जाहिरातीकरिता परवानाधारकाची नियुक्ती करून त्यामधून वार्षिक रु.४२ लाख इतके उत्पन्न प्राप्त झाले आहे.
११. रा.प.बसस्थानकांवर होर्डिंग्जद्वारे जाहिरात परवानाधारकाची निवड करण्याच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्यात आली.
१२. रा.प. महामंडळातील २७७ वाणिज्य आस्थापनाची प्रकरणे आर.डी.सी. यांचेकडे सुरु आहेत. याबाबत निष्कासन अधिकारी सध्यस्थितीत निवासी जिल्हाधिकारी आहेत. इतर राज्यांच्या महामंडळाप्रमाणे रा.प. महामंडळात सुध्दा निष्कासन अधिकारी यांचे अधिकार स्थानिक पातळीवर महामंडळाचे अधिकारी यांना देण्याबाबतची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे. व त्यानुसार पाठपुरावा करण्यात येत आहे.
5. Targets for important parameters of Traffic and Mechanical Engineering Department for the year 2019-20 were finalized.
6. Apghat Sahayata Nidhi Yojana, where in upto Rs. 10 lakh monetary aid is given to the heir of the deceased & upto Rs.5lakh medical aid is given to the injured passenger in case of disability is implemented in the corporation w.e.f. 01.04.2016.
7. Ms Gunina Commercial Pvt. Ltd. is appointed through E-Tender to operated janaushadhi Kendra at all bus stands of State Transport.
8. The State Transport Corporation received an annual income of Rs. 90 Lakhs by selecting the licenses through electronic advertisement Glow Sign Board, at selected 80 Bus Stands of State Transport.
9. The State Transport Corporation received an annual income of Rs.10 lakhs by selecting the licenses through electronic advertisement excluding Glow Sign Board at selected 591 Bus Stands of State Transport.
10. Received Rs.42 Lakh Annual income through Audio Visual Computer Announcement System and advertisement at selected 45 S.T. bus stand.
11. Necessary steps are taken for advertisement through holding at Bus Station.
12. Total 277 Commercial establishments cases are pending before Residential deputy collector as a competant Authority, as per Bombay Government pre Eviction Act. To change this authority from Residential deputy collector to State Transport officer necessary steps are them at Government level.

पार्सल सेवा

महामंडळामार्फत पार्सल वाहतूक सेवा करण्यासाठी विविध ठिकाणी पार्सल कार्यालये कार्यान्वित केलेली होती. ऑक्टोबर २००५ पासून पार्सल सेवा खाजगी परवानाधारकांमार्फत चालविण्यात येत असून ३१.०३.२०२० रोजी पर्यंत २५३ ठिकाणी पार्सल कार्यालये कार्यान्वित होती. पार्सल वाहतूक सेवा परवानाधाराकांकडून महामंडळास सन २०१९-२० मध्ये रु.१४.२३ कोटी इतके उत्पन्न मिळालेले आहे.

Parcel Service

Parcel offices are functioning at various places of the Corporation. Privatization of parcel services was done in October-2005. Up to 31.03.2020, parcel offices are run by private agencies at 253 places. The Corporation has received revenue of Rs. 14.23 crore during the year 2019-20.

वाणिज्य आस्थापना

राज्यात रा.प. महामंडळाच्या एकूण ३५४६ वाणिज्य आस्थापना असून त्यामधील ३१२५ आस्थापना वापरत आहेत आणि ४२१ वाणिज्य आस्थापना रिकाम्या आहेत. या सर्वांमधून महामंडळास प्रति माह सुमारे रु.७६.९९ लक्ष उत्पन्न प्राप्त होते.

राज्यातील एकूण २७ मार्गावर रा.प.महामंडळाने ४२ खाजगी हॉटेल मोटेलना अधिकृत थांबे दिलेले आहेत. यामधून रा.प.महामंडळास सुमारे रु.४०.९४लाख इतके मासिक उत्पन्न प्राप्त होते.

क) माहिती व तंत्रज्ञान खाते

८.०७ संगणकीकरणाच्या महत्वपूर्ण योजना

वेब आधारित आगाऊ तिकीट आरक्षण सुविधा व इलेक्ट्रॉनिक तिकीट इश्यु मशिन.

राज्य परिवहन महामंडळाने प्रवाशांना संगणकीकृत वेब आधारित आगाऊ तिकीट आरक्षण सुविधा उपलब्ध करून देणे व वाहकांमार्फत देण्यात येणाऱ्या तिकीटांसाठी इलेक्ट्रॉनिक तिकीट इश्यु मशिनचा वापर हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प 'बांधा, वापरा व हस्तांतरीत करा' बी.ओ.टी. तत्वावर अंमलात आणण्यासाठी मे. ट्रायमॅक्स आय.टी. इनफ्रास्ट्रक्चर अॅन्ड सर्व्हिसेस लि., मुंबई यांची पाच वर्षासाठी नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी महामंडळातील २५० आगारे व ३३६ बसस्थानकांवर करण्यात आलेली असून प्रकल्प सुरळीत कार्यरत आहे. इंटरनेटद्वारे ई-तिकीट सुविधा मे.एच डीएफ.सी बँक, मे. इंडिया आयडीयाज् डॉट कॉम लि. व मे. टेक प्रोसेस, मे. अॅटम टेक्नोलॉजिस पेटिएम यांच्या पेमेंट गेटवे मार्फत प्रवाशांना उपलब्ध करून देण्यात आली. या सुविधेद्वारे प्रवाशाला नेट-बँकिंग क्रेडीट/डेबिट/कॅश कार्ड वापरून ई-तिकीट आरक्षण करता येते.

८.०८ महामंडळाची आगाऊ आरक्षण मोबाईल ॲप

प्रवाशांना कोणत्याही ठिकाणाहून कोणत्याही ठिकाणाचे प्रवासाचे तिकीट आरक्षित करता येईल या उेशाने इंटरनेटद्वारे ई-तिकीट सुविधा महामंडळाने उपलब्ध करून दिली आहे. आजमितीस, ई-तिकीटांसाठी सुमारे २४३२९८१ इतक्या प्रवाशांनी महामंडळाकडे नोंदणी केली आहे. सदरची सुविधा प्रवाशांसाठी अधिक सुलभतेने उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने महामंडळाने मोबाईल ॲप विकसित केलेली आहे. या ॲपवरून प्रवाशांना त्यांच्या सोयीचा आसन क्रमांक, बससेवा प्रकार, बसफेरीची वेळ, प्रवाशाची चढण्याचे उतरण्याचे ठिकाण इ.बाबी निवडता येतात.

ई-तिकीट काढणाऱ्या प्रवाशांना आरक्षित केलेल्या तिकीटाबद्दलची माहिती लघुसंदेशद्वारे (एसएमएसद्वारे) पाठविण्यात येते. सदरची माहिती गाडी सुटण्याच्या ४ तास अगोदर प्रवाशांना लघुसंदेशद्वारे देखील पाठविण्यात येते.

Commercial Establishments

There are total 3546 commercial establishments all over the state, out of which 3125 establishments are occupied & 421 establishment are empty. The revenue realized from these establishments is approximately Rs.76.99 Lakh per month.

The Corporation has given official stop at 42 private hotels motels on 27 routes in a state. from this, corporation as generates an annual income of about Rs. 40.94 Lakh per month.

C) Information & Technology Department

8.07 Computerisation of Important Projects

Web based computerized Advance Resevation Ticket facility and Electronic Ticket issue Machine.

M/s. Trimax IT Infrastructure & Services Ltd., Mumbai is assigned a project of Computerised Advance Reservation Ticket and use of Electronic Ticket Issue Machine by the conductors on "Build, Operate and Transfer" (B.O.T) basis for a period of 5 years. The said project is implemented in 250 depots & 336 Bus stations and the project is running smoothly. The facility of E-Ticket on internet is made available to the passengers through the payment gateway provided by India ideas.com Ltd. and M/s. Tech Process, M/s FSS pay and M/s Atom Technologies. The Passenger can book the E-ticket through this facility by using Net Banking/ Credit/Debit/Cash Card.

8.08 MSRTC Mobile Reservation App

MSRTC has developed a E-ticket system by which a passengers can book the ticket from anywhere for any place. Around 2432981 passengers are registered with MSRTC for E-Ticket booking. In addition to this, MSRTC has also provided authorized mobile app facility to passengers for booking advance tickets. Passengers can select convenient seats, service type, bus timing, boarding and alighting locations from the App.

After booking, E-Ticket information is sent to the passenger through SMS. Same SMS is again sent to the passenger before 4 hours of bus departure time as a courtesy reminder.

८.०९ वाहकाची रात्रवस्ती भरणा पध्दत

रात्र वस्ती व चालक / वाहक बदलाच्या ठिकाणी वाहका जवळील तिकीट विक्री रकमेचा भरणा घेऊन, त्याची पोच पावती संगणकाद्वारे देण्याची कार्यपद्धती निवडक ठिकाणी कार्यान्वित आहे. सदर कार्यपद्धत आषाढी पंढरपूर यात्रे साठी देखिल राबविण्यात येते.

८.१० खाजगी एजंट्सद्वारे आगाऊ आरक्षण सुविधा

महामंडळाने नियुक्त केलेल्या २६८ पेक्षा अधिक अधिकृत खाजगी एजंट्सद्वारे प्रवाशांना संगणकीकृत आगाऊ आरक्षण सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

८.११ स्मार्ट कार्ड

महामंडळाच्या २५० आगारांत स्मार्ट कार्ड स्वरूपामध्ये “आवडेल तेथे प्रवास” या ४ व ७ दिवस योजनेचे तसेच मासिक -त्रैमासिक पासेस देण्यात येत आहेत.

८.१२ संकेत स्थळ

www.msrtc.maharashtra.gov.in हे महामंडळाचे अधिकृत संकेतस्थळ आहे. या संकेतस्थळावर महामंडळातील सर्व खात्यांची तसेच सेवांबाबतची माहिती देण्यात आली आहे. सदर संकेतस्थळावर महामंडळातील लांब पल्ल्यांच्या व मध्यम लांब पल्ल्यांच्या बस सेवांचे वेळापत्रक प्रदर्शित केलेले आहे. सदर संकेत स्थळावर प्रवाशांच्या सुविधेसाठी E-Ticketing ची लिंक उपलब्ध करून दिलेली आहे. ज्याद्वारे प्रवासी आगाऊ तिकीट आरक्षित करू शकतात.

महामंडळाने संकेतस्थळ महाराष्ट्र शासनाच्या डेटा सेंटरमध्ये प्रस्थापित (Host) करण्यात आले आहे.

८.१३ कामकाजाचे संगणकीकरण -

सध्या महामंडळातील लेखा, भांडार व खरेदी, यंत्रअभियांत्रिकी, कर्मचारीवर्ग, वाहतूक आणि विधी खाते यांचे कडील कामाचे संगणकीकरण झाले नसून, कामकाज मनुष्यबळाचा (मॅन्युअली) वापर केला जातो. कामकाजात सुरळीतपणा आणणे, अचुकता वाढविणे, कार्यक्षमता वाढविणे, निर्णय घेण्यासाठी उपयुक्त माहिती उपलब्ध होणे यासाठी महामंडळ स्तरावर कर्मचाऱ्यांचे पगारपत्रक व भांडार खात्याच्या संगणकीकरण सहीत इतर संबंधित खात्याचे संगणकीकरण करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी, रा.प. महामंडळामध्ये स्वयंचलन कार्यक्रम (ईआरपी) वर उल्लेख केलेल्या खात्यामध्ये राबविण्यात येत आहे. सदर प्रकल्पामध्ये लेखा, भांडार व खरेदी, यंत्र अभियांत्रिकी, कर्मचारीवर्ग, वाहतूक आणि विधी खाते या खात्यांच्या कामकाजाचा समावेश आहे.

8.09 Conductor Nightout Deposit System

Computerized system to deposit the amount of sale of tickets at night out and crew change points and to issue the computerized receipt of the same is used at selected places. The same system is also used during Ashadhi Pandharpur fair.

8.10 Advance ticket reservation facility through booking agents

The Computerised Advance Reservation Ticket facility is also made available to the passengers through more than 268 authorised private booking agents of the Corporation.

8.11 Smart Card

Smart card are issued in 250 depots of the Corporation for 4 abd 7 days passes under “Travel as you like” scheme as well as monthly quarterly passes.

8.12 Website

www.msrtc.maharashtra.gov.in is the official website of MSRTC. This website has Department wise information. The information pertaining to various services, time table of Long & Medium Long Distance Services is made available on the web site. E-Ticketing Reservation link is also provided to facilitate passengers for advance booking of tickets.

MSRTC web portal is hosted on State Data Center of Government of Maharashtra.

8.13 ERP Automation Programme-

Presently, the work pertaining to Accounts, Stores & Purchase, Mechanical Engineering, Personnel, Traffic and Legal Departments is not computerized it is being done manually. However, it is essential to computerize the work of above said departments by undertaking ERP (Enterprise Resource Planning) automation programme in which computerization of employees paybill, Stores & Purchase Department including other related departments to increase accuracy, efficiency in work and information derived from the computerization will be easily available for decision making. For the purpose, MSRTC has decided to implement the project for MSRTC depot computerization programme in the forementioned departments.

८.१४ सी.सी.टी.व्ही.

केंद्र सरकार व राज्य सरकार यांना प्राप्त झालेल्या संभाव्य दहशतवादी कृत्यांच्या पार्श्वभूमीवर अतिसंवेदनशील बसस्थानकांवर सुरक्षा प्रबंध सक्षम करण्याच्या दृष्टीने रा.प.महामंडळातील बसस्थानके, आगारे, विभाग व विभागीय कार्यशाळा येथे ३२३ सी.सी.टी.व्ही. यंत्रणा बसविण्यात आली असून उर्वरित गरजेच्या ठिकाणी यंत्रणा बसविण्याची कार्यवाही सुरु असून ती अंतिम टप्प्यात आहे. सदर प्रकल्पामुळे प्रवासी व महामंडळाच्या मालमत्तेची सुरक्षा व संरक्षण होणार आहे.

८.१५ संगणकीकृत वाहन चालन चाचणी पथ

राज्य परिवहन मंडळाने मध्यवर्ती प्रशिक्षण संस्था, भोसरी येथे स्वयंचलित वाहन चाचणी पथ (ADTT) तयार केलेला आहे.

८.१६ मुख्यालयात खालील कामांचे संगणकीकरण करण्यात आलेले आहे.

- भांडार सामुग्री नियंत्रण
- भविष्य निर्वाह निधीचा हिशोब
- मुदत ठेवी योजना
- उपदान व्यवहाराचा हिशोब
- मध्यवर्ती कार्यशाळेच्या कामाचे परिव्यांकन
- वाहनांचा हिशोब व कामगिरीचे पृथःकरण
- आर्थिक व्यवहाराचा हिशोब
- पगारपत्रके-मध्यवर्ती कार्यालय व म.का.- दापोडी - पुणे

ड) विधि शाखा

८.१६ विविध न्यायालयात महामंडळाविरुद्ध दाखल करण्यात आलेल्या दाव्यांबाबत बचाव आणि महामंडळासाठी विविध न्यायालयात दावे दाखल करण्याचे काम करते. तसेच महामंडळातील खात्यांना व घटकांना कायदेविषयक सल्ला देण्याचे काम विधि खात्यामार्फत करण्यात येते.

८.१७ लोक न्यायालय

तक्ता क्रमांक ८ मध्ये मागील ५ वर्षांची 'लोकन्यायालयात' तडजोड केलेल्या प्रकरणांची माहिती दिलेली आहे.

8.14 C.C.T.V.

MSRTC has installed the CCTV at 323 sensitive locations of the Corporation to strengthen security system, which includes Bus Stations, Depots, divisions and divisional workshops on the grounds of terrorist threats received to State as well as Central Government. The work of installing CCTV at remaining requisite locations will be completed in phased manner. This will help to protect passengers as well as property of MSRTC from terrorist attack.

8.15 Computerized Bus Driving Test Track

MSRTC implemented automated driving test track at Central Training Institute, Bhosari for conducting driving test of driver.

8.16 Following activities are computerised at HQs.

- Stores Inventory Control System
- Provident Fund Accounting System
- Fixed Deposit Accounting System
- Gratuity Accounting
- Job Costing for Central Workshops
- Vehicle Accounting & Analysis
- Financial Accounting
- Pay Roll for Central Office & C.W.Dapodi, Pune.

D) Legal Branch

8.16 The Legal Department of the Corporation deals with Legal Cases filed in the various Courts against the Corporation and lodges cases for the Corporation. Besides this the Legal Department give advice on legal matters to various Departments/Units of the Corporation.

8.17 Lok Nyayalaya

Table No.8 indicates number of cases settled in " Lok Nyayalaya " for last Five Years.

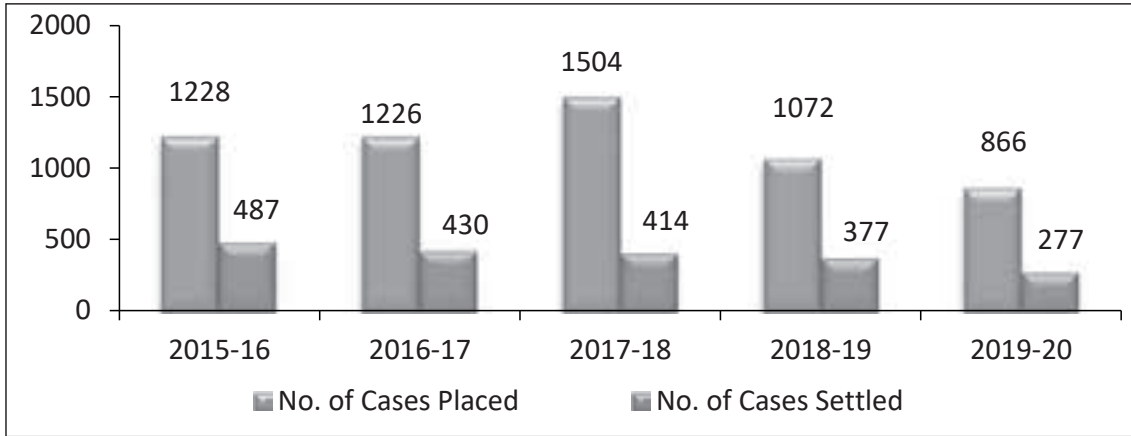

तक्ता क्रमांक ८.१८/ Table No. 8.18

वर्ष / Year	लोक न्यायालयात ठेवण्यात आलेली प्रकरणे / No. of cases placed before Lok Nyayalaya	तडजोड केलेल्या प्रकरणांची संख्या / No. of cases settled
2015-2016	1228	487
2016-2017	1226	430
2017-2018	1504	414
2018-2019	1072	377
2019-2020	866	277

आलेख क्र. ८.०२/ Graph No.8.02

महामंडळाविरुद्ध दाखल आणि महामंडळाने दाखल केलेली प्रकरणे व लोक न्यायालयात तडजोड करण्यात आलेल्या प्रकरणांची मागील पाच वर्षांची संख्या /
Five Year details of no. of cases filed against & filed by Corporation and cases settled in Lok Nyayalaya.

एप्रिल २०१९ ते मार्च २०२० या कालावधीत विभागनिहाय महामंडळाविरुद्ध दाखल करण्यात आलेल्या लोक न्यायालय आणि राष्ट्रीय लोक अदालत मध्ये ठेवण्यात आलेली प्रकरणे आणि निकालात काढलेल्या प्रकरणांची माहिती परिशिष्ट ९-अ मध्ये देण्यात आलेली आहे.

एप्रिल २०१९ ते मार्च २०२० या कालावधीत विभागनिहाय महामंडळाने दाखल केलेल्या लोक न्यायालय आणि राष्ट्रीय लोक अदालत समोर ठेवण्यात आलेली आणि निकालात काढलेल्या प्रकरणांची माहिती परिशिष्ट ९-ब मध्ये देण्यात आलेली आहे.

८.१८ विधि प्रकरणे

कोर्टातील वाद प्रकरणे, गुन्हेगारीची प्रकरणे आणि मोटार वाहन कायदान्वये महामंडळाने केलेली अपिले, तसेच महामंडळाविरुद्धची प्रकरणे आणि न्यायालयात प्रलंबित असलेली प्रकरणे यांची सन २०१९-२० ची माहिती परिशिष्ट ९-क मध्ये देण्यात आलेली आहे.

Information of divisionwise number of cases placed and number of cases settled in Lok Nyayalaya & National Lok Adalat & those filed against the Corporation from April 2019 to March 2020 is given in **Annexure 9-A**.

Information of divisionwise number of cases filed by Corporation, number of cases settled in Lok Nyayalaya & National Lok Adalat during the period from April 2019 to March 2020 given in **Annexure 9-B**.

8.18 Legal Cases

Information of disputed cases in court, criminal cases and appeals made by the Corporation under the Motor Vehicle Act, similarly cases against the Corporation and legal cases pending in the Court in 2019-20 is given in **Annexure 9-C**.

(इ) सांख्यिकी शाखा

८.१९ व्यवस्थापनास चालनिय कामगिरीसंबंधी माहिती देण्यासाठी व्यवस्थापन माहिती पध्दत तयार करण्यात आली आहे.

माहे डिसेंबर २०१६ पासून महामंडळाच्या कामकाज पध्दतीमध्ये बदल करण्यात आला असून चार स्तरीय यंत्रणेवरून तीन स्तरीय यंत्रणा अमलांत आली आहे. पुनर्रचनेचा एक भाग म्हणून, ६ प्रादेशिक कार्यालये बंद करण्यात आली व ३ नियंत्रण समित्या स्थापित करण्यात आल्या. प्रत्येक नियंत्रण समिती पूर्वीच्या २ प्रदेशांतर्गत येणाऱ्या विभागांवर नियंत्रण ठेवते. प्रत्येक नियंत्रण समिती मध्ये १ प्रादेशिक सांख्यिकी अधिकारी कार्यरत आहेत, नियंत्रण समित्या विभाग व मध्यवर्ती कार्यालय मधील दुवा आहेत.

माहितीचे संकलन :

सद्यस्थितीत महामंडळामधील व्यवस्थापन माहिती पध्दतीत आगार निहाय माहितीचे संकलन विभागीय पातळीवर करण्यात येते, विभाग निहाय माहितीचे संकलन नियंत्रण समिती मार्फत करण्यात येते व अंतिम संकलन महामंडळाच्या मध्यवर्ती कार्यालयात करण्यात येते. बहुतांश माहितीचे मुळ स्रोत आगार असून त्याचा उपयोग समन्वय व नियंत्रणासाठी सर्व पातळीवर करण्यात येतो.

वरिष्ठ व्यवस्थापनास मध्यवर्ती कार्यालयाकडून माहिती पुरवली जाते तसेच विभागीय कार्यालये विभागीय व्यवस्थापनास माहिती उपलब्ध करून देतात.

नियतकालिन विवरणपत्रात केलेले बदल.

माहितीचा वापर करणाऱ्या खात्यांच्या गरजेनुसार सांख्यिकी शाखा नियमितपणे नियतकालिन विवरणपत्रात बदल करीत असते. अहवाल वर्षात खालील विवरणपत्रात बदल करण्यात आले आहे.

1. त्रैमासिक कार्यचालन आढावा बैठकीसाठी लागणाऱ्या चालनिय माहिती व्यतिरिक्त इतर माहितीचे संकलन मासिक निहाय करण्यात येते.
2. शिवशाही बसेसचा कार्यचालन आढावा दैनिक रित्या संकलन करण्यात येतो.

मासिक कार्यचालन आढाव्यामध्ये केलेले बदल -

1. TR-3- शिवशाही बसेसची चालनिय माहिती सेवा प्रकारनिहाय विवरणपत्रात घेण्यात आली.
2. TR4B - TR4B विवरणपत्रात बदल करून विभागनिहाय व यात्रा निहाय माहिती देण्यात येते.
3. TR8C - बस प्रकार निहाय अपघात विवरणपत्र समाविष्ट करण्यात आले.

(E) Statistical Branch

8.19 Management Information System (MIS) is established to provide information of operational performance to the Management.

Corporation has switched over the working from 4 tier system to 3 tier system from December-2016. As a part of restructuring, 6 regional offices have been closed and 3 Monitoring Committees are formed. Each Monitoring Committee monitors divisions from erstwhile 2 regions. Each monitoring committee consist of Regional Statistical Officer & these committees are the link between Central Office and divisions.

Data Compilation :

At present working of management Information System involves divisions wherein depotwise data is compiled, divisionwise data is compiled by Monitoring Committees and compilation of overall results for Corporation are completed at Central office. Most of the data originates at depot level, which is used at every level for co-ordination & control purposes.

The Central office provides information to the top management while Divisional offices take care of Divisional management.

Modifications done in the periodical returns

Statistical Branch regularly reviews the requirement of user departments & accordingly modifies periodical returns. During the year under review following statements are modified:

1. Information required for Quarterly Performance review meetings other than operational performance is compiled on monthly basis.
2. Operational performance of Shivshahi buses is compiled on daily basis.

Modifications done in Monthly Operational Review

1. TR-3- Shivshahi operational performance is included in the servicewise report.
2. TR4B - Statement is modified to division wise & Fair wise information.
3. TR8C- Vehicle typewise Accident Statement is added.

४. ME-6B - शिवशाही वाहनांचे KPTL विवरणपत्रात समाविष्ट करण्यात आले.
५. ME-10C - बस प्रकार निहाय बिघाडाचे विवरणपत्र समाविष्ट करण्यात आले.
६. ME-11 - वयानुसार व प्रगत किमीनुसार वाहन ताप्याचे विवरणपत्र बदलण्यात आले व वारंवारीता मर्यादा १० वर्ष/ १० लाख किमी वरून १५ वर्षांचे वर /१५ लाख किमीचे वर पर्यंत नेण्यात आली.

८.२० नियतकालिन विवरणपत्रे

सांख्यिकी शाखेत खालील प्रकारची नियतकालिन दैनिक, दशदिन, मासिक, त्रैमासिक, सहामाही व वार्षिक विवरणपत्रे तयार करण्यात येतात.

अ) दैनिक विवरणपत्रे

१. दैनिक वाहतूक अहवाल- विभागनिहाय दैनिक चालनिय अहवाल ४ भागात सादर केला जातो म्हणजेच

- i) दिवसाचा अहवाल
- ii) दशदिनाच्या सुरवातीपासुन संचित
- iii) महिन्याच्या सुरवातीपासुन संचित
- iv) वर्षाच्या सुरवातीपासुन संचित
- v) शिवशाही वाहनांचा दैनिक व संचित

ब) दशदिन विवरणपत्रे

१. दशदिन वाहतूक अहवाल
२. दशदिन वाहन स्थिती

क) मासिक विवरणपत्रे

१. २० कलमी कार्यचालन अहवाल
२. आगार अंदाजपत्रक मुल्यमापन
३. घटकनिहाय फलनिष्पत्ती
४. आगारनिहाय नफा व तोटा
५. घटकांचे श्रेणीकरण
६. मासिक वाहतुकीचा आढावा.

ड) त्रैमासिक विवरणपत्रे

१. बनावटीनुसार नवीन टायरचे मैलांतर फलनिष्पत्ती
२. रबर नुसार पुनःस्तरीत टायरची मैलांतर फलनिष्पत्ती
३. राज्य परिवहन उपक्रम सुनियंत्रण फलनिष्पत्ती
४. केंद्र सरकारला पाठविण्यात येणारा अपघात अहवाल

इ) सहामाही विवरण पत्रे

१. बनावटीनुसार बॅटरी फलनिष्पत्ती

फ) वार्षिक विवरण पत्रे

१. वार्षिक वाहन ताफा गणना
२. वार्षिक प्रशासन अहवाल

4. ME-6B - Shivshahi KPTL performance is included in the statement.
5. ME-10C- Vehicle typewise Breakdown statement is introduced.
6. ME-11- Agewise & Progressive kmwise fleet age statement is modified & frequency limit is increased from 10 years/10 lakh kms to above 15 years/15 lakh kms.

8.20 Periodical Returns

Daily, 10 Days, Monthly, Quarterly, Six Monthly & Annual are the periodicals prepared in the statistical Branch. Details are as under :

A) Daily Reports

1. Daily Operational Report- Division wise operational Information in Daily Report is submitted in 4 segments i.e.
  - i) For the day
  - ii) 10 Days Cumulative upto the Day
  - iii) Monthly Cumulative upto the Day
  - iv) Yearly Cumulative upto the Day
  - v) Shivshahi Daily & Cumulative upto the Day

B) Ten Days Reports

1. 10 Days Operational Report.
2. 10 Days Vehicle Position

C) Monthly Reports

1. 20 Points Operational report
2. Depot Budget Evaluation
3. Unitwise Information
4. Depotwise Profit & Loss
5. Ranking of Units
6. Monthly Operational Review

D) Quarterly Reports

1. Make wise New Tyre Km. Performance.
2. Rubber wise Retread Tyre Km. performance
3. Monitoring of STU's
4. Accident Statement sent to Central Government

E) Six Monthly Report

1. Makewise Battery Performance

F) Annual Reports

1. Annual Vehicle Census
2. Annual Administration Report

नमुद नियतकालिन विवरण पत्रां व्यतिरिक्त प्रत्येक विधी मंडळाच्या अधिवेशनासाठी महामंडळाच्या कामकाजासंबंधी टिप्पणी तयार करण्यात येते. तसेच केंद्र शासन, राज्य शासन, राज्य परिवहन उपक्रम, राज्य मार्ग परिवहन उपक्रम संस्था, मध्यवर्ती मार्ग परिवहन संस्था यांना लागणारी माहिती पुरविण्यात येते. व्यवस्थापनास चालन आढावा बैठक व वेळोवेळी इतर बैठकीस लागणारी माहिती सादर करण्यात येते.

भेट देणाऱ्या विविध मान्यवरांसाठी तसेच बैठकांसाठी महामंडळ माहितीचे सादरीकरणे तयार करण्यात आले.

८.२१ सन २०१९-२० या वर्षात संकलन व पृथकरण करून सादर केलेली माहिती

मध्यवर्ती कार्यालयाकडून विविध दशदिन, मासिक विश्लेषणात्मक टिपण्या तयार केल्या जातात. अहवाल वर्षात व्यवस्थापनास सादर केलेल्या विश्लेषणात्मक माहितीचा तपशील पुढील प्रमाणे आहे.

- i) दशदिन चालनिय अहवालाचे पृथकरण
- ii) दशदिन वाहन स्थितीचे पृथकरण
- iii) दिपावली हंगाम - लवचिक भाडे आकारणीचा परिणाम

८.२२ कामकाजात आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर

सांख्यिकी शाखेस माहिती संकलीत करून विहित तारखांना व्यवस्थापनास सादर करावी लागते. माहितीचे व्यवस्थापनामधील महत्व विचारात घेता, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून जलद गतीने माहिती व्यवस्थापनास सादर करण्याच्या दृष्टीने माहितीचे आदान-प्रदान क्लाउड स्टोरेज मार्फत करण्याचा निर्णय सांख्यिकी शाखेने घेतला. सदरची पध्दत यशस्वी होण्यासाठी विविध अहवालांचे डिझाईन तयार करून क्लाउड स्टोरेजवर अपलोड करण्यात आले. सदर प्रणालीमुळे आगारनिहाय दैनिक व दशदिन वाहतूक अहवाल अतिशय जलद गतीने व्यवस्थापनास सादर करण्यात येतो.

या व्यतिरिक्त दशदिन अखेरची वाहन स्थिती, मध्यवर्ती कार्यशाळांचा दशदिन वाहन उत्पादन अहवाल, २० कलमी अहवाल, अंदाजपत्रक, केपिटीएल, मार्गबंद वाहनांची माहिती, मासिक कार्यचालन अहवालातील ७० विवरणपत्रे या सर्व माहितीचे संकलन क्लाउड स्टोरेज मार्फत करण्यात येते.

तसेच सर्व खाते व घटक प्रमुखांना सर्व सांख्यिकी अहवाल ई-मेल द्वारे पाठविण्यात येतात. त्याचप्रमाणे सांख्यिकी शाखेच्या विभागीय व मध्यवर्ती स्तरावरील सर्व पत्रव्यवहार ई-मेल द्वारे करण्यात येतो व अशा रितीने सांख्यिकी शाखेच्या अंतर्गत व्यवहारात “कागद विरहीत” कार्यपध्दती अमलांत आणण्यात आली आहे.

In addition to above listed periodical reports, note on working of the MSRTC is submitted in every Legislative Assembly. Further, information required by Central Government, State Government, State Transport Undertakings, Association of State Road Transport Undertaking, Central Institute of Road Transport is also provided. Information required for Operational performance review meetings and other meetings are submitted.

Powerpoint presentations of Corporation information are prepared for visiting dignitaries & for various Meetings.

8.21 Information during the year 2019-20 Collected and Analysed.

The Central Office turns out several analytical data outputs by way of 10 days, monthly notes. Details of analytical notes submitted to the management during the year are as under.

- i) 10 Days Operational Report Notes
- ii) 10 days Vehicle Position Notes
- iii) Diwali Operation -Impact of Flexible Fare

8.22 Use of Advanced Technology in working

Statistical Branch has to submit compiled information on scheduled dates to the management. Considering the importance of MIS & requirement of faster deliverance, Statistical Branch decided to collect & transfer data through the cloud storage. To make this happen, formats of various reports were designed & uploaded on the cloud storage. Because of cloud storage- Daily & 10 Days operational reports are submitted to the management speedily.

Additional reports such as 10 Days vehicle position, 10 Days production report of Central Workshops, 20 Point report, Budget, KPTL, Off road Vehicle Position, 70 statements of Monthly Operational Report are compiled through cloud storage.

All statistical reports are sent through Email to Departmental & Unit heads. Also, correspondence between all units of statistical branch i.e. amongst Division & Central office is done by Email, which resulted in “Paperless System” in the working of Statistical Branch.

खालील नमूद एमएस-एक्सल फॉक्स-प्रो/डीबेसवर आधारित in-house संगणकीय प्रणाली विकसित करून मध्यवर्ती स्तरावरून प्रदेशांना व विभागांना देण्यात आलेल्या आहेत.

- १) वार्षिक वाहन ताफा गणना
- २) नवीन व पुनःस्तरित टायर किमी प्रणाली
- ३) मासिक कार्यचालन अहवाल
- ४) दशदिन वाहन स्थिती संकलन प्रणाली
- ५) विभाग व प्रदेशासाठी २० कलमी प्रणाली
- ६) आगार खर्चाचे विश्लेषण

८.२३ भौगोलिक माहिती प्रणाली वेबसाईट

अ) महामंडळाची भौगोलिक माहिती तंत्रज्ञानावर आधारित वेबसाईट सांख्यिकी शाखेने मे. रिध्दी मॅनेजमेंट सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड, कोलकत्ता यांचे सहयोगाने विना मोबदला विकसित करून घेण्यात आली आहे. सदरची प्रणाली जानेवारी २०१४ पासून कार्यरत आहे व कार्यचालनाचा आढावा घेण्यासाठी महामंडळातर्गत वापर करण्यात येतो. सदरची प्रणाली कार्यान्वित करणारे महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ हे देशातील राज्य उपक्रमापैकी एकमेव महामंडळ आहे. सदर वेबसाईटची लिंक www.msrtc.indiagis.org आहे.

भौगोलिक माहिती तंत्रज्ञानावर आधारित वेबसाईट मध्ये विभागामार्फत माहिती भरण्यात येते व त्याचे ऑनलाईन विश्लेषण करण्यात येते. त्यामुळे प्रत्येक स्तरावर माहिती तात्काळ उपलब्ध होत असून जलद निर्णय घेण्यास उपयोगाचे ठरलेले आहे.

उपरोक्त नमूद थिमॅटिक व व्हीझ मॅप्स भौगोलिक माहिती प्रणालीत उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.

- १) दशदिन वाहतूक अहवाल
- २) दशदिन वाहन स्थिती
- ३) मध्यवर्ती कार्यशाळांचा दशदिन वाहन उत्पादन अहवाल
- ४) महामंडळाचे व विभागाचे १२ निवडक मापनघटक
- ५) फलनिष्पत्ती मापदंड मधील ४२ मापनघटके.
- ६) कारणनिहाय ब्रेकडाउन, रद्द किमी, अतिकालीन भक्ता, सेवानिहाय चालनिय आढावा व पासेसची माहिती.

ब) **GIS-ग्राफीकल अहवाल** - अहवाल वर्षात आलेख स्वरूपात विश्लेषण करण्यासाठी GIS मध्ये ग्राफीकल अहवाल टॅब समाविष्ट करण्यात आली. सदरच्या टॅबमध्ये खालील माहितीचे घटकनिहाय, तुलनात्मक विश्लेषण करण्यात येते.

- i. फलनिष्पत्ती मापदंड मधील ४२ मापन घटके.
- ii. दशदिन अहवाल
- iii. कारणनिहाय ब्रेकडाउन व पासेस

Following MS-Excel and foxpro/dbase utilities are developed in-house at Central level & given to the regions and divisions.

- 1) Annual Vehicle Census
- 2) New & Retread Tyre km Utility
- 3) Monthly Operational review
- 4) 10 Days vehicle position system
- 5) 20 Point Utility for Divisions/Regions
- 6) Depot cost Evaluation

8.8.23 Geographical Information System Website

A) MSRTC's GIS based website is developed by Statistical Branch in collaboration with M/s. Ridhi Management Services, Kolkata free of cost. Website is in operation since January 2014 and being used as a internal performance monitoring tool . MSRTC is the first STU in India to develop GIS based statistical information system. The URL link of this system is www.msrtc.indiagis.org.

GIS website is developed in such a way that, data uploaded by divisions is analysed online. It has facilitated all units because of availability of data at every level which can be used for faster decision making.

Following Thematic & Whiz maps are made available in GIS system

- 1) 10 Days Operational report
- 2) 10 Days Vehicle position
- 3) 10 Days Production report of CW's
- 4) 12 selected parameters for Corporation & Division.
- 5) 42 Parameters of Performance Indicator.
- 6) Causewise BD, Passes, Cancellation, Overtime & Servicewise Operation.

B) **GIS-Graphical Report** - During the year under review, graphical analysis tab is added in the GIS module. In the tab, unitwise, comparative analysis of following data is done.

- i. 42 Parameters of Performance Indicator
- ii. 10 days Report
- iii. Causewise Breakdown & Passes

क) व्हेईकल मॉनिटरिंग प्रणाली -

महामंडळाचा डिझेलवरील खर्च साधारणपणे एकुण खर्चाच्या ३५ टक्के होतो. घटकाच्या KPTL मध्ये जर १ अंकाने वाढ झाल्यास साधारणपणे प्रति कि.मी. खर्चात रु.०.२५ नी घट होते. हि बाब विचारात घेता व वाहन निहाय KPTL चा आढावा घेण्यासाठी मध्यवर्ती स्तरावरच्या यंत्रणेची निकड लक्षात घेऊन महामंडळाने भौगोलिक माहिती प्रणाली (GIS) अंतर्गत वाहन देखरेख प्रणाली (VMS) मॉड्युल नोव्हेंबर-२०१७ मध्ये कार्यान्वित केले आहे.

सदर प्रणालीमध्ये प्रत्येक वाहनाचा तपशिल जसे, मेक, प्रकार, नोंदणी तारिख, आसन संख्या, घटक, प्रगत किमी, पुनःस्थितीकरण टपा/ तारिख याबाबतची माहिती असते.

डॅशबोर्ड टॅब मध्ये सर्व वाहने क्रमवारीने दर्शविले जाते KPTL कमी असलेली वाहने लाल रंगाने हायलाइट केलेली असतात. प्रत्येक वाहनाची मागिल ६ महिन्याची कामगिरी आलेखस्वरूपात दर्शविली जाते. या व्यतिरीक्त, वाहन वापर (KMU) देखिल परिगणित करण्यात येत असून त्यानुसार क्रमवारीने दाखविण्यात येते.

अहवाल टॅबमधून प्रत्येक वाहनाची KPTL व वाहन वापराबाबत माहिती तसेच KPTL, ताप्याचे आयुर्मान, वाहन वापर व वाहनांचे पुनःस्थितीकरण बॅकलॉग याबाबतचे एका घटकाकरिता वेगवेगळे ५३ अहवाल उपलब्ध होतात.

ड) के.पी.टी.एल मॉनिटरिंग-

आगार निहाय व विभागनिहाय के.पी.टी.एल चा आढावा घेण्यासाठी मध्यवर्ती स्तरावर निकड लक्षात घेऊन महामंडळाने भौगोलिक माहिती प्रणाली (GIS) VMS अंतर्गत के.पी.टी.एल मॉनिटरिंग मॉड्युल एप्रिल १९ मध्ये कार्यान्वित केले.

C) Vehicle Monitoring System -

Corporation spends around 35% of expenditure on diesel. Increase in KPTL by 1 count results in Rs.0.25 reduction in per km cost. Taking into consideration this fact & hence the need to have centralized system for monitoring vehicle wise KPTL performance, corporation launched Vehicle Monitoring system in the month of November-2017. Link for VMS module is given in the GIS website.

In the system, vehicles wise details such as Vehicle Make, Type, date of registration, Seating Capacity, Unit, Progressive Kms., Reconditioning Stage/date are given.

In Dashboard tab, all vehicles of division/depots are displayed in sorted manner. Low KPTL vehicles are highlighted with red color. Every vehicles previous 6 months performance is seen in graphical format. In addition to this, Vehicle wise utilisation (KMU) is also calculated & displayed according to utilization.

In the Report tab, total 53 reports can be downloaded for each unit consisting of KPTL & KMU according to age in years / age in Kms., reconditioning backlog & so on.

D) KPTL Monitoring

For monitoring Depotwise & Divisionwise KPTL performance corporation information KPTL monitoring system in April – 19. Link for KPTL monitoring is give in the VMS website.

सदर प्रणाली मध्ये आगार, विभाग व प्रदेश निहाय वाहन प्रकार व के.पी.टी.एल व व के.पी.एल ची माहिती उपलब्ध होते.

महामंडळाच्या सेवा प्रकारांमध्ये दाखल झालेल्या विना वातानुकूलित आसनी व शयनयान साधी-एमएस व महिंद्रा मिडी बस या नविन सेवा प्रकारांच्या वाहनांचा वाहन देखरेख प्रणाली मध्ये समावेश करण्यात आला आहे.

In the system depowise, divisionswise, regionwise typewise KPTL & KPL given reports.

Non AC seater cum Sleeper, ORD-MS & Mahindra midi buses wch is added in fleet of the corporation have been included in VMS system.

Vehicle & KPTL Monitoring System

Welcome User : Central Office

Home | Data Management | Delete Data | Dashboard | Upload Status | Report

Export to Excel | Thematic Report of All vehicles

Indicator: KPTL | Division: Solapur | Vehicle Type: ORD MS | Month-Year: 12-2019

By Query | Proceed

Particulars				KPTL		
Sl. No.	Vehicle No.	Depot Name	Progressive KM (Dec-19)	Dec-19	Nov-19	Oct-19
16	007C9219	Solapur	789746	43.83	43.60	39.80
17	13CU6897	Pandharpur	37190	43.88	40.98	38.75
18	14BT2837	Sangola	1110183	43.88	0.00	0.00
19	14BT2644	Barshi	991223	43.81	43.75	41.11
20	13CU6974	Pandharpur	47136	43.88	39.91	36.82
21	006S8084	Sangola	1027079	43.14	46.24	44.11
22	13CU6983	Pandharpur	37899	42.28	44.07	37.79
23	13CU6924	AkhalKot	49328	42.68	43.84	45.19
24	040Y5034	Karmala	1104528	42.73	43.38	43.86
25	14HG8349	Barshi	63420	42.88	48.01	41.01
26	006S8316	Solapur	761388	43.01	40.48	41.13

Need Attention | Moderate | Good | Utilized

0.00 - Indicates Utilized Vehicle

KPTL (Last 6 Months)

Month	KPTL
July	0.00
August	0.00
September	0.00
October	37.79
November	44.07
December	42.28

Vehicle No. - 13CU6983

Make:	TATA
Type:	ORD MS
Date of Registration:	01-10-2019
SC:	44
Latest Conversion Details:	---
Depot:	Pandharpur
Progressive km:	37899
RC Stage:	---
RC Date:	---

Developed by: Statistical Department, MSRTC & Riddhi Management Services Pvt. Ltd., Kolkata

Vehicle No.: 43768

इ) **GIS- दैनिक-** या नवीन विकसित केलेल्या टॅब मध्ये महामंडळाचा दैनिक चालनिय अहवाल व शिवशाही दैनिक चालनिय अहवाल GIS मध्ये उपलब्ध करून देण्यात आला. यामध्ये दैनिक, दशदिन, मासिक व वार्षिक चालनिय अहवाल देण्यात येतो.

E) **GIS Daily-** Corporation Operational Report & Shivshahi Operational Report is made available in the newly developed TAB on daily basis. It consist of daily, 10 Days, Monthly & Yearly Performance.

फ) GIS-इतर - या टॅब मध्ये भांडार व खरेदी खात्याकडून प्रसारित होणारे दर करार उपलब्ध करण्यात आलेले आहे.

ग) GIS / VMS मॉड्युल मध्ये नवीन टॅब देण्यात आले असून त्यामध्ये वाहन प्रकार नुसार जसे वातानुकूलित-शिवशाही, वातानुकूलित-व्होल्वो-स्कॅनिया, वातानुकूलित-स्वतःच्या वाहनांचे, वातानुकूलित-भाडेतत्वा वरिल वाहने, नॉन-एसी वाहने अशा वेगवेगळ्या प्रकारात येणाऱ्या वाहनांचे एकत्रीत KPTL / KPL देखरेख करण्याच्या उद्देशाने परिगणीत होते.

(फ) जनसंपर्क शाखा

८.२४ महामंडळाची प्रतिमा जनमानसात उंचावण्यासाठी जनसंपर्क शाखा महत्वाची भूमिका बजावते. प्रवासी जनतेशी सलोख्याचे आणि सौहार्दाचे संबंध निर्माण करण्यासाठी “जनसंपर्क” हा महत्वाचा दुवा आहे. प्रवाशांशी तसेच प्रसार माध्यमांशी मधुर संबंध प्रस्थापित करणे, प्रचार साहित्य छापणे, महत्वाच्या कार्यक्रमांचे आयोजन करणे ही जनसंपर्क शाखेची महत्वाची कामे आहेत. महामंडळाच्या जाहिराती प्रसिध्द करणे, तसेच महामंडळाच्या विविध कार्यक्रमांना व्यापक प्रसिध्दी देण्याची जबाबदारीही जनसंपर्क शाखा पार पाडते.

८.२५ प्रसिध्दी

जनमानसातील महामंडळाची प्रतिमा उंचावण्यासाठी तसेच जनतेशी मधुर संबंध प्रस्थापित करण्यासाठी प्रसिध्दी माध्यमांचा वापर केला जातो. महामंडळाद्वारे राबविल्या जाणाऱ्या उपक्रमांची तसेच विविध सुविधांची माहिती विविध प्रसिध्दी माध्यमाद्वारे जनतेस दिली जाते. सन २०१९-२० मध्ये ४१ प्रसिध्दी पत्रकांद्वारे अशी माहिती देण्यात आली.

महामंडळातर्फे राबविण्यात आलेल्या सुरक्षितता मोहिमेनिमित्त भिंतीपत्रके, स्टिकर्स, आवाहन पत्रके इ.प्रचार साहित्य तयार करून प्रदर्शित करण्यात आले.

८.२६ अति महत्वाच्या व्यक्तींच्या भेटी

शिष्टाचाराचा भाग म्हणून महामंडळास भेट देणाऱ्या अति महत्वाच्या व्यक्तींचा पाहुणचार जनसंपर्क शाखेतर्फे केला जातो. देशातील विविध राज्य परिवहन महामंडळातील मान्यवरांनी मध्यवर्ती कार्यालयास भेट देत असतात. यावेळेस कोणत्याही मान्यवरांनी कार्यालयास भेट दिलेली नाही.

८.२७ उद्घाटन समारंभ

- दि. १ जून रोजी एसटीचा ७१ वा वर्धापन दिन उत्साहात साजरा केला गेला.
- २७ फेब्रुवारी, २०२० रोजी महामंडळातर्फे प्रत्येक बसस्थानकांवर 'मराठी भाषा गौरव दिन' साजरा करण्यात आला.

F) GIS-Other - Store & Purchase departments valid rate contracts are made available in the TAB.

G) New Tab is given in GIS / Vehicle Monitoring System in which Typewise consolidated KPTL, KPL for vehicle types such as AC-Shivshahi, AC-Volvo-Scania, AC-Own, AC-Hired, Non-AC Vehicles & so on are be calculated for monitoring purpose.

(F) Public Relations Branch

8.24 The Public Relations Branch plays an important role in projecting the image of the Corporation. It is a vital link between the Public and the Corporation. Maintaining good relations with media and passengers, printing of informative material are some of its main functions. The responsibility of releasing advertisements in print media, arrangement of various functions & its coverage is also shouldered by the Public Relations Branch .

8.25 Publicity

Media is utilized to enhance the image of corporation and for maintaining cordial relations with the public. During the year, 41 press notes highlighting the various achievements, innovations, events, activities, services, schemes etc. of the Corporation were issued.

Publicity materials such as posters, stickers, pamphlets, banners etc.were prepared and displayed for Road Safety drive.

8.26 Visits of Dignitaries

As a part of protocol, arrangements for the visits of the dignitaries are handled by Public Relation branch. Dignitaries from various State Road Transport Undertakings visited Central office. During the period no dignitaries visited the office.

8.27 Inauguration Ceremonies

- The 71th anniversary of ST was Celebrated on 1st June
- “Marathi Bhasha Gaurav Din” was Celebrated on 27th Feb. 2020 by MSRTC Corporation.

- महामंडळाच्या नुतन वास्तुंचे उद्घाटन व भूमिपूजन समारंभ जनसंपर्क शाखेमार्फत आयोजित केले जातात. या अहवाल वर्षात उद्घाटन झालेल्या वास्तुंचा तपशिल पुढीलप्रमाणे आहे:
- Inauguration ceremonies of new buildings built by Corporation are organized by Public Relation branch. The details of inaugurations held during the year are as follows.

अ.क्र. Sr. No.	दिनांक / Date	विभाग / Division	उद्घाटन / Inauguration
1	१२ ऑगस्ट, २०१९	बीड	अंबाजोगाई बसस्थानक भूमिपूजन
2	१५ ऑगस्ट, २०१९	बीड	बीड बसस्थानक भूमिपूजन
3	१५ सप्टेंबर, २०१९	बीड	परळी बसस्थानक भूमिपूजन
4	२० सप्टेंबर, २०१९	बीड	कडा बसस्थानक भूमिपूजन
5	१२ सप्टेंबर, २०१९	कोल्हापूर	जयासिंगपूर बसस्थानक भूमिपूजन
6	१५ ऑगस्ट, २०१९	औरंगाबाद	औरंगाबाद आगार क्र. १ व २ बसस्थानक उद्घाटन

महामंडळाच्या कामकाजाबाबत
सर्वसाधारण आकडेवारी,
नफा - तोटा पत्रक
आणि
ताळेबंद दर्शाविणारी परिशिष्टे

ANNEXURES INDICATING
GENERAL STATISTICS,
PROFIT & LOSS ACCOUNT
AND
BALANCE SHEET
OF THE CORPORATION

परिशिष्ट - १ मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची स्थिती दर्शविणाऱ्या म.रा.मा.प. महामंडळातील कर्मचारी वर्गाची ३१ मार्च २०२० रोजीची स्थिती

Annexure- I Statement of Staff Position of the Corporation with indication of Employment of Backward Class as on 31st March 2020

वर्ग / Class	३१.०३.१९ रोजी संख्या / Strength as on 31-03-19			२०१९-२० मध्ये (सरळ सेवा भरती / अनुकंपा भरती) झालेल्या कर्मचाऱ्यांची संख्या / Recruitment during the year 2019-20 (Incl. recruitment on compassionate ground)			३१.०३.२० रोजीची स्थिती / Strength as on 31-03-20	
	मागासवर्गीय / Backward	इतर / Others	एकूण (२+३) / Total (2 + 3)	मागासवर्गीय / Backward	इतर / Others	एकूण (५+६) / Total (5 + 6)	अनुसूचित जाती / Scheduled Caste	अनुसूचित जमाती / Scheduled Tribes
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	22	46	68	0	0	0	7	1
II	674	532	1206	0	0	0	167	82
III	42113	47332	89445	1286	1583	2869	10292	6764
IV	5687	5473	11160	156	164	320	1358	927
Total	48496	53383	101879	1442	1747	3189	11824	7774

परिशिष्ट - एक

Annexure - I

३१ मार्च २०२० रोजी महामंडळातील एकूण कर्मचाऱ्यांच्या तुलनेत

STATEMENT SHOWING % EMPLOYMENT OF BACKWARD CLASS EMPLOYEES TO

वर्ग / Class	३१.०३.२०१९ रोजी एकूण (रकाना २ ची रकाना ४ शी टक्केवारी) / Overall 31.03.2019 (% of Col.2 to Col.4)	सरळ सेवा भरती एकूण (रकाना ५ ची रकाना ७ शी टक्केवारी) / New Recruitment (% of Col.5 to Col. 7)	अनुसूचित जाती (रकाना ८ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Scheduled Caste (% of Col. 8 to Col.19)	अनुसूचित जमाती (रकाना ९ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Scheduled Tribes (% of Col. 9 to Col. 19)	विमुक्त जाती - अ (रकाना १० ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Denotified Caste - A (% of Col. 10 to Col. 19)	भटक्या जमाती - ब (रकाना ११ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Nomadic Tribes - B (% of Col. 11 to Col. 19)
	20	21	22	23	24	25
I	32.35	0.00	13.46	1.92	0.00	0.00
II	55.89	0.00	13.19	6.48	3.08	3.40
III	47.08	44.82	11.65	7.66	2.75	2.45
IV	50.96	48.75	12.94	8.83	2.81	2.59
Total	47.60	45.22	11.81	7.76	2.76	2.48

परिशिष्ट - १ मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची स्थिती दर्शविणाऱ्या म.रा.मा.प. महामंडळातील कर्मचारी वर्गाची ३१ मार्च २०२० रोजीची स्थिती

Annexure- I Statement of Staff Position of the Corporation with indication of Employment of Backward Class as on 31st March 2020.

३१.०३.२०२० रोजीची स्थिती / Strength as on 31.03.2020									
विमुक्त जाती - अ / Denotified Tribes - A	भटक्या जमाती - ब / Nomadic Tribes - B	भटक्या जमाती - क / Nomadic Tribes - C	भटक्या जमाती - ड / Nomadic Tribes - D	विमुक्त व भटक्या जाती - एकूण / Denotified Caste & Nomadic Tribes - Total	विशेष मागास प्रवर्ग / Special Backward Class	इतर मागासवर्ग / Other Backward Class	एकूण मागासवर्गीय (रकाना ८, ९, १४ ते १६) / Total Backward (Col. 8, 9, 14 to 16)	इतर / Others	एकूण (रकाना १७ व १८) / Total (Col. 17 & 18)
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
0	0	1	1	2	0	0	10	42	52
39	43	45	20	147	24	138	558	708	1266
2431	2167	3384	2179	10161	1877	11983	41077	47243	88320
295	272	358	224	1149	202	1657	5293	5204	10497
2765	2482	3788	2424	11459	2103	13778	46938	53197	100135

मागासवर्गीय कर्मचाऱ्यांची टक्केवारी दर्शविणारा तक्ता

TOTAL STAFF OF THE CORPORATION AS ON 31st MARCH 2020

भटक्या जमाती -क (रकाना १२ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Nomadic Tribes - C (% of Col.12 to Col. 19)	भटक्या जमाती -ड (रकाना १३ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Nomadic Tribes D (% of Col.13 to Col. 19)	विमुक्त जाती व भटक्या जमाती - (रकाना १४ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Denotified Caste & Nomadic Tribes - Total (% of Col.14 to Col.19)	विशेष मागास प्रवर्ग (रकाना १५ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Special Backward Class (% of Col.15 to Col.19)	इतर मागासवर्ग (रकाना १६ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Other Backward Caste (% of Col. 16 to Col. 19)	एकूण (रकाना १७ ची रकाना १९ शी टक्केवारी) / Total (% of Col. 17 to Col. 19)
26	27	28	29	30	31
1.92	1.92	3.85	0.00	0.00	19.23
3.55	1.58	11.61	1.90	10.90	44.08
3.83	2.47	11.50	2.13	13.57	46.51
3.41	2.13	10.95	1.92	15.79	50.42
3.78	2.42	11.44	2.10	13.76	46.87

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

अ.क्र./ Sr. No.	बाबी / Item	औरंगाबाद / Aurangabad		मुंबई/ Mumbai		
		2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	
A	३१ मार्च रोजीची स्थिती / Position as on 31st March					
1	नियतांची संख्या / No. of Schedules	2929	2888	2844	2725	
2	कर्मचारी संख्याबळ / Staff Strength					
	अ. विभाग व प्रादेशिक कार्यालय / A. Divisional & Regional Office	19001	19209	18573	17657	
	ब. एकूण / B. Total					
3	अ.प्रति मार्गस्थ वाहनामागे कर्मचारी वर्ग / A. Staff per On Road Bus	6.18	6.43	6.42	6.42	
	ब. एकूण प्रति मार्गस्थ वाहनामागे कर्मचारी वर्ग / B. Total Staff per On Road Bus					
4	आगारांची संख्या / No. of Depots	47	47	45	45	
5	मार्गांची संख्या / No. of Routes	2794	2902	3970	3952	
6	मार्गांचे एकूण कि.मी.(लाखात) /Route Kms. (in Lakh)	2.65	2.79	2.71	2.84	
7	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी. मध्ये)/ Average Route Length(in Kms)	94.97	96.21	68.31	71.77	
8	चालनीय बसेसची संख्या / No. of Operational buses held	3441	3408	3346	3297	
B	कार्यचालन फलनिष्पत्ती /Operational Performance					
1	सरासरी चालविलेली नियते / Average No. of Schedules operated	2774	2692	2716	2540	
2	सार्थ कि.मी.(लाखात) / Effective Kms. (in Lakh)	(स्वतःची वाहनाचे) / (Own Vehicles)	3858.56	3774.25	3062.82	2983.90
		(भाडेतत्वा वरील वाहनाचे)/ (Hired Vehicles)	157.43	137.19	201.10	88.82
		(एकूण) / (Total)	4015.99	3911.44	3263.92	3072.72
3	वाहतूक उत्पन्न (₹ कोटीत) / Traffic Receipt (₹ in Crore) (Based on MIS)	(सवलत रक्कम वगळून)/ (Excluding Value of Concession)	1178.60	1156.86	1081.62	1032.88
		(सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ (Including Value of Concession)	1559.18	1541.82	1261.78	1212.58
4	प्रति कि.मी.वाहतूक उत्पन्न (₹) / Earning per Km. (in ₹) (Based on MIS)	(सवलत रक्कम वगळून)/ (Excluding Value of Concession)	29.35	29.58	33.14	33.61
		(सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ (Including Value of Concession)	38.82	39.42	38.66	39.46

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

नागपूर/ Nagpur		पुणे/ Pune		नाशिक/ Nashik		अमरावती/ Amravati		महामंडळ / Corporation	
2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
1670	1597	3772	3681	3107	3003	1686	1584	16008	15478
8867	9017	23175	22746	19307	18979	10880	10598	99803	98206
								101879	100135
5.34	5.82	5.83	5.91	6.13	6.22	6.55	6.70	6.21	6.35
26	26	55	55	44	44	33	33	250	250
1798	1877	4673	4641	3932	3986	2005	2039	19172	19397
1.40	1.42	2.97	30.02	2.39	2.43	1.50	1.40	13.62	13.89
77.95	75.40	63.53	64.69	60.88	61.16	74.18	68.87	71.04	71.60
1790	1760	4363	4360	3570	3492	1897	1858	18554	18292
1575	1464	3696	3497	2961	2864	1570	1483	15292	14540
1989.90	1858.74	4658.86	4420.07	3852.26	3691.10	2124.92	1991.04	19547.32	18719.10
68.05	58.04	292.20	337.26	82.14	131.11	29.73	32.08	830.65	784.50
2057.95	1916.78	4951.06	4757.33	3934.40	3822.21	2154.65	2023.12	20377.97	19503.60
577.42	551.18	1543.77	1502.81	1156.91	1127.47	612.36	581.25	6150.69	5952.46
754.40	729.49	1917.85	1880.12	1546.13	1505.36	831.22	791.83	7870.56	7661.20
28.06	28.76	31.18	31.59	29.40	29.50	28.42	28.73	30.18	30.52
36.66	38.06	38.74	39.52	39.30	39.38	38.58	39.14	38.62	39.28

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

अ.क्र./ Sr. No.	बाबी / Item		औरंगाबाद / Aurangabad		मुंबई/ Mumbai	
			2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
5	भारमानाची टक्केवारी / % Load Factor (Based on MIS)	(सवलत रक्कम वगळून)/ (Excluding Value of Concession)	53.22	52.08	56.89	56.58
		(सवलत रक्कम समाविष्ट करून)/ (Including Value of Concession)	70.40	69.39	66.31	66.46
6	सवलत रक्कम समाविष्ट करून मापन घटक/ Parameters including Value of Concession					
i	प्रवासी किमी (कोटीत)/ Passenger Km (in Crore)		1219.14	1164.34	935.82	879.57
ii	प्रवाशांनी प्रवास केलेले सरासरी अंतर (कि.मी.मध्ये) / Average Distance travelled by passenger (in Kms.)		29.80	30.35	22.66	23.67
iii	प्रत्येक प्रवाशामागे प्रवासी वाहतूक उत्पन्न (₹) / Average Earning per passenger during the year (₹)		38.11	40.19	30.56	32.63
iv	प्रति दिन प्रति मार्गस्थ बसमागे उत्पन्न (₹) / Traffic earning per on road vehicle per day (₹)		13900	14096	11957	12053
7	चालक / वाहक वापर / Crew Utilisation					
	अ. सरासरी प्रत्यक्ष काम (तास व मिनिटे)/ A. Average Steering Duty (Hrs.& Mts.)		6.16	6.13	6.38	6.41
	ब. सरासरी विस्तारीत काम (तास व मिनिटे)/ B. Average Spreadover Duty (Hrs. & Mts.)		7.17	7.13	7.41	7.50
	क. सरासरी चालक / वाहक काम (कि.मी.मध्ये)/ C. Average Crew Duty (in Kms.)		236.0	230.9	192.8	195.2
8	वक्तशीरपणाची टक्केवारी / Percentage Punctuality					
	अ. निर्गमन / A. Departure		97.03	96.97	97.52	97.62
	ब. आगमन / B. Arrival		97.53	97.32	96.57	96.74
9	रद्द कि.मी ची टक्केवारी / % Cancelled Kms		4.69	2.92	5.36	5.47
10	वाहन वापर(कि.मी.मध्ये)/ Vehicle Utilisation (in Kms.)	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	354.20	353.89	301.47	301.65
		(भाडेतत्वावरील वाहने) / (Hired Vehicles)	486.92	502.66	511.66	526.87
		(एकूण) / (Total)	358.03	357.60	309.30	305.43
11	वाहन ताफ्याच्या वापराची टक्केवारी/% Fleet Utilisation	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	88.16	87.42	84.57	83.14
		(एकूण) / (Total)	88.46	87.70	85.35	83.37

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

नागपूर/ Nagpur		पुणे/ Pune		नाशिक/ Nashik		अमरावती/ Amravati		महामंडळ / Corporation	
2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
51.52	50.92	55.01	54.33	53.63	51.98	51.86	50.72	54.04	53.10
67.34	67.55	68.30	67.98	71.69	69.38	70.40	69.31	69.14	68.38
605.35	564.51	1456.69	1384.77	1228.04	1153.27	662.62	611.95	6107.66	5757.01
24.79	24.83	24.62	25.65	24.68	25.59	26.26	21.17	25.36	26.19
30.90	32.08	32.42	34.82	31.07	33.40	32.95	35.15	32.69	34.85
12453	12862	13213	13356	13444	13487	13700	13683	13137	13279
6.45	6.40	6.46	7.01	6.42	6.37	6.26	6.24	6.36	6.38
7.55	7.47	7.46	7.49	7.31	7.27	7.19	7.20	7.35	7.35
235.3	231.8	216.9	217.1	216.8	217.2	220.5	219.4	218.1	217.5
95.35	95.05	97.50	97.34	95.71	93.61	96.27	96.49	96.79	96.37
95.41	95.24	98.10	97.96	95.78	94.53	96.97	97.07	96.93	96.68
6.10	6.18	6.17	6.13	3.63	3.16	6.34	6.33	5.28	5.28
335.41	333.92	333.47	329.79	340.08	339.51	353.91	347.83	335.36	333.52
542.60	552.00	536.56	503.29	474.57	452.59	471.64	509.30	511.97	499.90
339.70	337.97	341.09	337.96	342.11	342.44	355.14	349.59	340.14	338.04
90.10	87.86	90.14	87.68	86.82	87.03	87.36	84.96	87.02	85.84
90.29	88.05	90.47	88.20	86.99	87.32	87.48	85.10	87.33	86.18

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

अ.क्र./ Sr. No.	बाबी / Item		औरंगाबाद / Aurangabad		मुंबई/ Mumbai	
			2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
12	१.अपघाताची संख्या / 1. No. of Accidents					
	मरणांतिक / Fatal	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	86	74	56	57
		(एकूण) / (Total)	89	76	64	57
	गंभीर / Major	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	353	227	358	353
		(एकूण) / (Total)	382	246	410	367
	किरकोळ / Minor	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	160	237	239	407
		(एकूण) / (Total)	166	245	247	412
	एकूण / Total	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	599	538	653	817
		(एकूण) / (Total)	637	567	721	836
	२.प्रति लाख कि.मी.मागे अपघाताचे प्रमाण / 2.Rate of Accident per Lakh Km	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	0.16	0.14	0.21	0.27
		(एकूण) / (Total)	0.16	0.14	0.22	0.27
13	बिघाडांची संख्या / No. of Breakdowns	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	11749	11438	15920	13856
		(एकूण) / (Total)	12078	11796	16395	14016
	दर १०,००० कि.मी.मागे बिघाडांचे प्रमाण / Rate of breakdowns per 10,000 Kms.	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	0.30	0.30	0.52	0.46
		(एकूण) / (Total)	0.30	0.30	0.50	0.46
14	प्रति १० लिटर मागे कि.मी. / Kms Per Ten Litre (HSD)	(स्वतःची वाहने) / (Own Vehicles)	48.83	47.84	42.27	41.41
		(भाडेतत्वावरील वाहने) / (Hired Vehicles)	34.52	33.97	30.57	29.74
		(एकूण) / (Total)	48.05	47.15	41.29	40.95
15	प्रति १०किलो सीएनजी मागे कि.मी. / Kms Per Ten Kilo CNG		-		38.72	38.19
16	प्रति लिटर मागे कि.मी.प्रमाण (इंजिन तेल)/ Kms Per Litre (Engine Oil)	(स्वतःची वाहने)/ (Own Vehicles)	2151	2016	2015	2105
17	प्रति लिटर मागे कि.मी.प्रमाण (इंजिन तेल टॉप अप)/ Kms Per Litre (Engine Oil Top Up)	(स्वतःची वाहने)/ (Own Vehicles)	4802	4069	4968	4976
18	प्रति लाख कि.मी.मागे टायर्सचा खप / Rate of Tyre Consumption per Lakh kms.					
	अ. नवीन / A.New	(स्वतःची वाहने)/ (Own Vehicles)	4.80	5.72	4.68	5.94
	ब. पुनःस्तरीत / B. Retreaded	(स्वतःची वाहने)/ (Own Vehicles)	9.92	8.43	11.84	9.43

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

नागपूर/ Nagpur		पुणे/ Pune		नाशिक/ Nashik		अमरावती/ Amravati		महामंडळ / Corporation	
2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
34	27	75	80	75	67	33	35	359	340
35	27	78	93	76	71	35	36	377	360
135	126	372	295	401	326	187	129	1806	1456
142	132	438	333	411	344	191	131	1974	1553
100	104	114	156	193	341	119	145	925	1390
101	108	124	162	202	350	119	147	959	1424
269	257	561	531	669	734	339	309	3090	3186
278	267	640	588	689	765	345	314	3310	3337
0.14	0.14	0.12	0.12	0.17	0.20	0.16	0.16	0.16	0.17
0.14	0.14	0.13	0.12	0.18	0.20	0.16	0.16	0.16	0.17
6160	5311	17727	17998	9570	9124	6197	6139	67323	63866
6341	5592	18125	18542	9650	9346	6244	6152	68833	65444
0.31	0.29	0.38	0.41	0.25	0.25	0.29	0.31	0.34	0.34
0.31	0.29	0.37	0.39	0.25	0.24	0.29	0.30	0.34	0.34
51.46	50.62	45.08	44.70	46.39	45.47	47.69	46.41	46.42	45.59
36.42	35.37	34.71	34.05	35.53	33.77	36.29	35.43	33.82	33.49
50.77	49.97	44.31	43.74	46.10	44.92	47.48	46.18	45.73	44.94
-	-	-	-	-	-	-	-	38.72	38.19
1891	1916	1577	1498	1881	1640	1796	1626	1853	1752
7948	7843	4400	3811	4808	3541	5901	4569	5024	4252
4.44	4.61	4.34	4.69	4.29	4.68	5.11	5.90	4.57	5.22
8.32	7.44	8.29	7.55	7.77	7.12	10.05	8.55	9.26	8.04

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

अ.क्र./ Sr. No.	बाबी / Item		औरंगाबाद / Aurangabad		मुंबई/ Mumbai	
			2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
19	प्रति लाख कि.मी. मागे स्प्रिंग खप / Rate of Spring Consumption per Lakh kms. (in Kgs.)	(स्वतःची वाहने)/ (Own Vehicles)	184	160	132	126
20	नवीन टायरचे सरासरी कि.मी./Average Kms. of New Tyres					
	अ. नायलॉन / A.Nylon		44825	43852	43374	42114
	ब. रेडियल / B. Radial		56020	59866	53526	56554
	क. एकूण / C.Total		52315	55013	49754	52571
21	पुनःस्तरीत टायरचे सरासरी कि.मी. / Average Kms. of Retreaded Tyres		35773	34467	32704	32002
22	नवीन टायर्सची पुनःस्तरणाची टक्केवारी / % Retreadability of New Tyres					
	अ. नायलॉन / A.Nylon		96.29	97.05	98.00	98.10
	ब. रेडियल / B. Radial		96.67	97.26	97.47	98.21
	क. एकूण / C.Total		96.55	97.20	97.67	98.18
23	पुनःस्तरीत टायर्सची पुनःस्तरणाची टक्केवारी / % Retreadability of Retreaded Tyres		59.01	55.89	73.87	69.26
24	पुनःस्तरीकरण घटक / Retreadability Factor		1.78	1.74	2.33	2.56
C	मूलभूत मापन घटक / Basic Parameters					
1	स्थूल कि.मी.(लाखात) / Gross Kms. (in Lakh)		4043.71	3941.03	3303.09	3112.63
2	व्यर्थ कि.मी.(लाखात) / Dead Kms. (in Lakh)		27.72	29.60	39.17	39.92
3	व्यर्थ कि.मी. ची सार्थ कि.मी.शी टक्केवारी / % of Dead kms.to Effective kms.		0.69	0.76	1.20	1.30
4	नियत कि.मी.(लाखात) / Scheduled Kms. (in Lakh)		4020.60	3827.44	3311.66	3110.65
5	रद्द कि.मी (लाखात) / Cancelled Kms (in Lakh)		188.69	111.85	177.57	170.17
6	बसेसची वर्षातील सरासरी संख्या / Average No. of buses held during the year		3474	3408	3387	3297
7	दररोज मार्गावर असणाऱ्या सरासरी बसेसची संख्या / Average No.of buses on road per day		3073.14	2988.55	2891.15	2748.74
8	सरासरी आसन क्षमता / Avearge seating capacity		43.12	42.90	43.24	43.07
9	वर्षात तरतूद केलेले आसन कि.मी. (कोटीत) / Seat Kms. offered during the year (in Crore)		1731.69	1678.01	1411.32	1323.42
10	वाहतूक केलेल्या प्रवाशांची संख्या (लाखात) / No.of passengers carried (in Lakh)		4091.35	3836.63	4129.25	3715.68

परिशिष्ट - दोन / ANNEXURE - II

सर्वसाधारण आकडेवारी / GENERAL STATISTICS

नागपूर/ Nagpur		पुणे/ Pune		नाशिक/ Nashik		अमरावती/ Amravati		महामंडळ / Corporation	
2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
56	55	67	69	125	116	99	110	114	109
44907	44522	47657	48420	50295	47887	45854	45510	46298	45520
60464	62063	59173	60282	62520	64131	54879	54908	57947	59827
56421	58634	54851	57002	59008	60251	52176	52498	54114	56038
41481	42117	40364	40744	44546	45859	35708	35191	38188	38020
98.33	98.51	98.39	97.64	98.34	98.93	98.00	96.98	97.85	97.78
98.61	99.13	98.47	98.88	98.55	99.01	99.16	95.24	98.08	98.05
98.53	99.01	98.44	98.54	98.49	98.99	98.81	95.68	98.01	97.98
59.23	64.48	65.20	68.86	56.95	64.09	56.63	47.92	62.88	62.71
1.91	1.87	1.82	1.81	2.00	2.76	2.04	1.67	1.96	2.07
2072.86	1930.78	4989.36	4795.49	3967.23	3857.19	2168.17	2036.96	20544.42	19674.08
14.91	14.00	38.30	38.16	32.83	34.99	13.52	13.85	166.45	170.52
0.72	0.73	0.77	0.80	0.83	0.92	0.63	0.68	0.82	0.87
2152.96	1991.55	5008.11	4745.67	3953.62	3790.88	2241.78	2100.33	20688.73	19566.52
131.27	123.08	309.20	290.86	143.57	119.93	142.23	132.92	1092.53	948.81
1838	1760	4396	4361	3622	3492	1900	1858	18795	18292
1659.76	1549.58	3976.80	3846.06	3150.82	3049.61	1662.22	1581.20	16413.89	15763.74
43.68	43.60	43.08	42.82	43.54	43.49	43.68	43.64	43.33	43.17
898.91	835.72	2132.92	2037.09	1713.04	1662.28	941.15	882.89	8829.77	8419.70
2441.74	2273.66	5916.54	5398.87	4976.7	4507.31	2522.9	2252.53	24078.48	21984.68

परिशिष्ट - तीन / ANNEXURE - III

प्रवाशी तक्रारी/PUBLIC COMPLAINTS-2019-20

प्रवाशांच्या तक्रारीचे कारणानिहाय पृथःकरण /

CAUSEWISE ANALYSIS OF PUBLIC COMPLAINTS

प्रदेश / Region	आलेल्या तक्रारींची एकूण संख्या / Number of Complaints received		
	प्रवासभाडे व परतावा / Fare & Refund		
	प्रवास भाडया संबंधी तक्रारी / Complaints regarding fares	अयोग्य तिकिट देणे / Improper ticketing	सुट्टे पैसे परत न देणे / Change not paid back
1	2	3	4
औरंगाबाद / Aurangabad	2	5	6
मुंबई / Mumbai	114	9	56
नागपूर / Nagpur	7	1	1
पुणे / Pune	80	387	57
नाशिक / Nashik	54	16	8
अमरावती / Amravati	5	1	2
महामंडळ / Corporation	262	419	130

परिशिष्ट : तीन (पुढे चालू) / Annexure - III (Contd.)

प्रदेश / Region	आलेल्या तक्रारींची एकूण संख्या / Number of Complaints received			
	सुखसोयी /Amenities			
	बसस्थानकावरील सोयी / Facilities at bus station	स्वच्छता विषयक असमाधानकारक अपुऱ्या सोयी / Unsatisfactory inadequate sanitary conditions	उपहारगृहे / Canteen	गैरवर्तन / Discourtesy
	10	11	12	13
औरंगाबाद /Aurangabad	0	0	0	21
मुंबई / Mumbai	25	15	2	206
नागपूर / Nagpur	1	1	1	51
पुणे / Pune	55	30	35	237
नाशिक / Nashik	29	7	4	113
अमरावती /Amravati	2	3	1	40
महामंडळ / Corporation	112	56	43	668

परिशिष्ट - तीन / ANNEXURE - III

प्रवाशी तक्रारी/PUBLIC COMPLAINTS-2019-20

प्रवाशांच्या तक्रारींचे कारणानिहाय पृथःकरण /
CAUSEWISE ANALYSIS OF PUBLIC COMPLAINTS

आलेल्या तक्रारींची एकूण संख्या / Number of Complaints received				
वाहतूक व्यवस्था / Traffic Operations				
वेळापत्रक / Time Table	अनियमित व वक्तशीर नसलेली वाहतूक व्यवस्था / Irregular and unpunctual operation	बसमध्ये जागा न मिळणे/ No Accomodation in the bus	बसची खराब स्थिती/ Bad condition of the Bus	इतर / Others
5	6	7	8	9
4	20	0	7	260
27	160	145	62	385
10	85	1	10	32
307	200	346	183	86
31	76	22	38	253
34	23	1	21	112
413	564	515	321	1,128

परिशिष्ट : तीन (पुढे चालू) / Annexure - III (Contd.)

आलेल्या तक्रारींची एकूण संख्या / Number of Complaints received				
इतर / Others	एकूण / Total		प्रति लाख उतारुंमार्गे तक्रारीची संख्या/ No.of complaints per lakh passengers during	
	2018-19	2019-20	2018-19	2019-20
14	16	16	17	18
29	373	354	0.09	0.09
145	1,621	1,351	0.39	0.33
118	230	319	0.09	0.13
364	2,613	2,367	0.44	0.40
150	632	801	0.13	0.16
20	347	265	0.14	0.11
826	5,816	5,457	0.24	0.23

परिशिष्ट - चार (अ) / ANNEXURE - IV (A)

३१ मार्च २०२० रोजीच्या नोंदणी प्रमाणे चालनात असलेल्या वाहन ताफ्याची वय वर्षानुसार वर्गवारी /
Classification Of Operational Fleet According to Vehicle Age (In Years) As on 31st March 2020

वाहनाचे वय (वर्षात) / Vehicle Age (In Year)	बनावट / Make							एकूण / TOTAL
	TATA	TATA SHIVSHAHI	LEYLAND	LEYLAND SHIVSHAHI	EICHER	VOLVO	SCANIA	
पर्यंत / Upto 1.00	326	111	550	231	0	0	0	1218
1.00 ते / To 2.00	0	77	0	0	0	0	0	77
2.00 ते / To 3.00	0	423	0	0	0	0	0	423
3.00 ते / To 4.00	331	0	303	0	244	0	18	896
4.00 ते / To 5.00	1148	0	680	0	0	28	18	1874
5.00 ते / To 6.00	259	0	239	0	0	0	0	498
6.00 ते / To 7.00	1041	0	651	0	0	4	0	1696
7.00 ते / To 8.00	1339	0	1621	0	0	0	0	2960
8.00 ते / To 9.00	995	0	1464	0	0	20	0	2479
9.00 ते / To 10.00	1297	0	1252	0	0	5	0	2554
10.00 ते / To 11.00	924	0	829	0	0	0	0	1753
11.00 ते / To 12.00	912	0	145	0	0	0	0	1057
12.00 ते / To 13.00	431	0	168	0	0	0	0	599
13.00 ते / To 14.00	56	0	0	0	0	0	0	56
14.00 ते / To 15.00	21	0	0	0	0	0	0	21
15.00 पेक्षा अधिक / Above 15.00	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण / TOTAL	9080	611	7902	231	244	57	36	18161
MAKEWISE AVERAGE FLEET AGE	7 Year 11 Month	2 Year	7 Year 5 Month	6 Month	3 Year 6 Month	6 Year 6 Month	4 Years	7 Year 4 Month

परिशिष्ट - चार (ब) / ANNEXURE IV (B)

३१ मार्च २०२० रोजीच्या प्रगत किलोमीटर नुसार चालनात असलेल्या वाहन ताफ्याची वर्गवारी /
Classification of Operational Fleet According to The Progressive Kms. As on 31st March-2020

प्रगत किलोमीटर (लाखात) / Progressive Kms (in Lakh)	बनावट / Make							एकूण / TOTAL
	TATA	TATA SHIVSHAHI	LEYLAND	LEYLAND SHIVSHAHI	EICHER	VOLVO	SCANIA	
पर्यंत / Upto 1.00	295	115	513	231	0	0	0	1154
1.00 ते / To 2.00	40	80	37	0	0	0	0	157
2.00 ते / To 3.00	46	301	0	0	2	0	0	349
3.00 ते / To 4.00	119	110	13	0	38	0	1	281
4.00 ते / To 5.00	95	5	38	0	100	0	1	239
5.00 ते / To 6.00	328	0	218	0	81	0	10	637
6.00 ते / To 7.00	713	0	484	0	23	2	22	1244
7.00 ते / To 8.00	880	0	600	0	0	9	2	1491
8.00 ते / To 9.00	867	0	802	0	0	17	0	1686
9.00 ते / To 10.00	1124	0	1212	0	0	4	0	2340
10.00 ते / To 11.00	1139	0	1648	0	0	1	0	2788
11.00 ते / To 12.00	1021	0	1309	0	0	1	0	2331
12.00 ते / To 13.00	1151	0	730	0	0	9	0	1890
13.00 ते / To 14.00	842	0	243	0	0	9	0	1094
14.00 ते / To 15.00	338	0	45	0	0	3	0	386
15.00 पेक्षा अधिक / Above 15.00	82	0	10	0	0	2	0	94
एकूण / TOTAL	9080	611	7902	231	244	57	36	18161
MAKEWISE AVERAGE FLEET AGE IN KMS (In lakh)	9.68	2.19	9.27	0.50	4.85	10.41	6.14	9.06

परिशिष्ट - पाच
Annexure - Vमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
PROFIT & LOSS ACCOUNT

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	खर्च / Expenditure	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
	चालन खर्च / Operating Expenses	
	(अ)/(A) वाहतूक / To Traffic	
	1 वेतन व भत्ते / Salaries & Allowances	
9,60,95,058	अ. अधिकारी / A. Officers	10,47,21,676
227,66,62,360	ब. इतर कर्मचारी / B. Other Staff	237,06,89,274
1939,53,55,884	क. चालक व वाहक / C. Drivers & Conductors	2042,12,86,955
42,86,64,091	2 तिकिटे व वाहतूक लेखन सामुग्री / Tickets & Traffic Stationery	46,90,68,312
9,23,76,005	3 गणवेश / Uniforms	7,51,74,448
32,77,805	4 हत्यारे व साधन सामुग्री / Tools & Equipments	31,56,420
38,71,924	5 इतर खर्च / Other Charges	31,89,902
136,97,26,139	6 टोल कर / Toll Tax	139,99,29,211
106,19,36,714	7 भाडे तत्वावरील बसेसचे शुल्क / Hiring charges of Buses	109,19,15,581
	(ब)/(B) दुरुस्ती व देखभाल / To Repairs & Maintenance	
	1 वेतन व भत्ते / Salaries & Allowances	
9,62,72,650	अ. अधिकारी / A. Officers	9,89,64,568
341,07,90,594	ब. कर्मचारी (देखभाल) / B. Staff (Maintenance)	344,79,72,434
209,99,53,380	क. कर्मचारी (कार्यशाळा) / C. Staff (Workshop)	210,76,25,229
	2 भांडार / Stores	
142,10,62,862	अ. सुट्टे भाग / A. Spare Parts	141,40,26,606
24,30,47,939	ब. वंगणे / B. Lubricants	23,24,89,863
159,41,77,297	क. टायर व ट्यूब्स / C. Tyres and Tubes	165,37,53,545
17,70,79,615	ड. बॅटऱ्या / D. Batteries	11,84,57,097
33,03,10,964	इ. इतर सामान / E. Other Stores	16,98,68,592
4,35,35,994	3 कापड / Clothing	3,83,34,669
16,62,74,063	4 वीज, इंधन, प्रकाश व्यवस्था / Power, Heating, Lighting	17,39,94,883
12,69,78,441	5 पुनःस्थितीकरण / Reconditioning	13,18,02,329
	अ. बाह्य एजन्सीकडून वाहनांची व सुट्ट्या भागांची दुरुस्ती / A. Repairs to vehicles and spares by outside agencies	
	ब१. मध्यवर्ती कार्यशाळांकडून वाहनाचे पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती / B1. Reconditioning & repairs to vehicles by Central Workshops	
	ब२. मध्यवर्ती कार्यशाळांमध्ये जोड भागांचे पुनःस्थितीकरण व दुरुस्ती / B2. Reconditioning & Repairs to Assemblies by Central Workshops	22,94,62,395
18,34,66,833		22,94,62,395
3462,09,16,612	पुढील पानावर / Carried Forward	3575,58,83,989

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION
वर्षाचे नफा - तोटा पत्रक

परिशिष्ट - पाच
Annexure - V

FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH 2020

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	उत्पन्न / Income	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
	चालन उत्पन्न / Operating Revenue	
	वाहतूक उत्पन्न / Traffic Revenue	
7778,87,31,039	1 प्रवासी उत्पन्न / Revenue From Passengers	7473,17,01,368
38,51,30,665	2 प्रासंगिक करार / Casual Contract	104,54,37,831
5,69,86,758	3 प्रवासी सामान / Passenger Luggage	4,48,61,391
6,65,97,995	4 टपाल वाहतूक व्यवस्था / Postal Mail Service	6,43,43,163
10,54,59,094	5 पार्सल आकार / Parcel Charges	14,21,72,804
7840,29,05,551	पुढील पानावर / Carried Forward	7602,85,16,557

परिशिष्ट - पाच
Annexure - Vमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
PROFIT & LOSS ACCOUNT

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	खर्च / Expenditure	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
3462,09,16,612	मागील पानावरून / Brought Forward	3575,58,83,989
3,22,14,445	क. इतर संकीर्ण खर्च / C. Other Miscellaneous Charges	3,38,64,449
	चालन खर्च / Operating Expenses	
3013,66,77,107	क / C गतिशक्ती (डिझेल) / To Power (Diesel)	2801,96,27,123
17,09,03,020	ड / D परवाने व कर / To Licences & Taxes	
953,11,71,579	अ. मोटार वाहन कर इ. / A. Motor Vehicle Taxes etc.	10,51,70,199
	ब. प्रवास भाड्यावरील कर / B. Tax on fares from passengers	943,19,34,771
	इ / E कल्याण कार्य व नियत सेवावधी / To Welfare & Superannuation	
	1 कल्याण कार्य व वैद्यकीय खर्च / Welfare & Medical Expenses	
	अ. वैद्यकीय खर्च / A. Medical Expenses 57,71,990	
	ब. चालकांना अपघात प्रतिबंध पारितोषिके / B. Accidents Prevention Awards to Drivers 0	
	क. इतर कल्याणकार्य व प्रोत्साहन योजना / C. Other Welfare and Incentive Schemes 61,16,73,167	
	ड. शैक्षणिक सहाय्य व कर्मचाऱ्यांच्या इतर कल्याणकारी योजनात अंशदान / D. Contribution to Educational Assistance & other benevolent schemes to employees 60,00,000	
	इ. मृत कर्मचाऱ्यांच्या वारसास आर्थिक मदत / E. Monetary Assistance to heirs of deceased Employees 1,50,00,000	
123,77,69,300	2 भविष्य निर्वाह निधीमध्ये नियोक्तांचे अंशदान / Employers Contribution to Provident Fund 188,41,71,704	63,84,45,157
	वजा : वरकड खर्चाद्वारे वसुली / Less : Recovery through Overheads 5,56,04,506	
300,09,87,120	अधिक : कर्मचारी निवृत्ती योजना अंशदान, १९९५ / Add : Contribution to Employees Pension Scheme, 1995 182,85,67,198	315,46,35,298
23,79,24,748	3 सानुग्रह अनुदान / Ex-gratia 274,78,28,939	25,55,89,600
	4 उपदान / Gratuity 274,78,28,939	
	वजा : वरकड खर्चाद्वारे वसुली / Less : Recovery through Overheads 4,68,32,560	
344,57,35,658	5 ठेवीशी निगडीत विमा योजने अन्वये हप्ता / Premium under Deposit Linked Insurance Scheme 270,09,96,379	270,09,96,379
12,94,70,506		13,25,24,900
8254,37,70,095	पुढील पानावर / Carried Forward	8022,86,71,865

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION

वर्षाचे नफा - तोटा पत्रक

FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH 2020

परिशिष्ट - पाच
Annexure - V

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	उत्पन्न / Income	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
7840,29,05,551	मागील पानावरून / Brought Forward	7602,85,16,557
7840,29,05,551	पुढील पानावर / Carried Forward	7602,85,16,557

परिशिष्ट - पाच
Annexure - Vमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
PROFIT & LOSS ACCOUNT

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	खर्च / Expenditure	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
8254,37,70,095	मागील पानावरून / Brought Forward	8022,86,71,865
	चालन खर्च / Operating Expenses	
	फ / F सर्वसाधारण व प्रशासन खर्च / To General & Admin. Expenses	
	1 वेतन व भत्ते / Salaries & Allowances	
(224357566)	अ. अधिकारी / A. Officers 25,11,91,895	
(1921150645)	ब. कर्मचारी / B. Staff 190,03,25,083	
(78000000)	क. कराराची तरतुद / C. Settlement Provision 0	
(2223508211)	एकूण / Total 215,15,16,978	
(17956205)	वजा: वरकड खर्चाद्वारे वसुली / Less : Recovery Through Overheads 1,23,35,078	
220,55,52,006		213,91,81,900
6,78,17,970	2 भाडेपट्टी व कर (भाडेपट्ट्याने घेतलेल्या जमिनीचे निर्लेखित मूल्य ₹ १,९७,२१७/- या सहीत) / Rent, Rates and Taxes (Including Lease hold land written off ₹ 1,97,217 /-)	11,56,03,223
	3 विमा / Insurance	
(188838839)	अ. मालमत्ता विमा अंशदान / A. Property Insurance Contribution 19,01,45,767	
(534819)	वजा : वरकड खर्चाद्वारे वसुली / Less: Recovery through overheads 4,38,629	
18,83,04,020		18,97,07,138
	4 खात्याच्या मालमोटारी, पाण्याचे टँकर, कर्मचारी बसेस वरील खर्च / Expenditure on Departmental Trucks, Water Tankers, Staff Buses	
(134421496)	अ. कर्मचारी / A. Staff 13,35,73,401	
(141262123)	ब. इतर खर्च / B. Other Expenditure 15,20,60,839	
27,56,83,619		28,56,34,239
7,73,61,904	5 इमारती, सयंत्र वगैरेची देखभाल व दुरुस्ती / Maintenance & Repairs of Buildings, Plants etc.	7,77,74,320
5,11,78,980	6 इंधन, प्रकाश व्यवस्था व पाणी / Heating, Lighting & Water	4,50,09,044
	7 सर्वसाधारण आकार / General Charges	
3,15,18,730	अ. जाहिराती व प्रसिध्दी / A. Advertising & Publicity 2,43,17,608	
20,77,914	ब. टपाल खर्च / B. Postage 15,40,852	
1,95,56,144	क. दूरध्वनी व तार खर्च / C. Telephone & Telegram charges 1,83,61,445	
3,64,08,824	ड. कायदेविषयक खर्च / D. Legal & Consultancy Expenses 3,42,08,056	
60,00,000	इ. लेखा परिक्षण फी / E. Audit Fees 60,00,000	
28,63,026	फ. गणवेश / F. Uniforms 92,89,744	
8550,80,93,232	पुढील पानावर / Carried Forward	8317,52,99,434

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION

वर्षाचे नफा - तोटा पत्रक

FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH 2020

परिशिष्ट - पाच
Annexure - V

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	उत्पन्न / Income	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
7840,29,05,551	मागील पानावरून / Brought Forward	7602,85,16,557
7840,29,05,551	पुढील पानावर / Carried Forward	7602,85,16,557

परिशिष्ट - पाच
Annexure - Vमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
PROFIT & LOSS ACCOUNT

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	खर्च / Expenditure	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
85,50,80,93,232	मागील पानावरून / Brought Forward	8317,52,99,434
	चालन खर्च / Operating Expenses	
	7 सर्वसाधारण आकार / General Charges	
4,32,94,974	ग. लेखन सामग्री / G. Stationary	4,32,71,667
68,31,437	ह. धक्का भाडे / H. Freight Charges	56,85,653
13,48,32,291	च. शिकाऊ उमेदवार प्रशिक्षण योजना / I. Apprentice Training Scheme	15,08,24,743
7,41,701	छ. पुस्तके व नियकालिके / J. Books and periodicals	6,02,679
1,67,58,125	ज. मध्यवर्ती प्रशिक्षण संस्था, भोसरी पुणे येथे प्रशिक्षणार्थीना देण्यात येणारे पाठयवेतन/ K. Stipend to trainee at CTI Bhosari, Pune	1,04,15,256
9,14,61,368	झ. धुलाई भत्ता / L. Washing Allowance	9,89,80,781
92,54,13,157	म. इतर संकीर्ण खर्च / M. Other Miscellaneous Expenses.	98,46,96,785
4,68,71,722	न. भविष्यनिर्वाह निधी व इडीएलआय स्कीम तपासणी खर्च/ N. PF and EDLI Scheme Inspection Charges	4,97,02,825
(152405368)	8 स्थापत्य अभियांत्रिकी वेतन खर्च / Civil Engineering Salary Expenditure	15,77,87,009
(131296525)	वजा : जमिनी व इमारती या अन्वये भांडवलीकृत / Less : Capitalised under land & buildings	13,92,58,578
2,11,08,843		1,85,28,431
	9 चालू / विशेष दुरुस्ती कामासाठी देखभाल पथक / Maintenance Team for Special /Current repairs works.	
(39841708)	अ. कर्मचारी / A. Staff	4,02,31,765
-12,29,80,779	ब. इतर खर्च / B. Other Expenditure	9,68,68,674
16,28,22,487		13,71,00,439
	10 प्रवाशांच्या सुखसोयी / Passenger Amenities	
-5,12,19,307	अ. कर्मचारी / A. Staff	5,26,16,085
-6,34,61,677	ब. इतर खर्च / B. Other Expenditure	6,07,55,383
11,46,80,984		11,33,71,468
(2757628553)	ग. / G. घसारा / To Depreciation	237,50,59,401
-1,10,45,912	वजा : वरकड खर्चाद्वारे वसुली / Less : Recovery through overheads	61,03,710
274,65,82,641		236,89,55,691
80,23,40,650	ह. / H. अतिरीक्त घसारा निधी तरतूद / Additional provision to depreciation fund	66,70,98,077
9062,18,33,612	एकूण चालन खर्च / Total Operating Expenses	8782,45,33,929
	चालन नफा म्हणून वर्षाखाली ओढलेली शिल्लक / To balance being operating Profit carried forward	0
9062,18,33,612	एकूण / Total	8782,45,33,929

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION
वर्षाचे नफा - तोटा पत्रक

परिशिष्ट - पाच
Annexure - V

FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH 2020

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	उत्पन्न / Income	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
7840,29,05,551	मागील पानावरून / Brought Forward	7602,85,16,557
7840,29,05,551	एकूण चालन उत्पन्न / Total Operating Revenue	7602,85,16,557
1221,89,28,061	चालन तोटा म्हणून वर्षाखाली ओढलेली शिल्लक / To balance being operating loss for the year carried forward.	1179,60,17,372
9062,18,33,612	एकूण / Total	8782,45,33,929

परिशिष्ट - पाच
Annexure - Vमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
PROFIT & LOSS ACCOUNT

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	खर्च / Expenditure	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
1221,89,28,061	चालन तोटा म्हणून वर्षाखाली ओढलेली शिल्लक / To balance being operating loss for the year brought down.	1179,60,17,372
	चालनेतर खर्च / Non-Operating Expenses	
	च./। ऋण खर्च / To Debt charges	
(12441500)	1 मुदत ठेवीवर व्याज / Interest on Fixed Deposits	1,24,50,799
14666703)	2 व्याज व इतर खर्च / Interest and other charges	33469366
0	3 भांडवलावरील व्याज / Interest on Capital Contribution	0
(27108202)		45920165
(9975457)	वजा : वरकड खर्चाद्वारे वसुली / Less:Recovery through overheads	5061528
1,71,82,745		4,08,58,637
	छ./। इतर बाबींसाठी तरतूद / To Other item provision for	
3,06,90,823	1 संग्रह समायोजन लेखाच्या निपट्यासाठी तरतूद / Clearance of Stock Adjustment A / C	3,25,40,410
1,65,10,659	2 संशयास्पद ऋणांची तरतूद / Bad & Doubtful Debts Provision	23,10,812
5,92,993	3 अप्रचलित व अतिरिक्त भांडार बाबींच्या विक्रीमध्ये तोटा / Loss on Sale of Obsolete Stores items	17,78,866
6,49,77,220	एकूण चालनेतर खर्च / Total Non-Operating Expenses	7,74,88,725
0	चालन नफा म्हणून वर्षाखाली ओढलेली शिल्लक / To balance being operating profit for the year carried down.	0
1228,39,05,281	एकूण / Total	1187,35,06,098
948,45,51,472	तोटा पुढे ओढण्यात आला / Loss brought down	919,20,79,755
0	पुर्वकालीन समायोजन / To Prior Period Adjustments	0
	निव्वळ वित्त योजन लेखा मध्ये ओढलेला नफा / To Net Profit Transferred to Net Revenue Appropriation A/ C	
948,45,51,472	एकूण / Total	919,20,79,755

सही /- / Sd/-
(मंदार पोहोरे / Mandar Pohore)
वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखा अधिकारी / Financial Advisor & Chief Accounts Officer
म. रा. मा. प. महामंडळ / M. S. R. T. CORPORATION

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION

वर्षाचे नफा - तोटा पत्रक

FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH 2020परिशिष्ट - पाच
Annexure - V

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	उत्पन्न / Income	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
	चालनेत्तर उत्पन्न / Non-Operating Revenue	
21,11,40,449	अ / A जाहिरात / Advertising	42,12,64,894
4,11,37,014	ब / B भाडे / Rent	3,85,70,897
45,13,15,729	क / C मोडीत काढलेल्या मालाची विक्री / Sale of Scrap Material	10,13,49,132
15,27,41,612	ड / D मोडीत काढलेल्या बसेसची विक्री / Sale of Scrapped Buses	2,24,00,656
44,10,83,027	इ / E व्याज / Interest	15,40,01,711
1,898	फ / F प्रकाशनांपासून जमा / Publication Receipts	3,818
60,15,718	ग / G अतिरिक्त जमा रकमा / Excess Receipts	1,17,67,397
28,27,05,208	ह / H परवाना शुल्क / Licence Fees	27,71,89,068
121,04,14,835	च / I संकीर्ण जमा रकमा / Miscellaneous Receipts	165,01,57,011
5,20,905	छ / J बाहेरच्या संस्थासाठी केलेले काम / Work done for outside parties	9,46,396
22,77,414	ज / K कर्मचारी अग्रिमाचे व्याज / Interest on Staff advances	37,75,364
2799353809	एकूण चालनेत्तर उत्पन्न / Total Non-Operating Revenue	268,14,26,344
948,45,51,472	चालन तोटा म्हणून वर्षाखाली ओढलेली शिल्लक / To balance being operating loss for the year carried down.	919,20,79,755
12283905281	एकूण / Total	1187,35,06,099
0	नफा तोटा पत्रकातून पुढे ओढण्यात आलेला नफा / By Profit brought down	0
8,58,02,980	पुर्वकालीन समायोजन / By Prior Period Adjustments	203,06,48,793
939,87,48,492	निव्वळ वित्त योजन लेखा मध्ये ओढलेला तोटा / By Net Loss Transferred to Net Revenue Appropriation A/C	716,14,30,962
948,45,51,472	एकूण / Total	919,20,79,755

सही /- / Sd/-
(शेखर चन्ने / Shekhar Channe)उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक / Vice Chairman & Managing Director
म. रा. मा. प. महामंडळ / M. S. R. T. CORPORATION

परिशिष्ट - सहा
Annexure - VI

महाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
PROFIT & LOSS ACCOUNT

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	खर्च / Expenditure	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
9,39,87,48,492	नफा तोटा पत्रकावरून ओढलेला निव्वळ तोटा / By Net loss transferred from Profit and Loss accounts	7,16,14,30,962
36,63,21,35,203	मागील वर्षाचा तोटा पुढे ओढण्यात आला / To Accumulated Loss carried forward from last year	46,03,08,83,695
46,03,08,83,695	एकूण / Total	53,19,23,14,657

सही /- / Sd/-
(मंदार पोहोरे / Mandar Pohore)
वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखा अधिकारी / Financial Advisor & Chief Accounts Officer
म. रा. मा. प. महामंडळ / M. S. R. T. CORPORATION

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION
वर्षाचा निव्वळ वित्त योजन लेखा
FOR THE YEAR ENDED 31ST MARCH 2020

परिशिष्ट - सहा
Annexure - VI

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	उत्पन्न / Income	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
46,03,08,83,695	नफा तोटा पत्रकावरून ओढलेला निव्वळ नफा / By Net profit transferred from Profit and Loss accounts ताळेबंदावरून पुढे ओढलेला दि. ३१.०३-२०२० पर्यंतचा संचित तोटा/ By Accumulated Loss up to 31-03-2020 transferred to balance sheet	53,19,23,14,657
46,03,08,83,695	एकूण / Total	53,19,23,14,657

सही /- / Sd/-
(शेखर चन्ने/ Shekhar Channe)
उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक / Vice Chairman & Managing Director
म. रा. मा. प. महामंडळ / M. S. R. T. CORPORATION

परिशिष्ट - सात
Annexure - VIIमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
BALANCE SHEET

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	भांडवल व दायित्वे / Capital & Liabilities	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
	1 भांडवल आणि निधी / Capital & Grants	
(13979776939)	अ. भाग भांडवल / A.Equity Capital	13979776939
(51839984)	ब. व्याज विरहित भांडवली अंशदान / B. Non-interest bearing Capital Contribution	51839984
2370957639	क. भांडवलनिधी राज्य शासन / C. Capital Grants from State Government	4331244046
32974379820	ड. भांडवली अंशदान राज्य शासन / D. Capital contribution from State Govt.	38646249954
49376954381		57009110922
36382142939	2 निधी / Funds	37540530871
2000000000	3 कर्जे / Loans	2000000000
203013026	4 जनता ठेवी योजना / Public Deposit Scheme	175364026
4601568	5 कर्मचाऱ्यांची पंचवार्षिक बचत ठेव योजना व मागणी न केलेल्या ठेवी / Employees Five years Saving Deposit Scheme & Unclaimed Deposits	3555919
145004554	6 तरतुदी / Provisions	157776622
1908404802	7 अनामत व बयाणा ठेवी इत्यादी / Security & Earnest Money Deposit etc.	3381000573
	8 किरकोळ धनको / Sundry Creditors	
526338210	अ. भांडवली दायित्वे / A.Capital Liabilities	1395788023
1643051429	ब. महसूली दायित्वे / B. Revenue Liabilities	15561442499
320339967	अधिक : कर्मचारी कल्याण निधी / Add : Employees Welfare Funds	353348268
16750854258		15914790767
107297313739	पुढील पानावर / Carried Forward	117577917723

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION
वर्षाचे ताळेबंद
AS ON 31ST MARCH 2020

परिशिष्ट - सात /
Annexure - VII

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	संपत्ती व मत्ता / Properties and Assets	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
42637844572	1 अ. स्थिर मालमत्ता / A. Fixed Assets	48763960381
17073692	ब. चालू कामे (कार्यशाळा) / B. Work in Progress (Workshops)	48323442
1082296291	क. चालू कामे (इमारती) / C. Work in Progress (Building)	1842239112
	2 गुंतवणूकी / Investments	
0	अ. कर्ज रोखे / A. Securities	0
(56300)	i) इतर गुंतवणुकी (शेअर) / Other Investments (Shares)	56300
(6105825751)	ii) बँकेकडे इतर अल्प मुदत ठेव / Other Short term Deposit with Banks	300000
6105882051		356300
300000	ब. आकस्मिकता निधी / B. Investments for Contingencies	300000
	3 अ. चालू मत्ता / A. Current Assets	
1471447529	i) भांडार बाबी व सामग्री / Stores & Materials	1572199359
2032350	ii) चालू कामे (भांडार) / Work in Progress (Stores)	2930804
74632155	ब. संग्रह समायोजन लेखा / B. Stock Adjustment A/C	83314545
329968	क. मत्ता समायोजन लेखा / C. Assets Adjustment A/C	329704
	ड. आगाऊ रकमा व ठेवी / D. Advances and Deposits	
450642053	i) राज्य परिवहनाच्या ठेवी / Deposits by S T	447392989
	ii) कर्ज व आगाऊ रकमा / Loans & Advances	
1570033	अ. सरकारी व निमसरकारी संस्था / A. Government & Semi-Government Bodies.	1256389
(654096491)	ब. कर्मचारी धरून खाजगी संस्था / B. Private parties including employees (₹७३०२९२९६५/- पैकी १०८२४६४३ रक्कम बुडीत व संशयित मानली आहे.)/ (Out of ₹730292965 /- an amount of ₹10824643/- is considered as bad and doubtful)	729036576
655666524		
124598340	क. मूळात वजा केलेला आयकर / C. Income Tax deducted at source	128312895
52622745525	पुढील पानावर / Carried Forward	53619952496

परिशिष्ट - सात
Annexure - VIIमहाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
BALANCE SHEET

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	भांडवल व दायित्वे / Capital & Liabilities	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
107297313739 261641599	मागील पानावरून / Brought forward ९ म.रा.मा.प. महामंडळ उपदान विश्वस्तांना देय / Payable to the MSRTC Gratuity Trust	117577917723 285567510
6508890	१० म.रा.मा.प. महामंडळाच्या कर्मचारी ठेवीशी निगडीत विमा योजनेत निधीच्या विश्वस्तांना देणी (ई.डी.एल.आय.योजना) / Payable to the MSRTC Contributory Provident Fund Trust (Employees Deposit Linked Insurance Scheme)	19036167
422364884	११ म.रा.मा.प. महामंडळाच्या भविष्य निर्वाह निधीच्या विश्वस्तांना देणी/ Payable to the MSRTC Contributory Provident Fund Trust	557745827
(1213679513) (90381) (304467643) (4875021) 0 1523112558	१२ बँकेतील व रोकड शिल्लक / Bank & Cash Balances अ. भारतीय स्टेट बँकेतील रोकड / A. Cash with SBI 987843832 ब. को.ऑप.बँकेकडील रोकड / B. Cash with Co-op. Banks 90381 क. इतर अनुसूचित बँकेकडील रोकड / C. Cash with other Scheduled Banks 358327865 ड. मार्गस्थ रोकड / D. Cash in transit 33245070	1379507147
109510941670	पुढील पानावर / Carried Forward	119819774374

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION
वर्षाचे ताळेबंद
AS ON 31ST MARCH 2020

परिशिष्ट - सात
Annexure - VII

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	संपत्ती व मत्ता / Properties and Assets	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
52622745525	मागील पानावरून / Brought Forward	53619952496
	इ. इतर ऋणको / E.Sundry Debtors	
	i) मिळविलेले पण न मिळालेले उत्पन्न / Income earned but not received	
8474941535	अ. शासन व स्थानिक प्राधिकरणांकडून येणी / A. Dues from Government and Local authorities	8866927697
443036409	ब. खाजगी संस्थांकडून येणी / B. Private Parties (₹9548844729/- पैकी ₹51305621/- रक्कम बुडीत व संशयित मानली आहे.) / (Out of ₹9548844729/- an amount of ₹51305621/- is considered as bad and doubtful)	681917031
8917977944 1923303	ii) महसूली तुटी दाखल वसूल व्हावयाच्या रकमा / Outstanding recoveries on A/C of Revenue shortages ₹/- इतकी रक्कम बुडीत व संशयित मानली आहे. / Out of ₹2734522/- an amount of ₹120755/- is considered as Bad & Doubtful)	9548844728 2734522
19615877 3471349 23123658	iii) प्रासंगिक करार उत्पन्न व इतर त्रुटी येणे बाकी / Casual Contract Revenue and other shortages receivable	
	अ. शासकीय / A. Government	104532371
	ब. खाजगी / B. Private	3419732
	क. इतर कमतरता / C. Other Shortage (₹131222161 पैकी ₹3556059/- एवढी रक्कम बुडीत व संशयित मानली आहे. / Out of ₹131222161/- an Amount of ₹3556059/- is considered as bad and doubtful.)	23270058
46210884		131222161
111027288	iv) गुंतवलेल्या रकमांवर मिळविलेले पण प्राप्त न झालेले व्याज / Interest Earned on Investment but not Received	27073
61699884944	पुढील पानावर / Carried Forward	63302780980

परिशिष्ट - सात
Annexure - VII

महाराष्ट्र राज्य मार्ग
MAHARASHTRA STATE ROAD
३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या
BALANCE SHEET

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	भांडवल व दायित्वे / Capital & Liabilities	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
109510941670	मागील पानावरून / Brought Forward	119819774374
109510941670	एकूण बेरीज / Grand Total	119819774374

सही /- / Sd/-
(मंदार पोहोरे / Mandar Pohore)
वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखा अधिकारी / Financial Advisor & Chief Accounts Officer
म. रा. मा. प. महामंडळ / M. S. R. T. CORPORATION

परिवहन महामंडळ
TRANSPORT CORPORATION
वर्षाचे ताळेबंद
AS ON 31ST MARCH 2020

परिशिष्ट - सात
Annexure - VII

सन २०१८-१९ ची रक्कम (₹) / Amount for 2018-19 (₹)	संपत्ती व मत्ता / Properties and Assets	सन २०१९-२० ची रक्कम (₹) / Amount for 2019-20 (₹)
61699884944	मागील पानावरून / Brought Forward	63302780980
11310109	फ. आगाऊ रक्कम देऊन केलेला खर्च / F. Pre-paid Expenses	11442371
0	ह. म.रा.मा.प. महामंडळाकडून भ नि नि विश्वस्त मंडळाकडून येणे (इ डी एल आय योजना)/ H. Receivable from MSRTC CPF Trust (EDLI Scheme)	0
1364183047	ळ. बँकेतील रोकड व शिल्लक / I. Bank Cash & Balance	
	i) भारतीय स्टेट बँकेतील रोकड / Cash with State Bank India	1635289469
32731	ii) श्येड्यूल्ड बँकेतील रोकड / Cash with Scheduled Banks	564192
46664891	iii) राष्ट्रीयकृत व खाजगी बँकेकडील रोकड / Cash with other Nationalised and Private Banks	21365576
43270796	iv) मार्गस्थ रोकड / Cash in Transit	94527465
13114283	v) विभागाकडील अग्रधन रोकड / Cash imprest at units	12217665
301597172	vi) हाती असलेली रोकड रक्कम / Cash on hand	33361170
1768862921		1797325536
0	म.रा.मा.प. अपघात सहाय्यता निधि संस्था / MSRTC from apghat sahayta nidhi trust	1515910828
4	निव्वळ महसूली विनियोजन लेख्यातून पुढे ओढण्यात आलेला ३१.३.२०२० रोजीपर्यंतचा संचित तोटा / Net Accumulated loss upto 31.3.2020 brought down from Net Revenue Appropriation A/C	
46030883695		53192314657
109510941669	एकूण बेरीज / Grand Total	119819774372

सही /- / Sd/-

(शेखर चन्ने / Shekhar Channe)

उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक / Vice Chairman & Managing Director

म. रा. मा. प. महामंडळ / M. S. R. T. CORPORATION

दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाच्या नफा/तोटा लेख्याच्या व त्या तारखेत असणाऱ्या ताळेबंदा संबंधी टिप्पणी.

लेखा धोरणे

१. लेखा निश्चिती पध्दत

महामंडळाने उत्पन्न व खर्च यांच्या लेखा नोंदी करण्यासाठी व्यापारी पध्दत अवलंबली आहे आणि मिळकत व खर्च वाढीव पध्दतीने धरले जाते. परंतु गोषवाच्यानुसार व लेख्याप्रमाणे उत्पन्न समायोजित करण्याकरिता, "परिवहन आयुक्त", महाराष्ट्र राज्य यांना प्रवासी करपात्र उत्पन्नाची विवरणपत्रे सादर करताना पूर्वीच्या वर्षातील कराच्या उत्पन्नाच्या नियमित लेखाशिर्षामध्ये सोयीनुसार किरकोळ बदलाच्या नोंदी पूर्वकालीन समायोजन न समजता करण्यात आलेल्या आहेत.

जे वाहक आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या दिवशी एकेरी अथवा दुहेरी मुक्कामाच्या कर्तव्यार्थ जातात व आगारास नंतरच्या आर्थिक वर्षात परत येऊन जे उत्पन्न जमा करतात ते लेखा नोंदीकरिता पुढील आर्थिक वर्षासाठी घेण्यात येते.

२. शिल्लक असलेल्या भांडार बाबींचा साठा

ताळेबंदात दर्शविलेल्या भांडार बाबींचे व सामुग्रीचे मुख्य सामानाच्या संगणित्रबद्ध किंमत भांडार बाबीच्या खातेवहीनुसार साठा घटकामधील भांडारात संक्रमित असलेला वित्तीय वर्षाच्या शेवटच्या दिवसाचा साठा दर्शविते (आगार, मध्यवर्ती भांडार, विभागीय भांडार व मध्यवर्ती कार्यशाळा) आणि महामंडळाच्या संगणकावर काढलेल्या भारीत सरासरी दरानुसार या साठ्याचे मूल्य काढण्यात आले आहे.

नफा व तोटा लेखा पत्रकावर खर्ची घातलेले भांडार बाबींच्या खपाचे अंतिम मूल्य हे वित्तीय वर्षाच्या पहिल्या दिवसाची प्रारंभिक भांडार सामुग्री शिल्लक व संपणाऱ्या वर्षातील भांडार संग्रह लेखात खर्ची झालेली भांडार सामुग्री यांच्या बेरजेतून वित्तीय वर्षाच्या शेवटच्या दिवसाचा भांडारसाठा वजा करून काढण्यात येतो.

राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या विविध कार्यालयात लेखे पूर्ण करण्याच्या कालावधीत आलेल्या भांडार सामुग्रीच्या तपासणीची कार्यवाही काही प्रकरणी पूर्ण झालेली नसल्यामुळे आर्थिक वर्षाच्या शेवटच्या दिवशीच्या भांडार सामुग्री साठ्यात त्याचा समावेश करण्यात आलेला नाही. तसेच सदर दायित्वाची तरतूद लेख्यात करण्यात आलेली नाही.

Notes Forming Part of Profit & Loss Account For The Year Ended 31st March, 2020 And The Balance Sheet As On That Date.

Accounting Policies

1. Method Of Accounting

The Corporation follows mercantile system of accounting and recognizes income and expenditure on accrual basis. However, the Returns of revenue attracting passenger tax are required to be submitted to the "Transport Commissioner", Maharashtra and therefore to maintain reconciliation between revenue as per Returns & as per Accounts, miscellaneous adjustments of taxable revenue for earlier years have been booked to regular heads of account without treating them as prior period transactions.

The revenue realized by Conductors who proceed on duty for single or double night outs at the end of financial year & reach their parent depots in the subsequent financial year is accounted for in the subsequent financial year.

2. Stock of Stores On Hand

The value of Stores and Materials shown in the Balance Sheet represents the value of stocks held as per computerized priced Stores Ledgers and the stores in transit amongst the unit of the Corporation as on last day of the year. (Depots, Central Stores, Divisional Stores and Central Workshops). These stocks are valued at weighted average rates worked out on the computer.

The final value of consumption of stores debited to Profit & Loss Account is arrived at by deducting the stock of stores on hand as on the last day of year from the sum of opening stock of stores on hand as at the beginning of the year and debits to Stock Account of Stores during the year.

The stores material received at various units of the Corporation but not taken over on charge as on the date of closure of accounts due to non completion of inspection formalities, is not included in the stores inventory as on the last day of the financial year and accordingly, outstanding liability is therefore also not provided in the books of Accounts.

३. स्थिर मत्तेची किंमत

परिशिष्ट आठ मधील स्थावर मत्ता यात दर्शविण्यात आलेल्या किंमती या भाडेपट्टयाने घेतलेल्या जमिनी व भाडेपट्टयाने घेतलेल्या जमिनी (प्रवासी सुखसोयी) वगळता अधिमुल्य किंमत प्रमाणात कमी करून दर्शविण्यात आलेल्या आहेत.

४. घसाऱ्यासंबंधीची कार्यपध्दत

महामंडळाने विविध वर्गवारीप्रमाणे मालमत्तेच्या घसाऱ्याच्या तरतूदीसाठी प्रत्यक्ष किंमतीच्या विवक्षित निधी दराने प्रतिवर्षी घसारा काढण्याची पध्दत अवलंबिलेली आहे. अहवाल वर्षात निव्वळ मालमत्ता वाढीचा घसारा त्या त्या वर्षातील विहित दरानुसार स्वतंत्रपणे निश्चित करण्यात आला. ३ वर्ष वाढीव आयुर्मान मिळणार असल्याने तिन्ही मध्यवर्ती कार्यशाळांमध्ये बसेसच्या पुनःस्थितीकरणाने होत असलेल्या खर्चास भांडवली खर्च म्हणून धरण्याचा धोरणात्मक निर्णय महामंडळाने घेतला.

महामंडळाने विविध वर्गवारीप्रमाणे मालमत्तेच्या घसाऱ्यासंबंधीच्या दराबाबत खालील कार्यपध्दत अवलंबिलेली आहे.

- प्रवासी वाहनाने, वर्षभरात केलेले कि.मी.ची वाहनाने अंदाजित कि.मी. आयुर्मान यांचेशी सांगड घालून घसारा निश्चित करण्यात येतो. (किंवा ६५००० किमी, जर चालविलेले किमी ६५००० किमी पेक्षा कमी असल्यास). बसेसचे कि.मी. मध्ये अपेक्षित आयुर्मान (प्रकार निहाय) खालील प्रकारे -

अनु क्र	गाडयांचे प्रकार	अपेक्षित आयुर्मान	अपेक्षित आयुर्मान कि.मी.मध्ये	कमीत कमी घसारा कि.मी.मध्ये
१	साध्या बसेस	१० वर्षे	६५००००	६५०००
२	शिवनेरी (व्होल्वो आणि स्कॅनिया)	१२ वर्षे	१२०००००	१०००००
३	शिवशाही	१० वर्षे	६५००००	६५०००
४	मिडी	६ वर्षे	४२५०००	७००००

- खाते वाहनाकरिता : मूळ किंमतीच्या २० टक्के प्रतिवर्षी.
- पक्क्या इमारती : मूळ प्रत्यक्ष किंमतीच्या २.५ टक्के प्रतिवर्षी.
- कच्च्या इमारती : मूळ प्रत्यक्ष किंमतीच्या १० टक्के प्रतिवर्षी.
- यंत्र सामग्री व पोलादी फर्निचर :- मूळ प्रत्यक्ष किंमतीच्या १५ टक्के प्रतिवर्षी

3.Valuation of Fixed Assets

Fixed assets as stated in schedule "A" are at cost except "Lease Hold Land " and "Lease Hold Land (Passenger Amenity) " which have been shown at the value after deducting the proportionate premium over the respective lease period.

4.Depreciation

The Corporation has adopted straight line fund method for providing depreciation on various classes of its asset. Net additions during the year are depreciated separately on Annual block basis at the rates prescribed for respective category. The Corporation has taken a policy decision to account for the reconditioning expenditure incurred at three Central Workshops in respect of vehicles as capital expenditure since the same will enhance the life of vehicles by three years.

The rates for providing depreciation of various classes of assets are as follows.

- In respect of Passenger vehicles, the appropriate portion of actual cost of the vehicle is treated as depreciation by linking kilometers operated during the year by each vehicle (or 65000 kms if the operated kms are <65000) with its expected life in terms of kilometers. The expected life of buses (type-wise) in KMs is as under-

Sr. No.	Types of Vehicle	Expected Life	Expected Life in Kms.	Minimum dep. In KMS.
1	Ordinary Buses	10 Years	650000	65000
2	Shivneri (Volvo & Scania)	12 Years	1200000	100000
3	Shivshahi	10 Years	650000	65000
4	Midi	6 Years	425000	70000

- Departmental Vehicles : @ 20% per annum of the actual cost.
- Pucca Building : @ 2.5% per annum of the actual cost.
- Kuccha Building : @ 10% per annum of the actual cost.
- PME & Steel Furniture : @ 15% per annum of the actual cost.

६. अग्निशमन सामुग्री, वैद्यकीय सामग्री, छायाचित्रण सामुग्री, लाकडी फर्निचर, विद्युत सामुग्री, कार्यालयीन सामग्री व इतर सामुग्री करिता मूळ प्रत्यक्ष किंमतीच्या २० टक्के प्रतिवर्षी.

७. संगणक सामुग्री: मूळ प्रत्यक्ष किंमतीच्या ३० टक्के प्रतिवर्षी.

ताळेबंदामध्ये "संपत्ती व मत्ता" यामध्ये संपत्तीच्या मूल्यानुसार घसारा दाखविण्यात आलेला असून संचित घसारा ताळेबंदात "भांडवल व दायित्वे" यामध्ये घसारा निधी म्हणून दर्शविण्यात आलेला आहे.

वित्तीय वर्षामध्ये निव्वळ नफा झाल्यास, बदलण्यात येणाऱ्या वाहनांच्या अतिरिक्त खर्चाची तरतूद ही घसारा निधीमध्ये अतिरिक्त घसारा म्हणून करण्यात येते. परंतु, सदर वित्तीय वर्षामध्ये तोटा झाला असल्याने सदरची तरतूद ही करण्यात आलेली नाही.

५. व्यापारी संकुल

रा प महामंडळाच्या ताब्यात असलेल्या जमिनीवर व्यापारी संकुले बांधण्याकरिता परवानगी मिळालेली आहे. विकासकाकडून अधिमुल्य म्हणून मिळणारी रक्कम ही आस्थगित जमा उत्पन्न म्हणून धरण्यात येते आणि त्यातील काही भाग उत्पन्नात लीज कालावधीपर्यंत धरण्यात येतो. बांधण्यात आलेल्या संकुलांच्या नाममात्र किंमतीचा समावेश लेख्यात केलेला आहे.

६. शासनाकडून मिळणाऱ्या अनुदानाचा हिशोब

शासनाकडून मिळणारे अनुदान "उत्पन्न" गृहीत धरून त्याचा समावेश नफा आणि तोटा लेख्यात त्या त्या कालावधीत करण्यात आलेला आहे व मालमत्तेचा घसारा ज्या प्रमाणात करण्यात येतो त्याप्रमाणे त्याची नोंद करण्यात येते.

इतर भागाकरिता टिप्पणी

७. दिनांक ३१ मार्च २०२० पर्यंत त्रयस्थ पक्षाविरुद्ध महामंडळाने दाखल केलेले दावे

महामंडळाची वाहने व इतर मालमत्ता यांची झालेली हानी व नुकसानी दाखल बाहेरील व्यक्ती / संस्था यांच्या विरुद्ध महामंडळाने एकूण सुमारे ₹ १.३७ कोटीचे ६८९ दावे दाखल केलेले आहेत. अशा प्रकारे दावा केलेल्या रकमा प्रत्यक्ष मिळाल्यावर हिशोबात दाखविण्यात येतील. या ६८९ प्रकरणांपैकी ₹ ५.७६ कोटीची मागणी करण्यासाठी महामंडळाने न्यायालयामध्ये ३०४ दावे दाखल केले आहेत.

6. Fire fighting equipment, Medical equipment, Photographic equipments, Wooden Furniture, Electrical equipments, Office equipments & other items of equipments : @20% per annum of the actual cost.

7. Computer equipment : @ 30% per annum of the actual cost.

The assets have been shown in the Balance Sheet under " Properties and Assets " at cost, while the accumulated depreciation has been shown in the Balance Sheet under "Capital & Liabilities" as Depreciation Fund.

The provision for additional credit to depreciation fund to meet the extra cost of replacement of vehicles is to be made in the Accounts in the years in which there is surplus. As the corporation has incurred loss during the current year hence the provision is not made in the Accounts.

5. Commercial Complex

The Corporation has been allowed to develop commercial complexes on the lands in its possession. The premium received from the developers is treated as deferred revenue receipts and the appropriate portion is being taken to revenue over the lease period. The value of complexes developed is accounted for in the books of the Corporation at nominal Value.

6. Accounting Of Government Grants

Accounting of Government grants has been done as per " Income approach " by recognizing the grant in the profit & loss account over the period & in proportion with which depreciation on the relevant assets generated out of the grant is charged.

OTHER NOTES

7. Claims Lodged By The Corporation Against Third Parties As on 31st March 2020

The Corporation has lodged claims aggregating approximately ₹11.37 Crore in 689 cases against outside parties towards losses or damages to the vehicles and other properties of the Corporation. The amount so claimed will be reflected in the Accounts as and when the claims are settled. Out of 689 cases, the Corporation has filed suits in the Court of Law claiming ₹5.76 Crore in 304 cases.

८. दिनांक ३१ मार्च २०२० पर्यंत त्रयस्थ पक्षांना महामंडळाविरुद्ध दाखल केलेले दावे

महामंडळाविरुद्ध ३०५१ अपघात संबंधी दावे दाखल केलेले आहेत ज्याची एकूण दायित्वाचे मुल्य ₹४१७.२३ कोटी आहे. त्यापैकी २७४२ केसेस व ₹३९७.१९ कोटी दावे अपघात नुकसान भरपाई दायित्वाचे आहेत.

९. वाहनांचा साठा

दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजी महामंडळाकडे १९७४७ प्रवासी वाहनांचा ताफा होता. या ताफ्यात मोडीत काढण्यात आल्या, परंतु विक्री न झालेल्या १५८६ बसेसचा समावेश आहे. त्याचे अंदाजित मुल्य ₹२०९.६७ कोटी आहे. या बसेसची किंमत ३१.०३.२०२० च्या स्थूल रकमेत तसेच घसारा निधीत समाविष्ट आहे.

९-अ) खाते वाहने

अंदाजित ₹१५६.१० कोटी रकमेची ७० खाते वाहने मोडीत काढण्यात आली परंतु विक्री न झालेल्या या वाहनांची किंमत ३१.०३.२०२० च्या स्थूल रकमेत तसेच खाते वाहन घसारा निधीत समाविष्ट आहे.

१०. प्रवाशांना दिलेल्या विविध सवलतीची प्रतिपूर्ती

विविध प्रकारच्या प्रवाशांना देण्यात येणाऱ्या सवलतीची रक्कम ₹१७०६.६० कोटी ही प्रवासी उत्पन्नात समाविष्ट करून, सदर रक्कम राज्य सरकारला देण्यात येणाऱ्या प्रवासी कराच्या रकमेपोटी समायोजित करण्यात आलेली आहे. दिनांक ३१.०३.२०२० अखेरपर्यंत वर्ष २०१९-२० साठी प्रवासी कराच्या रकमेपोटी ₹४३९.४८ कोटी समायोजित करण्यात आले.

११. संपादित जमिनीसाठी दायित्वाची तरतूद

महामंडळाने ताब्यात घेतलेल्या जमिनीच्या ₹९९.६१ कोटी मूल्यात भूसंपादन अधिकाऱ्यांना अदा केलेला ₹३९.९७ कोटी अग्रिम रकमेचा समावेश, सदर जमिनीबाबत निवाडे व्हावयाचे असले तरी, सदर जमिनी दि.३१.०३.२०२० रोजी महामंडळाच्या ताब्यात असल्यामुळे करण्यात आलेला आहे. सद्यस्थितीत, महामंडळाच्या ५६४५३ स्क्वेअर मिटर क्षेत्रफळ असलेल्या ४४ जागेवर अतिक्रमण झालेले आहे.

8. Claims Lodged By Outside Parties Against The Corporation As On 31st March 2020.

The total 3051 claims are lodged against the Corporation due to accident etc. claiming of ₹417.23 Crore. Out of these, the liability of 2742 cases are regarding accident compensation claim of Rs. 397.19 Crore.

9. INVENTORY OF VEHICLES :

The Corporation held 19747 passenger vehicles as on 31.3.2020. It also includes 1586 passenger vehicles costing Rs.209.67 Crores approx. declared as scrapped but not disposed off, however, included in gross block and in the depreciation fund for vehicles as on 31.03.2020.

9) (a) Departmental Vehicles

An amount of ₹156.10 crores approx. for 70 department vehicles declared as scrapped but not disposed off is included in the gross block & in depreciation fund for departmental vehicles as on 31.03.2020.

10. Reimbursement Of Various Concessions To Passengers

An amount of ₹1706.60 Crore on account of concessions granted to various categories of passengers has been included in passenger revenue as it is adjustable against passenger tax payable to the State Government. The Passenger tax amount of ₹439.48 crore is adjusted against concession during the year 2019-20 as on 31.03.2020.

11. Liability On Account Of Land Acquisition

The value of Land amount of ₹99.61 Crores includes advances paid amounting to ₹39.97 Crore to Land Acquisition Officers for which awards, are awaited since the concerned lands are in possession of the Corporation as on 31.03.2020 At present area of 56453 sqmt for 44 lands of MSRTC are under encroachment.

मूळ जागा मालकाने जादा रक्कम मागितल्यामुळे, महामंडळाच्या ताब्यात असलेल्या रिकाम्या जागेवर अतिक्रमण झाल्यामुळे, भूसंपादन अधिकारी यांचेकडून जादा झालेली / वादातीत जागा परत करण्याविषयी विनंती आणि भूसंपादनासाठी जमा केलेल्या रकमेबाबत परतावा मागितल्यामुळे द्यावी लागणारी नुकसान भरपाई इत्यादी कारणांमुळे राज्यात वेगवेगळ्या ठिकाणी महामंडळाच्या काही संपादित केलेल्या जागा वादातीत आहेत. महामंडळाने अशा सर्व प्रकरणांमध्ये पत्रव्यवहार आणि न्यायालयीन कार्यवाही सुरु करून आपला हक्क अबाधित ठेवलेला आहे.

१२. मुदत भरलेल्या मुदत ठेवी

ठेवीदारांनी ₹१.३१ कोटी इतक्या रकमेच्या मुदत संपलेल्या मुदत ठेवीची ३१ मार्च २०२० पर्यंत मागणी केलेली नाही. मुदत संपलेल्या ठेवीवर महामंडळ व्याज देत नसल्याने या प्रकारच्या मुदत ठेवीवर व्याजाची तरतूद लेख्यात केलेली नाही.

१३. मोडीत काढलेल्या सामानाचा साठा

३१.०३.२०२० रोजी महामंडळाने मोडीत काढलेल्या सामान साठ्याचे मूल्य ₹२७.३६ कोटी इतके आहे.

१४. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ/ सिडको कडून जागा संपादन

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ / सिडको कडून प्रदीर्घ कालावधीकरिता भाडेपट्टीवर जमिनी संपादित केलेल्या आहेत, त्यातील काही जमिनीवर संपादित केल्यापासून बांधकामे केलेली नाहीत. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे.

Sr. No.	ठिकाण/ Place	क्षेत्र / Area (हेक्टर/Hectors)	देय रक्कम (₹) / Payment of Premium (in ₹)
1	चिंचोली-सोलापूर / Chincholi-Solapur	9.78	29,34,000/-
2	वाशी -नवी मुंबई / Vashi - New Mumbai	1.50	82,91,268/-

चिंचोली-सोलापूर येथील रिकाम्या जागेची महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने ₹१.२९ कोटी अतिरिक्त अधिमूल्याची मागणी केलेली आहे. याकरिता महामंडळाने सदर बाबत सूट देण्याबाबत त्यांना विनंती केलेली आहे.

१५. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ अंशदायी भविष्य निर्वाह निधी विश्वस्त मंडळ

१)UPCSMFL (CPF व CPF II ट्रस्ट यांनी गुंतवणूक केलेले) यांचेकडून येणे असलेली ₹१७.९१ कोटीची (मुल + व्याज) अकस्मिक दायित्वे यासाठी वसुली दावा मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केलेला असून अधिकृत परिसमापक यांचेकडून दावा वसुलीची कार्यवाही चालु आहे.

Some of the land acquisition cases of the Corporation, at various places in the State, are under dispute due to demand of enhanced compensation from the Land Owners, encroachment of vacant land in the possession of the Corporation, requests of surrender of excess / disputed land to the concerned land authority and demands for refund of compensation amounts already deposited etc. The Corporation is protecting its interests in all such cases by initiating or defending the legal actions.

12. Matured Fixed Deposits

The Fixed Deposits amounting to ₹1.31 Crore have matured, but are not claimed by the Depositors upto 31st March 2020. The interest on these Deposits has not been provided for the accounts as the same is not payable by the Corporation after maturity of Deposits.

13. Stock of Scrapped Material

The Corporation held unsold stock of scrapped material worth ₹27.36 Crore as on 31.03.2020.

14. Land acquired From MIDC / CIDCO

The Corporation has acquired lands from MIDC / CIDCO on long term lease basis, out of which, some of the lands are vacant since possession. The details of which are as under.

In case of vacant land at Chicholi – Solapur, the additional premium amount of ₹1.29 crores demanded by MIDC Authorities. However, the Corporation has requested them to exempt MSRTC from paying an additional premium amounts.

15. Maharashtra State Road Transport Corporation Contributory Provident Fund Trust

1) Contingent liability to the extent of ₹17.91 Crores (Principal+Interest) which is receivable from UPCSML (Invested by both CPF & CPFII Trust), for which recovery suits have been filed in Mumbai High Court and claims are under process with the official liquidator.

- २) अॅमटेक ऑटो लिमीटेड यांचेकडून येणे असलेली ₹३२.६९ कोटीची (मुल + व्याज) अकस्मिक दायीत्वे यासाठी राष्ट्रीय कंपनी कायदा न्यायासन यांचेकडे अॅमटेक ऑटो लिमीटेड यांचे विरोधात दावा दाखल केलेला असून विवाद व्यवसायिक यांचेकडून दावा वसुलीची कार्यवाही चालू आहे.
- ३) रु. १४९.४२ कोटी मे. आय.एल.अॅन्ड.एफ.एस तर्फे येणे असलेले (मुद्दल + व्याज) या बाबत महामंडळाचे वकील श्री. वचन बोडके यांच्या मार्फत मे. नॅशनल कंपनी लॉ अपीलेट टिब्युनल (NCLAT) मध्ये दावे दाखल आले असून नॅशनल लॉ कंपनी लॉ अपीलेट टिब्युनल (NCLAT) तर्फे नादारीची पुढील कार्यवाही सुरु आहे.
- ४) मे. दिवान हाऊसिंग फायनांस कॉर्पोरेशन लि. (DHFL) या कंपनी अप्राप्त आकस्मिक दायित्व रु २८.०३ कोटी (मुद्दल + व्याज) याबाबत नादारीची पुढील कार्यवाही सुरु आहे.
- ५) मे. रिलायंस कॅपिटल लि. (RCL) तर्फे अप्राप्त रु १०३.५७ कोटी (मुद्दल + व्याज) बाबत कारवाई सुरु असून विश्वस्त मंडळाने डिबेंचर ट्रस्टला कायदेशीर कारवाई मंजुरी दिलेली असून पुढील कारवाई डिबेंचर ट्रस्टी मार्फत सुरु आहे.

१६. उपदान तरतूद

आयकर कायदा, १९६१ मधील मान्य तरतुदीनुसार महामंडळाने उपदान ट्रस्ट उभारलेला आहे. उपदान ट्रस्टचे कामकाज म.रा.मा.प.महामंडळ उपदान निधी कायदा १९६८ प्रमाणे संचालित आहे.

नियम क्रमांक १६(आय)(अ) अन्वये महामंडळाने उपदान निधीमध्ये करावयाच्या (सामान्य व पुरवणी) वार्षिक योगदानाची रक्कम ही वर्षाच्या अखेरीस सर्व पात्र कर्मचाऱ्यांच्या वर्गणीतील उपदान दायीत्वाचे सुट मुल्य व उपदान ट्रस्ट मधील वार्षिक वर्गणीच्या पूर्वीची रक्कम यातील तफावतीपेक्षा जास्त असणार नाही.

नियम क्रमांक १९ अन्वये सुरवातीस महामंडळाच्या निधीमधून उपदानाची रक्कम देण्यात येईल. सदर देयकाकरिता स्वतंत्र खाते ठेवण्यात येईल आणि विश्वस्त मंडळास देण्याची वार्षिक योगदानाची रक्कम परिगणीत करण्यासाठी महामंडळाने देऊ केलेली सर्व रक्कम विचारात घेतली जाईल.

- 2) Contingent liability to the extent of ₹32.69 crores (Principal + Interest) which is receivable from Amtek Auto Ltd., for which resolution procedure has been initiated against Amtek Auto Ltd. by National Company Law Tribunal and claim is under process with resolution professional.
- 3) Contingent Liability to the extent of Rs.149.42 Crore (principal+Interest) which is receivable from IL&FS and ITNL Group Company Claims Launched in NCLT through Adv. Shri Vachan Bodkhe, also as per informed by debenture trustee claims inform "C" also launched. Process of liquidation started by NCLAT.
- 4) Contingent liability to the extent of Rs.28.03 Crore (principal+Interest) which is receivable from DHFL ltd. Process of Liquidation is going on.
- 5) Contingent Liability to the extent of Rs.103.57 Crore (principal+Interest) which is receivable from Reliance Capital Ltd. Trust gave consent to debenture trustee for legal action against Reliance Capital Ltd. The procedure is going on from debenture trustee.

16. Provision of Gratuity

The Corporation has established a gratuity trust and the same is recognized as per the provision of Income Tax Act 1961. The working of the Gratuity Trust is governed vide the MSRTC Gratuity Fund Regulations 1968.

Regulation no.16(1)(a) states that the annual contribution on the Trust on account of normal and supplementary gratuity shall not exceed the difference between the discounted value of the gratuity liability in respect of all eligible employees at the end to the year and the amount held by the trust on account of gratuity fund before receipt of the annual contribution.

Regulation No.19 states that the Corporation shall make payment of gratuity from the funds of the Corporation in the first instance. A separate account of these payments shall be kept and the amount so paid shall be taken into consideration at the time of working out the amount of annual contribution payable on the Board of Trustees. According to the above regulations the Gratuity liability is calculated by BOT, MSRTC Gratuity Trust.

१७. विवादात्मक प्रकरणे

रा. प. महामंडळाने ठाणे विभागातील दोन आगाराच्या बिगरशेती साऱ्याची झालेली ₹२९,८८७/- व ₹१२,५५,८६९/- आकारणी अमान्य केलेली होती व याबाबतचे अपिल सुध्दा महामंडळाचे बाजूने लागलेले आहे. संबंधित महसुल प्राधिकाऱ्यांनी अपिलाच्या निर्णयानुसार सुधारित बिगरशेती साऱ्याची आकारणी निश्चित केलेली नाही आणि त्यामुळे प्रलंबित दायित्वाची तरतूद लेख्यात केलेली नाही.

दि. ०१.०४.२००८ पासून प्रासंगिक करारावर घेतलेल्या बसेसच्या वापरापोटी झालेल्या देय रकमेवर खाजगी व्यक्तीकडून ४० टक्के दराने सेवा कर वसूल करून तो संबंधिताकडे भरणे करावयाचे आहे.परंतु, महामंडळाने सेवा कर २५ % दराने वसूल केलेला होता. महामंडळाच्या घटकांकडून उर्वरित रक्कम संबंधिताकडून वसूल करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे आणि त्यामुळे प्रलंबित रकमेची तरतूद लेख्यात केलेली नाही.

महामंडळाने प्रासंगिक करारावर घेतलेल्या बसेसच्या वापरापोटी खाजगी व्यक्तीकडून ४० टक्के दराने सेवा कराच्या रु.९२,१२,३७५/- रकमेपैकी रु.२३,३२,१६५/- रकमेची वसूली केली आहे व उर्वरित रु.६८,८१,२१०/- रकमेची वसूली बाकी आहे.

सिंधुदुर्ग व रत्नागिरी विभागांनी सेवा कर आयुक्त यांचेकडे सेवा कर परताव्यासाठी दावे दाखल केले होते . शाळांकडून सेवा कर घेतल्याने महामंडळास त्याचा परतावा देण्यास सेवा कर आयुक्तांनी नकार दिलेला आहे.

१८. टपाल वाहतुकीपोटी येणे

कमावलेले परंतु न मिळालेले उत्पन्न यात टपाल वाहतुकीची रक्कम ₹९.५९ कोटी इतकी असून या रकमेपैकी ₹०.०७ कोटी रक्कम टपाल खात्याने वादग्रस्त ठरविलेली आहे.

१९. वाणिज्यिक आस्थापनाकडून येणे

३१ मार्च २०२० रोजी मिळविलेले परंतु प्राप्त न झालेले उत्पन्न यात उपहारगृहांसह वाणिज्यिक आस्थापनांपासून मिळणारे भाडे ₹२७.३४ कोटी यांचा समावेश आहे. यापैकी ३९५ प्रकरणांबाबत न्यायालयात दावे दाखल केले असून त्याचे मूल्य ₹३८.१२ कोटी आहे.

17. Disputed Items

The Corporation has not agreed to the N.A. Assessments of ₹29,887/- and ₹ 12,55,869/- in respect of two Depots in Thane Division and the decision is in favour of the Corporation. The Revenue Authorities have, however, not yet recomputed the N.A. Assessments as per the decision of the Appellate Authorities & hence outstanding liability for the same is not provided in the books of Accounts.

The Corporation has to collect and pay Service Tax on the Casual Contract entered with in to private parties for 40% of the amount charged from 01.04.2008. However, the Corporation has collected Service Tax 25% of the amount charged. Instead of 40%. An attempt is being made by the decentralized units of the Corporation to recover the balance amount from the respective parties and therefore outstanding liability for the same is not provided in the books.

M.S.R.T.C has recovered less of ₹92,12,375/- from Private Parties of Casual Contract in respect of 40% of service tax. As on date ₹23,32,165/- has been recovered and the remaining of ₹68,81,210/- recovery is under process.

Sindhudurg & Ratnagiri division has filed claims at service tax Commissioner for refund of service tax which has been rejected by Service Tax Commissioner saying as MSRTC has collected that service tax from educational institutions so it cannot be refunded to MSRTC.

18. Postal Mail Dues Receivable

The income earned but not received includes an amount of ₹9.59 Crores on account of carriage of postal mails, out of which claims amounting to ₹0.07 Crore are disputed by the Postal Authorities.

19. Receivables On Account Of Commercial Establishments

The income earned but not received is ₹27.34 Crore in respect of Commercial Establishments including canteen contractors as on 31st March 2020. The total 395 cases are under litigation amounting to ₹38.12 Crores.

२०. स्थापत्य अभियांत्रिकी खर्चाचे अकस्मिकता

स्थापत्य अभियांत्रिकी खर्चातील अकस्मिकता दायित्व अंदाजे ₹४४१.१६ कोटी आहे. यातील ₹४०९.१८ कोटीचे दायित्व अपूर्ण राहिलेल्या स्थापत्य अभियांत्रिकी कामाबाबत आहे व ₹३१.९८ कोटी दायित्व हे स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे स्विकारलेली आहेत, परंतु ३१.०३.२०२० पर्यंत ती कामे सुरु झालेली नाहीत अशा स्वरूपाचे आहे.

२१. आयकर निर्धारन

आयकर कायद्याखाली महामंडळाचे “धर्मादाय संस्था” असे वर्गीकरण निर्धारण वर्ष २००९-१० पासून नसल्याबाबत आयकर खात्याकडून कळविण्यात आलेले आहे. सदर बाब तपासली असता, महामंडळाचे असे मत झाले आहे. की, उपरोक्त वर्गीकरण भविष्यातही चालू राहू शकते व त्यामुळे या गृहीतकावर आयकर विवरणपत्र दाखल करण्यात आलेले आहे. तथापि, आयकर प्राधिकाऱ्यांनी मागील काळाचे पुढे ओढलेला तोटा नाकारून सन २००८-०९, २००९-१० ते २०१४-१५ या वर्षांचे आयकर विवरणपत्र मंजूर केलेले आहे. जरी मंजूर आयकर आदेशानुसार देय आयकर निरंक असला तरी महामंडळाने आयकर आदेशाच्या विरुद्ध सी. आय. टी. (अपिल)-१ कडे दावा दाखल केला आहे. त्यांचा निर्णय प्रलंबित आहे.

20. Contingent Liability For Civil Works

The contingent liability towards the Civil Works has been estimated amounting to ₹441.16 Crores, out of which an amount of ₹409.18 Crores pertains to incomplete civil works and an amount of ₹31.98 Crores pertains to the works which are accepted but not started till 31.03.2020

21. Income tax Assessments

The Income tax Office has informed regarding withdrawal of the status of the Corporation as Charitable Institution w.e.f. Assessment Year 2009-10. The Corporation, however after examining the matter is of the opinion that the status of Charitable Institution shall continue in future also and the return of income has also been filed as per above contention. However, the income tax authorities have passed the assessment orders for assessment year 2008-09, 2009-10 to 2014-15 after disallowing the set off of brought forward deficit. Though, the Tax payable is "Nil" as per the assessment orders, the Corporation has filed an appeal against the said assessment order to CIT (Appeal)-I, the decision of which is awaited.

Sr. No.	Assesment Year	Demand Section	Outstanding Demand (In crores)	Particulars of Stay of Demand, (if any)	Remarks
1	2008-09	143(3)		Appeal Pending with CITA(3) Sec2(15) Not Applicable	
2	2009-10	143(3)	210.64	Appeal Pending with CITA(3) Transferred	Rs.1Crore Paid Against Stay of Demand
3	2010-11	143(3)	151.54	Appeal Pending with CITA(3) Transferred	Rs.1Crore Paid Against Stay of Demand
4	2011-12	154/555	98.92	Appeal Pending with citA(3) Transferred	Rs.1Crore Paid Against Stay of Demand
5	2012-13	143(3)	85.28	Itat order in favour further Reassessed u/s 148 Tax Demand Appeal Under process	Income Tax Department has Processed Refund of Rs.2,20,70,940/- on 11/06/2020
6	2013-14	143(3)	187.27	Case Opened u/s 148 For Reassessment Revise Return Filing Under Process	RS.1 Crore paid Against Stay of Demand
7	2014-15	143(3)	67.68	Appeal Pending with cit A(3)	
8	2015-16	143(3)	No Tax Demand (loss)	Appeal Pending with cit A(1)	
9	2016-17	143	205.88	Appeal Pending with cit A(1)	
10	2017-18	143	22.90	Appeal Pending with cit A(1)	

वर नमूद वर्षाच्या मुल्यांकन आदेशाबाबत आयकर खात्याच्या निर्णयावर महामंडळाने अपील दाखल केले आहे.

मुल्यांकन वर्ष २००९-१०, २०१०-११, २०११-१२ व २०१३-१४ या वर्षाकरिताच्या मागणी पत्रास वेळ वाढवून देण्यासाठी CIT (सुट) यांचे हुकूमानुसार महामंडळास प्रत्येकी ४ वर्षासाठी रु.१ कोटी प्रमाणे रु. ४ कोटी भरणा करण्यास सांगितले. सुनावणीनंतर CIT (सुट) यांनी सदर चारही केसेस CIT (A) यांचेकडे पुढील सुनावणीसाठी सोपविल्या व CIT (A) यांनी प्रत्येक वर्षाच्या एकूण मागणी पत्राच्या रकमेच्या २० टक्के रकम ४ हप्त्यात भरणा करण्याचे निर्देश दिले. आयकर खात्याच्या सदर आदेशाच्या विरोधात महामंडळाने उच्च न्यायालयात रिट याचिका दाखल केली आहे. सद्यस्थितीत, सदरच्या केसेस CIT (A) यांचेकडे प्रलंबित आहेत. मुल्यांकन वर्ष २०१४-१५ साठी आयकर अधिकारी यांचे कडुन रु.६७,६७,५४,४१०/-चे मागणी पत्र दि.०२.०२.२०१७ पाठविण्यात आले. त्यावर CIT (Appeal) यांचेकडे अपील प्रलंबित आहे. आयकर खात्याने मुल्यांकन वर्ष २०१२-१३ साठी रु.२,२०,७०,९४०/- चा परतावा दि.११.०६.२० रोजी केलेला आहे.

वरिल नमूद सर्व प्रकरणात मुल्यांकन कामकाज विविध अपील न्यायासनापुढे प्रगतीपथावर आहे.

२२. बुडीत व संशयीत रकमेसाठीची तरतूद

बुडीत व संशयीत रकमेसाठीची तरतूद विभागांकडून पाठविण्यात आलेल्या माहितीनुसार केली जाते. सदर तरतूद करताना अशाप्रकारे केली जाते की, जेणेकरून त्या वित्तिय वर्षातील सर्व बुडीत व संशयीत रकमा अंतर्भूत होऊ शकतील.

२३. रजा रोखीकरण

महामंडळात व्यापारी लेखा प्रणाली अवलंबिण्यात येते आणि मिळकत व खर्च वाढीच्या तत्वानुसार घेण्यात येते.

सेवानिवृत्तीच्या वेळी कर्मचाऱ्यांच्या सेवा पुस्तकाप्रमाणे शिल्लक असलेल्या रजेची रोख रकम कर्मचाऱ्यांस देण्याचे महामंडळाचे धोरण आहे. निवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांने घेतलेला शेवटचा पगार व त्यावर निवृत्तीच्या वेळी लागू असलेला महागाई भत्ता यावर सदरची रकम परिगणीत करण्यात येते.

रजा रोखीकरण दायित्वाची रकम वर्षाच्या अखेरीस परिगणीत करण्याची महामंडळामध्ये पध्दत नाही.

MSRTC has filed appeals on the above decision of the Income Tax Officer for above mentioned Assessment years.

As per the order from CIT (Exemption) MSRTC has been asked to deposit ₹ 4 crore for assessment year 2009-10,2010-11,2011-12 & 2013-14 (₹ 1.00 crore for each assessment year) for getting extension from Demand Notice. After hearing with CTI (Exemption) all 04 cases are returned to CIT (A) for hearing and for that CIT (A) ordered to deposit 20% amount of total demand of each four year, in four installments. MSRTC has filed writ petition in Mumbai High Court against the above decision of the Income Tax Office. The cases are pending with CIT (Appeal). For the A.Y.2014-15 Assessing Officer of Income Tax has issued demand notice of Rs.67,67,54,410/- on 02/02/2017, an appeal is pending with CIT (Appeal).For the A.Y.2012-13 Income Tax Department has processed a refund of Rs.2,20,70,940/- on 11.06.20.

In all the above cases the assessment proceeding are still in progress before various Appellate Authority.

22. Provision For Bad And Doubtful Debts

As per the policy of the Corporation provision for bad and doubtful debts is created on the basis of information provided by the divisions. Balance in connection with provision for bad and doubtful debts is maintained at such level that the probable bad and doubtful debts in that particular financial year are covered.

23. Leave Encashment

The Corporation followed mercantile system of accounting and recognized income and expenditure on accrual basis.

The Corporation has the policy to pay leave encashment to retiring employees on the basis of final leave balance as per the service book. Leave encashment for retiring employees is calculated on the basis of last pay drawn and dearness allowance applicable at the time of retirement.

The Corporation does not have any policy to compute leave encashment liability at the end of the financial years.

२४. पोलीस मोटर वारंट

पोलीस व तुरुंग खात्यातील कर्मचाऱ्यास पोलीस मोटर वारंट व जेल मोटर वारंट तत्वावर महामंडळाकडून वाहतूक सेवा पुरविल्या जाते ज्यामध्ये महाराष्ट्र शासनाच्या दि. २७.०९.१९७९ च्या अधिनियम क्र. STC/१९७८/३६० POL-५ अन्वये भाडे शुल्काचा भरणा हप्त्याने करावयाची सुविधा आहे. सदर अधिनियमातील खंड-ब मधील, उपखंड-३ नुसार, "म.रा.मा.प.महामंडळास प्रत्येक आर्थिक वर्षामध्ये निश्चित रक्कमेचा एकरकमी भरणा ३० सप्टेंबर पुर्वी केला पाहिजे. भरणा प्रलंबित झाल्यास प्रति महिना १ टक्का व्याजाने किंवा देय कालावधीसाठी न भरलेल्या शिल्लकेचा भाग, शासनाने देणे आवश्यक आहे." सदरच्या उपखंडानुसार महामंडळाने पोलीस खात्याकडून प्रलंबित रक्कमेवर रु.८६,३२,८६,०७४/- व्याजाची मागणी व तुरुंग खात्याकडून रु.८१,१४,५८१/- मागणी केलेली आहे. सदर व्याजाच्या रक्कमेची वसुलीची प्रक्रीया चालू आहे.

२५. वाहने व जमिनी खर्चामधील विशिष्ट वर्षातील भर काढणे, कर्मचारी खर्चाच्या कोणत्याही घटकाचे थकबाकीचे भुगतान, तसेच कर्मचारी करारामुळे पुर्वकालिन परिणामासहीत थकबाकी भुगतान या बाबी ताळेबंदात विचारात घेतल्या नाहीत.

२६. गेल्या वर्षातील संबंधित आकड्याची फेर गटवारी व नवीन मांडणी आवश्यक तेथे करण्यात आली आहे. नफा तोटा लेखा व ताळेबंदातील कंसातील आकडेवारी ही आतील रकान्यामधील त्या त्या बाबींचे गतवर्षातील तुलनात्मक आकडेवारी दर्शविते.

२७. मध्यवर्ती कार्यशाळेमध्ये ४ प्रकारची कामे होतात. ती प्रामुख्याने १) दुरुस्ती व देखभाल २) नविन बस बांधणी ३) पुनःस्थितीकरण ४) पुनर्बांधणी. ज्या अर्थी सदरची कामे ही भांडवली खर्च व महसूली खर्च यामध्ये वर्ग होत असल्याने मध्यवर्ती कार्यशाळेकरीता महामंडळाने या बाबत खर्चाच्या लेखा पध्दती करीता खर्च मुल्यमापन धोरण अवलंबिले. या धोरणानुसार, अप्रत्यक्ष खर्च (प्रति कामगार तास व प्रति मशिन तास) दुरुस्ती व बस बांधणी कामाकरीता पुर्वनिश्चित केलेल्या व उपलब्ध असलेल्या माहितीनुसार खर्च परिगणित करण्यात आला. प्रत्यक्ष झालेला खर्च हा वर्षाच्या शेवटी परिगणित करण्यात आला आणि सुधारित नोंदी करुन सदर खर्चाचे समायोजन कामगार तासाच्या आधारे करण्यात आले.

24. POLICE MOTOR WARRANT

The Corporation provides transportation service to Police and Prison department personnel on Police Motor Warrant /Jail Motor Warrant basis alongwith latitude in payment of fare vide Resolution of Government Of Maharashtra NO.STC/1978/360 POL-5 dated 27.09.1979. As per Resolution clause-B, Sub-clause-III "the lump sum payment of fixed amounts should be made to the Maharashtra State Transport Corporation before 30th September of each financial year. For delayed payments, Government will be liable to pay interest at the 1% per month or part these of on the unpaid balance for the period of the delay." According to said clause, Corporation has claimed interest amounting Rs.86,32,86,074/- for delayed payment to police department & Rs.81,14,581/- for delayed payment to jail department. The said recovery of interest claim amount is under process.

25. While arriving addition to vehicles costs & land costs for a particular year, the arrears payments on account of any of the elements of staff cost & arrears paid if any; on account of labour settlements finalized with retrospective effect are not considered.

26. Figures of the previous year have been regrouped and recasted, wherever, necessary. The comparative figures for the previous year in bracket represent inner column figures for the respective items in the profit and loss Account and Balance sheet.

27. The Central Workshops are engaged in four types of activity viz., (1) Repairs & Maintenance and (2) New Bus building 3) Reconditioning 4) Rebody building. Since the same involves revenue expenditure and capital expenditure respectively, the Corporation had evolved a Cost Accounting policy to account for the expenditure of Workshop. As per the said policy, the indirect expenses were charged (at labour-hour rate, machine-hour rate etc.) to the repair and body-building works on a pre-determined assumed-rate worked out on the basis of past data of the Corporation. The actual expenses (overheads) are evaluated at the end of the year and the corresponding over /undercharging of expenses (overheads) are through additional entries on labour-hour basis.

परिशिष्ट - आठ / Annexure - VIII

मूळ किंमतीवर स्थिर
STATEMENT OF FIXED CAPITAL

अ. क्र./ Sr. No.	तपशील / Particulars	०१.०४.२०१९ रोजीची स्थूल रक्कम / Gross Block as on 01.04.2019
1	जमिनी / Land	80,01,19,820
2	प्रवासी सुखसोयीसाठी जमिनी / Land for Passenger Amenity	21,87,24,199
3	भाडे पट्टयाने घेतलेल्या जमिनी / Lease hold land	13,57,888
4	भाडे पट्टयाने घेतलेल्या जमिनी (प्रवासी सुखसोयी)/Lease hold Land (Passenger Amenity)	87,17,658
5	इमारती पक्क्या / Building (Pucca)	2,61,88,20,152
6	इमारती (प्रवासी सुखसोयी) / Building (Passenger Amenity)	1,20,99,46,726
7A	व्यापारी संकुल इमारती / Commercial Complex Building	37
B	इमारतीचे आधुनिकीकरण व बसस्थानकाचा दर्जा वाढविणे / Building Modernisation & Upgradation of Bus Stands	58,98,03,693
8	इमारती (कच्च्या) / Building (Kuccha)	2,48,82,82,055
9	कच्च्या इमारती (प्रवासी सुखसोयी) / Building Kuccha (Passenger Amenity)	53,51,78,116
10	कच्च्या इमारती (अदिवासी भाग, विशेष कृती योजना) / Building Kuccha (Tribunal Area, Special Action plan)	6,57,50,429
10A	RBB Passenger Vehicles	0
10B	RC Passenger Vehicles	0
11	वाहने (डिझेल) / Vehicle (Diesel)	29,91,06,71,071
11A	प्रवासी वाहनांचे पुनःस्थितीकरण / Reconditioned Passenger Vehicles	1,39,88,83,724
11B	RBB Passenger Vehicles	1,20,93,58,074
12	वाहने (खात्याची) / Vehicles (Departmental)	48,67,10,002
13	चासीस / Chassis	0
13A	वाहने (शासकिय निधी) Complete Vehicles (Govt Fund)	0
13B	चासीस / Chass (Govt Fund)	0
13C	वाहन बाडिज (Vehicle Bodies)	0
14	हत्यारे, सयंत्र व यंत्र सामुग्री / Tools, Plant & Machinery Equipment	50,08,54,833
15	लाकडी फर्निचर / Wooden Furniture	2,53,84,163
16	विद्युत सामुग्री / Electrical Equipment	38197453
17	कार्यालयीन सामुग्री / Office Furniture	58646329
18	अग्निशमन सामुग्री / Fire Fighting Equipment	1408959
19	वैद्यकीय सामुग्री / Medical Equipment	215703
20	छायाचित्रण सामुग्री / Photographic Equipment	169571261
21	साधन सामुग्रीच्या इतर बाबी / Other items of Equipment	40092489
22	संगणक सामुग्री / Computer Equipment	216952767
23	पोलादी फर्निचर / Steel Furniture	34741441
24	प्रवासी सुखसोयीची संकीर्ण सामुग्री / Miscellenous Equipment for Passenger Amenity	9455529
	एकूण / Total	42637844571

भांडवली खर्चाचे विवरण

EXPENDITURE BASED ON ORIGINAL VALUES

वर्षभरातील खातेबदल व समायोजन / Additions Transfers and adjustments during the year	विकलेल्या मत्तेचे खाते पुस्तकी मूल्य व समायोजने सहीत व जाती/ Deductions including Transfer Value of Assets sold and Book Value of Assets write off adustments	३१.०३.२०२० रोजीची स्थूल रक्कम / Gross Block as on 31.03.2020	३१.०३.२०२० रोजीचा संचित घसारा / Cummulative Depreciation as on 31.03.2020
51,63,59,619	52,88,14,055	787665384	0
1,77,60,203	4,98,13,393	186671009	0
0	25,169	1332719	0
0	1,72,048	8545611	0
4,84,05,102	699280	2666525974	1,32,76,36,969
5,60,70,868	1587929	1264429665	63,75,57,832
1	0	38	0
23,49,11,438	0	824715131	6,39,12,765
30,96,98,227	12442467	2785537815	1,67,81,30,835
2,97,58,876	1408158	563528834	38,77,43,391
6,27,468	0	66377897	5,86,92,107
1,41,17,16,120	1411716120	0	0
64,14,16,110	64,14,16,110	0	0
2,62,86,08,802	22,39,64,439	32315315434	27,41,52,42,170
0	0	1398883724	1,39,88,83,724
1,40,11,05,104	0	2610463178	87,49,84,564
8,10,30,149	4,88,067	567252084	41,23,87,447
1,11,04,28,393	1,11,04,28,393	0	0
1,51,43,20,362	0	1,51,43,20,362	
87,29,04,252	87,29,04,252	0	
1,47,62,50,950	1,47,62,50,950	0	
4,15,62,006	54,57,736	536959104	36,95,61,979
87,271	48,453	25422981	2,15,73,829
54,51,711	13,79,476	42269688	3,97,88,090
6,94,576	14,12,225	57928680	4,89,86,985
0	0	1408959	10,12,437
0	0	215703	2,10,615
4,41,37,115	51,15,188	208593188	6,64,46,626
28,92,404	66,80,774	36304119	3,30,84,046
2,95,63,922	1,06,70,542	235846147	21,88,01,156
24,62,000	7,436	37196005	2,72,10,783
1,08,81,331	85,911	20250949	1,06,30,321
12489104380	6362988571	48763960380	35092478671

परिशिष्ट नऊ-अ / Annexure IX-A

सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाविरुद्ध दाखल करण्यात आलेली व लोकन्यायालयात निकालात काढलेली प्रकरणे

Cases filed against Corporation & settled in Lok Nayalaya in 2019-20

Sr. No.	विभाग / Division	लोक न्यायालय प्रकरणे एकूण संख्या/ Total no. of Lok Nyayalaya cases Held	ठेवलेली प्रकरणे / No. of cases Placed	समझोता केलेली प्रकरणे / No. of cases settled	दायित्वाचे दर्शनी मुल्य / Amount claimed (₹)	तडजोड केलेल्या प्रकरणांचे मूल्य / Amount of cases Settled (₹)
1	मुंबई/ Mumbai	1	14	7	3050000	1075000
2	पालघर / Palghar	1	4	2	600000	305000
3	रायगड / Raigad	4	53	15	11200000	3967000
4	रत्नागिरी / Ratnagiri	-	-	-	-	-
5	सिंधुदुर्ग / Sindhudurg	5	3	1	725000	500000
6	ठाणे / Thane	4	45	11	27414000	15687460
7	नाशिक / Nashik	2	36	16	1600000	1020000
8	अहमदनगर / Ahmednagar	6	27	6	7000000	2880000
9	धुळे/ Dhule	2	19	16	5250000	2260500
10	जळगाव/ Jalgaon	5	45	25	12400000	3415000
11	औरंगाबाद / Aurangabad	3	11	6	180000	3340000
12	बीड /Beed	2	22	-	-	-
13	जालना / Jalna	4	14	-	-	-
14	लातूर/ Latur	6	50	1	129471400	950000
15	नांदेड/ Nanded	8	8	-	2800000	1045000
16	उस्मानाबाद/Osmanabad	-	-	-	-	-
17	परभणी/ Parbhani	5	134	85	27917500	12578000
18	कोल्हापूर/ Kolhapur	4	69	8	4805820	2142500
19	पुणे /Pune	2	12	6	3800000	1795000
20	सांगली/Sangli	4	15	9	3090000	2938000
21	सोलापूर / Solapur	6	6	1	200000	89000
22	सातारा/ Satara	4	44	7	5593000	1290000
23	नागपूर / Nagpur	2	51	3	6449847	130500
24	भंडारा / Bhandara	-	-	-	-	-
25	चंद्रपूर/ Chandrapur	-	-	-	-	-
26	वर्धा / Wardha	1	3	2	7555000	2490000
27	अमरावती / Amravati	4	79	19	130791000	2460000
28	यवतमाळ /Yavatmal	3	3	14	20200000	1245500
29	अकोला / Akola	1	8	1	100000	45000
30	गडचिरोली/Gadchiroli	-	-	-	-	-
31	बुलढाणा/Buldhana	3	91	16	1497000	1252000
एकूण / Total		92	866	277	413689567	64900460

परिशिष्ट ९-ब / Annexure 9-B

सन २०१९-२० मध्ये महामंडळाने दाखल केलेले व लोक न्यायालयात निकालात काढलेली प्रकरणे

Cases filed by Corporation & settled in Lok Nayalaya in 2019-20

Sr. No.	विभाग / Division	लोक न्यायालयातील एकूण संख्या / Total No. of Lok Nyayalaya held	ठेवलेली प्रकरणे / No. of cases Placed	समझोता केलेली प्रकरणे / No. of Cases settled	दायित्वाचे दर्शनी मुल्य (₹) / Amount claimed (₹)	तडजोड केलेल्या प्रकरणांचे मूल्य (₹) / Amount of cases Settled (₹)
1	पालघर / Palghar	1	3	3	212899	147084
2	रायगड / Raigad	4	4	3	211000	149500
3	ठाणे / Thane	4	2	2	376372	270000
4	जालना/Jalna	4	14			
5	नांदेड/ Nanded	1	1	1	33086	25000
6	सोलापूर / Solapur	6	6	1	200000	89000
7	चंद्रपुर/ Chandrapur	5	5			
8	वर्धा / Wardha	1	3	2	7555000	2490000
एकूण/ Total		26	38	12	8588357	3170584

परिशिष्ट नऊ-क / Annexure IX-C

सन २०१९-२० मधील कोर्टातील वाद प्रकरणे व मोटार वाहन कायद्यान्वये महामंडळाने केलेली अपिले तसेच महामंडळाविरुद्धची प्रकरणे

Details of disputed cases in Court, appeal made by Corporation under Motor Vehicle Act & cases against Corporation in 2019-20

अ. क्र. / Sr. No	प्रकरणांचे स्वरुप / Particulars	३१.०३.१९ रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No.of cases pending as on 31.03.19	२०१९-२० मध्ये दाखल केलेली प्रकरणे / No.of cases filed during 2019-20	२०१९-२० मध्ये निकालात निघालेली प्रकरणे/ No. of cases finalised during the year 2019-20			३१.०३.२० रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No. of cases pending as on 31.03.20 (3 + 4) - (5+6+7) = 8
				महामंडळाच्या बाजूने/ In favour of Corpora-tion	महामंडळाच्या विरुद्ध / Against Corpora-tion	महामंडळाच्या बाजूने अंशतः/ partially in favour of Corpora-tion	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	सर्वोच्च न्यायालयातील प्रकरणे / Supreme Court Cases						
अ /A	महामंडळा विरुद्ध इतरांनी दाखल केलेले दिवाणी दावे, अपिले आणि पिटीशन्स / SLP & Civil Appeals filed by others against the Corporation	08	06	03	01	00	10
ब/B	इतरां विरुद्ध महामंडळाने दाखल केलेली दिवाणी दावे, अपिले/ SLP & Civil, Appeals filed by the Corporation against other parties	09	01	00	00	00	10
2	उच्च न्यायालयातील प्रकरणे /High Court cases						
अ /A	इतरांनी महामंडळा विरुद्ध दाखल केलेली प्रथम अपिले/ दावे / Appeals /Suits/ WP filed by others against the Corporation	1217	269	61	90	09	1326
ब /B	महामंडळाने इतरां विरुद्ध केलेली अपिले / दावे / Appeals / Suits / WP filed by the Corporation	1108	223	43	34	13	1241
3	एमएसीटी पुढे असलेली प्रकरणे / Cases before MACT						
अ /A	महामंडळा विरुद्ध नुकसान भरपाई मागणी साठी दाखल केलेली प्रकरणे / Claims filed against the Corporation	3622	1109	223	677	98	3733

परिशिष्ट - नऊ-क ANNEXURE IX-C

अ. क्र. / Sr. No	प्रकरणांचे स्वरूप / Particulars	३१.०३.१९ रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No.of cases pending as on 31.03.19	२०१९-२० मध्ये दाखल केलेली प्रकरणे / No.of cases filed during 2019-20	२०१९-२० मध्ये निकालात निघालेली प्रकरणे/ No. of cases finalised during the year 2019-20			३१.०३.२० रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No. of cases pending as on 31.03.20 (3 + 4) - (5+6+7) = 8
				महामंडळाच्या बाजूने/ In favour of Corporation	महामंडळाच्या विरुद्ध / Against Corporation	महामंडळाच्या बाजूने अंशतः/ partially in favour of Corporation	
1	2	3	4	5	6	7	8
ब /B	त्रयस्थ पक्षा विरुद्ध महामंडळाने नुकसान भरपाई मागणीसाठी दाखल केलेली प्रकरणे / Claims filed by the Corporation against third party	536	95	34	08	08	581
4	दिवाणी प्रकरणे / Civil Cases						
अ /A	सक्षम प्राधिका-या पुढे असलेली निष्कासन प्रकरणे (शासकीय जागा खाली करण्याच्या कायदान्वये) / Eviction cases before Competent authority (Under Government Premises Eviction Act)	152	39	19	04	00	168
ब /B	भू संपादन प्रकरणी वाढीव मोबदला मिळण्यासाठी जिल्हा न्यायालयात दाखल केलेले दावे/ Cases filed before district court for ehancement in Land acquisition cases	39	05	01	01	00	42
क /C	महामंडळा विरुद्ध इतरांनी केलेली अपिल/ दावे / Suits /Appeals filed by others against the Corporation	174	26	10	02	01	187
ड/D	त्रयस्थ पक्षा विरुद्ध महामंडळाने दाखल केलेली प्रकरणे/ Suits/ Appeals filed by the Corp. against Third parties	58	36	01	08	00	85
5	गुन्हेगारीची प्रकरणे / Criminal Cases						
अ/A	महामंडळा विरुद्ध दाखल केलेले दावे /अपिले Cases/ Appeals filed against the Corp.	00	00	00	00	00	00

परिशिष्ट - नऊ-क ANNEXURE IX-C

अ. क्र. / Sr. No	प्रकरणांचे स्वरुप / Particulars	३१.०३.१९ रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No.of cases pending as on 31.03.19	२०१९-२० मध्ये दाखल केलेली प्रकरणे / No.of cases filed during 2019-20	२०१९-२० मध्ये निकालात निघालेली प्रकरणे/ No. of cases finalised during the year 2019-20			३१.०३.२० रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No. of cases pending as on 31.03.20 (3 + 4) - (5+6+7) = 8
				महामंडळाच्या बाजूने/ In favour of Corporation	महामंडळाच्या विरुद्ध / Against Corporation	महामंडळाच्या बाजूने अंशतः/ partially in favour of Corporation	
1	2	3	4	5	6	7	8
ब/B	महामंडळाने दाखल केलेली प्रकरणे / Filed by the Corporation	02	00	00	00	00	02
6	निरनिराळ्या औद्योगिक कामगार कायदान्वये केलेल्या अर्जांची प्रकरणे / Application under various Industrial Labour Acts						
	अ/A कामगार न्यायालयातील दावे व अपिले /Labour Court cases, Appeals						
	१. महामंडळाने दाखल केलेले दावे व अपिले / 1. Cases & Appeals filed by the Corp.	141	10	00	00	00	151
२. महामंडळा विरुद्ध दाखल करण्यात आलेले दावे व अपिले/2. Cases & Appeals filed against the Corp.	2031	601	325	292	113	1902	
ब/B औद्योगिक न्यायालयातील दावे व अपिले/Industrial Court cases & Appeals							
१. महामंडळाने दाखल केलेले दावे व अपिले / 1.Cases & Appeals filed by the Corporation	339	138	53	73	17	334	
२. महामंडळा विरुद्ध दाखल करण्यात आलेले दावे व अपिले / 2.Cases & appeals filed against the Corp.	1852	638	285	283	61	1861	
क/C उपदान प्रदान अधिनियम कायदयाअंतर्गत /Under payment of Gratuity							
१. उपदान नियंत्रक प्राधिकारी याच्याकडे दाखल झालेली प्रकरणे / Cases filed before the Gratuity Controller Authority	510	154	53	132	04	475	

परिशिष्ट - नऊ-क ANNEXURE IX-C

अ. क्र. / Sr. No	प्रकरणांचे स्वरुप / Particulars	३१.०३.१९ रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No.of cases pending as on 31.03.19	२०१९-२० मध्ये दाखल केलेली प्रकरणे / No.of cases filed during 2019-20	२०१९-२० मध्ये निकालात निघालेली प्रकरणे/ No. of cases finalised during the year 2019-20			३१.०३.२० रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No. of cases pending as on 31.03.20 (3 + 4) - (5+6+7) = 8
				महामंडळाच्या बाजूने/ In favour of Corpora-tion	महामंडळाच्या विरुद्ध / Against Corpora-tion	महामंडळाच्या बाजूने अंशतः/ partially in favour of Corpora-tion	
1	2	3	4	5	6	7	8
	२. उपदान नियंत्रक प्राधिकारी यांचे निर्णया विरुद्ध महामंडळाने दाखल केलेली अपिल प्रकरणे / 2. Appeals filed by Corp. against the decision of Gratuity Controller Authority	27	28	8	11	1	35
	३. उपदान नियंत्रक प्राधिकारी यांचे निर्णया विरुद्ध महामंडळा विरुद्ध दाखल केलेली अपिल प्रकरणे / ३. Appeals filed against Corp. against the decision of Gratuity Controller Authority	32	05	01	01	00	35
7	ग्राहक मंच दावे-राष्ट्रीय आयोगापुढील दावे /Consumer Forum Cases-Appeals before National Commission						
	१.महामंडळाने सादर केलेले दावे व अपिले / 1.Cases & Appeals filed by the Corporation.	00	01	00	00	00	01
	२.महामंडळा विरुद्ध दाखल करण्यात आलेले दावे व अपिले / 2. Cases, Appeals filed against the Corporation.	01	04	00	01	00	04
8	राज्य आयोग / State Commission						
अ/A	महामंडळाने राज्य आयोगाकडे दाखल केलेले दावे /अपिले / Cases & Appeals filed by Corp. before State Commission	00	01	00	00	00	01

परिशिष्ट - नऊ-क ANNEXURE IX-C

अ. क्र. / Sr. No	प्रकरणांचे स्वरुप / Particulars	३१.०३.१९ रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No. of cases pending as on 31.03.19	२०१९-२० मध्ये दाखल केलेली प्रकरणे / No. of cases filed during 2019-20	२०१९-२० मध्ये निकालात निघालेली प्रकरणे/ No. of cases finalised during the year 2019-20			३१.०३.२० रोजी प्रलंबित असलेली प्रकरणे / No. of cases pending as on 31.03.20 (3 + 4) - (5+6+7) = 8
				महामंडळाच्या बाजूने/ In favour of Corporation	महामंडळाच्या विरुद्ध / Against Corporation	महामंडळाच्या बाजूने अंशतः/ partially in favour of Corporation	
1	2	3	4	5	6	7	8
ब/B	राज्य आयोगाकडे महामंडळा विरुद्ध दाखल झालेले दावे / अपिले Cases / Appeals filed against Corp. before State Commission	00	00	00	00	00	00
9	जिल्हा ग्राहक मंच / District Consumer Forum						
अ/A	जिल्हा ग्राहक मंचासमोर महामंडळाविरुद्ध दाखल झालेले दावे/District Consumer Forum Cases filed against Corporation	29	27	01	27	01	27
ब/B	जिल्हा ग्राहक मंचासमोर महामंडळाने दाखल केलेले दावे/ District Consumer Forum Cases filed by Corporation	12	01	00	00	00	13
10	करविषयक दावे/ Taxation Court Cases						
	जकात कर / उत्पादन शुल्क / आयकर या विषयांची प्रकरणे / Octroi Tax, Revenue, Income Tax Court Cases	01	01	00	00	01	01
11	मानवी हक्क दावे /Human Right Court Cases						
	मानवी हक्क आयोगासमोर दाखल झालेली प्रकरणे / Cases filed before Human Rights Commission.	01	00	01	00	00	00
	एकूण / Total	11901	3418	1122	1645	327	12225

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ,
महाराष्ट्र वाहतूक भवन, डॉ. आनंदराव नायर मार्ग, मुंबई - 400 008
Maharashtra State Road Transport Corporation,
Maharashtra Vahatuk Bhavan, Dr. Anandrao Nair Marg, Mumbai 400008